

प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेंतर्गत पुनर्रचित हवामान आधारित फळपीक विमा योजना राज्यात सन २०२६-२७ या १ वर्षाच्या कालावधीकरिता मृग बहार व आंबिया बहाराकरिता अधिसूचित फळपिकांना लागू करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : बैठक-२०२६/प्र.क्र.१२२ (भाग-१)/का. ११ ए/ई-१६७५६५८

मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय (विस्तार), मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक : २७ जून, २०२६

वाचा :-

- १) शासन निर्णय क्र. प्रपिवियो-२०१९/प्र. क्र. ०१/११-अ, दि. १२.०७.२०१९,
- २) शासन निर्णय क्र. प्रपिवियो-२०१९/प्र. क्र. ०१/११-अ, दि. ०६.०८.२०१९,
- ३) कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्र. १३०१५/०२/२०१५-क्रेडीट-॥, दि. २८.०२.२०२०,
- ४) कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्र. १३०१७/०४/२०२०- क्रेडीट-॥, दि. २२.०४.२०२०,
- ५) मा. मंत्रिमंडळ उप समिती, बैठक इतिवृत्त, दि.०२.०६.२०२१,
- ६) मा. मंत्रिमंडळ, बैठक इतिवृत्त, दि.०२.०६.२०२१,
- ७) कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, नवी दिल्ली, सुधारित मार्गदर्शक सूचना, दि. ०६.११.२०२३,
- ८) कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्र. प्रपिवियो-२०२५/प्र. क्र.३७२/का. ११ ए, दि.२३.१२.२०२५,
- ९) कृषि व पदुम विभाग, शासन पत्र क्र. फवियो-२०२६/प्र.क्र.४६/का. ११ ए, ई-ऑ.क्र.१५६९९६३, दि. २८.०२.२०२६,
- १०) कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्र. १३०१२/०४/२०१६- क्रेडीट-॥ (F.T.S.८०७४१), दि. "निरंक".०५.२०२५,
- ११) राज्यस्तरीय पीक विमा समन्वय समिती, बैठक इतिवृत्त, २६.०५.२०२६,
- १२) संचालक (कृषि प्रक्रिया व नियोजन), कृषि आयुक्तालय, पुणे यांचे पत्र जा.क्र.कृआ/ मुसां-११/पुहआफपिवियो/ मु.वा./ २०२६/र-२४९, दिनांक २२.०६.२०२६,
- १३) राज्यस्तरीय पीक विमा समन्वय समिती, बैठक इतिवृत्त दि.२६.०६.२०२६.

प्रस्तावना :-

कृषि क्षेत्राच्या उत्पादन वाढीमध्ये फळपिकांचा प्रमुख सहभाग आहे. फळपिकांचे बाजारमूल्य अधिक असल्याने, शेतकऱ्यांना चांगले उत्पन्न मिळते. मात्र फळपिकांचे अपेक्षित उत्पन्न न आल्यास, येणारा तोटाही मोठा असतो, ही बाब विचारात घेऊन शेतकऱ्यांच्या फळपिकांना हवामान धोक्यांपासून विमा संरक्षण दिल्यास, शेतकऱ्यांचे आर्थिक स्थैर्य अबाधित राखण्याच्या दृष्टीने मदत होईल. विविध हवामान धोक्यांमुळे फळपिकांच्या उत्पादकतेवर विपरीत परीणाम होऊन, मोठ्या प्रमाणावर उत्पादनामध्ये घट येते. पर्यायाने शेतकऱ्यांना अपेक्षित उत्पादन न मिळाल्याने आर्थिक संकटाला तोंड द्यावे लागते. या सर्व बाबींचा विचार करून शेतकऱ्यांना फळपीक नुकसान भरपाई मिळण्याचे प्रस्तावित आहे.

२. पुनर्रचित हवामान आधारित फळपीक विमा योजना, मृग बहारामध्ये, संत्रा, मोसंबी, डालिंब, चिकू, पेरु, लिंबू, सिताफळ, द्राक्ष (क), हळद व अंजीर या १० फळपिकांसाठी २७ जिल्ह्यांमध्ये, तसेच, आंबिया बहारामध्ये संत्रा, मोसंबी, काजू, डालिंब, आंबा, केळी, द्राक्ष (अ व ब), स्ट्रॉबेरी, पपई, अंजीर, नारळ व सुपारी या १२ फळपिकांसाठी ३० जिल्ह्यांमध्ये महसूल मंडळ हा घटक धरून राबविण्याचे शासनाच्या विचाराधीन होते.

शासन निर्णय :-

प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेतर्गत, पुनर्रचित हवामान आधारित फळपीक विमा योजना, सन २०२६-२७ या एका वर्षासाठी मृग बहारामध्ये संत्रा, मोसंबी, डालिंब, चिकू, पेरु, लिंबू, सिताफळ, द्राक्ष (क), हळद व अंजीर या १० फळपिकांसाठी/मसाला पीकासाठी व आंबिया बहारामध्ये संत्रा, मोसंबी, काजू, डालिंब, आंबा, केळी, द्राक्ष (अ व ब), स्ट्रॉबेरी, पपई, अंजीर, नारळ व सुपारी या १२ फळपिकांसाठी लागू करण्यास, या शासन निर्णयाद्वारे मान्यता देण्यात येत आहे. सदर योजना सन २०२६-२७ या एका वर्षामध्ये “सहपत्र -१” मध्ये नमूद केलेल्या जिल्ह्यांमधील तालुक्यातील महसूल मंडळांत, “सहपत्र - २” मध्ये निर्धारित केलेल्या हवामान धोक्यांनुसार लागू करण्यात येत आहे. सदर योजना कार्यान्वित करणाऱ्या विमा कंपनी “सहपत्र -१” मध्ये नमूद केलेल्या अधिसूचित विमा क्षेत्र घटकांकरिता, महावेध प्रकल्पांतर्गत कार्यान्वित केलेल्या अधिसूचित संदर्भ हवामान केंद्रावर नोंदल्या गेलेल्या हवामानाची आकडेवारी आणि “सहपत्र-२” मध्ये नमूद केलेली फळपीक निहाय प्रमाणके (Triggers) यांची सांगड घालून शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई अदा करतील. नुकसान भरपाईचे कोणतेही दायित्व शासनावर राहणार नाही.

१) योजनेची उद्दिष्टे:-

१. नैसर्गिक आपत्ती व हवामानातील प्रतिकूल परिस्थितीमुळे फळपिकांचे नुकसान झाल्यास शेतकऱ्यांना विमा संरक्षण देणे.
२. फळपिकांच्या नुकसानीच्या अत्यंत कठीण परिस्थितीतही शेतकऱ्यांचे आर्थिक स्थैर्य अबाधित राखणे.
३. शेतकऱ्यांना नाविन्यपूर्ण व सुधारीत मशागतीचे तंत्रज्ञान व सामुग्री वापरण्यास प्रोत्साहन देणे.
४. कृषि क्षेत्रासाठीच्या पत पुरवठ्यात सातत्य राखणे, जेणेकरून उत्पादनातील जोखमींपासून शेतकऱ्यांच्या संरक्षणाबरोबरच अन्नसुरक्षा, पीकांचे विविधीकरण आणि कृषि क्षेत्राचा गतिमान विकास व स्पर्धात्मकतेत वाढ हे हेतू साध्य करणे.

२) योजनेची प्रमुख वैशिष्ट्ये :-

१. सदरची योजना ही अधिसूचित केलेल्या क्षेत्रातील अधिसूचित फळपिकांसाठी असेल.
२. सदरची योजना ही कर्जदार, तसेच, बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांना ऐच्छिक आहे.
३. सदरच्या योजनेत खातेदारांच्या व्यतिरिक्त कुळाने अगर भाडेपट्टीने शेती करणारे शेतकरी भाग घेण्यास पात्र आहेत. मात्र भाडेपट्टीने शेती करणाऱ्या शेतकऱ्यास, नोंदणीकृत (रजिस्टर्ड) भाडेकरार पीक विमा संकेतस्थळावर अपलोड करणे बंधनकारक आहे.
४. सदर फळपीक विमा योजनेत सहभागी होणाऱ्या शेतकऱ्यांना डिजिटल पीक सर्वेक्षण (Digital Crop Survey (DCS) अंतर्गत पीकांची नोंद करणे बंधनकारक राहिल.
५. सदर फळपीक विमा योजनेत सहभागी होणाऱ्या शेतकऱ्यांना अॅग्रीस्टॅक फार्मर आयडी बंधनकारक आहे.
६. एका तालुक्यात ५०० पेक्षा जास्त विमा अर्ज असल्यास, त्या ठिकाणी विमा कंपनी रिमोट सेन्सिंग तंत्रज्ञानाने फळबागेची क्षेत्र पडताळणी करेल आणि ५०० पेक्षा कमी विमा अर्ज असल्यास, त्या ठिकाणी विमा कंपनी कृषि विभागाच्या सहकार्याने प्रत्यक्ष फळबाग लागवड क्षेत्र पडताळणी करेल.
७. या योजनेतर्गत केंद्र शासनाने त्यांचे विमा हप्ता अनुदान ३० % दरापर्यंत मर्यादित केले आहे. त्यामुळे ३० % वरील विमा हप्ता राज्य शासन व शेतकरी यांनी स्वीकारणे क्रमप्राप्त आहे.
८. या योजनेतर्गत ३० % ते ३५ % पर्यंतचे अतिरिक्त ५ % विमा हप्ता दायित्व राज्य शासनाने स्वीकारले असून, ३५ % वरील विमा हप्ता राज्य शासन व शेतकरी यांनी प्रत्येकी ५० % : ५० % प्रमाणे भरावयाचा आहे.
९. या योजनेत राज्यात प्रति शेतकरी सहभागासाठी कोकण विभागाकरिता, एका फळपीकाखालील कमीत कमी उत्पादनक्षम क्षेत्र १० गुंटे (०.१० हेक्टर सलग क्षेत्र) आणि उर्वरित विभागांकरिता कमीत कमी उत्पादनक्षम क्षेत्र २० गुंटे (०.२० हेक्टर सलग क्षेत्र) अशी मर्यादा राहिल. तसेच, जास्तीत जास्त क्षेत्र मर्यादा ही सर्व फळपीके व दोन्ही हंगाम मिळून प्रति शेतकरी ४ हेक्टर मर्यादेपर्यंत राहिल.
१०. अधिसूचित फळपिकांपैकी एका फळपीकासाठी एका वर्षात, एकाच क्षेत्रावर, मृग अथवा आंबिया बहारापैकी कोणत्याही एकाच हंगामाकरिता विमा संरक्षणासाठी अर्ज करता येईल. (संत्रा, मोसंबी, डाळिंब, द्राक्ष व अंजीर)
११. विमा योजनेमध्ये सहभागी होण्यासाठी आणि विमा नुकसान भरपाई मिळण्यासाठी शेतकऱ्याचे बँक खाते आधार आधारित पेमेंट साठी लिंक असावे .
१२. विमा संरक्षणाचे केवळ उत्पादनक्षम फळबागांनाच लागू आहे. विहित वयापेक्षा कमी वयाच्या फळबाग लागवडीस विमा संरक्षणाची नोंद झाल्याचे पडताळणीत निदर्शनास आल्यास, विमा संरक्षण केव्हाही संपुष्टात येईल आणि शेतकऱ्याने भरलेला विमा हप्ता

जप्त होईल. योजनेत भाग घेण्यासाठी अधिसूचित फळपिकांचे उत्पादनक्षम वय खालील प्रमाणे आहे :-

अ.क्र.	अधिसूचित फळपिक	उत्पादनक्षम वय (वर्ष)
१	द्राक्ष	२
२	डालिंब	
३	संत्रा	३
४	मोसंबी	
५	सिताफळ	
६	पेरू	
७	अंजीर	
८	लिंबू	४
९	आंबा	५
१०	चिकू	
११	काजू	
१२	सुपारी	
१३	नारळ	७

१३. फळबाग लागवडीची Geo Tagging छायाचित्रे विमा पोर्टलवर अपलोड करणे बंधनकारक राहिल.

३) योजनेत समाविष्ट फळपिके - जोखमीच्या बाबी :-

अधिसूचित फळपिके, विमा संरक्षण प्रकार (हवामान धोके), विमा संरक्षण कालावधी, विमा संरक्षित रक्कम, प्रमाणके (Triggers) व नुकसान भरपाई रक्कम सहपत्र - २ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे राहतील.

मृग व आंबिया बहार सन २०२६-२७ या एका वर्षासाठी अधिसूचित फळपिके, समाविष्ट हवामान धोके व विमा संरक्षण कालावधी खालीलप्रमाणे निर्धारित करण्यात आला असून, सदरचे निर्धारित केलेले हवामान धोके (Trigger) लागू झाल्यास, विमाधारक शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देय होईल :-

मृग बहार फळपिक निहाय हवामान धोके व विमा संरक्षण कालावधी.

अ.क्र.	फळ पिके	समाविष्ट धोके	विमा संरक्षण कालावधी	विमा संरक्षित रक्कम (रु. प्रति हेक्टर)
१	संत्रा	१) कमी पाऊस २) पावसाचा खंड	१५ जून ते १५ जुलै १६ जुलै ते १५ ऑगस्ट	१,००,०००
२	मोसंबी	१) कमी पाऊस २) पावसाचा खंड	०१ जुलै ते ३१ जुलै ०१ ऑगस्ट ते ३१ ऑगस्ट	१,००,०००
३	पेरू	१) कमी पाऊस २) पावसाचा खंड व जास्त तापमान	१५ जून ते १४ जुलै १५ जुलै ते १५ ऑगस्ट	७०,०००

अ.क्र.	फळ पिके	समाविष्ट धोके	विमा संरक्षण कालावधी	विमा संरक्षित रक्कम (रु. प्रति हेक्टर)
४	चिकू	जादा आर्द्रता व जास्त पाऊस	०१ जुलै ते ३० सप्टेंबर	७०,०००
५	डाळिंब	१) पाऊसाचा खंड २) जास्त पाऊस	१५ जुलै ते १५ ऑक्टोबर १६ ऑक्टोबर ते ३१ डिसेंबर	१,६०,०००
६	लिंबू	१) कमी पाऊस २) पावसाचा खंड	१५ जून ते १५ जुलै १६ जुलै ते १५ ऑगस्ट	८०,०००
७	सिताफळ	१) पाऊसाचा खंड २) जास्त पाऊस	०१ ऑगस्ट ते ३० सप्टेंबर ०१ ऑक्टोबर ते ३० नोव्हेंबर	७०,०००
८	द्राक्ष (क)	पाऊस, आर्द्रता व किमान तापमान	१५ जून ते १५ नोव्हेंबर	३,८०,०००
९	हळद	१) पावसाचा खंड २) कमी पाऊस ३) अवेळी पाऊस ४) जास्त तापमान	१५ जून ते ३१ जुलै ०१ ऑगस्ट ते ३१ ऑक्टोबर ०१ नोव्हेंबर ते २८ फेब्रुवारी ०१ नोव्हेंबर ते २८ फेब्रुवारी	१,८०,०००
१०	अंजीर	१) पावसाचा खंड २) जास्त आर्द्रता	०१ ऑगस्ट ते ३० सप्टेंबर ०१ नोव्हेंबर ते ३१ जानेवारी	१,६०,०००

आंबिया बहार मध्ये फळपिक निहाय हवामान धोके व विमा संरक्षण कालावधी

अ.क्र.	फळपिके	समाविष्ट धोके	विमा संरक्षण कालावधी	विमा संरक्षित रक्कम (रु. प्रति हेक्टर)
१	संत्रा	१) अवेळी पाऊस २) कमी तापमान ३) जादा तापमान	०१ डिसेंबर ते १५ जानेवारी १६ जानेवारी ते २८ फेब्रुवारी ०१ मार्च ते ३१ मे	१,००,०००
		४) गारपीट	०१ डिसेंबर ते ३१ मे	३३,०००
२	मोसंबी	१) अवेळी पाऊस २) जास्त तापमान ३) जास्त पाऊस	०१ नोव्हेंबर ते ३१ डिसेंबर ०१ मार्च ते ३१ मार्च १५ ऑगस्ट ते १५ सप्टेंबर	१,००,०००
		४) गारपीट	०१ डिसेंबर ते ३१ मे	३३,०००
३	डाळिंब	१) अवेळी पाऊस २) जादा तापमान ३) जास्त पाऊस	१५ जानेवारी ते ३१ मे ०१ एप्रिल ते ३१ मे ०१ जून ते ३१ जुलै	१,६०,०००
		४) गारपीट	१५ जानेवारी ते ३१ मे	५३,०००
४	काजू	१) अवेळी पाऊस २) कमी तापमान	०१ डिसेंबर ते २८ फेब्रुवारी ०१ डिसेंबर ते २८ फेब्रुवारी	१,२०,०००
		३) गारपीट	०१ डिसेंबर ते ३१ मे	४०,०००
५	केळी (अ)	१) कमी तापमान २) वेगाचा वारा ३) जादा तापमान	०१ नोव्हेंबर ते २८ फेब्रुवारी ०१ मार्च ते ३१ जुलै ०१ एप्रिल ते ३१ मे	१,७०,०००
		४) गारपीट	०१ डिसेंबर ते ३१ मे	५७,०००

	केळी (ब)	१) कमी तापमान	०१ नोव्हेंबर ते २८ फेब्रुवारी	१,७०,०००
		२) वेगाचा वारा	०१ मार्च ते ३१ जुलै	
		३) जादा तापमान	०१ एप्रिल ते ३१ मे	
		४) पावसाचा खंड	१५ जुलै ते १५ सप्टेंबर	
		५) गारपीट	०१ डिसेंबर ते ३१ मे	५७,०००
६	द्राक्ष	१) अवेळी पाऊस	१६ ऑक्टोबर ते ३० एप्रिल	३,८०,०००
		२) दैनंदिन कमी तापमान	०१ डिसेंबर ते २८ फेब्रुवारी	
		३) गारपीट	०१ जानेवारी ते ३१ मे	१,२७.०००
७	आंबा (कोकण)	१) अवेळी पाऊस	०१ डिसेंबर ते ३१ मे	१,७०,०००
		२) कमी तापमान	०१ जानेवारी ते १० मार्च	
		३) जास्त तापमान	०१ मार्च ते ३१ मे	
		४) वेगाचा वारा	१६ एप्रिल ते १५ मे	
		५) गारपीट	०१ डिसेंबर ते ३१ मे	५७,०००
	आंबा (इतर जिल्हे)	१) अवेळी पाऊस	०१ जानेवारी ते ३१ मे	१,७०,०००
		२) कमी तापमान	०१ जानेवारी ते २८ फेब्रुवारी	
		३) जास्त तापमान	०१ मार्च ते ३१ मार्च	
		४) वेगाचा वारा	०१ एप्रिल ते ३१ मे	
		५) गारपीट	०१ जानेवारी ते ३१ मे	५७,०००
८	स्ट्रॉबेरी	१) अवेळी पाऊस व सापेक्ष आर्द्रता	१५ ऑक्टोबर ते ३० नोव्हेंबर	२,४०,०००
		२) अवेळी पाऊस, सापेक्ष आर्द्रता व जास्त तापमान	०१ फेब्रुवारी ते ३० एप्रिल	
		३) कमी तापमान	०१ डिसेंबर ते ३१ मार्च	
		४) गारपीट	०१ डिसेंबर ते ३१ मे	८०,०००
९	पपई	१) कमी तापमान	०१ नोव्हेंबर ते २८ फेब्रुवारी	४०,०००
		२) वेगाचा वारा	०१ फेब्रुवारी ते ३० जून	
		३) जास्त पाऊस व आर्द्रता	१५ जून ते ३० सप्टेंबर	
		४) गारपीट	०१ डिसेंबर ते ३१ मे	१३,०००
१०	अंजीर	१) अवेळी पाऊस	०१ मार्च ते ३० एप्रिल	१,६०,०००
		२) जास्त आर्द्रता	०१ मार्च ते ३० एप्रिल	
		३) गारपीट	०१ डिसेंबर ते ३१ मे	५३,०००
११	नारळ (अ)	१) वेगाचा वारा	०१ नोव्हेंबर ते ३१ मे	१,७०,०००
		२) जास्त तापमान	०१ जानेवारी ते ३१ मार्च	
		३) जास्त पाऊस व जास्त आर्द्रता	०१ जून ते ३० सप्टेंबर	
		४) कमी पाऊस	०१ जून ते ३० सप्टेंबर	
		५) गारपीट	०१ डिसेंबर ते ३१ मे	५७,०००
	नारळ (ब)	१) कमी तापमान	०१ नोव्हेंबर ते ३१ जानेवारी	१,७०,०००
		२) वेगाचा वारा	०१ डिसेंबर ते ३१ मे	
		३) जास्त तापमान	०१ जानेवारी ते ३१ मार्च	
		४) कमी पाऊस	०१ जून ते ३० सप्टेंबर	
		५) जास्त पाऊस व जास्त आर्द्रता	०१ जुलै ते ३० सप्टेंबर	
		६) गारपीट	०१ डिसेंबर ते ३१ मे	५७,०००

१२	सुपारी	१) वेगाचा वारा	०१ नोव्हेंबर ते ३१ मे	१,००,०००
		२) जास्त तापमान	०१ जानेवारी ते ३१ मार्च	
		३) जास्त पाऊस व जास्त आर्द्रता	०१ जून ते ३० सप्टेंबर	
		४) कमी पाऊस	०१ जून ते ३० सप्टेंबर	
	६) गारपीट	०१ डिसेंबर ते ३१ मे	३३,०००	

टीप : ज्या फळपिकांमध्ये जादा तापमान व कमी तापमान या हवामान धोक्यांचा कालावधी सलग तीन दिवस व त्यापेक्षा जास्त दिवस आहे, अशा फळपिकांसाठी सलग दिवसांपैकी कोणत्याही एका दिवशी जादा तापमानासाठी ०.५ डिग्री सेल्सीयस इतकी कमी व कमी तापमानासाठी ०.५ डिग्री सेल्सीयस इतकी जास्त तफावत नुकसान भरपाई अदायगीसाठी ग्राह्य धरण्यात येईल.

४) **विमा हप्ता दर व विमा हप्ता अनुदान :-**

केंद्र शासनाने या योजनेतर्गत त्यांचा विमा हप्ता अनुदानासाठी ३० % पर्यंत विमा हप्ता दर मर्यादित केला आहे. त्यामुळे ३० % वरील विमा हप्ता राज्य शासन व शेतकरी यांनी स्वीकारणे क्रमप्राप्त आहे. या योजनेतर्गत ३० % ते ३५ % पर्यंतचे अतिरिक्त ५ % विमा हप्ता दायित्व राज्य शासनाने स्वीकारले असून, ३५ % वरील विमा हप्ता राज्य शासन व शेतकरी यांनी प्रत्येकी ५० % : ५० % प्रमाणे भरावयाचा आहे.

विमा कंपन्यांना देण्यात येणाऱ्या राज्य शासनाच्या विमा हप्ता अनुदानाची रक्कम आयुक्तालय स्तरावर उघडण्यात आलेल्या स्वतंत्र ESCROW खात्यामधून, केंद्र शासनाच्या प्रचलित मार्गदर्शक सूचनान्वये अदा करण्यात येईल.

५) **विमा संरक्षित रक्कम व शेतकऱ्यांनी भरावयाचा पीक विमा हप्ता :-**

पुनर्रचित हवामान आधारित फळपीक विमा योजनेतर्गत राज्यात सन २०२६-२७ या कालावधीसाठी पीक विमा संरक्षित रक्कम फळपीक निहाय निश्चित केली आहे.

जिल्हा समूह (क्लस्टर) क्र. १, २, ३, ४, ५, ६, ७ व ८ मधील जिल्हानिहाय, पीकनिहाय विमा संरक्षित रक्कम, विमा हप्ता दर व विमा हप्ता अनुदान इत्यादी बाबतचा तपशील सहपत्र -३ मध्ये सहपत्रित केला आहे. सदर योजनेमध्ये आंबिया बहारात सहभागी झालेल्या शेतकऱ्यांसाठी “गारपीट” (Add on Cover) या हवामान धोक्यासाठीचा सहभाग ऐच्छिक राहिल व याकरिता अतिरिक्त विमा हप्ता देय आहे. तसेच, ज्या शेतकऱ्यांना “गारपीट” या हवामान धोक्याकरिता सहभाग नोंदवावयाचा असेल, अशा शेतकऱ्यांनी त्यांचा नियमित व अतिरिक्त विमा हप्ता हा बँकांमार्फतच भरणे आवश्यक आहे.

६) **विमा क्षेत्र घटक :-**

राज्यात अधिसूचित फळपिकाखाली २० हेक्टर व त्यापेक्षा जास्त उत्पादनक्षम क्षेत्र असणाऱ्या महसूल मंडळात योजना राबविण्यात येत आहे. संबंधित जिल्हा अधीक्षक कृषी अधिकारी यांचेकडून प्राप्त प्रस्तावानुसार, महसूल मंडळे अधिसूचित करण्यात आली आहेत.

७) योजना कार्यान्वित करणारी यंत्रणा :-

राज्यात मृग बहार व आंबिया बहार सन २०२६-२७ या वर्षासाठी सदरची योजना खालीलप्रमाणे नमूद केलेल्या विमा कंपनीकडून संबंधित जिल्हा समूहामध्ये राबविण्यात येईल :-

जिल्हा समूह क्रमांक	जिल्हा	विमा कंपनी व पत्ता
१	जळगाव	बजाज जनरल इन्शुरन्स कंपनी लिमिटेड, पुणे क्षेत्रिय कार्यालय, ४ था मजला, टॉवर नं. ०७, कॉमर झोन IT पार्क, सम्राट अशोक पथ, येरवडा जेल रोड, पुणे ४११ ००६. टोल फ्री क्र. : १८०० २०९ ५९५९ ई-मेल - bagichelp@bajajallianz.co.in
२	सिधुदुर्ग व वर्धा	भारतीय कृषि विमा कंपनी लिमिटेड, मुंबई क्षेत्रिय कार्यालय, स्टॉक एक्चेंज टॉवर्स, विसावा मजला, दलाल स्ट्रिट, फोर्ट मुंबई - ४०००२३ टोल फ्री क्र. : १८००४९९५००४. दूरध्वनी क्र. ०२२ - ६१७१०९१२ ई-मेल - pikvima@aicofindia.com
३	रत्नागिरी, नाशिक व लातूर	बजाज जनरल इन्शुरन्स कंपनी लिमिटेड, पुणे क्षेत्रिय कार्यालय, चौथा मजला, टॉवर नं. ०७, कॉमर झोन IT पार्क, सम्राट अशोक पथ, येरवडा जेल रोड, पुणे ४११ ००६. टोल फ्री क्र. : १८०० २०९ ५९५९ ई-मेल - bagichelp@bajajallianz.co.in
४	सोलापूर, ठाणे, पुणे व अकोला	भारतीय कृषि विमा कंपनी लिमिटेड, मुंबई क्षेत्रिय कार्यालय, स्टॉक एक्चेंज टॉवर्स, विसावा मजला, दलाल स्ट्रिट, फोर्ट मुंबई - ४०००२३
५	अहिल्यानगर, रायगड, परभणी, धाराशिव व धुळे	टोल फ्री क्र. : १८००४९९५००४. दूरध्वनी क्र. ०२२ - ६१७१०९१२
६	जालना, नांदेड, वाशिम व सातारा	ई-मेल - pikvima@aicofindia.com
७	छत्रपती संभाजीनगर, बीड, नंदूरबार, अमरावती, पालघर व यवतमाळ	इफको टोकियो जनरल इन्शुरन्स कंपनी लिमिटेड, नववा मजला, ऑफिस ए, वेस्टलँड सेंटरवन बिल्डिंग बी सेक्टर II, स.नं. १६८/१, परिहार चौकाजवळ, डी.पी. रोड, औंध, पुणे, महाराष्ट्र ४११००७
८	बुलढाणा, चंद्रपूर, हिंगोली, कोल्हापूर, नागपूर व सांगली	ई-मेल : supportagri@iffcotokio.co.in

८) योजनेचे वेळापत्रक :-

कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांसाठी विमा प्रस्ताव सादर करण्याची अंतिम मुदत समान असेल. केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार कर्जदार / बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांनी बँकेकडे विमा प्रस्ताव सादर करणे आणि बँकांनी कर्जदार/बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांचे प्रस्ताव संबंधित विमा कंपनीकडे सादर करणे याबाबतची अंतिम मुदत पुढीलप्रमाणे निश्चित केलेली आहे :-

अ.क्र.	तपशील	मृग बहार	आंबिया बहार		
१	शेतकऱ्यांनी (कर्जदार व बिगर कर्जदार) योजनेतील सहभागाचा अर्ज सादर करणे / विमा हप्त्याची रक्कम कर्जदार किंवा बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांच्या बँक खात्यामधून प्राथमिक सहकारी संस्था / बँक / आपले सरकार सेवा केंद्र/ विमा प्रतिनिधी यांनी कपात करणे / शेतकऱ्यांनी ऑनलाईन अर्ज करण्याचा अंतिम दिनांक.	संत्रा द्राक्ष - (क) पेरु लिंबू हळद मोसंबी चिकू डाळिंब सिताफळ अंजीर	दि. १४ जून दि. ३० जून दि. १४ जुलै दि. ३१ जुलै	स्ट्रॉबेरी द्राक्ष मोसंबी केळी पपई नारळ सुपारी संत्रा काजू आंबा (कोकण) अंजीर आंबा (इतर जिल्हे) डाळिंब	दि. १४ ऑक्टोबर दि. १५ ऑक्टोबर दि. ३१ ऑक्टोबर दि. ३० नोव्हेंबर दि. ३१ डिसेंबर दि. १४ जानेवारी
२	शेतकऱ्यांची (कर्जदार व बिगर कर्जदार) विमा हप्त्याची रक्कम इलेक्ट्रॉनिक पध्दतीने संबंधीत विमा कंपनीस हस्तांतरीत करणे व एकत्रीत विमा घोषणापत्रे (डिक्लरेशन) आणि विमा प्रस्ताव व्यापारी बँक / ग्रामीण बँक / जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक शाखेकडून संबंधीत विमा कंपनीस सादर करण्याचा व पीक विमा योजनेच्या संकेतस्थळावर (पी एम एफ बी वाय पोर्टलवर) योजनेत सहभागी झालेल्या प्रत्येक शेतकऱ्याची माहिती नोंदविण्याचा अंतिम दिनांक.	योजनेतील शेतकरी सहभागाच्या अंतिम दिनांकानंतर १५ दिवसांच्या आत			
३	विमा कंपनीच्या प्रतिनिधीमार्फत विमा योजनेत सहभागी करून घेतलेल्या बिगर कर्जदार शेतकऱ्याची विमा घोषणापत्रे (डिक्लरेशन), विमा हप्त्याची रक्कम इलेक्ट्रॉनिक पध्दतीने विमा कंपनीस हस्तांतरीत करणे व शेतकरी सहभागाची माहिती पीक विमा योजनेच्या संकेतस्थळावर (पी एम एफ बी वाय पोर्टलवर) नोंदविण्याचा अंतिम दिनांक.	शेतकरी सहभागाचा अर्ज व विमा हप्त्याची रक्कम प्राप्त झाल्यापासून दोन दिवसांच्या आत.			
४	विमा कंपन्यांनी पीक विमा योजनेच्या संकेत स्थळावरील (पी एम एफ बी वाय पोर्टल वरील) शेतकरी सहभागाची माहिती स्वीकृत / अस्वीकृत करण्याचा	१) कर्जदार शेतकऱ्यांसाठी पीक विमा योजनेच्या संकेतस्थळावरील नोंदणीच्या अंतिम दिनांकानंतर १५ दिवसांचे आत. २) बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांसाठी पीक विमा योजनेच्या			

अ.क्र.	तपशील	मृग बहार	आंबिया बहार
	अंतिम दिनांक	संकेतस्थळावरील नोंदणीच्या अंतिम दिनांकानंतर ३० दिवसांचे आत.	
५	आपले सरकार सेवा केंद्र / बँक / विमा प्रतिनिधीने विमा प्रस्तावातील त्रुटी दुर करणे.	विमा कंपनीने सूचना दिल्यापासून ७ दिवसांच्या आत.	
६	विमा कंपनीने सुधारीत प्रस्ताव स्वीकृत करणे / नाकारणे.	केंद्र / बँक / विमा प्रतिनिधीने विमा प्रस्तावातील त्रुटी दूर केल्यापासून ७ दिवसांच्या आत.	
७	बँक / विमा कंपनीने विमा प्रस्तावाची पोहोच फोलिओसह विमाधारक शेतकऱ्याला देणे	विमा कंपनीने पोर्टलवरील माहिती स्वीकृत केल्यापासून ७ दिवसांचे आत.	
८	विमा कंपन्यांनी पीक विमा योजनेच्या संकेत स्थळावरील (पी.एम.एफ.बी.वाय. पोर्टलवरील) शेतकरी सहभागाची माहिती मंजूर करण्याचा अंतिम दिनांक	योजनेतील शेतकरी सहभागाच्या (विमा हप्ता भरून घेतल्यानंतर) अंतिम दिनांकापासून ६० दिवसांच्या आत.	
९	नुकसान भरपाई अदा करणे.	संबंधित फळपीकाचा हवामान धोका संपल्यानंतर व विमा हप्ता अनुदान प्राप्त झाल्यानंतर ३ आठवडे	

९) बोगस पीक विमा प्रकरणात फौजदारी कारवाई करणे :-

ज्या सर्व्हे क्रमांकासाठी व ज्या क्षेत्रासाठी पीक विमा काढण्यात आलेला आहे, त्या क्षेत्राच्या ७/१२ उतान्यावर शेतकऱ्याचे नाव नसणे, बोगस ७/१२ व पीक पेरा नोंदीच्या आधारे पीक विम्याची बोगस प्रकरणे करणे, दुसऱ्या शेतकऱ्याच्या शेतीवर परस्पर अधिकृत भाडेकरार न करता विमा काढणे, उत्पादनक्षमता वयाची फळबाग नसताना विमा काढणे अशा बाबी निदर्शनास आल्यास, अशा प्रकरणात संबंधित दोषींवर कायदेशीर कार्यवाही करण्याची जबाबदारी जिल्हा संनियंत्रण समितीच्या मार्गदर्शनानुसार संबंधित विमा कंपनीची राहिल. तसेच महसूल दस्त ऐवजामध्ये फेरफार करून शासनाची फसवणूक केल्याच्या प्रयत्नाबाबत महसूल विभागामार्फत तहसीलदार यांनी स्वतंत्रपणे गुन्हे दाखल करण्याबाबत कार्यवाही करावी. बोगस विमा घेतल्याचे आढळून आल्यास, संबंधित खातेदाराचा आधार क्रमांक पुढील ५ वर्षांकरीता काळ्या यादीत टाकून, त्यास पुढील किमान ५ वर्षांकरीता विमा योजनेचा लाभ न देण्याबाबत कृषि विभागाने कार्यवाही करावी.

१०) नुकसान भरपाई ठरविण्याची पध्दती :-

नुकसान भरपाई ठरविण्याची पद्धत खालीलप्रमाणे तसेच सहपत्र -२ मध्ये दर्शविल्यानुसार राहिल :-

- पुनर्रचित हवामानावर आधारित पीकविमा योजनेतर्गत विमा प्रस्तावानुसार देय होणारी नुकसान भरपाईची संपूर्ण रक्कम “सहपत्र - २” नुसार परस्पर शेतकऱ्यास अदा करण्याची सर्वस्वी जबाबदारी संबंधित विमा कंपन्यांची राहिल. नुकसान भरपाई विहित मुदतीत देण्याची जबाबदारी व दायित्व संबंधित विमा कंपन्यांचे राहिल. नुकसान भरपाई देण्याचे कोणतेही दायित्व शासनावर राहणार नाही.

२. विहित नमुन्यात व विहित मुदतीत विमा हप्त्यासह शेतकऱ्यांचा विमा प्रस्ताव ऑनलाईन पद्धतीने विमा कंपन्यांकडे सादर करण्याची जबाबदारी तसेच शेतकऱ्यांच्या विमा प्रस्तावाच्या बाबतीत जर काही चुकीची माहिती पुरविण्यात आल्यास, अशा प्रस्तावाच्या बाबतीत नुकसान भरपाईचे दायित्व संबंधित बँक / वित्तीय संस्थांचे राहिल.
३. प्रत्येक अधिसूचित फळपीकासाठी प्रमाणके (ट्रिगर) व देय विमा रकमेचा दर केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सुचनांनुसार निश्चित करण्यात आलेले आहेत. त्यानुसार (सहपत्र २ प्रमाणे) निर्धारित दराने विमा रक्कम संबंधित विमा कंपनीमार्फत परस्पर देय होईल.
४. सर्व बँकांनी विमा संरक्षित शेतकऱ्यांची यादी पीक विमा पोर्टलवर विहित मुदतीत अपलोड करणे आवश्यक आहे.
५. संदर्भ हवामान केंद्र हे राज्य शासनाने महावेध प्रकल्पांतर्गत स्थापित केलेले हवामान केंद्रच राहिल.
६. राज्य शासनाच्या महावेध प्रकल्पांतर्गत राज्य शासन व स्कायमेट वेदर सर्व्हिसेस लिमिटेड यांच्या दरम्यान झालेल्या कराराच्या अटी व शर्तीनुसार हवामानाची आकडेवारी स्कायमेट वेदर सर्व्हिसेस लिमिटेड या संस्थेने विमा कंपनीला देणे बंधनकारक राहिल.
७. संबंधित विमा कंपनी, देय विमा रक्कम ठरविण्यासाठी, अधिसूचित केलेल्या फळपिकांसाठी व त्यासाठी निवडलेल्या जिल्हा व त्यामधील तालुक्यातील महसूल मंडळात सहपत्र -१ मध्ये नमूद केलेल्या अधिसूचित विमा क्षेत्र घटकांकरीता महावेध प्रकल्पांतर्गत कार्यान्वित केलेल्या अधिसूचित संदर्भ हवामान केंद्रावर नोंदल्या गेलेल्या हवामानाची आकडेवारीचाच वापर करील .
८. जर त्या महसूल मंडळातील संदर्भ हवामान केंद्रामार्फत काही कारणास्तव आकडेवारी प्राप्त झाली नाही (हवामान केंद्र बंद पडल्यास) तर त्या कालावधीपुरती त्या हवामान केंद्राच्या हवाई अंतर विचारात घेऊन नजीकच्या महसूल मंडळातील महावेध प्रकल्पांतर्गत स्थापित हवामान केंद्राची आकडेवारी विचारात घेण्यात येईल. अत्यंत अपवादात्मक परिस्थितीत महावेध प्रकल्पांतर्गत स्थापित हवामान केंद्रांची माहिती उपलब्ध न झाल्यास राज्य शासनाच्या पर्यायी हवामान केंद्राची / कृषि विद्यापीठे / कृषि विज्ञान केंद्रांची आकडेवारी विचारात घेऊन विमा रक्कम निश्चित करण्यात येईल. ही आकडेवारी प्राप्त करून घेण्याची सर्वस्वी जबाबदारी विमा कंपन्यांची राहिल. पर्यायी हवामान केंद्रांची यादी (१, २ व ३) स्वतंत्रपणे आयुक्त (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचेकडून उपलब्ध करून देण्यात येईल.
९. जर एखाद्या महसूल मंडळामध्ये स्वयंचलित हवामान केंद्र स्थापित केलेले नसेल किंवा नव्याने निर्मित महसूल मंडळ असेल, त्या महसूल मंडळाकरिता पर्यायी हवामान केंद्र हे, त्या महसूल मंडळाच्या नावाच्या ग्रामपंचायतीपासून (co-ordinates) हवाई अंतर विचारात घेऊन, नजीकचे हवामान केंद्र हे नुकसान भरपाई निश्चित करण्यासाठी पर्यायी हवामान केंद्र (१, २ व ३) गृहित धरण्यात येईल.
१०. या योजनेंतर्गत नुकसान भरपाई निश्चितीसाठी, महावेध प्रकल्पांतर्गत स्थापित हवामान केंद्राची आकडेवारी, केंद्र शासनाच्या WINDS प्रणाली अंतर्गत पूर्णतः हवामान आकडेवारी प्राप्त होत

नाही, तोपर्यंत घेतली जाईल. WINDS प्रणाली अंतर्गत आकडेवारी उपलब्ध होण्याच्या महिन्यापासून योजना चालू असेपर्यंतच्या उर्वरित कालावधीची हवामान आकडेवारीनुसार रक्कम, विमा कंपनीस निश्चित दराने राज्य शासनास द्यावी लागेल .

११) शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई अदा करण्याची कार्यपद्धती :-

१. विमा कंपन्यांनी त्यांना प्राप्त झालेला शेतकरी विमा हप्ता आणि शासनाकडून प्राप्त अग्रीम विमा हप्ता (पहिला हप्ता) या रकमेतून त्या प्रमाणात विमा दाव्यांची पूर्तता अंतिम विमा हप्ता (दुसरा हप्ता) अदा होण्याची वाट न बघता करणे आवश्यक आहे. विमा कायदा “कलम ६४ बी” नुसार बाधित विमा क्षेत्रासाठी प्राप्त विमा हप्ता, शेतकरी हिस्सा आणि राज्य शासन व केंद्र शासनाने अदा केलेला अग्रीम विमा हप्ता (पहिला हप्ता), या निधीचा वापर करून विमा कंपनीने सदर प्रकरणांतील नुकसान भरपाई प्राप्त विमा हप्त्याच्या प्रमाणात अदा करणे बंधनकारक आहे.
२. योजनेमध्ये भाग घेतलेल्या शेतकऱ्यांची नुकसान भरपाई थेट शेतकऱ्यांच्या बँक खात्यात विमा कंपनीमार्फत जमा केली जाईल. सदर नुकसान भरपाईची माहिती विमा कंपनीमार्फत बँकांना दिली जाईल.
३. विमा कंपनीने नुकसान भरपाई बाबतची माहिती संकेतस्थळावर प्रसिध्द करणे आवश्यक राहिल.
४. विमा कंपनीला देय विमा हप्ता पैकी ज्या प्रमाणात विमा हप्ता दिलेला आहे, त्या प्रमाणात विहित वेळेत शेतकऱ्यांना विमा नुकसान भरपाई देणे आवश्यक आहे .
५. विमा योजनेत सहभागी शेतकरी व इतर भागधारकांच्या तक्रारींचे निवारण विमा कंपनीने विनाविलंब करणे आवश्यक राहिल.
६. काही कारणास्तव आक्षेपातील विमा नुकसान भरपाईचे दाव्यांच्या बाबतीत, नुकसान भरपाई अदा केल्यापासून एका महिन्यांपेक्षा अधिक कालावधीनंतर सदर प्रकरणे, राज्यस्तरीय समन्वय समिती /राज्यस्तरीय तांत्रिक सल्लागार समिती कडे पाठवून तदनंतर कृषि, सहकार व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार च्या अखत्यारितील तांत्रिक सल्लागार समितीकडे विचारार्थ व निर्णयार्थ पाठविण्यात येतील.

१२) राज्यस्तरीय समन्वय समिती :-

योजनेचे राज्यस्तरीय संनियंत्रण मुख्य सचिव यांचे अध्यक्षतेखाली स्थापन करण्यात आलेल्या राज्यस्तरीय पीक विमा समन्वय समितीतर्फे (S.L.C.C.C.I.) करण्यात येईल. या समितीची रचना व कार्ये पुढीलप्रमाणे राहिल :-

१	मुख्य सचिव	अध्यक्ष
२	सचिव/प्रधान सचिव/अपर मुख्य सचिव (वित्त)	सदस्य
३	सचिव/प्रधान सचिव/अपर मुख्य सचिव (नियोजन)	सदस्य
४	सचिव/प्रधान सचिव/अपर मुख्य सचिव (कृषि)	सदस्य
५	सचिव/प्रधान सचिव/अपर मुख्य सचिव (महसूल)	सदस्य

६	सचिव/प्रधान सचिव/अपर मुख्य सचिव (सहकार)	सदस्य
७	आयुक्त (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, पुणे	सदस्य
८	आयुक्त (सहकार व निबंधक), महाराष्ट्र राज्य, पुणे	सदस्य
९	विमा कंपनीचे प्रतिनिधी	सदस्य
१०	संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई	सदस्य
११	रिझर्व बँक ऑफ इंडियाचे प्रतिनिधी	सदस्य
१२	महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँकेचे प्रतिनिधी	सदस्य
१३	नाबार्डचे प्रतिनिधी	सदस्य
१४	राज्यस्तरीय बँकर्स समिती (S.L.B.C.) यांचे प्रतिनिधी	सदस्य
१५	महाराष्ट्र सुदूर सर्वेक्षण उपयोजना केंद्र, नागपूर (M.R.S.A.C.)	सदस्य
१६	भारतीय हवामान विभाग (I.M.D.) यांचे प्रतिनिधी	सदस्य
१७	स्कायमेट वेदर सर्व्हिसेस लिमिटेड यांचे प्रतिनिधी	सदस्य
१८	उपसचिव/सहसचिव (कृषि), मंत्रालय, मुंबई	सदस्य सचिव

राज्यस्तरीय पीक विमा समन्वय समितीची कार्ये :-

१. योजनेच्या अंमलबजावणीवर देखरेख ठेवणे.
२. पीकाखालील उत्पादनक्षम क्षेत्र विचारात घेऊन प्रत्येक बहाराच्या वेळी अधिसूचित करावयाची क्षेत्रे आणि पीके, जिल्हा समूह निश्चित करणे, जोखीमस्तर निश्चित करणे, विमा संरक्षित रक्कम निश्चित करणे व कार्यान्वयन यंत्रणेची निवड करण्याबाबत कार्यवाही करणे इत्यादीबाबत निर्णय घेणे.
३. योजनेच्या अंमलबजावणीवेळी येणाऱ्या विविध अडचणींच्या संदर्भात विचारविनिमय करून निर्णय घेणे व आवश्यक असल्यास केंद्र शासनाशी पत्रव्यवहार करणे.

योजनेचे संनियंत्रण :

राज्यस्तरावर योजनेचे संनियंत्रण आयुक्त (कृषि) यांच्यामार्फत, राज्यस्तरीय पीक विमा योजना समन्वय समितीद्वारे करण्यात येईल. योजनेचा लाभ जास्तीत जास्त शेतकऱ्यांना होण्याच्या दृष्टीने जिल्हास्तरीय समितीच्या व क्षेत्रीय यंत्रणेच्या सहाय्याने आयुक्त (कृषि) यांच्याकडून योजनेचे संनियंत्रण करण्यात येईल.

१३) योजनेतर्गत शेतकऱ्यांच्या प्राप्त होणाऱ्या तक्रारीबाबत करावयाची कार्यवाही :-

पुनर्रचित हवामान आधारित फळपीक विमा योजनेसंदर्भात शेतकरी, लोकप्रतिनिधी यांच्यामार्फत सातत्याने नुकसान भरपाई न मिळणे / कमी मिळणे, विमा कंपनीकडून प्रतिसाद न मिळणे, विमा कंपनीकडून पीक पंचनामे वेळेत न होणे, बँकांमार्फत शेतकऱ्यांचे अर्ज न स्वीकारणे, विमा कंपनीस माहिती सादर करतांना बँकांमार्फत त्रुटी राहणे /विलंब होणे, विमा कंपनीमार्फत रक्कम प्राप्त झाल्यानंतरही, बँकांमार्फत लाभार्थ्यांना विहित कालावधीत अदा न करणे इत्यादी प्रकारच्या तक्रारी प्राप्त होत असतात.

कृषि विभागास प्राप्त झालेल्या तक्रारींच्या निवारणाकरिता अनुक्रमे तालुका स्तर, जिल्हा स्तर, विभाग स्तर व राज्य स्तरावरील समितीमार्फत कार्यवाही करणे आवश्यक आहे. त्याअनुषंगाने तालुकास्तर, जिल्हास्तर, विभागस्तर, तसेच, राज्यस्तरावर खालीलप्रमाणे समित्या गठीत करण्यात येत आहेत :-

(अ) तालुका स्तरावरील तक्रार निवारण समिती

१	तहसीलदार	अध्यक्ष
२	गट विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद	सदस्य
३	संबंधित मंडळ कृषि अधिकारी	सदस्य
४	शेतकरी प्रतिनिधी (२)	सदस्य
५	अग्रणी बँकेचे तालुकास्तरीय प्रतिनिधी	सदस्य
६	जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक प्रतिनिधी	सदस्य
७	संबंधित विमा कंपनीचे प्रतिनिधी	सदस्य
८	आपले सरकार सेवा केंद्रचालकांचे प्रतिनिधी (२)	सदस्य
९	तालुका कृषि अधिकारी	सदस्य सचिव

तालुकास्तरीय समितीने पार पाडावयाची कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या :-

- १) योजनेच्या अंमलबजावणी संदर्भात प्राप्त होणाऱ्या शेतकऱ्यांचे तक्रारी निवारणासाठी योजनेच्या मार्गदर्शक सूचनांच्या अधीन राहून कार्यवाही करणे.
- २) योजनेसंबंधी प्राप्त तक्रारींच्या अनुषंगाने कार्यवाही करणे.
- ३) योजनेसंबंधी आपले सरकार सेवा केंद्राच्या कामकाजावर तालुकास्तरीय संनियंत्रण ठेवणे.
- ४) तालुक्यातील सर्व राष्ट्रीयीकृत / खाजगी / सहकारी बँकेच्या शाखांमार्फत करण्यात येणाऱ्या योजनेच्या सहभागाबाबत संनियंत्रण करणे.
- ५) तालुक्यातील विमा अर्ज क्षेत्र पडताळणी करणे, बोगस विमा अर्ज शोधून त्यावर कारवाई करण्यासाठी जिल्हा समितीकडे पाठवणे .
- ६) नोंदणी संदर्भातील तक्रारींबाबत पडताळणी करून आवश्यकतेनुसार विभागस्तरीय / जिल्हास्तरीय समितीस शिफारस करणे.

(ब) जिल्हास्तरीय आढावा तथा तक्रार निवारण समिती

संदर्भ क्र. ८ नुसार जिल्हास्तरावर सुधारित प्रधानमंत्री पीक विमा योजना तसेच पुनर्रचित हवामान आधारित फळपीक विमा योजनेतर्गत स्वतंत्रपणे कार्यरत असलेल्या जिल्हास्तरीय आढावा समिती (D.L.M.C.) व जिल्हा तक्रार निवारण समिती (D.G.R.C.) या समित्यांचे एकत्रिकरण करून खालीलप्रमाणे एकच प्रधानमंत्री पीक विमा योजना व पुनर्रचित हवामान आधारित फळपीक विमा योजना आढावा तथा तक्रार निवारण समिती कार्यरत राहिल :-

१	जिल्हाधिकारी	अध्यक्ष
२	सरव्यवस्थापक, जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक	सदस्य

३	व्यवस्थापक, अग्रणी बँक	सदस्य
४	कृषि विकास अधिकारी जिल्हा परिषद	सदस्य
५	संबंधित विमा कंपनीचे प्रतिनिधी	सदस्य
६	जिल्हा उपव्यवस्थापक नाबार्ड	सदस्य
७	निमंत्रित तज्ञ (कृषि विद्यापीठ शास्त्रज्ञ /संशोधन संस्था प्रतिनिधी	सदस्य
८	शेतकरी प्रतिनिधी (जास्तीत जास्त ३)	सदस्य
९	जिल्हा अधीक्षक कृषि अधिकारी	सदस्य सचिव

सदर समितीला दर पंधरवड्यास पीकांच्या नुकसानीचा अंदाज इत्यादीबाबतचा सविस्तर अहवाल अंमलबजावणी करणारी संबंधित विमा कंपनी सादर करेल. वैयक्तिकस्तरावर पंचनामे करण्यासाठी यंत्रणेची नियुक्ती करणे, लाभार्थी तपासणी इत्यादीबाबत समिती कार्यवाही करेल. बोगस विमा प्रस्ताव शोधून त्यावर कारवाई करणे, पीक पाहणी १०० % नोंद करण्यातील अडचणी दूर करणे व योजनेच्या यशस्वी अंमलबजावणी करणे या जबाबदाऱ्या सदर समितीच्या राहतील. त्याचप्रमाणे, संबंधित जिल्ह्याचे मा.पालकमंत्री यांचे अध्यक्षतेखाली जिल्हास्तरावर योजनेच्या अंमलबजावणीचा आढावा ही समिती घेईल.

(क) विभागीय आयुक्त स्तरावरील तक्रार निवारण समिती

संदर्भ क्र. ८ नुसार विभागस्तरीय सुधारीत प्रधानमंत्री पीक विमा योजना, तसेच, पुनर्रचित हवामान आधारित फळपीक विमा योजनेतर्गत स्वतंत्रपणे कार्यरत असलेल्या समित्यांचे एकत्रीकरण करून खालीलप्रमाणे एकच प्रधानमंत्री पीक विमा योजना व पुनर्रचित हवामान आधारित फळपीक विमा योजना, विभागीय आयुक्त स्तरावरील तक्रार निवारण समिती कार्यरत राहिल :-

१	विभागीय आयुक्त	अध्यक्ष
२	संबंधित जिल्ह्याचे जिल्हाधिकारी	सदस्य
३	विमा कंपनीचे प्रतिनिधी	सदस्य
४	कृषि विद्यापीठ शास्त्रज्ञ	सदस्य
५	शेतकरी प्रतिनिधी (जास्तीत जास्त २)	सदस्य
६	संबंधित विभागीय कृषि सहसंचालक	सदस्य सचिव

(ड) राज्य स्तरावरील तक्रार निवारण समिती

१	सचिव / प्रधान सचिव /अपर मुख्य सचिव (कृषि)	अध्यक्ष
२	आयुक्त (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, पुणे	सदस्य
३	आयुक्त (सहकार), सहकार आयुक्तालय, पुणे	सदस्य
४	समन्वयक, राज्यस्तरीय बँकर्स कमिटी	सदस्य
५	मुख्य सरव्यवस्थापक, नाबार्ड	सदस्य
६	मा२ जास्तीत जास्त) (तक्रार प्राप्त विभागामधील) विधानमंडळ सदस्य .)	सदस्य
७	शेतकरी प्रतिनिधी २ जास्तीत जास्त))	सदस्य
८	उप सचिव/सह सचिव, कृषि विभाग, मंत्रालय, मुंबई	सदस्य सचिव

* राज्य स्तरावरील (SGRC) समिती आवश्यकतेनुसार कृषि विद्यापीठे / हवामानशास्त्र विभाग / संशोधन संस्था/ कमोडीटी बोर्ड/ महाराष्ट्र राज्य सुदूर संवेदन उपयोगिता केंद्र / राज्य टेक्निकल सपोर्ट युनिट मधील तज्ञांना निमंत्रित करू शकेल.

जिल्हास्तरावरील समितीने तक्रारींचे निरसन करावे. जिल्हास्तरावरील समितीकडे केलेल्या तक्रारींचे योग्य निरसन न झाल्यास विभागीय स्तरावरील समितीने त्या तक्रारींचे निरसन करावे. विभागीयस्तरावर निरसन न झालेल्या तक्रारी, राज्यस्तरीय समितीसमोर सादर करण्यात याव्यात. गंभीर स्वरूपाच्या तक्रारी, एकाहून अधिक जिल्ह्यांशी संबंधित, तसेच, नुकसानीची व्याप्ती रु. २५ लाखांहून अधिक असेल, अशा तक्रारी राज्यस्तरीय समितीकडे सादर करतील. राज्यस्तरीय समिती तक्रार प्राप्त झाल्यावर तात्काळ निकाली काढेल, सदर समितीचा निर्णय सर्व घटकांना मान्य असेल.

पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपीक विमा योजनेसंदर्भात न्यायालयीन प्रकरणी दाव्यांचे कामकाज पाहण्यासाठी, शासनाचे वतीने संपूर्ण कार्यवाही करण्यासाठी, तसेच, जिल्हा ग्राहक तक्रार निवारण न्यायमंच येथे दाखल केल्या जाणाऱ्या तक्रारीच्या अनुषंगाने संपूर्ण कार्यवाही करण्यासाठी संबंधित जिल्ह्याच्या जिल्हा अधीक्षक कृषि अधिकारी यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे.

तालुका, जिल्हास्तरावर योजनेच्या अंमलबजावणी संदर्भात प्राप्त होणाऱ्या शेतकऱ्यांच्या तक्रारी निवारण करण्यासाठी उपरोक्त समित्यांनी मार्गदर्शक सूचनांच्या अधीन राहून कार्यवाही करावी. जिल्हा, विभागीय स्तरावर तक्रारींचे योजनेच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार निरसन न झाल्यास, कृषि आयुक्तालय स्तरावर सदर प्रकरण संपूर्ण तपशीलांसह विभागीय कृषि सह संचालक यांनी अभिप्रायांसह सादर करावे.

१४) विमा प्रकरणे व विमा हप्ता जमा करणे :-

१. प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेतर्गत, राष्ट्रीय कृषि विमा योजना व राष्ट्रीय पीक विमा कार्यक्रम यामध्ये उपयोगात येत असलेली बँक पध्दत ही सहकारी बँकांना तशीच लागू राहिल. कार्यान्वित विमा कंपनीने प्राधिकृत केलेल्या नोडल बँकेशी संपर्क साधावा. व्यापारी बँक / प्रादेशिक ग्रामीण बँकेच्या शाखा यासाठी नोडल बँका म्हणून कार्यान्वित राहतील. अग्रणी बँक आणि व्यापारी बँकांची प्रादेशिक कार्यालये / प्रशासकीय कार्यालये त्यांचे अधिनस्त बँकांना योजनेच्या मार्गदर्शक सूचना पाठविण्याबाबत कार्यवाही करतील, बँक शाखेकडून विमा कंपनीस विहित मुदतीत विमा प्रस्ताव पाठविण्याबाबत समन्वयाचे काम करतील आणि विम्याची संपूर्ण माहिती पीक विमा पोर्टलवर टाकण्याबाबत कार्यवाही करतील. या व्यतिरिक्त बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांचा योजनेत सहभाग वाढविण्यासाठी विमा कंपनी विमा प्रतिनिधी / विमा मध्यस्थांचा वापर करतील.
२. कृषि विमा पोर्टलवर दर्शविलेल्या प्रपत्रात नोडल बँक / बँक शाखा घोषणापत्रे / प्रस्ताव विमा कंपनीस सादर करतील. त्यामध्ये विमा क्षेत्र घटक, विमा संरक्षित रक्कम, विमा हप्ता, शेतकऱ्यांनी विमा संरक्षित केलेले क्षेत्र, प्रवर्गनिहाय सहभागी शेतकरी संख्या (अल्प आणि

- अत्यल्प किंवा इतर) आणि इतर प्रवर्गातील शेतकरी संख्या (अ.जा./अ.ज./इतर) स्त्री / पुरुष, बँक खाते क्रमांक इ. माहितीचा समावेश असेल.
३. ज्या शेतकऱ्यांचा विमा अर्जाचा परिपूर्ण तपशील राष्ट्रीय विमा पोर्टलवर अपलोड केलेला असेल, तेच शेतकरी विमा संरक्षणासाठी पात्र असतील आणि राज्य व केंद्र शासनाचे विमा हप्ता अनुदान त्यानुसारच अदा केले जाईल.
४. विमा संरक्षण कालावधीत संरक्षित पीक शेतात उभे असणे आवश्यक आहे. विमा संरक्षण कालावधीत तपासणीत केव्हाही पीक आढळून न आल्यास, नुकसान भरपाईसाठी सदर विमा अर्ज अपात्र ठरेल.

अ) कर्जदार शेतकरी :-

१. अधिसूचित पिकांसाठी व अधिसूचित केलेल्या क्षेत्रासाठी कर्ज मंजूर केलेल्या शेतकऱ्यांसाठी केंद्र शासनाच्या सुधारित मार्गदर्शक सूचनांनुसार कर्जदार शेतकऱ्यांना योजना ऐच्छिक करण्यात आली आहे. कर्जदार शेतकऱ्याला योजनेत सहभागी न होण्यासाठी (Opt Out) कर्ज घेतलेल्या अधिसूचित पिकांकरीता नोंदणीच्या अंतिम मुदतीच्या सात दिवस आधीपर्यंत संबंधित बँकेस त्यानुषंगाने विमा हप्ता कपात न करण्याबाबत कळविणे आवश्यक राहिल (सहपत्र - ५). जे कर्जदार शेतकरी विहित मुदतीत सहभागी न होण्यासाठी बँकांना कळविणार नाहीत, असे शेतकरी योजनेत सहभागी आहेत, असे गृहित धरण्यात येईल व या शेतकऱ्यांचा विमा हप्ता विहित पध्दतीने कर्जखात्यातून वजा करण्यात येईल. योजनेच्या वेळापत्रकानुसार कर्ज मंजूर करणारी बँक शाखा / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्था ही (नोडल बँकेमार्फत) विमा संरक्षित रक्कमेनुसार महिनावार पीकनिहाय, विमा क्षेत्रनिहाय, विमा हप्ता दराची विहित प्रपत्रात माहिती तयार करून संबंधित विमा कंपनीस सादर करेल. कर्ज वितरण करणाऱ्या बँक / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्था शेतकऱ्यांनी भरावयाच्या विमा हप्त्याची रक्कम जादा कर्ज रक्कम म्हणून मंजूर करतील.
२. कर्जदार शेतकऱ्यांना योजनेत सहभागी होण्याचा / न होण्याचा पर्याय या तत्त्वावर कार्यरत आहे.
३. कर्जदार शेतकरी योजनेत सहभागी व्हायचे किंवा नाही याबाबत निर्णय घेऊ शकतात. शेतकऱ्यांनी योजनेत सहभागी न होण्याबाबत घोषणापत्र हंगामाच्या आधी किंवा योजनेतील सहभागी होण्याच्या अंतिम मुदतीच्या सात दिवस अगोदर देणे अपेक्षित आहे. योजनेत सहभागी होण्याच्या मुदतीच्या सात दिवस आगोदर शेतकऱ्यांचे घोषणापत्र प्राप्त झाल्यास कर्जदार शेतकऱ्यांना पुढील हंगामाकरिता योजनेच्या सहभागातून वगळण्यात येईल.
४. बँका योजनेत सहभागी होण्याच्या सात दिवस अगोदर पासून ते अंतिम दिनांकापर्यंत शेतकरी हिश्याची रक्कम वजा करून घेऊ शकतात. त्यानंतर बँकांनी शेतकरी सहभागाची अंतिम यादी निश्चित करताना जे सहभागी होऊ इच्छित नाहीत, असे शेतकरी वगळून जे सहभागी होऊ इच्छितात, अशा पात्र कर्जदार शेतकऱ्यांचा समावेश असणे आवश्यक आहे. पात्र कर्जदार शेतकऱ्यांविषयी बँकांची इतर कार्यपद्धती पूर्वी प्रमाणेच चालू राहिल.

५. योजनेत सहभागी होण्याबाबत अथवा न होण्याबाबतची घोषणापत्रे शेतकऱ्यांनी ज्या बँकेमध्ये किसान क्रेडिट कार्ड खाते आहे अथवा ज्या बँकेकडून पीक कर्ज घेतले आहे, त्या बँकेच्या शाखेमध्ये जमा करणे अपेक्षित आहे.
६. कर्जदार शेतकऱ्यांना योजनेत सहभागी होण्यासाठी व सहभागी न होण्यासाठी स्वतंत्र अर्ज असावेत.
७. जे शेतकरी स्वतःच्या स्वाक्षरीसह योजनेत सहभागी न होण्याबाबत घोषणा पत्र देणार नाहीत, त्या सर्व शेतकऱ्यांना योजनेमध्ये सहभाग बंधनकारक समजला जाईल.
८. शेतकऱ्यांनी योजनेत सहभागी न होण्याबाबत घोषणा पत्र दिल्यानंतर संबंधित अर्जामधील पोच पावती त्या शाखेच्या जबाबदार अधिकारी यांच्या स्वाक्षरी शिक्कासह शेतकऱ्यांनी प्राप्त करून घेणे आवश्यक आहे.
९. एखाद्या शेतकऱ्याने मागील हंगामात योजनेत सहभागी न होण्याबाबत घोषणा पत्र दिले होते, मात्र चालू हंगामामध्ये योजनेत सहभागी होण्याबाबत घोषणा पत्र दिले असल्यास, संबंधित शेतकऱ्याची नोंद करून घेणे आवश्यक आहे.
१०. शेतकऱ्याचे किसान क्रेडिट कार्ड खात्यामध्ये काही बदल झाल्यास, संबंधित शेतकऱ्यांकडून प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेत सहभाग नोंदणीबाबत इच्छुक नसल्यास, बँकांना तशी संमती देणे आवश्यक राहिल.
११. प्रधानमंत्री पीक विमा योजना, प्रधानमंत्री किसान सन्मान निधी योजना व किसान क्रेडिट कार्ड या योजनांमध्ये सहभागी होण्यासाठी शेतकऱ्याचे बँक खाते असणे, ही पूर्वअट आहे.
१२. योजनेसाठी केंद्र व राज्य शासनाकडून विमा हप्ता अनुदानापोटी मोठ्या प्रमाणात शासकीय निधी पुरविला जातो. या निधीचा अपव्यय टाळण्यासाठी विमा अर्जासोबत फळ बागेचा (Geo Tagging) केलेला फोटो विमा पोर्टलवर अपलोड करणे आवश्यक राहिल. तसेच, एका शेतकऱ्यास अधिसूचित फळपिकांची मृग व आंबिया या दोन्ही बहारासाठी मिळून एका वर्षात जास्तीत जास्त ४ हेक्टर पर्यंत नोंदणी मर्यादीत करण्यात येत आहे.
१३. सदर फळपीक विमा योजनेत सहभागी होणाऱ्या शेतकऱ्यांनी, डिजिटल पीक सर्वेक्षण (Digital Crop Survey (DCS) अंतर्गत पीकांची नोंद करणे बंधनकारक राहिल.
१४. राज्यस्तरीय समितीने निश्चित केलेल्या वेळापत्रकानुसार अंतिम दिनांकापर्यंत व्यापारी बँकेच्या शाखा / प्रादेशिक ग्रामीण बँकेच्या शाखा/ नोडल बँक (प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्थेच्या बाबतीत) विमा प्रस्ताव जमा करून ते सविस्तर तपशीलासह, पीक विमा हप्त्याच्या रकमेसह संबंधित विमा कंपनीस पाठवतील.
१५. बँकेमार्फत विमा अर्ज करताना संबंधित शेतकऱ्यांनी प्रत्यक्ष त्या फळबागेची लागवड केली असल्याबाबत, संबंधित बँकेने खातरजमा करणे आवश्यक राहिल.

(ब) बिगर-कर्जदार शेतकरी (ऐच्छिक) :-

१. योजनेत सहभागी होऊ इच्छिणारे बिगर कर्जदार शेतकरी आपल्या विमा प्रस्तावाची आवेदनपत्रे भरून व्यापारी बँकांच्या स्थानिक शाखेत / प्रादेशिक ग्रामीण बँकेत / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा

- सहकारी संस्था / विमा कंपनीच्या अधिकृत विमा प्रतिनिधी किंवा विमा मध्यस्थामार्फत विमा हप्ता रकमेसह सादर करतील.
२. योजनेत सहभागी होणारा शेतकरी विहित प्रपत्रातील विमा प्रस्ताव भरून व्यापारी बँकेच्या शाखेत/प्रादेशिक ग्रामीण बँकेच्या शाखेत / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्थेत विमा हप्ता भरून सादर करेल. संबंधित शेतकऱ्यांना संबंधित बँकेत आपले बचत खाते उघडणे आवश्यक राहिल. बँकेतील अधिकारी, शेतकऱ्यांना आवेदनपत्रे भरणे व इतर बाबतीत सहाय्य व मार्गदर्शन करतील. शेतकऱ्यांचे विमा प्रस्ताव स्वीकारताना त्यांनी विमा संरक्षित केलेली रक्कम व लागू होणारी विमा हप्ता रक्कम इत्यादी बाबी तपासून पाहण्याची जबाबदारी संबंधित बँकांची राहिल. बँकेची शाखा पीकवार व विहित प्रपत्रामधील पीक विमा प्रस्ताव / घोषणापत्रे तयार करून विमा हप्ता रकमेसह अंमलबजावणी करणाऱ्या विमा कंपन्यांना विहित कालावधीत पाठवेल.
 ३. भारतीय विमा नियामक आणि विकास प्राधिकरणाने मान्यता दिलेल्या संस्था, विमा कंपनीने नियुक्त केलेले प्रतिनिधी शेतकऱ्यांकडून विमा हप्ता स्वीकारतेवेळी शेतकऱ्यांचे पीकाखालील क्षेत्र, विमा संरक्षित रक्कम इत्यादी बाबत संबंधित भूमि अभिलेख दस्तऐवज तपासून पाहतील, त्याचप्रमाणे भाडेतत्वावर किंवा कुळाने असलेल्या शेतकऱ्यांच्या करारनामा / सहमती पत्राची प्रत अभिलेखात जतन करतील. प्राधिकृत केलेल्या संस्था / विमा प्रतिनिधी जमा झालेल्या विमा हप्त्याची रक्कम व संकलित प्रस्ताव ७ दिवसात विमा कंपनीस पाठवतील, अशा शेतकऱ्यांच्या बाबतीत त्यांचे बँक खाते असल्याबाबतची खातरजमा करतील व त्याचा तपशील संबंधित विमा कंपनीस पाठवतील.
 ४. योजनेसाठी केंद्र शासनाकडून व राज्य शासनाकडून विमा हप्ता अनुदानापोटी मोठ्या प्रमाणात शासकीय निधी पुरविला जातो, या निधीचा अपव्यय टाळण्यासाठी विमा अर्जासोबत फळ बागेचा (Geo Tagging) केलेला फोटो विमा पोर्टलवर अपलोड करणे आवश्यक राहिल. तसेच एका शेतकऱ्यास अधिसूचित फळपिकांची मृग व आंबिया या दोन्ही बहारासाठी मिळून एका वर्षात जास्तीत जास्त ४ हेक्टर पर्यंत नोंदणी मर्यादीत करण्यात येत आहे.
 ५. सदर फळपीक विमा योजनेत सहभागी होणाऱ्या शेतकऱ्यांनी डिजिटल पीक सर्वेक्षण (Digital Crop Survey (DCS) अंतर्गत पीकांची नोंद करणे बंधनकारक राहिल.

(क) बिगर-कर्जदार शेतकऱ्यांचा योजनेत सहभाग- थेट विमा कंपनी मार्फत :-

१. योजनेत सहभागी होवू इच्छिणारे बिगर कर्जदार शेतकरी शासनाने प्राधिकृत केलेल्या पीक विमा संकेतस्थळाद्वारे किंवा विमा कंपनीच्या संकेतस्थळाद्वारे योजनेत सहभागी होऊ शकतात. उपरोक्त पध्दतीने योजनेत सहभागी होणाऱ्या बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांजवळ योजनेत सहभागी झाल्याचा पुरावा, उदा. अर्जाची झेरॉक्स किंवा विमा हप्ता भरल्याची पावती असणे बंधनकारक आहे. विमा प्रस्तावात भरलेली माहिती चुकीची असल्याचे निदर्शनास आल्यास, शेतकऱ्यांचा विमा हप्ता जप्त केला जाईल व शेतकऱ्यांस नुकसान भरपाई मिळण्याचा अधिकार राहणार नाही.

२. पुनर्रचित हवामान आधारित फळपीक विमा योजनेत सहभागी होण्यासाठी सादर केलेला विमा प्रस्ताव अपूर्ण असल्यास / आवश्यक असणारे पुरावे व कागदपत्रे प्रस्तावासोबत सादर न केल्यास / योग्य तो विमा हप्ता भरलेला नसल्यास, प्रस्ताव स्वीकारल्यापासून १ महिन्याच्या आत सादर प्रस्ताव परत करण्याचे अधिकार विमा कंपनीस आहेत. विमा कंपनीने प्रस्ताव नाकारल्यास, विमा हप्त्याची संपूर्ण रक्कम, संबंधित शेतकऱ्याला विमा कंपनीमार्फत परत दिली जाईल.
३. नोडल बँकांनी / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्थांनी विहित कालावधीनंतर सादर केलेले सर्व विमा प्रस्ताव विमा कंपनीमार्फत नाकारण्यात येतील व सादर सर्व विमा प्रस्तावांचे दायित्व हे संबंधित बँकांचे राहिल. त्यामुळे नोडल बँकांनी / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्थांनी विहित कालावधीनंतर कोणताही विमा प्रस्ताव स्वीकारू नये. सर्व नोडल बँकांनी / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्थांनी जमा विमा हप्त्यासह योजनेत सहभागी झालेल्या शेतकऱ्यांचा एकत्रित अहवाल विहित कालमर्यादेत संबंधित विमा कंपनीकडे पाठविण्याची दक्षता घ्यावी. जर बँकेने विहित कालमर्यादेत विमा प्रस्ताव विमा कंपनीकडे सादर केले नाहीत, तर त्याची जबाबदारी सर्वस्वी संबंधित बँकेची राहिल.
४. बँकांच्या सर्व शाखा, सर्व नोडल बँका, जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका योजनेत सहभागी झालेल्या शेतकऱ्यांची (कर्जदार व बिगर कर्जदार) यादी व इतर आवश्यक माहिती जसे की, शेतकऱ्याचे संपूर्ण नाव, बँक खाते क्रमांक, गावाचे नाव, अल्प - अत्यल्प भूधारक अशी वर्गवारी, अनुसूचित जाती / जमाती, पुरुष / स्त्री वर्गवारी, विमा संरक्षित क्षेत्र, पीकाचे नाव, जमा विमा हप्ता, शासकिय अनुदान इ. माहिती संबंधित प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्था / बँकेची शाखा यांचेकडून सॉफ्ट कॉपीमध्ये घेऊन सादरची माहिती तपासून अंतिम मुदत संपल्यानंतर १५ दिवसांच्या आत संबंधित विमा कंपनीकडे पाठविण्याची कार्यवाही करतील व पीक विमा योजनेच्या संकेतस्थळावर प्रसिध्द करतील.
५. बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांची माहिती विमा कंपनी मध्यस्थ संस्थांकडून विहित प्रपत्रात प्राप्त करून घेतील. बँका / वित्तीय संस्था, विमा मध्यस्थ संस्था यांच्या माध्यमातून योजनेत सहभागी झालेल्या शेतकऱ्यांची (कर्जदार व बिगर कर्जदार) माहिती प्राप्त करून घेण्याची जबाबदारी सर्वस्वी संबंधित विमा कंपनीची आहे व सादरची माहिती पीक विमा योजनेच्या संकेतस्थळावर प्रसिध्द करण्यास संबंधित विमा कंपनीही बँकेस मदत करेल.
६. सर्व विमा कंपनी त्यांच्याकडे प्राप्त झालेली योजनेतील सहभागी शेतकऱ्यांची माहिती तपासतील व योजनेतर्गत शासनाकडून देण्यात येणाऱ्या अनुदानाचा अंतिम विमा हप्ता मिळणेच्या १ महिना अगोदर विमा कंपनीच्या संकेतस्थळावर प्रसिध्द करतील.

१५) प्रचार, प्रसिध्दी व प्रशिक्षण :-

१. सादर योजनेस क्षेत्रीय स्तरावर पुरेशी प्रसिध्दी देणे आवश्यक आहे. दृकश्राव्य माध्यम, राज्याचे कृषि विस्तार अधिकारी यांच्या सेवा यासाठी उपयोगात आणल्या जाव्यात. तसेच, विमा हप्ता गोळा करणे, विमा प्रकरणांची छाननी करणे, इत्यादी कामे करणाऱ्या व्यक्तींना प्रशिक्षण देणेही आवश्यक

- आहे. अंमलबजावणी करणाऱ्या संस्थेने याची व्यवस्था करावी. योजनेसंबंधीची माहिती पुस्तिकांचे क्षेत्रीय स्तरावर वितरण करण्यात यावे. योजनेची मुख्य वैशिष्ट्ये दाखविणारा एक माहितीपट संबंधित विमा कंपनीने तयार करून जास्तीत जास्त शेतकऱ्यांना दाखवावा.
२. शेतकऱ्यांमध्ये योजनेसंबंधी जागृती निर्माण करण्यासाठी व प्रशिक्षण देण्यासाठी एक खास कृती आराखडा संबंधित विमा कंपनीने निवड होताच १५ दिवसांच्या आत तयार करून, राज्य शासन व केंद्र शासनास सादर करणे बंधनकारक राहिल.
 ३. विमा कंपनीने एकूण विमा हप्ता रकमेच्या ०.५ टक्के रक्कम क्षेत्रीय पातळीवर योजनेच्या प्रचार व प्रसिध्दीवर खर्च करावी व केलेल्या खर्चाचा तपशील हंगामाच्या शेवटी राज्य शासन व केंद्र शासनाला सादर करावा. सदर खर्च एकूण विमा हप्ता रकमेच्या ०.५ टक्याहून कमी असल्यास, फरकाची रक्कम विमा कंपनीने केंद्र शासनाचे "तंत्रज्ञान निधी" मध्ये नोंदणीच्या अंतिम तारखेपासून तीन महीन्यांच्या आत जमा करावी.
 ४. राज्यात विमा कंपनीने कृषि विभागाचे मार्गदर्शन व संमतीने प्रचार व प्रसिध्दी करणे बंधनकारक राहिल.

१६) योजनेमध्ये निरनिराळ्या संस्थांच्या भूमिका व जबाबदाऱ्या :-

पुनर्रचित हवामान आधारित फळपीक विमा योजनेत केंद्र सरकार, राज्य शासनाकडील विविध विभाग, तसेच, विविध संस्थांचा म्हणजे, सहभागी शासकीय व खाजगी विमा कंपनी आणि विविध आर्थिक संस्था यांचा सहभाग राहिल. पुनर्रचित हवामान आधारित फळपीक विमा योजनेच्या सुलभ आणि परिणामकारक अंमलबजावणीसाठी प्रत्येक संस्थेने त्यांना नेमून दिलेले काम जास्तीत जास्त चांगल्या प्रकारे पार पाडणे बंधनकारक आहे.

क) केंद्र शासनाच्या भूमिका व जबाबदाऱ्या :-

१. केंद्र शासनामार्फत पुनर्रचित हवामान आधारित फळपीक विमा योजनेच्या परिणामकारक अंमलबजावणीसाठी वेळोवेळी मार्गदर्शक सूचना जाहीर केल्या जातील. तसेच, राज्य शासनाला जनजागृती / प्रसिध्दी करण्यासाठी समन्वय व मदत केली जाईल.
२. केंद्र शासनामार्फत वित्तीय संस्था / बँका यांना रिझर्व बँक ऑफ इंडिया व नाबार्डद्वारे पुनर्रचित हवामानावर आधारित फळपीक विमा योजनेच्या वित्तीय बाबींच्या परिपूर्ततेसाठी मार्गदर्शक सूचना देण्यात येतील.
३. "राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टल" चे व्यवस्थापन.
४. टेक्निकल सपोर्ट युनिट / केंद्रीय प्रकल्प व्यवस्थापन कक्षाची स्थापना करणे व आवश्यक सेवा-सुविधा पुरविणे.
५. तांत्रिक सल्लागार समितीची स्थापना / पुनर्रचना.
६. मागील हंगामातील विमा हप्ता रकमेच्या केंद्र शासनाच्या हिश्याच्या ८० % रकमेच्या ५० % रक्कम आगावू विमा हप्ता रक्कम म्हणून पीक विमा नोंदणीच्या अंतिम तारखेनंतर १५ दिवसांच्या आत विमा कंपन्यांना अदा करणे.

७. शेतकरी सहभागाची जिल्हानिहाय आकडेवारी राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टलवर अंतिम होताच १५ दिवसांच्या आत उर्वरित विमा हप्ता रक्कम अदा करणे.
८. पुनर्रचित हवामान आधारित फळपीक विमा योजनेच्या अंमलबजावणीचे पर्यवेक्षण व आढावा घेणे. तसेच, पीक विमा हप्ता व इतर आवश्यक बाबींबाबत विमा कंपनीस सूचना देणे. वेळोवेळी विमा कंपनीच्या कार्याचा आढावा घेऊन गरज असल्यास, त्यामध्ये सुधारणा करणेबाबत सूचना देणे.
९. राज्य शासन व इतर समभाग धारकांसाठी प्रशिक्षण / कार्यशाळा आयोजित करणे.
१०. योजनेच्या तरतुदीबाबत मागदर्शन करणे, तसेच, नुकसान भरपाई निश्चित करतांना काही अडचणी आल्यास, त्यावर निर्णय घेणे.
११. योजनेच्या अंमलबजावणीमध्ये पारदर्शकता, सुप्रशासन आणणे आणि शेतकऱ्यांना विमा नुकसानभरपाई वेळेवर मिळावी यासाठी आवश्यक तंत्रज्ञानाच्या वापरासाठी सहाय्य, मार्गदर्शन आणि संसाधने उपलब्ध करून देणे.

ख) राज्य शासनाच्या भूमिका व जबाबदाऱ्या :-

योजनेच्या परिणामकारक अंमलबजावणीसाठी राज्य शासन खालील कार्ये पार पाडेल :-

१. योजनेची अधिसूचना निर्गमित झाल्यानंतर राज्य शासनामार्फत योजना अंमलबजावणीसाठी निवडण्यात आलेल्या विमा कंपनीच्या सहाय्याने अधिसूचनेतील आवश्यक माहिती पीक विमा योजनेच्या संकेतस्थळावर प्रसिध्द करण्यात यावी.
२. नुकसान भरपाई विहित कालावधीत निश्चित करण्यासाठी, तसेच, योजनेच्या परिणामकारक अंमलबजावणीसाठी आधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर करणेबाबत आवश्यक कार्यवाही करण्यात यावी. सर्व जिल्ह्यातील विमा योजनेत भाग घेतलेल्या अर्जदार यांची प्रत्यक्ष क्षेत्र पडताळणीसाठी प्रति तालुका ५०० पर्यंत अर्ज असल्यास, त्याची थेट तपासणी करण्यात यावी. ५०० पेक्षा जास्त अर्ज असल्यास, विमा कंपनीने कृषि विभागाच्या आदेशानुसार MRSAC च्या रिमोट सेन्सिंग तंत्रज्ञानाचा, प्राधान्याने ३० से.मी. X ३० से.मी. Resolution चे उपग्रह छायाचित्र वापरून क्षेत्र पडताळणी करावी. तसेच, आवश्यक तेथे ड्रोन तंत्रज्ञानाचा वापर करावा.
३. योजनेच्या अंमलबजावणीमध्ये सहभागी सर्व यंत्रणा/संस्था/ शासकीय विभाग/समिती यांना आवश्यक ते निर्देश देणे.
४. मागील हंगामातील विमा हप्ता रकमेच्या ५० टक्के रक्कम आगावू विमा हप्ता रक्कम म्हणून पीक विमा नोंदणीच्या अंतिम तारखेनंतर १५ दिवसांच्या आत सर्वसाधारण वित्तीय नियम (जीएफआर) / प्रकरणातील दिशानिर्देशांची पूर्तता करून विमा कंपन्यांना अदा करणे.
५. शेतकरी सहभागाची जिल्हानिहाय आकडेवारी राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टलवर अंतिम होताच १५ दिवसांच्या आत उर्वरित विमा हप्ता रक्कम अदा करणे.
६. राज्य शासनाने मृग व आंबिया बहारासाठी विमा हप्ता अनुदान अनुक्रमे पुढील वर्षाच्या दि.३१ मार्च व दि.३० सप्टेंबर पूर्वी देणे आवश्यक आहे.
७. विमा हप्त्याचा राज्य हिस्सा कंपन्यांना वितरित करण्यासाठी शक्यतोवर सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणाली (पीएफएमएस) / पीएफएमएस लिंकड सिस्टीमचा वापर राज्य शासनाने करावा.

८. पुनर्रचित हवामान आधारित फळपीक विमा योजनेत शेतकऱ्यांचा विशेषतः बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांचा सहभाग वाढविण्यासाठी राज्य शासनाच्या कृषि आणि इतर संबंधित विभागांमार्फत मोठ्या प्रमाणावर जनजागृती व प्रसिध्दी करण्यात येईल.
९. योजनेसाठीच्या एकूण तरतूदीपैकी किमान ३ % तरतूद, राज्य शासनाने प्रशासकीय, तसेच, कार्यालयीन खर्च, आधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर, राज्य टेक्निकल सपोर्ट युनिट, प्रवासखर्च आणि आकस्मिक खर्चासाठी करावी.

ग) विमा कंपनीच्या भूमिका व जबाबदाऱ्या :-

१. विमा कंपनी पुणे मुख्यालयी त्यांचे कार्यालय उघडेल व आवश्यक मनुष्यबळ नियुक्त करेल. तसेच, विमा कंपनीचा राज्य समन्वयक हा मराठी भाषिक असणे अनिवार्य आहे.
२. विमा कंपनी ही राज्य शासन व इतर अंमलबजावणी यंत्रणा यांच्यातील दुवा म्हणून काम करेल.
३. अधिसूचनेप्रमाणे आवश्यक बाबींची राज्यस्तरीय पीक विमा समन्वय समितीला पूर्तता करेल.
४. या योजनेतर्गत नुकसान भरपाई निश्चित करण्याबाबत कार्यवाही व नुकसान भरपाई शेतकऱ्यांच्या बँक खात्यावर थेट अदा करण्याची जबाबदारी विमा कंपनीची राहिल.
५. वेळापत्रकाप्रमाणे नुकसान भरपाई निश्चित करणे व अदा करणे.
६. आवश्यकतेप्रमाणे पुनर्विम्याचे प्रयोजन करण्यात यावे.
७. पीक उत्पन्न आणि हवामान घटक, तसेच, कृषि विम्याचा डाटाबेस तयार करणे.
८. पुनर्रचित हवामान आधारित फळपीक विमा योजनेचा आढावा घेऊन परिणामकारक अंमलबजावणीसाठी आवश्यक सूचनांसह कृषि सहकार आणि किसान कल्याण मंत्रालय (केंद्र शासन) यांना सादर करणे.
९. हंगाम सुरु होण्यापूर्वी संबंधित विमा कंपनीने खाजगी विमा प्रतिनिधींची नियुक्ती लेखी स्वरूपात जाहीर करणे आवश्यक आहे.
१०. सेवाशुल्क अंमलबजावणी यंत्रणांना देणे.
११. योजनेची पारदर्शक पध्दतीने प्रभावी अंमलबजावणी करण्यासाठी नवीन तंत्रज्ञानाचा वापर करून पथदर्शक प्रकल्प राबविण्यासाठी विमा कंपन्यांनी पुढाकार घ्यावा.
१२. कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांच्या सहभागामध्ये किमान १० % वाढ करण्याच्या दृष्टीने योजनेची माहिती शेतकऱ्यांपर्यंत पोहोचविण्यासाठी जनजागृती व प्रसिध्दीसाठी प्रयत्न करणे, त्यासाठी आवश्यक ते मनुष्यबळ व साधनसामुग्री उपलब्ध करून देणे, तसेच, राज्य शासन व इतर संस्थांमध्ये जनजागृती व प्रसिध्दीसाठी समन्वय साधणे.
१३. केंद्र व राज्य शासनाने मागणी केल्याप्रमाणे मासिक प्रगती अहवाल / सांख्यिकी व इतर अनुषंगिक माहिती पुरवठा करणे.
१४. अधिकृत बँका आणि प्रतिनिधी यांचेकडून विमाधारक शेतकऱ्यांची / लाभार्थ्यांची माहिती संकलित करून ती संकेतस्थळावर प्रसारित करणे.
१५. विमा नियामक प्राधिकरणाने निश्चित केलेल्या विहित कालावधीत योजनेसंदर्भातील विविध तक्रारींचे निवारण करण्यात यावे. तसेच, शेतकऱ्यांच्या तक्रारींची नोंद घेण्यासाठी भारतीय कृषि

- विमा कंपनीच्या नियंत्रणाखाली डॉकेट सुविधेवर आधारित टोल फ्री नंबर उपलब्ध करून देण्यात यावा.
१६. कर्जदार शेतकऱ्यांच्या सहभागासाठी स्वतः विमा कंपनीने कार्यवाही करावी. त्यासाठी मध्यस्थ यांची नेमणूक करू नये.
१७. ज्या जिल्ह्यासाठी विमा कंपनीची नियुक्ती करण्यात आलेली आहे, त्या जिल्ह्यासाठी जिल्हा मुख्यालयी दूरध्वनी सुविधा असलेले कार्यालय सुरु करणे आवश्यक आहे. तसेच, सदर जिल्हा कार्यालयात कृषि पदवीधारक प्रतिनिधींची नियुक्ती करणे आवश्यक आहे. ज्या जिल्ह्यात काम देण्यात आलेले आहे, त्या जिल्ह्यातील तालुका स्तरावर कार्यालयाची स्थापना करावी व कमीत कमी एका प्रतिनिधीची नेमणूक करावी. सदर कार्यालय व प्रतिनिधीचा तपशील कृषि विमा संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात यावा. ज्या ठिकाणी काही तांत्रिक कारणास्तव विमा कंपनीस कार्यालय उघडण्यासाठी जागा उपलब्ध होऊ शकली नाही, तेथे जिल्हा / तालुका कृषि अधिकारी यांच्या कार्यालयात विमा कंपनीच्या प्रतिनिधीस जागा उपलब्ध करून दिली जाईल. सदरचे कार्यालय "फसल बीमा कार्यालय" म्हणून कार्यरत राहिल, अन्यथा संबंधित विमा कंपनीवर कारवाई करण्यात येईल.
१८. केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार नुकसान भरपाई निश्चित करण्यासाठी पर्यवेक्षक (Loss Assessor) याची नेमणूक करणे बंधनकारक राहिल.
१९. नोडल बँका / व्यापारी बँका / ग्रामीण बँकांनी पोर्टलवर अपलोड केलेले विमा प्रस्ताव आणि विमा हप्ता ऑनलाईन जमा केल्याचा तपशीलवार गोषवारा प्राप्त करून घेण्याची जबाबदारी विमा कंपन्यांची असेल.
२०. विमा कंपनीने नोंदणीकृत भाडेकराराद्वारे नोंदणीकृत सहभागी अर्जदारांची १०० % पडताळणी करावी.
२१. विमा कंपनीने त्यांच्या प्रादेशिक/स्थानिक कार्यालयांमार्फत जिल्हा व तालुका कृषि कार्यालयांच्या समन्वयाने सर्व अर्जांची क्षेत्रीय तपासणी करावी. कोणत्याही टप्प्यावर विमा कंपनीने स्वीकारलेले अर्ज अपात्र किंवा अयोग्य आढळल्यास, अशा अपात्र अर्जांमुळे उद्भवणाऱ्या सर्व दावा दायित्वाची जबाबदारी संबंधित विमा कंपनीची राहिल
२२. विमा कंपनीने क्षेत्र पडताळणी करताना ज्या तालुक्यात ५०० पेक्षा जास्त विमा अर्ज आहेत, तेथे MRSAC किंवा इतर शासकीय सुदूर संवेदन संस्था यांच्या मदतीने रिमोट सेन्सिंग, उपग्रह छायाचित्र, ड्रोन तंत्रज्ञान आणि डिजिटल पीक सर्वेक्षण (DCS) पद्धतीचा वापर करणे विमा कंपन्यांस बंधनकारक राहिल.
२३. पुनर्रचित हवामान आधारित फळपीक विमा योजनेच्या प्रभावी अंमलबजावणीस्तव नोडल बँका/ जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका यांचेकडून विमा प्रस्ताव प्राप्त झाल्यानंतर, त्याचप्रमाणे, विमा हप्ता अनुदान शासनाकडून प्राप्त झाल्यानंतर, विमा कंपनीने ३ आठवड्यांमध्ये नुकसान भरपाई रक्कम निश्चित करून शेतकऱ्यांना अदा करणे आवश्यक आहे.

- अन्यथा, विमा कंपनीस १२ टक्के दराने विलंब शुल्कासहित नुकसान भरपाईची रक्कम लाभार्थी शेतकऱ्यांना अदा करावी लागेल.
२४. विमा कंपन्यांनी हंगामामध्ये नमूद केलेल्या टोल फ्री क्रमांकावर शेतकऱ्यांना संपर्क साधणे सुलभ व्हावे, यासाठी टोल फ्री क्रमांकाची क्षमता वाढवून टोल फ्री क्रमांक विना तक्रार कार्यरत राहिल याची दक्षता घ्यावी. त्याचप्रमाणे, विहित टोल फ्री क्रमांक व्यवस्थित कार्यान्वीत नसल्यास फोन, पत्र, ई-मेलद्वारे प्राप्त शेतकऱ्यांच्या पीक नुकसानीबाबतच्या सूचना, तक्रारींची नोंद घेवून योजनेच्या मार्गदर्शक सूचनेनुसार पुढील कार्यवाही संबंधित विमा कंपनीने करणे आवश्यक राहिल.
२५. विमा कंपनीने माहिती अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत (RTI) अर्जांचे निराकरण करण्यासाठी जन माहिती अधिकारी व अपील प्राधिकरण यांचे नाव व पदनाम जाहीर करून प्रकाशित करावे.
२६. विमा कंपन्या या वित्तीय संस्थांना सहभागी शेतकऱ्यांची सविस्तर माहिती पीक विमा पोर्टलवर भरण्यासाठी मदत करतील. या व्यतिरिक्त इतर कोणतेही प्रारूप / संकेतस्थळ / सुविधा इ. योजनेतील सहभागी शेतकऱ्यांची माहिती गोळा करण्यासाठी विमा कंपन्यांना वापरता येणार नाही.
२७. विमा कंपनी मार्फत अधिसूचित क्षेत्रातील अधिसूचित पीकांच्या नुकसान भरपाई निश्चित करताना रिमोट सेन्सिंग, उपग्रह छायाचित्र, ड्रोन इत्यादीचा वापर करून प्रभावी संनियंत्रण आणि ग्राउंड ट्रुथिंग होणे आवश्यक आहे. तंत्रज्ञानाच्या वापरामध्ये विमा कंपन्यांनी सक्रिय सहभाग घेणे बंधनकारक आहे.
२८. पुनर्रचित हवामान आधारित फळपीक विमा योजनेत सहभागी बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांचे प्रमाण कमीत कमी १० % वाढविण्याबाबत त्या विभागात सर्वात कमी विमा हप्ता दराने निश्चित करण्यात आलेल्या विमा कंपनीची जबाबदारी राहिल.
२९. विमा कंपन्यांनी योजनेच्या जाहिरातीसाठी, जागरूकता निर्माण करण्यासाठी आणि क्षमता विकासासाठी पुरेसे आणि वचनबद्ध मनुष्यबळ निर्माण करणे आवश्यक आहे. याबाबतचे सविस्तर नियोजन हंगाम सुरु होण्यापूर्वी कंपनीने केंद्र व राज्य शासनाला सादर करणे आवश्यक आहे.
३०. विमा कंपन्यांकडे प्राप्त झालेल्या कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांचा अर्ज जर अपूर्ण असेल, आवश्यक प्रमाणपत्राची प्रत जोडली नसेल, आधार नंबर किंवा आधार नोंदणी क्रमांक/पोचपावती किंवा विमा हप्ता भरला नसेल तर सदर अर्ज अनुक्रमे १५ दिवस किंवा १ महिन्याच्या आत स्वीकारणे अथवा फेटाळण्याचा अधिकार विमा कंपन्यांना राहिल. अर्ज फेटाळला गेल्यास विमा कंपनी सदर शेतकऱ्यांचा भरलेला संपूर्ण विमा हप्ता परत करेल.

घ) बँका/वित्तीय संस्थांच्या जबाबदाऱ्या :-

१. भारतीय रिझर्व्ह बँक आणि राष्ट्रीय कृषि व ग्रामिण विकास बँक (NABARD) यांच्या नियमात बसणाऱ्या व शेतकऱ्यांना हंगामी पीक कर्ज वितरण करणाऱ्या सर्व बँका व संस्था या योजनेत वित्तीय संस्था म्हणून मानल्या जातील.
२. पुनर्रचित हवामान आधारित फळपीक विमा योजनेतर्गत, सहकारी बँकांच्या बाबतीत प्रत्येक जिल्ह्यातील जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक ही नोडल बँक म्हणून कार्य करील व व्यापारी बँका, तसेच, ग्रामीण बँकांच्या बाबतीत सदर बँकेची प्रत्येक शाखा ही नोडल बँक म्हणून कार्य करील.
३. व्यापारी बँकांची, तसेच, ग्रामीण बँकांची विभागीय / प्रशासकीय कार्यालये, प्रत्येक जिल्ह्यातील जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका (नोडल बँका) यांनी योजनेच्या अनुषंगाने त्यांना प्राप्त झालेल्या सर्व मार्गदर्शक सूचना, शासन निर्णय इ. त्यांच्या नियंत्रणाखालील सर्व शाखांना पाठविणे आवश्यक आहे.
४. व्यापारी बँकांची, तसेच, ग्रामीण बँकांची विभागीय / प्रशासकीय कार्यालये, प्रत्येक जिल्ह्यातील जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका (नोडल बँका) यांनी कर्जदार शेतकऱ्यांसाठी कर्ज मंजूर करताना त्यांच्या विमा हप्ता रकमेसाठी जादा कर्ज मंजूर करणेबाबत आपल्या अधिनस्त सर्व बँकांना सूचना द्याव्यात.
५. योजनेत सहभागी होऊ इच्छिणाऱ्या बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांना सर्व बँकांनी योग्य ते मार्गदर्शन व मदत करणे आवश्यक आहे. जसे, शेतकऱ्यांचे बँकेत खाते उघडणे, नियमित व गारपीट (Add on Cover - ऐच्छिक) या हवामान धोक्यांसाठी योग्य तो विमा हप्ता घेवून त्यांना विमा प्रस्ताव भरण्यास मदत करणे व त्याबाबतचे अहवाल अद्ययावत करणे इत्यादी
६. सर्व बँका / वित्तीय संस्थांनी अर्जदार शेतकऱ्यांचा तपशील इलेक्ट्रॉनिक पध्दतीनेच राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टलवर अपलोड करणे बंधनकारक आहे. त्यादृष्टीने सर्व बँका / वित्तीय संस्थांनी सीबीएस इंटेग्रेशन करून घेणे गरजेचे आहे, जेणेकरून माहितीचे तात्काळ आदान-प्रदान शक्य होईल.
७. सर्व नोडल बँकांनी कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांचा जमा विमा हप्ता रक्कम, विमा प्रस्ताव व अनुषंगिक माहिती विहित मुदतीत स्वतंत्रपणे संबंधित विमा कंपनीस सादर करणे आवश्यक आहे.
८. कर्जदार शेतकऱ्यांना योजनेत सहभागी होण्याचा / न होण्याचा पर्याय या तत्त्वावर कार्यरत आहे.
९. कर्जदार शेतकरी योजनेत सहभागी व्हायचे किंवा नाही याबाबत निर्णय घेऊ शकतात. शेतकऱ्यांनी योजनेत सहभागी न होणे बाबत घोषणापत्र हंगामाच्या आधी किंवा योजनेतील सहभागी होण्याच्या अंतिम मुदतीच्या सात दिवस अगोदर देणे अपेक्षित आहे. योजनेत सहभागी होण्याच्या मुदतीच्या सात दिवस अगोदर शेतकऱ्यांचे घोषणापत्र प्राप्त झाल्यास कर्जदार शेतकऱ्यांना पुढील हंगामाकरिता योजनेच्या सहभागातून वगळण्यात येईल.

१०. बँका योजनेत सहभागी होण्याच्या सात दिवस अगोदर पासून ते अंतिम दिनांकापर्यंत शेतकरी हिश्याची रक्कम वजा करून घेऊ शकतात. त्यानंतर बँकांनी शेतकरी सहभागाची अंतिम यादी निश्चित करताना जे सहभागी होऊ इच्छित नाहीत असे शेतकरी व जे सहभागी होऊ इच्छितात, अशा पात्र कर्जदार शेतकऱ्यांचा समावेश असणे आवश्यक आहे. पात्र कर्जदार शेतकऱ्यांविषयी बँकांची इतर कार्यपद्धती पूर्वी प्रमाणेच चालू राहतील.
११. सर्व अग्रणी बँका / नोडल बँकांनी त्यांच्या कार्यक्षेत्रातील अधिसूचित पीकांसाठी घेतलेली सर्व कर्जे व कर्जदार शेतकरी योजनेतर्गत विमा संरक्षित केले जातील व एकही कर्जदार शेतकरी विमा संरक्षणापासून वंचित राहणार नाही याची दक्षता घ्यावी व त्याबाबतच्या सुचना बँकांनी आपल्या अधिनस्त सर्व शाखांना देण्यात याव्यात. संबंधित बँकांच्या त्रुटीमुळे / दिरंगाईमुळे / हलगर्जीपणामुळे काही कर्जदार शेतकऱ्यांना विमा संरक्षण न मिळाल्यास व त्या हंगामात नुकसान भरपाई मंजूर झाल्यास विमा संरक्षित न झालेल्या सर्व शेतकऱ्यांना मंजूर नुकसान भरपाई देण्याची जबाबदारी सर्वस्वी त्या बँकेची / शाखेची राहिल.
१२. घोषणापत्र / प्रस्ताव आणि विमा हप्ता विमा कंपनीला बँकेमार्फत/ प्राथमिक कृषि पत पुरवठा संस्था यांच्याकडून विहित मुदतीनंतर जमा झाला तर ते तात्काळ नाकारले जातील व अशा कोणत्याही घोषणापत्राबाबत संबंधित बँक जबाबदार राहिल. त्यानुसार विहित मुदतीनंतर राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टलवर अर्ज दाखल करण्याची सुविधा बंद केली जाईल. तथापि, या संबंधी काही तक्रारी उदभवल्यास त्यांचे निराकरण विहित तक्रार निवारण समितीच्या कार्यपद्धतीनुसार करण्यात येईल.
१३. योजनेच्या वेळापत्रकानुसार कर्ज मंजूर करणारी बँक शाखा / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्था ही (नोडल बँकेमार्फत) विमा संरक्षित रक्कमेनुसार महिनावार पीकनिहाय, विमा क्षेत्रनिहाय, विमा हप्ता दराची विहित प्रपत्रात माहिती तयार करून संबंधित विमा कंपनीस सादर करेल. कर्ज वितरण करणाऱ्या बँक / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्था शेतकऱ्यांनी भरावयाच्या विमा हप्त्याची रक्कम जादा कर्ज रक्कम म्हणून मंजूर करतील.
१४. सर्व नोडल बँका / व्यापारी बँका व ग्रामीण बँकांच्या सर्व शाखांनी पीकवार व अधिसूचित क्षेत्रवार पीक विमा प्रस्ताव विहित विवरणपत्रात (बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांसाठी वेगळे) भरून विमा हप्ता रकमेसह विहित वेळेत संबंधित विमा कंपनीकडे पाठविणे अत्यंत आवश्यक आहे.
१५. राज्यस्तरीय समितीने निश्चित केलेल्या वेळापत्रकानुसार अंतिम दिनांकापर्यंत व्यापारी बँकेच्या शाखा / प्रादेशिक ग्रामीण बँकेच्या शाखा / नोडल बँक (प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्थेच्या बाबतीत) विमा प्रस्ताव जमा करून ते सविस्तर तपशीलासह, पीक विमा हप्त्याच्या रकमेसह विमा कंपनीस पाठवतील.
१६. सर्व नोडल बँका / व्यापारी बँका / ग्रामीण बँकांनी शेतकरीनिहाय पीक विमा प्रस्ताव व विमा हप्ता राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टलवर ऑनलाईन पद्धतीने अपलोड करणे आवश्यक आहे. तसेच, सर्व प्रस्तावांचा गोषवारा विहित वेळेत विमा कंपनीलाही पाठवणे आवश्यक आहे.

१७. सर्व बँकांनी योजनेतर्गत अपवादात्मक परिस्थितीमध्ये संबंधित विमा कंपनीमार्फत मंजूर झालेली नुकसान भरपाई रक्कम प्राप्त झाल्यानंतर संबंधित लाभार्थी शेतकऱ्यांच्या बँक खात्यावर ७ दिवसांच्या आत जमा करणे आवश्यक आहे. जर एखाद्या बँकेने नुकसान भरपाईची रक्कम विहित वेळेत शेतकऱ्यांच्या बँक खात्यावर जमा केली नाही तर संबंधित बँकेने व्याजासह (बचत खात्यावर देय असलेला प्रचलित व्याज दर) नुकसान भरपाईची रक्कम शेतकऱ्यांच्या खात्यावर जमा करणे बंधनकारक राहिल.
१८. नोडल बँक / प्रशासकीय कार्यालये योजनेत भाग घेणाऱ्या शेतकऱ्यांची अनुषंगिक माहिती शेतकऱ्यांचे संपूर्ण नाव, अचुक बँक खाते क्रमांक, गावाचे नाव, अल्प - अत्यल्प भूधारक अशी वर्गवारी, अनुसूचित जाती जमाती, महिला शेतकरी अशी वर्गवारी, विमा संरक्षित क्षेत्र, पिकाचे नाव, जमा विमा हप्ता, शासकिय अनुदान इ. माहिती संबंधित प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्था / बँकेची शाखा यांचेकडून Soft Copy मध्ये घेऊन सदरची माहिती तपासून अंतिम मुदत संपल्यानंतर १५ दिवसांच्या आत संबंधित विमा कंपनीकडे पाठविण्याची कार्यवाही करेल.
१९. संबंधित विमा कंपनी, बँकेकडून विमा प्रस्ताव प्राप्त झाल्यानंतर ते तपासून बँकेला पोच देईल. संबंधित बँक आपल्याकडील उपलब्ध असलेल्या दस्तऐवजावरून सदर विमा प्रस्तावाची पुनर्तपासणी करेल व यामध्ये काही दुरुस्ती आढळल्यास १५ दिवसांच्या आत विमा कंपनीच्या निदर्शनास आणेल, अन्यथा विमा कंपनीने पोच दिलेले विमा प्रस्ताव अंतिम समजून त्यानुसार कार्यवाही करण्यात येईल, व भविष्यात त्यामधील कोणतेही बदल स्वीकारले जाणार नाहीत.
२०. संबंधित बँकेने नुकसान भरपाई मिळालेल्या शेतकऱ्यांची यादी नोटीस बोर्डावर प्रसिध्द करणे आवश्यक आहे. तसेच प्राप्त झालेली नुकसान भरपाई रक्कम सर्व शेतकऱ्यांच्या बँक खात्यात जमा केले असल्याचे प्रमाणपत्र विमा कंपनीस पाठविणे आवश्यक आहे. तसेच, नुकसान भरपाई पात्र शेतकऱ्यांची यादी विमा कंपनीच्या सहाय्याने पीक विमा पोर्टलवर प्रसिध्द करणे आवश्यक आहे.
२१. सर्व बँकांना विमा प्रस्तावाशी संबंधित असलेले सर्व दस्तऐवज संबंधित विमा कंपनीस तपासणीसाठी आवश्यकतेनुसार उपलब्ध करून द्यावे लागतील.
२२. बँकेने कोणताही शेतकरी योजनेच्या लाभापासून वंचित राहणार नाही याची खात्री करावी जर एखादा शेतकरी वित्तीय संस्थेच्या चुकीमुळे योजनेच्या लाभापासून वंचित राहिला तर सदर शेतकऱ्याला देय असणारी नुकसान भरपाई अदा करणेची जबाबदारी संबंधित बँकेची राहिल.
२३. शेतकऱ्याची पूर्ण अर्ज भरण्याची जबाबदारी ही बँकेच्या शाखेची राहिल. जर एखादया शेतकऱ्याला अर्ज भरता येत नसेल तर सदर अर्ज शेतकऱ्यांच्या वतीने भरण्याची जबाबदारी बँकेच्या शाखेची राहिल, जेणेकरून पीक योजनेत सहभागी होऊ इच्छिणारा एकही शेतकरी पीक विमा संरक्षणापासून वंचित राहणार नाही.
२४. प्रतिकूल हवामानामुळे ज्या शेतकऱ्यांचा विमा हप्ता संबंधित हवामान घटकाची अधिसूचना जारी होण्याच्या आत जमा झाला असेल / बँक खात्यातून वर्ग केलेला असेल त्यांनाच पात्र

समजले जाईल. सबब बँकांनी कर्जदार शेतकऱ्यांचा विमा हप्ता पीक कर्ज मंजूरी/किसान क्रेडिट कार्डचे नूतनीकरण केल्यापासून १५ दिवसांच्या आत विमा कंपनीकडे देणे बंधनकारक आहे, अन्यथा अशा शेतकऱ्यांच्या बाबतीत संभाव्य नुकसान भरपाईची सम्पूर्ण जबाबदारी संबंधित बँकेची राहिल. अशी परिस्थिती उद्भवू नये यासाठी बँकांनी विमा नोंदणीच्या अंतिम तारखेपूर्वी किमान एक महिना आधीच कर्जदार शेतकऱ्यांचा विमा हप्ता विमा कंपनीकडे जमा करावा आणि त्यानंतर मंजूर केलेल्या कर्जखात्यांच्या बाबतीत दररोज विमा हप्ता जमा करावा.

२५. बँकांना जमा विमा हप्त्याचे ४ टक्के सेवा शुल्क देण्यात येते. त्यासाठी बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांना विमा प्रस्ताव सादर करण्याबाबतीत बँकांनी आवश्यक ते सर्व सहकार्य करावयाचे आहे.
२६. बँकांनी कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांचे विमा प्रस्ताव सादर करताना शेतकऱ्यांचे बँक खाते आधार कार्डशी सलग्न करणे अनिवार्य आहे. या बाबतच्या आवश्यक त्या कागदपत्रांची तपासणी संबंधित बँकांनी करावयाची आहे.
२७. बँक / नोडल बँक यांचेकडून संबंधित विमा कंपनीस विमा घोषणापत्रे (Declaration) पाठविण्यास विलंब झाल्यास बँकेला द्यावयाच्या सेवा शुल्कामध्ये कपात करण्यात येईल.
२८. कर्जदार शेतकऱ्यांना योजनेत सहभागी होणेसाठी व सहभागी न होणेसाठी बँकेने त्यांच्या बँकेचे फॉर्म तयार करून शेतकऱ्यांना उपलब्ध करून देणे आवश्यक आहे.
२९. जे कर्जदार शेतकरी स्वतःच्या स्वाक्षरीसह योजनेत सहभागी न होणे बाबत घोषणा पत्र देणार नाहीत, त्या सर्व शेतकऱ्यांना योजनेमध्ये सहभागी करून घेणे हे बँकांना बंधनकारक आहे. जर बँकांनी सदर शेतकऱ्यांना सहभागी करून नाही घेतले तर त्यांना द्याव्या लागणाऱ्या नुकसान भरपाईची सर्वस्वी जबाबदारी संबंधित बँक शाखेची राहिल.
३०. बँकांनी कर्जदार शेतकऱ्यांना अर्ज भरणे बाबत सहकार्य करावे.
३१. कर्जदार शेतकऱ्यांनी योजनेत सहभागी न होणे बाबत घोषणा पत्र दिल्यानंतर संबंधित अर्जामधील पोहोच पावती त्या शाखेच्या जबाबदार अधिकारी यांच्या स्वाक्षरी शिक्कासह शेतकऱ्यांना देणे आवश्यक आहे.
३२. शेतकऱ्यांनी दिलेले घोषणापत्र बँकांनी भौतिक व डिजिटल स्वरूपात जतन करणे आवश्यक आहे. शेतकऱ्यांकडून जमा केलेले संबंधित फॉर्म हे भविष्यामध्ये योजनेत शेतकऱ्यांमार्फत काही तक्रारी आल्यास पुरावे म्हणून वापरता येतील.
३३. एखाद्या शेतकऱ्याने मागील हंगामात योजनेत सहभागी न होणे बाबत घोषणा पत्र दिले होते, मात्र चालू हंगामामध्ये योजनेत सहभागी होणेबाबत घोषणा पत्र दिले असल्यास संबंधित शेतकऱ्याची नोंद करून घेणे आवश्यक आहे. जर बँकांनी सदर संदर्भात नोंद करताना काही त्रुटी आढळल्या तर त्याची सर्वस्वी जबाबदारी संबंधित बँकेच्या शाखेचे राहिल.
३४. जर शेतकऱ्यांचे किसान क्रेडिट कार्ड खात्यामध्ये काही बदल झाल्यास बँकांनी संबंधित शेतकऱ्यांकडून प्रधानमंत्री पिक विमा योजनेत सहभाग नोंदणीबाबत इच्छुक नसल्यास तशी

- शेतकऱ्यांकडून संमती घेणे आवश्यक राहिल. याबाबतीत किसान क्रेडिट कार्ड नूतनीकरण करण्याच्या अर्जांमध्ये एखादा मुद्दा बँका समावेश करू शकतात, त्याचबरोबर योजनेत सहभागी न होणे बाबतचे घोषणापत्र संबंधित शेतकऱ्याला देण्यास सांगणे आवश्यक आहे. जोपर्यंत शेतकरी स्वतःच्या स्वाक्षरीसह योजनेत सहभागी न होणे बाबत घोषणा पत्र देत नाही तोपर्यंत संबंधित बँकेने शेतकऱ्याला योजनेमध्ये सहभागी करून घेणे बंधनकारक राहिल.
३५. बँकांनी प्रधानमंत्री पीक विमा योजना पोर्टल किसान क्रेडिट कार्ड पोर्टल वरती शेतकऱ्यांनी योजनेत सहभागी होण्याचे अथवा न होण्याबाबत घोषणापत्र दिले आहे असे नमूद करणे आवश्यक राहिल.
३६. शेतकऱ्याने योजनेमध्ये सहभागी न होण्याचे घोषणा पत्र देऊन सुद्धा जर बँकेने नजर चुकीने सदर शेतकऱ्याचा विमा हप्ता वजा करून विमा कंपनीस पाठविल्याचे निदर्शनास आले तर बँकेने विमा हप्त्याची रक्कम शेतकऱ्याच्या बँक खात्यात परत जमा करणे आवश्यक आहे. जर अशा प्रकरणी विमा कंपनी कडून विमा नुकसान भरपाईची रक्कम प्राप्त झाली असेल तर सदरची नुकसान भरपाईची रक्कम ३० दिवसांच्या आत विमा कंपनीस परत करावयाची आहे.
३७. बँकांच्या दृष्टीने विचार करता जास्तीत जास्त शेतकऱ्यांचा सहभाग नोंदवण्यासाठी बँकांनी शेतकऱ्यांना योजनेसंदर्भात माहिती देऊन त्यांना सहभाग नोंदवण्यासाठी प्रेरित करणे योजनेच्या दृष्टीने फायद्याचे आहे. बँका यासंदर्भात मोहीम हाती घेऊ शकतात यामध्ये संबंधित विमा कंपनी व राज्य शासनाचे कृषी विभाग यांची मदत घेऊन जास्तीत जास्त शेतकऱ्यांपर्यंत पोहोचण्याचा प्रयत्न करतील.
३८. बँकांनी बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांना योजनेमध्ये सहभागी होणे बाबत किंवा किसान क्रेडिट कार्ड खाते काढण्यासंदर्भात बँक स्तरावरून आवश्यक ती मदत देणे बंधनकारक आहे.
३९. बँकेने / कर्जदार संस्थेने शेतकऱ्याकडे विमा घेत असलेल्या फळपिकाची उत्पादनक्षम लागवड असल्याची खात्री करावी .
४०. बँकेने विमा हप्ता स्वीकारून जर तो काही कारणास्तव विहित वेळेत संबंधित विमा कंपनीकडे जमा न केल्यास, त्यामुळे विमा अर्जदार नुकसान भरपाईपासून वंचित राहिल्यास, त्या अर्जदारास त्या महसूल मंडळामध्ये मंजूर झालेल्या नुकसान भरपाईप्रमाणे विमा भरपाई देण्याची जबाबदारी संबंधित वित्तीय संस्था/बँक यांची राहिल.

च) कर्ज पुरवठा करणारी बँक/वित्तीय संस्था :-

१. पुनर्रचित हवामान आधारित फळ पिक विमा योजनेबाबत शेतकऱ्यांना मार्गदर्शन करणे
२. शेतकऱ्यांना विहित प्रपत्रात विमा प्रस्ताव तयार करणेस मदत करणे आणि कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांचे विविध कागदपत्रे संकलित करणे.
३. विमा नोंदणी सुरु होण्यापुर्वी सर्व कर्जदार शेतकऱ्यांचे आधार व मोबाईल क्रमांक प्राप्त करून घेणे.
४. कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांची स्वतंत्र प्रपत्रात माहिती संकलित करून ती विमा कंपनीस विमा हप्त्यासह वेळेत सादर करणे.

५. विमा कंपनी किंवा त्यांनी प्राधिकृत केलेल्या प्रतिनिधी आणि जिल्हास्तरीय समन्वय समिती मार्फत करण्यात येणाऱ्या छाननी / पडताळणीसाठी विमा पॉलिसी प्रस्ताव व इतर आवश्यक कागदपत्रांचे जतन करावे.
६. आपल्या कार्यक्षेत्रामधील नोडल बँक आणि त्याअंतर्गत सेवा पुरविणाऱ्या इतर बँकाच्या कार्यालयामधील संबंधित अभिलेख व नोंदी या विमा कंपनीस उपलब्ध करून देण्यात याव्यात.
७. विमा संरक्षण घेणाऱ्या कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांची क्षेत्र व पिकांसंबंधी आकडेवारीची नोंद ठेवणे.
८. पोर्टलवर विमा प्रस्ताव अपलोड करण्याच्या अंतिम तारखेपासून १५ दिवसांच्या आत आणि विमा कंपनीने मागणी केल्यापासून ७ दिवसांच्या आत विमा प्रस्तावांची माहिती संकलित व प्रमाणित करून देणे.
९. विमा नोंदणीची मुदत संपण्यापूर्वी शेतकऱ्यांचा विमा हप्ता कपात करून घेणे व ती रक्कम संबंधित विमा कंपनीला राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टलद्वारे इलेक्ट्रॉनिक प्रणालीमार्फत हस्तांतरीत करणे.
१०. विमा कंपनीकडून प्राप्त विमा नुकसानभरपाई रक्कम शेतकऱ्यांच्या खात्यावर ७ दिवसांच्या आत जमा करणे व जी रक्कम अदा होऊ शकली नाही ती रक्कम प्राप्त झाल्यापासून १० कार्यालयीन दिवसांच्या आत कारणांसह संबंधित विमा कंपनीला परत करणे व त्याची माहिती केंद्र व राज्य शासनाला कळविणे.
११. प्रशासकीय व्यवस्थेमध्ये बँकेच्या शाखा या अंतिम सेवा केंद्रे मानण्यात आलेल्या आहेत. सबब सर्व कर्जदार शेतकरी आणि इच्छुक बिगर कर्जदार शेतकरी यांची पिक विमा नोंदणी करून घेणे ही सर्व बँक शाखांची जबाबदारी आहे. यामध्ये हयगय अथवा चुकीची माहिती देण्यात आल्यास संबंधित बँक/बँक शाखा/प्राथमिक सेवा संस्था अशा चुकांमुळे देय फळपीक विमा दाव्यांना जबाबदार असतील. बँकेच्या कोणत्याही चुकीमुळे विमा अर्जदार शेतकरी विमा नुकसान भरपाईपासून वंचित राहिल्यास त्या अर्जदार शेतकऱ्याला त्याचे महसूल मंडळातील मंजूर नुकसान भरपाई देण्याची जबाबदारी त्या वित्तीय संस्थेची/ बँकेची राहिल.

छ) जन सुविधा केंद्र - आपले सरकार केंद्र (सीएससी- एसपीव्ही) :-

१. बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांची नोंदणी जनसुविधा केंद्रमार्फत सुनिश्चित करणे.
२. गाव पातळी वरील कर्मचारी यांना पीक विमा सहभाग वाढविण्यासाठी पोर्टलद्वारे अथवा जिल्हा पातळीवर काम करणाऱ्यासंबंधित पिक विमा कंपनीद्वारे पिक विम्याविषयी प्रशिक्षण देणे.
३. जनसुविधा केंद्रमार्फत शेतकऱ्यांकडून जमा केलेली विमा हप्त्याची रक्कम संबंधित विमा कंपनीकडे शेतकऱ्यांकडून प्राप्त झाल्याच्या दिनांकापासून तीन दिवसांच्या आत ऑनलाईन जमा करणे.

४. जनसुविधा केंद्रामध्ये जमा झालेल्या विमा हप्त्यांचा अहवाल व शेतकरी सहभागाच्या गोषवा-यासह संबंधित विमा कंपन्यांना दररोज सादर करणे.
५. राष्ट्रीय पिक विमा पोर्टलवर भरण्यात आलेली शेतकरी सहभागाची माहिती आणि संबंधित विमा कंपनीला अदा केलेली विमा हप्ता रक्कम यांची पडताळणी विमा नोंदणीची अंतिम मुदत संपल्यावर ७ दिवसांच्या आत करणे.
६. हंगामासाठी निश्चित करण्यात आलेल्या प्रती शेतकरी सेवाशुल्काच्या दरानुसार सेवा शुल्काचे देयक संबंधित विमा कंपनी कडे पुढील महिन्यातील १० तारखेस अथवा त्यापुर्वी सादर करणे.
७. विमाधारक शेतकऱ्यांच्या तक्रार निवारण करणेसाठी व विमा पश्चात सेवा सुनिश्चित करणे.
८. राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टलवर भरण्यात आलेली वैयक्तिक शेतकऱ्यांची माहिती व सादर केलेली कागदपत्रे यामध्ये त्रुटी अथवा चुका आढळून आल्यास, संबंधित सेवा केंद्र जबाबदार असेल व अशा चुकांमुळे देय पीक विमा दाव्यांना जबाबदार राहिल.
९. विमा सहभाग नोंदवलेले शेतकरी काही त्रुटी, चुका अथवा विपरीत बाबीमुळे योजनेच्या फायदयापासून वंचित राहणार नाही यांची जनसुविधा केंद्रावरील गावपातळी सेवक (V.L.Es) यांनी खात्री करणे. जनसुविधा केंद्रावरील गावपातळी सेवक (V.L.Es) यांचे सेवेतील त्रुटी, गैरव्यवहार यामुळे योजनेच्या फायदयापासून शेतकरी वंचित राहिल्यास त्यांचा अहवाल सादर करून त्यांचे वर प्रशासकीय व कायदेशीर कार्यवाही करणे.
१०. विमा अर्जदार यांनी नोंदणीकृत भाडेकरार असल्याची खातरजमा सामायिक सुविधा केंद्र (C.S.C) यांनी करावी.
११. विमा अर्जदार यांनी प्रत्यक्ष फळबाग लागवड केली असल्याबाबत खातरजमा सामायिक सुविधा केंद्र (C.S.C) यांनी करावी.

ज) जन-सुविधा केंद्रावरील गावपातळी सेवक (V.L.Es) :-

१. शेतकरी विशेषतः बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांना योजने बाबत शिक्षित करणे व योजनेची वैशिष्ट्ये समजावून सांगणे.
२. विमाकंपनी / राज्यशासना मार्फत योजनेच्या प्रचार व प्रसिध्दीसाठी देण्यात आलेल्या जाहीराती, प्रचार साहित्य, बॅनर, पोस्टर, पत्रके इ. शेतकऱ्यां पर्यंत पोहचवण्यासाठी कार्यक्षेत्रामध्ये ठळकपणे प्रसिद्ध करणे.
३. बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांचे विमा प्रस्ताव विहित प्रपत्रात आवश्यक कागदपत्रासह स्विकारणे व ऑनलाईन भरून घेणे.
४. अंमलबजावणी करणाऱ्या विमा कंपनीकडे मार्गदर्शक सुचनेच्या तरतुदीनुसार शेतकरी विमा हप्ता जमा करणे.
५. राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टल वर बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांची माहिती मोबाईल नंबरसह योग्य तपशील आवश्यक कागदपत्रासह अद्ययावत करणे व निश्चित कालावधीत जनसुविधा

- केंद्रामार्फत विमा हप्ता रक्कम जमा करणे. बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांचे पीक विमा प्रस्ताव भरतांना योग्य ती काळजी घेणे व जोडलेल्या कागदपत्राचा प्रस्तावाशी ताळमेळ घालणे.
६. विमा सहभाग नोंदवलेले शेतकरी काही त्रुटी, चुका अथवा विपरीत बाबीमुळे योजनेच्या फायदयापासून वंचित राहणार नाही यांची जनसुविधा केंद्रावरील गावपातळी सेवक (V.L.Es) यांनी खात्री करणे. जनसुविधा केंद्रावरील गावपातळी सेवक (V.L.Es) यांचे सेवेतील त्रुटी, गैरव्यवहार यामुळे योजनेच्या फायदयापासून शेतकरी वंचित राहिल्यास त्यांचा अहवाल सादर करून त्यांचे वर प्रशासकीय व कायदेशीर कार्यवाही करण्यात येईल.
७. विमाधारक शेतकऱ्यांना विमा पश्चात सेवा देणे, तसेच, पीक विमा दाव्यांची सूचना अथवा या संबंधित तक्रारी असल्यास त्याबाबतची सुविधा निर्माण करणे.
८. जनसुविधा केंद्र शेतकऱ्यांच्या वतीने विमा अर्ज भरतांना विमा प्रस्तावासाठी आवश्यक / गरजेची सर्व कागदपत्रे अपलोड करेल. आवश्यक कागदपत्रांशिवाय असलेले अर्ज विमा नुकसान भरपाईसाठी विचारात घेतले जाणार नाहीत व कागदपत्रांतील त्रुटींसाठी जनसुविधा केंद्राचे चालक जबाबदार असतील.
९. जन सुविधा केंद्रामार्फत विमा अर्ज दाखल करण्यासाठी शेतकऱ्यांनी संबंधित जनसुविधा केंद्र / विशेष हेतू वाहन यांना कोणतेही शुल्क / फी अदा करणे आवश्यक नाही.

झ) अ.क्र. “छ” व “ज” साठी :-

योजना अंमलबजावणीत काही जिल्ह्यात बनावट नोंदणी पावत्या आढळून येतात. याला आळा घालण्यासाठी तांत्रिक उपाययोजना करण्यात आलेल्या आहेत. तरीसुद्धा बनावट पावत्याद्वारे नुकसान भरपाई दावे काही प्रमाणात प्राप्त होतात. याबाबत आपले सरकार केंद्र चालकाकडून फसवणूक केल्याबाबत तक्रारीसुद्धा प्राप्त होतात. आपले सरकार केंद्र चालकाकडून चुकीची माहिती भरल्यामुळे नोंदणी संदर्भात प्रकरणे उद्भवतात. यानुषंगाने चुकीची जबाबदारी निश्चिती, नुकसान भरपाई परिगणना व अशा प्रकरणात नुकसान भरपाईची जबाबदारी निश्चिती करणे अत्यंत जिकिरीचे होते. यानुषंगाने अर्ज नोंदणी करतांना आपले सरकार केंद्र चालकांनी शेतकरी सादर करत असलेले नोंदणी अर्ज नुकसान भरपाई अदायगी किंवा दोन वर्षे या पैकी जे नंतर असेल तोपर्यंत स्वतः जवळ सांभाळून ठेवणे बंधनकारक करण्यात येत आहे.

त) विमा प्रतिनिधींच्या भूमिका व जबाबदाऱ्या :-

१. पुनर्रचित हवामान आधारित फळपीक विमा योजनेबाबत शेतकऱ्यांना मार्गदर्शन करणे.
२. शेतकऱ्यांना विहित प्रपत्रात विमा प्रस्ताव तयार करणेस मदत करणे आणि कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांचे आधार क्रमांक आणि मोबाईल क्रमांकासह विविध कागदपत्रे संकलित करणे.
३. पुनर्रचित हवामान आधारित फळपीक विमा योजनेच्या मार्गदर्शक सूचनेनुसार विमा कंपनीचा प्रतिनिधी म्हणून विमा हप्ता गोळा करणे आणि त्याची पावती देणे.

४. कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांची प्रपत्रात माहिती संकलित करून ती विमा कंपनीस विमा हप्त्यासह वेळेत सादर करणे. अशा प्रकारे वेळेत माहिती सादर केलेले व विमा हप्ता रक्कम राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टलवर विहित मुदतीत ईलेक्ट्रॉनिक पध्दतीने जमा केलेले अर्जच विमा संरक्षणास पात्र असतील.
५. संबंधित विमा प्रतिनिधींनी योजनेत सहभागी झालेला शेतकरी योजनेतील लाभापासून वंचित राहणार नाही याची दक्षता घ्यावी. विमा प्रतिनिधीच्या त्रुटींमुळे/ दिरंगाईमुळे/हलगर्जीपणामुळे या योजनेच्या लाभापासून योजनेत सहभागी शेतकरी वंचित राहिल्यास या संबंधात काही नुकसान भरपाई द्यावयाची झाल्यास संबंधित विमा कंपनीची जबाबदारी राहिल. विमा प्रतिनिधीच्या सेवेमध्ये काही त्रुटी/चुका आढळल्यास त्यावर प्रशासकीय / कायदेशीर कार्यवाही करण्यात येईल.

थ) विमाधारक शेतकऱ्यांची कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या :-

कर्जदार शेतकऱ्यांची कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या :-

१. कर्जदार शेतकऱ्यांना योजनेत सहभागी होण्याचा / न होण्याचा पर्याय आहे.
२. कर्जदार शेतकरी योजनेत सहभागी व्हायचे किंवा नाही याबाबत निर्णय घेऊ शकतात. शेतकऱ्यांनी योजनेत सहभागी न होणे बाबत घोषणापत्र हंगामाच्या आधी किंवा योजनेतील सहभागी होण्याच्या अंतिम मुदतीच्या सात दिवस अगोदर देणे अपेक्षित आहे. (सहपत्र-५) योजनेत सहभागी होण्याच्या मुदतीच्या सात दिवस आगोदर शेतकऱ्यांचे घोषणापत्र प्राप्त झाल्यास कर्जदार शेतकऱ्यांना पुढील हंगामाकरिता योजनेच्या सहभागातून वगळण्यात येईल.
३. योजनेत सहभागी होणे बाबत अथवा न होणे बाबत घोषणापत्र शेतकऱ्यांनी ज्या बँकेमध्ये पीककर्ज खाते / किसान क्रेडिट कार्ड खाते आहे तिथे जमा करणे अपेक्षित आहे.
४. कर्जदार शेतकऱ्यांना योजनेत सहभागी न होणेसाठी स्वतंत्र अर्ज असावा.
५. जे शेतकरी स्वतःच्या स्वाक्षरीसह योजनेत सहभागी न होणे बाबत घोषणा पत्र देणार नाहीत त्या सर्व शेतकऱ्यांना योजनेमध्ये सहभाग बंधनकारक समजला जाईल.
६. शेतकऱ्यांनी योजनेत सहभागी न होणे बाबत घोषणा पत्र दिल्यानंतर संबंधित अर्जामधील पोहोच पावती त्या शाखेच्या जबाबदार अधिकारी यांच्या स्वाक्षरी शिक्कासह शेतकऱ्यांनी प्राप्त करून घेणे आवश्यक आहे.
७. एखाद्या शेतकऱ्याने मागील हंगामात योजनेत सहभागी न होणे बाबत घोषणा पत्र दिले होते, मात्र चालू हंगामामध्ये योजनेत सहभागी होणेबाबत घोषणा पत्र दिले असल्यास संबंधित शेतकऱ्याची नोंद करून घेणे आवश्यक आहे.
८. शेतकऱ्यांचे पीककर्ज खाते/किसान क्रेडिट कार्ड खात्यामध्ये काही बदल झाल्यास संबंधित शेतकऱ्यांकडून फळपीक विमा योजनेत सहभाग नोंदणीबाबत इच्छुक नसल्यास, बँकांना तशी संमती देणे आवश्यक राहिल.

९. विमा योजनेमध्ये सहभागी होण्यासाठी आणि विमा नुकसान भरपाई मिळणेसाठी शेतकऱ्याचे बँक खाते आधार आधारित पेमेंट साठी लिंक असावे .
१०. अधिसूचित पीकांसाठी व अधिसूचित केलेल्या क्षेत्रासाठी कर्ज मंजूर केलेल्या शेतकऱ्यांसाठी केंद्र शासनाच्या सुधारित मार्गदर्शक सूचनांनुसार कर्जदार शेतकऱ्यांना योजना ऐच्छिक करण्यात आली आहे. कर्जदार शेतकऱ्यांना योजनेत सहभागी न होण्यासाठी (Opt Out) कर्ज घेतलेल्या अधिसूचित पिकांकरीता नोंदणीच्या अंतिम मुदतीच्या सात दिवस आधी पर्यन्त संबंधित बँकेस त्यानुषंगाने विमा हप्ता कपात न करण्याबाबत कळविणे आवश्यक राहिल (सहपत्र-५). जे कर्जदार शेतकरी विहित मुदतीत सहभागी न होण्यासाठी बँकांना कळविणार नाहीत, असे शेतकरी योजनेत सहभागी आहेत असे गृहित धरण्यात येईल व या शेतकऱ्यांचा विमा हप्ता विहित पध्दतीने कर्जखात्यातून वजा करण्यात येईल.
११. कर्जदार शेतकऱ्यांचे विमा प्रस्ताव सुध्दा योजनेत सहभागी होण्याच्या अंतिम दिनांकापूर्वीच स्वीकारले जातील.
१२. सर्व कर्जदार शेतकऱ्यांनी विमा नोंदणीच्या अंतिम मुदतीच्या आत संबंधित बँकेकडे आपले आधार कार्ड व मोबाईल क्रमांक सादर अथवा प्रत्यक्ष ई-केवायसी करणे बंधनकारक आहे. सर्व बँकांनी आधार कायदानुसार प्रत्येक कर्ज खात्यासाठी संबंधित शेतकऱ्याचा आधार क्रमांक घेणे बंधनकारक आहे.
१३. विमा प्रस्ताव पुर्वनिश्चित तारखेपर्यंतच स्वीकारले जातात. सबब सर्व कर्जदार शेतकऱ्यांनी आपल्या बँकेकडे चौकशी करुन विमा प्रस्ताव दाखल झाल्याची खात्री करुन घेणे आवश्यक आहे.
१४. स्थानिक नैसर्गिक आपत्तीमुळे (गारपीट) पिकांच्या झालेल्या नुकसानीची माहिती ७२ तासांच्या आत संबंधित बँक /वित्तीय संस्था / विमा कंपनी यांना देणे आवश्यक आहे.
१५. कर्जदार शेतकऱ्यांनी एकाच जमीनीवर विविध बँकांकडून कर्ज घेणे, एकाहून अधिक बँकांकडून विमा प्रस्ताव दाखल करणे, अथवा बिगर कर्जदार म्हणून देखील त्याच पीकाचा विमा हप्ता भरणे, असे प्रकार करू नयेत. असे आढळल्यास विमा संरक्षण नाकारले जाऊन विमा हप्ता जप्त करण्यात येईल. तसेच, योग्य प्रशासकीय कार्यवाही देखील करण्यात येईल.
१६. मृग बहार व आंबिया बहार असे दोन्ही हंगाम व सर्व अधिसूचित फळपीके मिळून प्रतिवर्ष ४ हेक्टरपेक्षा जास्त लाभ घेऊ नये. ज्या फळपीकाचा विमा घेतला आहे, ते फळपीक योग्य क्षेत्राचे व वयाचे असल्याची खातरजमा शेतकऱ्याने करावी, अन्यथा कोणत्याही टप्प्यावर सदर माहिती अयोग्य आढळल्यास, ते नुकसान भरपाई मिळण्यास पात्र राहणार नाहीत.
१७. शेतकऱ्याने आपल्या फळबागेत डिजिटल पीक सर्वेक्षण (Digital Crop Survey (DCS) अंतर्गत फळपिकांची नोंद करणे बंधनकारक आहे. तसेच Geo tagging छायाचित्रे अर्जासोबत अपलोड करणे आवश्यक आहे.

बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांची कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या :-

१. योजनेत सहभागी होऊ इच्छिणाऱ्या बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांनी जवळच्या प्राधिकृत बँका / प्राथमिक कृषि पत पुरवठा सहकारी संस्था / संबंधित विमा कंपनीची कार्यालये किंवा विमा प्रतिनिधींशी संपर्क साधून विमा प्रस्ताव विहित प्रपत्रात योग्य त्या विमा हप्त्यासह तसेच आवश्यक त्या कागद पत्रासह विहित वेळेत सादर करावीत.
२. अर्जदाराने आपल्या अर्जासोबत आधार कार्ड/आधार नोंदणीची प्रत, ७/१२ उतारा, फळ बागेचा (Geo Tagging) केलेला फोटो, भाडेपट्टा करार असलेल्या शेतकऱ्यांच्या करारनामा / सहमती पत्र, आणि बँक पासबुकाची प्रत सादर करून प्रत्यक्ष ईलेक्ट्रॉनिक साक्षांकन करणे बंधनकारक आहे.
३. आपले सरकार सेवा केंद्रांद्वारे नोंदणी करणाऱ्या शेतकऱ्यांनी प्रस्तावासोबत आपला मोबाईल क्रमांक नमूद करून आधार क्रमांकाचे स्वयंसाक्षांकन करणे बंधनकारक आहे.
४. विमा योजनेमध्ये सहभागी होण्यासाठी आणि विमा नुकसान भरपाई मिळणेसाठी शेतकऱ्यांचे बँक खाते आधार आधारित पेमेंट साठी लिंक असावे .
५. शेतकऱ्यांनी विमा प्रस्तावामध्ये आपल्या जमिनीचा सर्व्हे क्रमांक नमूद करावा.
६. शेतकऱ्यांनी धारण केलेल्या जमिनीचा पुरावा म्हणून ७/१२ उतारा, तसेच, शेतात अधिसूचित पीक असल्याबाबत स्वयंघोषणा पत्र विमा प्रस्तावासोबत देणे आवश्यक आहे. या योजनेतर्गत नवीन लागवड / फळधारणेसाठी आवश्यक वाढ न झालेल्या क्षेत्राचे अर्ज विमा संरक्षणाकरीता प्राप्त होत असल्याचे निदर्शनास येत आहे. तर काही फळपिकांसाठी मृग व आंबिया या दोनही बहारासाठी एकाच क्षेत्रावर विमा संरक्षणासाठी अर्ज भरण्यात येत आहेत. या अनुषंगाने सहपत्र - ४ च्या नमुन्यात सहभागी अर्जदार शेतकऱ्यांचे स्वयंघोषणापत्र विमा संकेत रथळावर अर्जा सोबत जोडणे आवश्यक राहिल.
७. बिगर कर्जदार शेतकरी विमा संरक्षणासाठी वेब पोर्टलद्वारे थेट अर्ज भरू शकतील. त्यासाठी पीक विमा पोर्टलवर (www.pmfby.gov.in) शेतकऱ्यांसाठी ऑनलाईन अर्ज उपलब्ध करून दिलेला आहे. विमा हप्त्याची रक्कम ही पेमेंट गेटवे द्वारे ऑनलाईन भरावयाची आहे. अर्ज सदरच्या प्रणालीवर पूर्ण भरल्यानंतर विशेष ओळख क्रमांकासह पोचपावती मिळेल. तसेच, शेतकऱ्यांच्या नोंदणी केलेल्या मोबाईल नंबर वर ही एसएमएस दवारा सूचित केले जाईल.
८. तथापि, बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांनी स्वतःचे अर्ज संबंधित विमा कंपनीला किंवा पीक विमा पोर्टल द्वारे सादर करतांना त्यांच्याकडे संबंधित विमा संरक्षित पीक तेवढ्या क्षेत्रावर असणे आवश्यक आहे तसेच त्यासंदर्भात राज्यस्तरीय समितीने ठरवून दिलेले कागदोपत्री पुरावे आणि आधार क्रमांक / आधार नोंदणी क्रमांक सादर करणे आवश्यक आहे. विमा प्रस्तावात नमूद करण्यात आलेली माहिती चुकीची अथवा अयोग्य असल्याचे, नंतरच्या काळात केव्हाही आढळल्यास संबंधित शेतकरी विमा हप्त्याची रक्कम आणि दाव्याचा (लागू असल्यास) हक्क गमावतील.

९. अर्ज भरतांना चुकीची माहिती भरल्यामुळे नोंदणी संदर्भात प्रकरणे उद्धवतात. यानुषंगाने चुकीची जबाबदारी निश्चिती, नुकसान भरपाई परिगणना व अशा प्रकरणात नुकसान भरपाईची जबाबदारी निश्चिती करणे अत्यंत जिकिरीचे होते. यानुषंगाने अर्ज नोंदणी केल्यानंतर शेतकऱ्यांनी सादर केलेल्या प्रोपोजल फॉर्म (नोंदणी अर्ज) ची पोच पावतीवरून पिक विमा योजनेच्या पोर्टलवर जाऊन सहभागाची पडताळणी करणे आवश्यक आहे. त्यासाठी शेतकऱ्यांच्या पोच पावतीवर केंद्र शासनाने बारकोड अथवा Farmers ID ची सुविधा देण्यात आली आहे. सदर पडताळणीमध्ये काही त्रुटी आढळून आल्यास शेतकऱ्याने ३० दिवसांच्या आत संबंधित आपले सरकार सेवा केंद्र / विमा कंपनी / कृषि विभाग यांचेकडे लेखी हरकत नोंदविणे बंधनकारक आहे.
१०. शेतकऱ्यांना अर्ज भरण्यासाठी बँकामध्ये होणारी गर्दी टाळता यावी व शेतकऱ्यांना अर्ज भरण्यास सुलभता यावी म्हणून मागील खरीप हंगामापासून पुनर्रचित हवामान आधारित फळपीक विमा योजनेत शेतकऱ्यांचे अर्ज / विमा हप्ता Common Service Centre (CSC) मार्फत ऑनलाईन पध्दतीने स्वीकारण्यात येतील. याकरिता राज्यात सी.एस.सी. ई. गव्हर्नस सर्व्हीसेस इंडिया लिमिटेडद्वारे कार्यान्वित “आपले सरकार सेवा केंद्र” (डिजीटल सेवा केंद्र) सुविधा शेतकऱ्यांना पुनर्रचित हवामान आधारित फळपीक विमा योजनेचे अर्ज भरण्याकरिता उपलब्ध करण्यात आले आहेत. राज्यात कार्यान्वित आपले सरकार प्राधिकृत सेवा केंद्र, कृषि विभागाने नियुक्त केलेल्या विमा कंपनीच्या वतीने शेतकऱ्यांचे पिक विमा अर्ज भरण्यास मदत करतील व विमा हप्ता स्विकारतील या करिता प्राधिकृत आपले सरकार सेवा केंद्राचे चालक विमा योजनाचे अर्ज ऑन लाईन पध्दतीने भरतील. विमा अर्जा करिता आवश्यक कागदपत्रे जसे की, ७/१२ उतारा, आधार कार्ड, बँकखात्याचे तपशिल इत्यादी अर्जास ऑन लाईन पध्दतीने जोडतील. शेतकऱ्यांना विमा अर्जाची प्रत, पोहोच उपलब्ध करून देतील. त्यादृष्टीने संबंधित विमा कंपन्यांनी CSC मार्फत करार करणे बंधनकारक आहे. यासंदर्भात कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचेस्तरावरून कळविण्यात येणाऱ्या सूचना बंधनकारक राहतील.
११. “आधार” या ओळखपत्राच्या वापरातून शासनमार्फत देण्यात येणाऱ्या सेवा, सुविधा, लाभ व अनुदान वितरण लाभार्थ्यांना करण्याच्या प्रक्रियेत सुलभता, पारदर्शकता, उत्तरदायित्व आणून योजनेचा लाभ थेट शेतकऱ्यांना देण्याकरिता, केंद्र शासनाच्या दिनांक ०८ फेब्रुवारी, २०१७ च्या राजपत्राद्वारे खरीप हंगाम, २०१७ पासून सदर योजनेतर्गत सहभागी होणाऱ्या सर्व कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांना आधार कार्ड प्रमाणीकरण करणे अनिवार्य केले आहे.

योजनेत सहभागासाठी शेतकऱ्यांचे आधारकार्ड सक्तीचे करण्यात आले असल्यामुळे सर्व बँकांनी आपल्या शेतकऱ्यांचे आधार क्रमांक प्राप्त करणे आवश्यक आहे.सदर बाब बँकेमार्फत तसेच विमा कंपन्या व विमा मध्यस्थांमार्फत नोंदणी करणाऱ्या बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांनाही लागू राहिल. आधारकार्ड उपलब्ध नसल्यास पीक विमा योजनेत सहभागासाठी आधार नोंदणी करून त्याचा पुरावा सादर करणे आवश्यक आहे.

सर्व बँकांनी आधार कायद्याच्या अधिसूचनेनुसार व्याजदर सवलत योजनेखाली पीक कर्ज / किसान क्रेडीट कार्ड मंजूर करतांना आधार / आधार नोंदणी क्रमांक घेणे बंधनकारक आहे. जेणेकरून पुनर्रचित हवामान आधारित फळपीक विमा योजनेत आधार शिवाय कर्जदार शेतकरी सहभागी होण्याचा प्रश्नच उद्भवत नाही. संबंधित बँक शाखांनी अशा खातेदारांचा वेळोवेळी आढावा घेणे आवश्यक आहे.

१२. मृग बहार व आंबिया बहार असे दोन्ही हंगाम व सर्व अधिसूचित फळपीके मिळून प्रतिवर्ष ४ हेक्टरपेक्षा जास्त लाभ घेऊ नये. ज्या फळपीकाचा विमा घेतला आहे, ते फळपीक योग्य क्षेत्राचे व वयाचे असल्याची खातरजमा शेतकऱ्याने करावी, अन्यथा कोणत्याही टप्प्यावर सदर माहिती अयोग्य आढळल्यास, ते नुकसान भरपाई मिळण्यास पात्र राहणार नाहीत.
१३. शेतकऱ्याने आपल्या फळबागेत डिजिटल पीक सर्वेक्षण (Digital Crop Survey (DCS)) अंतर्गत फळपिकांची नोंद करणे बंधनकारक आहे. तसेच Geo tagging छायाचित्रे अर्जासोबत अपलोड करणे आवश्यक आहे.

१७) निधी वितरणासाठी संगणकीय प्रणालीचा वापर :-

विमा हप्त्याचा राज्य हिस्सा कंपन्यांना वितरित करण्यासाठी शक्यतोवर सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणाली (पीएफएमएस) / पीएफएमएस लिंकड सिस्टीमचा वापर राज्य शासन करील.

बँका, सीएससी आणि विमा एजंटाना विमा हप्त्याचा भरणा राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टलच्या पेमेंट-गेटवे (पे-जीओवी) च्या माध्यमातून किंवा आरटीजीएस / एनईएफटी द्वारे विमा कंपनीला करणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विहित कालमर्यादेत सदर भरण्याचा तपशील राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टलवर अपलोड करणे अनिवार्य राहिल. विमा कंपन्यांचे बँक तपशील राष्ट्रीय पीक विमा पोर्टलवरच उपलब्ध केले जातील. त्यानुसार, विमा कंपन्या, बँक शाखा, सीएससी आणि विमा एजंटससह सर्व भागधारकांनी या उद्देशासाठी समर्पित बँक खाती अनिवार्यपणे राखून ठेवली पाहिजेत. बँकर्स धनादेश / धनाकर्षाच्या स्वरूपात कोणत्याही प्रेषणाची / आर्थिक व्यवहाराची परवानगी नाही.

१८) सेवाशुल्क :-

- कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकऱ्याकडून जमा केलेल्या विमा हप्त्याच्या ४ टक्के रक्कम संबंधित विमा कंपनीकडून बँक सेवा शुल्क म्हणून बँकाना परस्पर देय होईल. पोर्टलवरील आकडेवारी निश्चित झाल्यानंतर १५ दिवसांच्या आत विमा कंपनीने सदर रक्कम अदा करावी.
- विमा प्रतिनिधींना विमा कंपनीने निश्चित केलेल्या दराने कमिशन दिले जाईल. तथापि, सदरचे कमिशन हे विमा नियामक प्राधिकरणाने निश्चित केलेल्या मर्यादेच्या आत असेल.
- विमा कंपनीकडून सेवा शुल्क अदा करण्यास विलंब झाल्यास वार्षिक १२ % व्याज देय राहिल.
- ज्या विमा प्रस्तावांच्या बाबतीत अपवर्णता/चुका/विसंगती आढळून येतील त्यासाठी सेवा शुल्क देय असणार नाही.
- आपले सरकार सेवा केंद्रांना केंद्र शासनाने निश्चित केलेल्या दरानुसार विमा कंपन्यांनी सेवाशुल्क अदा करावे.

१९) वस्तु व सेवा कर (Goods and Services Tax-GST) :

पुनर्रचित हवामान आधारित फळपीक विमा योजनेला वस्तु व सेवा करातून वगळण्यात आले आहे.

२०) नियंत्रण अधिकारी व आहरण संवितरण अधिकारी :

या योजनेसाठी आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे हे नियंत्रण अधिकारी राहतील. तसेच सहाय्यक संचालक (लेखा-१), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१ यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

२१) याशिवाय केंद्र शासनाने सदर योजनेकरिता वेळोवेळी विहित केलेल्या मार्गदर्शक सूचनांमधील सर्व अटी व शर्ती योजनेतील सर्व सहभागीदारांकरिता लागू राहतील.

२२) सदर शासन निर्णय, मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य यांचे अध्यक्षतेखालील दिनांक २६/०५/२०२६ व २५/०६/२०२६ रोजी झालेल्या राज्यस्तरीय पीक विमा समन्वय समितीच्या बैठकीत दिलेल्या मंजूरीनुसार व केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

२३) योजनेत सहभागी होणाऱ्या शेतकऱ्यांना द्यावयाच्या अनुदानासाठी राज्य शासनाच्या हिस्सा पोटी देय होणारी रक्कम खालील लेखाशीर्षाखालील अर्थसंकल्पीय तरतुदीतून भारतीय कृषि विमा कंपनी मार्फत भागविण्यात यावी .

मागणी क्रमांक डी- ३

लेखाशिर्ष २४०१ - पीक संवर्धन

११० (दोन) पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना, राज्य योजना,

(००) (०७) पुनर्रचित हवामान आधारित पीक विमा योजना

(२४०१ ९४०२), ३३ अर्थसहाय्य

सदर शासन निर्णय, महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०२६०६२७१६१५४१८१०१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(प्रतिभा पाटील)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

सोबत : सहपत्रे

प्रत,

१. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई
२. मा. उपमुख्यमंत्री (गृहनिर्माण, नगरविकास व सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम)) यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा. उपमुख्यमंत्री (राज्य उत्पादन शुल्क, क्रीडा व युवक कल्याण, अल्पसंख्याक व औकाफ)

- यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
४. मा.मंत्री (कृषि), मंत्रालय, मुंबई
 ५. मा.मंत्री (फलोत्पादन), मंत्रालय, मुंबई
 ६. मा.राज्यमंत्री (कृषि), मंत्रालय, मुंबई
 ७. मा. विरोधी पक्षनेता, विधानसभा, विधानमंडळ, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
 ८. मा. विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद, विधानमंडळ, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
 ९. अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई - ३२.
 १०. अपर मुख्य सचिव (महसूल व वन), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई - ३२.
 ११. प्रधान सचिव (सहकार), सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई - ३२.
 १२. सचिव (कृषि) यांचे स्वीय सहाय्यक, कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई - ३२.
 १३. सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई - ३२.
 १४. मा. मुख्य सचिव यांचे सहसचिव, मंत्रालय, मुंबई
 १५. सचिव, कृषि मंत्रालय, भारत सरकार (कृषि व सहकार विभाग) कृषि भवन, नवी दिल्ली (पत्राने)
 १६. सचिव, वित्त मंत्रालय, भारत सरकार (वित्त विभाग) (विमा) नवी दिल्ली (पत्राने)
 १७. मुख्य कार्यकारी अधिकारी (प्रधानमंत्री पीक विमा योजना), भारत सरकार, कृषि मंत्रालय, कृषि, शेतकरी कल्याण व सहकार विभाग, नवी दिल्ली.
 १८. आयुक्त कृषि, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
 १९. विभागीय व्यवस्थापक, भारतीय कृषि विमा कंपनी मर्यादित, नवीन स्टॉक एक्सचेंज बिल्डींग, २० वा मजला, दलाल स्ट्रीट, मुंबई-४०० ०२३
 २०. क्षेत्रीय व्यवस्थापक, बजाज अलियान्झ जनरल इन्शुरन्स कंपनी लिमिटेड, ४ था मजला, टॉवर नं. ०७, कॉमर झोन IT पार्क, सम्राट अशोक पथ, येरवडा जेल रोड, पुणे ४११ ००६.
 २१. इफको टोकियो जनरल इन्शुरन्स कंपनी लिमिटेड , नववा मजला, ऑफिस ए, वेस्टलँड सेंटरवन बिल्डिंग बी सेक्टर II, स११/१६८ .नं., परिहार चौकाजवळ, डीरोड .पी., औंध, पुणे -४११००७
 २२. संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई
 २३. सर्व विभागीय आयुक्त,
 २४. अधिदान व लेखा अधिकारी, लेखा व कोषागारे संचालनालय, मुंबई - ३२.
 २५. निवासी लेखापरीक्षा अधिकारी, मुंबई
 २६. महाव्यवस्थापक, महाराष्ट्र नागरी बँका ९ नगीनदास रोड, मुंबई-२३
 २७. महाव्यवस्थापक, नाबार्ड, पुनम चेंबर , शिवसागर इस्टेट, वरळी, मुंबई
 २८. महालेखापाल (लेखा परीक्षा / लेखा व अनुज्ञेयता) मुंबई /नागपूर
 २९. विमा संचालक, म्हाडा इमारत, पहिला मजला, बांद्रा पूर्व, मुंबई
 ३०. सर्व सहसचिव /उपसचिव /अवर सचिव/कक्ष अधिकारी, कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
 ३१. उपसचिव, नियोजन विभाग (कार्या.१४३१) / वित्त विभाग (व्यय-१)
 ३२. संचालक, माहिती व जनसंपर्क (प्रसिध्दीसाठी) मंत्रालय, मुंबई
 ३३. संचालक, फलोत्पादन, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-०५
 ३४. संचालक, मृद संधारण, नियोजन, विस्तार व प्रशिक्षण, पुणे
 ३५. मुख्य सांख्यिक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१
 ३६. संबंधित सर्व जिल्हाधिकारी,
 ३७. संबंधित सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी,

३८. संबंधित सर्व व्यवस्थापक जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक,
३९. सर्व विभागीय कृषि सह संचालक, महाराष्ट्र राज्य,
४०. उप महाव्यवस्थापक, नाबार्ड, पुनम चेंबर, ५४ वेलस्ली रोड, शिवाजीनगर, पुणे-५
४१. सरव्यवस्थापक, महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक , ९ नगीनदास रोड, मुंबई- २३
४२. मुख्य अधिकारी, सेंट्रल फायनान्स एजन्सी, महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक, ९ नगीनदास रोड, मुंबई
४३. मुख्य अधिकारी, ग्रामीण नियोजन व पत विभाग, रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया, फोर्ट, मुंबई
४४. व्यवस्थापक, १५०१ महाराष्ट्र बँक, शिवाजीनगर, पुणे-५
४५. संबंधित सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी
४६. निवडनस्ती - का. ११ ए.

सहपत्र - १

सन २०२६-२७ साठी पुनर्रचित हवामान आधारित फळपीक विमा योजना राबविण्याकरिता प्रस्तावित जिल्हे, तालुके व महसूल मंडळाची यादी.

(मृग बहार)

समूह क्र. १

मृग बहार समाविष्ट जिल्हे- जळगाव (१)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
जळगाव	चाळीसगाव	चिकू	बहाळ, मेहुणबारे.(२)
जळगाव	चाळीसगाव	डालिंब	मेहुणबारे,तळेगांव, पाटणा, खडकी बु., शिरसगाव)५)
जळगाव	धरणगाव	डालिंब	धरणगाव, सोनवद बु.(२)
जळगाव	चोपडा	डालिंब	चोपडा, हातेड बु., लासुर, अडावद, धानोरा प्र अ, चहाडी, आडगांव (७)
जळगाव	जळगाव	डालिंब	नशिराबाद (१)
जळगाव	अमळनेर	पेरु	शिरुड, नगाव बु., अमळगाव, मारवड, अमळनेर, भरवस,पातोडा, वावडे, हेडावे, टाकरखेडा.(१०)
जळगाव	एरंडोल	पेरु	एरंडोल, उत्तरण गु.ह., कासोदा, भालगाव बु, रिंगणगाव(५)
जळगाव	चाळीसगाव	पेरु	मेहुणबारे, बहाळ, वाघळी, हातळे, तळेगाव(५)
जळगाव	चोपडा	पेरु	लासुर, हातेड, चहाडी.(३)
जळगाव	जामनेर	पेरु	जामनेर, वाकडी, नेरी बु., मालदाभाडी, पहुर, शेंदुणी, तोंडापूर, फत्तेपूर, गारखेडा, पाळधी.(१०)
जळगाव	धरणगाव	पेरु	धरणगाव, पाळधी बु, झुरखेडा, चांदसर बु.(४)
जळगाव	पाचोरा	पेरु	नगरदेवळा बु., गाळण बु., पाचोरा, नांद्रा, पिंपळगाव बु., लोहटार, कुन्हाड खु., शिंदाड(८)
जळगाव	भडगाव	पेरु	कजगाव, गोंडगाव, गिरड(३)
जळगाव	रावेर	पेरु	ऐनपूर, रावेर, खिडी बु., खिरोदा प्र.या., निंबोरा बु., सावदा, पाल.(७)
जळगाव	एरंडोल	मोसंबी	रिंगणगाव, भालगाव बु., उत्तरण गु.ह., कासोदा, एरंडोल (५)
जळगाव	अमळनेर	मोसंबी	अमळगाव, अमळनेर, भरवस, मारवाड, नगाव बु., पातोडा, शिरुड, वावडे, हेडावे, टाकरखेडा.(१०)
जळगाव	चाळीसगाव	मोसंबी	चाळीसगाव, शिरसगाव, बहाळ, हातले, खडकी बु., तळेगाव, मेहुणबारे, पाटणा, वाघळी.(९)
जळगाव	चोपडा	मोसंबी	लासुर, चहाडी, चोपडा, हातेड बु, अडगाव, अडावद(६)
जळगाव	जळगाव	मोसंबी	म्हसावाद, पिंप्राळा, नशिराबाद, शिरसोली(४)
जळगाव	बोदवड	मोसंबी	बोदवड, शेलवड, सालशिंगी (करंजी)(३)
जळगाव	जामनेर	मोसंबी	पहूर, शेंदुणी, वाकडी, फत्तेपूर,जामनेर, नेरी बु., मालदाभाडी, तोंडापूर, गारखेडा, पाळधी.(१०)
जळगाव	धरणगाव	मोसंबी	चांदसर बु., सोनवद बु.(२)
जळगाव	पाचोरा	मोसंबी	नगरदेवळा बु., गाळण बु., पिंपळगाव बु., वरखेडी बु., पाचोरा, कुन्हाड खु., नांद्रा, शिंदाड, लोहटार,(९)
जळगाव	पारोळा	मोसंबी	शेळावे खु.(१)
जळगाव	भडगाव	मोसंबी	भडगांव, आमडदे, कोळगाव, कजगाव, गिरड, गोंडगाव.(६)
जळगाव	मुक्ताईनगर	मोसंबी	मुक्ताईनगर(१)
जळगाव	रावेर	मोसंबी	खिरोदा प्र. या (१)

जळगाव	मुक्ताईनगर	संत्रा	कुन्हा, घोडसगाव (२)
जळगाव	यावल	संत्रा	सावखेडासीम, किणगाव बु .(२)
जळगाव	अंमळनेर	लिंबू	अंमळनेर, शिरुड, नगाव बु., पातोंडा, अंमळगाव, मारवड, भरवस, वावडे, हेडावे, टाकरखेडा(१०)
जळगाव	एरंडोल	लिंबू	एरंडोल, उत्राण गृ.ह., रिंगणगाव, कासोदा, भालगाव बु.(५)
जळगाव	चाळीसगाव	लिंबू	मेहूणबारे, चाळीसगाव, शिरसगाव, बहाळ, हातले, खडकी बु, तळेगाव, पाटणा, वाघळी.(९)
जळगाव	चोपडा	लिंबू	चोपडा, हातेड बु., लासुर, अडावद, धानोरा प्र.अ., आडगाव, चहाडी.(७)
जळगाव	जळगाव	लिंबू	नशिराबाद, म्हसावद(२)
जळगाव	जामनेर	लिंबू	जामनेर, नेरी बु., मालदाभाडी, पहूर, शेदुणी, तोंडापुर, फत्तेपुर, वाकडी, गारखेडा, पाळधी.(१०)
जळगाव	धरणगाव	लिंबू	धरणगाव, सोनवद बु., पिंपरी खु., पाळधी बु., चांदसर बु., साळवा, झुरखेडा (७)
जळगाव	पाचोरा	लिंबू	पाचोरा, नगरदेवळा बु., गाळण बु., नांद्रा, कुन्हाड खु., वरखेडी बु., पिंपळगाव बु., लोहटार, शिंदाड .(९)
जळगाव	पारोळा	लिंबू	पारोळा, शेळावे खु., तामसवाडी, बहादरपुर, चोरवड, सार्वे बु., बोळे.(७)
जळगाव	भडगाव	लिंबू	भडगाव, कोळगाव, कजगाव, आमडदे, गिरड, गोंडगाव.(६)
जळगाव	भुसावळ	लिंबू	वरणागाव, कुन्हे प्र. न., पिंपळगाव बु., खडका (४)
जळगाव	बोदवड	लिंबू	शेलवड, सालशिंगी (करंजी) (२)
जळगाव	एरंडोल	सिताफळ	एरंडोल, रिंगणगाव, कासोदा, भालगाव बु.(४)
जळगाव	चाळीसगाव	सिताफळ	मेहूणबारे, बहाळ (२)
जळगाव	जामनेर	सिताफळ	पहूर, शेदुणी, जामनेर, नेरी बु., मालदाभाडी, तोंडापुर, फत्तेपुर, वाकडी, गारखेडा, पाळधी.(१०)
जळगाव	पारोळा	सिताफळ	तामसवाडी (१)
जळगाव	चोपडा	सिताफळ	लासुर, चहाडी.(२)
जळगाव	अमळनेर	सिताफळ	शिरुड (१)
जळगाव	पाचोरा	सिताफळ	पाचोरा, नगरदेवळा बु., गाळण बु., नांद्रा, कुन्हाड खु., वरखेडी बु., पिंपळगाव बु., लोहटार, शिंदाड .(९)
जळगाव	बोदवड	सिताफळ	बोदवड, शेलवड (२)
जळगाव	रावेर	हळद	रावेर, पाल , खिरोदा प्र.या , केन्हाळे बु., खानापूर, ऐनपूर, खिडी बु., निबोरा बु., सावदा (९)
जळगाव	मुक्ताईनगर	हळद	मुक्ताईनगर, अंतुली (२)
जळगाव	यावल	हळद	भालोद, फैजपूर, साकळी (३)

समूह क्र. २

मृग बहार समाविष्ट जिल्हे- वर्धा (१)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
वर्धा	आष्टी	मोसंबी	आष्टी, तळेगाव, साहूर, अंतोरा.(४)
वर्धा	कारंजा	मोसंबी	कारंजा घाडगे, ठाणेगाव, कन्नमवार गाव, सारवाडी, दाभा.(५)
वर्धा	आर्वी	मोसंबी	वाढोणा (१)
वर्धा	आर्वी	लिंबू	वाढोणा(१)
वर्धा	आर्वी	संत्रा	खरांगणा, आर्वी, रोहना, वाढोणा, वाठोडा, दौतपूर(६)
वर्धा	आष्टी	संत्रा	आष्टी, तळेगाव, साहूर, अंतोरा.(४)
वर्धा	कारंजा	संत्रा	कारंजा घाडगे, ठाणेगाव, कन्नमवार गाव, सारवाडी, दाभा.(५)
वर्धा	सेलू	संत्रा	झडशी, हिगणी(२)
वर्धा	वर्धा	संत्रा	आंजी (१)
वर्धा	देवळी	संत्रा	देवळी (१)
वर्धा	समुद्रपूर	हळद	समुद्रपूर, नंदोरी (२)

समूह क्र. ३

मृग बहार समाविष्ट जिल्हे- नाशिक, लातूर (२)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
नाशिक	नाशिक	चिकू	भगुर (१)
नाशिक	येवला	चिकू	जळगाव ने (१)
नाशिक	चांदवड	डालिंब	चांदवड, रायपूर, दुगाव, शिंगवे (४)
नाशिक	दिंडोरी	डालिंब	दिंडोरी, मोहाडी, वरखेडा, उमराळे, लखमापूर (५)
नाशिक	देवळा	डालिंब	देवळा, लोहणे, उमराणे, खर्डे (४)
नाशिक	नांदगाव	डालिंब	नांदगाव, वेहळगाव, बाणगाव बु., भाडी. (४)
नाशिक	निफाड	डालिंब	लासलगाव, देवगाव, निफाड, सायखेडा, ओझर, रानवड, नांदूर म., विचूर, चांदोरी, पालखेड, पिंपळगाव ब. (११)
नाशिक	सिन्नर	डालिंब	गोंदे, देवपूर, नांदूर शिंगोटे, पांगरी बु, वडांगळी, वावी, शहा (७)
नाशिक	बागलाण (सटाणा)	डालिंब	सटाणा, ब्राम्हणगाव, नामपूर, जायखेडा, विरगाव, ताहराबाद, मुंजवाड, किकवारी खु., टेंभे खा. (९)
नाशिक	मालेगाव	डालिंब	मालेगाव, दाभाडी, सौदाणे, कौळाने, निमगाव, सायने बु., कळवाडी, झोडगा, वडनेर, करंजगव्हाण, अजंग, जळगाव नि., डोंगराळे(१३)
नाशिक	येवला	डालिंब	पाटोदा, अंगनगाव (२)
नाशिक	चांदवड	द्राक्ष (क)	चांदवड, दुगाव, रायपुर, दिघवद, वडाळी भोई, वडनेरभैरव, शिंगवे, धोडांबे (८)
नाशिक	देवळा	द्राक्ष (क)	खर्डे (१)
नाशिक	निफाड	द्राक्ष (क)	निफाड, चांदोरी, सायखेडा, पिंपळगाव ब., ओझर, रानवड, लासलगाव, देवगाव, नांदूर म., पालखेड, विचूर(११)
नाशिक	बागलाण (सटाणा)	द्राक्ष (क)	जायखेडा, टेंभे खा., ताहराबाद, नामपूर, मुंजवाड, विरगाव, सटाणा. (७)
नाशिक	मालेगाव	द्राक्ष (क)	दाभाडी, सायने बु, झोडगे, जळगाव नि.(४)
नाशिक	येवला	द्राक्ष (क)	येवला, अंगनगाव, पाटोदा, सावरगाव, जळगाव ने. (५)
नाशिक	सिन्नर	द्राक्ष (क)	वडांगळी, शहा (२)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
नाशिक	इगतपूरी	पेरु	नांदगाव बु. (१)
नाशिक	चांदवड	पेरु	रायपूर, दुगांव, चांदवड. (३)
नाशिक	दिंडोरी	पेरु	दिंडोरी, मोहाडी, कसबेवणी, वरखेडा, उमराळे बु., कोशिंबे, ननाशी, रामशेज, लखमापूर (९)
नाशिक	नाशिक	पेरु	गिरणारे, भगुर. (२)
नाशिक	निफाड	पेरु	निफाड, पिंपळगाव ब., सायखेडा, ओझर (४)
नाशिक	मालेगाव	पेरु	दाभाडी, निमगाव, डोंगराळे (३)
नाशिक	सटाणा	पेरु	जायखेडा, टेंभे खालचे, ब्राम्हनागाव, मुंजवड, सटाणा. (५)
नाशिक	मालेगाव	लिंबू	वडनेर, डोंगराळे (२)
नाशिक	मालेगाव	सिताफळ	दाभाडी, निमगाव, डोंगराळे (३)
नाशिक	सटाणा	सिताफळ	जायखेडा, टेंभे खालचे, ब्राम्हनागाव, मुंजवड, सटाणा. (५)
नाशिक	देवळा	सिताफळ	खर्डे (१)
नाशिक	सिन्नर	सिताफळ	पांगरी बु. (१)
नाशिक	चांदवड	सिताफळ	चांदवड, दूगाव, शिंगवे, रायपूर. (४)
नाशिक	नांदगाव	मोसंबी	वेहळगाव, जातेगाव, न्यायडोंगरी (३)
लातूर	अहमदपूर	डाळिंब	किनगाव, अहमदपूर, खंडाळी (३)
लातूर	उदगीर	डाळिंब	नागलगाव, हेर. (२)
लातूर	औसा	डाळिंब	औसा, लामजणा, किनीथोट, किल्लारी, बेलकुंड, भादा (६)
लातूर	चाकूर	डाळिंब	चाकूर, नळेगाव, वडवळनागनाथ (३)
लातूर	निलंगा	डाळिंब	निलंगा, औरादशाहजनी (२)
लातूर	रेणापूर	डाळिंब	कारेपूर, पानगाव (२)
लातूर	अहमदपूर	चिकू	अहमदपूर (१)
लातूर	औसा	पेरु	मातोळा, उजनी, बेलकुंड, लामजणा, किल्लारी (५)
लातूर	जळकोट	पेरु	घोनसी, जळकोट (२)
लातूर	अहमदपूर	पेरु	अहमदपूर, खंडाळी, शिरुर ताजबंद, हाडोळती (४)
लातूर	लातूर	पेरु	मुरुड बु. (१)
लातूर	उदगीर	लिंबू	हेर(१)
लातूर	औसा	सिताफळ	उजनी, बेलकुंड (२)
लातूर	निलंगा	सिताफळ	औरादशाहजनी (१)
लातूर	रेणापूर	सिताफळ	रेणापूर, पळशी, पोहरेगाव, पानगाव, कारेपूर(५)
लातूर	अहमदपूर	सिताफळ	शिरुर ताजबंद (१)
लातूर	चाकूर	सिताफळ	आष्टा (१)
लातूर	लातूर	सिताफळ	हरगुळ बु., कन्हेरी, मुरुड बु. (३)

समूह क्र. ४

मृग बहार समाविष्ट जिल्हे- अकोला, ठाणे, पुणे, सोलापूर (४)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
अकोला	अकोला	डाळिंब	शिवणी (१)
अकोला	पातुर	पेरु	पातुर (१)
अकोला	बार्शी टाकळी	पेरु	बार्शी टाकळी (१)
अकोला	पातुर	मोसंबी	पातुर (१)
अकोला	अकोट	लिंबू	अकोलखेड, आसेगाव-बाजार, उमरा, पणज, मुंडगाव, अकोट (६)
अकोला	अकोला	लिंबू	बोरगाव-मंजू, शिवनी, सांगळुद, कापशी-रोड, कौलखेड (५)
अकोला	तेल्हारा	लिंबू	अडगाव बु., हिवरखेड, माळेगाव-बाजार, तेल्हारा (४)
अकोला	पातुर	लिंबू	पातुर, बाभुळगाव, आलेगांव, सस्ती, चात्री (५)
अकोला	बार्शी टाकळी	लिंबू	राजंदा, धाबा, महान, खेर्डा बु., बार्शी-टाकळी, पिंजर. (६)
अकोला	बाळापूर	लिंबू	वाडेगाव, बाळापूर, व्याळा, पारस (४)
अकोला	मुर्तीजापूर	लिंबू	निंभा, जामठी बु., कुरुम, मुर्तीजापूर, हादगाव (५)
अकोला	अकोट	संत्रा	अकोट, उमरा, पणज, अकोलखेड (४)
अकोला	अकोला	संत्रा	बोरगाव मंजू (१)
अकोला	तेल्हारा	संत्रा	अडगाव बु., हिवरखेड, माळेगाव-बाजार, तेल्हारा (४)
अकोला	पातुर	संत्रा	पातुर, आलेगाव (२)
अकोला	बार्शी टाकळी	संत्रा	राजंदा, धाबा, बार्शी-टाकळी, पिंजर, महान, खेर्डा बु. (६)
अकोला	मुर्तीजापूर	संत्रा	कुरुम, हातगाव, निंभा (३)
अकोला	तेल्हारा	हळद	अडगाव बु., हिवरखेड, माळेगाव-बाजार (३)
अकोला	मुर्तीजापूर	हळद	कुरुम (१)
अकोला	पातुर	हळद	पातुर, बाभुळगाव, आलेगांव, सस्ती, चात्री (५)
अकोला	बार्शी टाकळी	हळद	धाबा, महान (२)
ठाणे	अंबरनाथ	चिकू	गोरेगाव (१)
पुणे	पुरंदर	चिकू	सासवड, भिवडी (२)
पुणे	जुन्नर	चिकू	वडगाव आनंद, आपटाले, बेलहे, राजूर, निमगावसावा, जुन्नर, नारायणगाव, वडज (८)
पुणे	दोंड	चिकू	केडगाव, राहू, कुरकुंभ, मलठण, गिरीम, बोरीभडक, खामगाव, पारगाव, बोरी पार्धी, वडगाव बांडे, यवत, वरवंड, रावणगाव, देऊळगाव राजे (१४)
पुणे	बारामती	चिकू	पणदरे, उंडवडी क.प., वडगाव निबाळकर, शिरसुंफळ, लोणी भापकर, करंजेपुल, सुपा. (७)
पुणे	भोर	चिकू	वेळू, नसरापूर (२)
पुणे	हवेली	चिकू	लोणी काळभोर, उरळी देवाची, थेऊर (३)
पुणे	इंदापूर	डाळिंब	इंदापूर, बावडा, भिगवण, सणसर, निमगावकेतकी, लोणीदेवकर, काटी, अंथुर्णे, माळवाडी, पळसदेव, लाखेवाडी, लासुर्णे (१२)
पुणे	जुन्नर	डाळिंब	जुन्नर, नारायणगाव, बेलहे, वडगाव आनंद, ओतुर, राजूर, निमगाव सावा, वडज, डिंगोरे (९)
पुणे	दोंड	डाळिंब	दोंड, केडगाव, राहू, कुरकुंभ, मलठण, गिरीम, बोरीभडक, खामगाव, पारगाव, बोरी पार्धी, वडगाव बांडे, यवत, पाटस, वरवंड, रावणगाव, देऊळगाव राजे (१६)
पुणे	पुरंदर	डाळिंब	वाल्हे, जेजुरी, कुंभारवळण, राजेवाडी, शिवरी. (५)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
पुणे	बारामती	डाळिंब	वडगाव निंबाळकर, उंडावडी क.प., सुपा, बारामती, माळेगाव बु., पणदरे, लोणी भापकर, मोरगाव, काटेवाडी, शिरसुफळ, करंजेपुल (११)
पुणे	शिरूर	डाळिंब	शिरूर, रांजणगावगणपती, टाकळीहाजी, मलठण, पाबळ, कोरेगावभिमा, तळेगावढमढेरे, न्हावरा, वडगावरासाई, निमोणे (१०)
पुणे	हवेली	डाळिंब	उरळी कांचन, थेऊर, वाघोली, लोणी काळभोर, उरळीदेवाची (५)
पुणे	इंदापूर	द्राक्ष (क)	इंदापूर, बावडा, सणसर, भिगवण, निमगाव केतकी, लोणीदेवकर, काटी, अंथुर्णे, पळसदेव, लाखेवाडी, लासुर्णे (११)
पुणे	बारामती	द्राक्ष (क)	बारामती, वडगाव निंबाळकर, माळेगाव बु., पणदरे, काटेवाडी, मोरगाव, करंजेपुल, सुपा, लोणीभापकर, शिरसुफळ, उंडवडी क प (११)
पुणे	शिरूर	द्राक्ष (क)	निमोणे (१)
पुणे	इंदापूर	पेरु	इंदापूर, माळवाडी, सणसर, पळसदेव, लोणीदेवकर, निमगावकेतकी, बावडा, लाखेवाडी, काटी, लासुर्णे, अंथुर्णे. भिगवण (१२)
पुणे	दोंड	पेरु	दोंड, केडगाव, राहू, कुरकुंभ, मलठण, गिरीम, बोरीभडक, खामगाव, पारगाव, बोरी पार्धी, वडगाव बांडे, यवत, पाटस, वरवंड, रावणगाव, देऊळगाव राजे (१६)
पुणे	पुरंदर	पेरु	सासवड, भिवडी, वाल्हे, जेजुरी, कुंभारवळण, राजेवाडी, शिवारी (८)
पुणे	बारामती	पेरु	काटेवाडी, उंडवडी क.प., सुपा, बारामती, वडगाव निंबाळकर, मोरगाव., माळेगाव बु., शिरसुफळ (८)
पुणे	भोर	पेरु	वेळू, नसरापूर (२)
पुणे	शिरूर	पेरु	न्हावरा, टाकळीहाजी, वडगाव रा. (३)
पुणे	हवेली	पेरु	उरळीकांचन, थेऊर, लोणी काळभोर, उरळी देवाची (४)
पुणे	दोंड	लिंबू	दोंड, केडगाव, राहू, कुरकुंभ, मलठण, गिरीम, बोरीभडक, खामगाव, पारगाव, बोरी पार्धी, वडगाव बांडे, यवत, पाटस, वरवंड, रावणगाव, देऊळगाव राजे (१६)
पुणे	बारामती	लिंबू	उंडवडी क.प., सुपा, लोणी भापकर, बारामती, शिरसुफळ, करंजेपुल (६)
पुणे	शिरूर	लिंबू	निमोणे (१)
पुणे	इंदापूर	सिताफळ	इंदापूर, सणसर, लोणीदेवकर, निमगाव केतकी, बावडा, लाखेवाडी, काटी, अंथुर्णे, लासुर्णे, भिगवण (१०)
पुणे	जुन्नर	सिताफळ	ओतुर, बेल्ले, वडगाव आनंद, जुन्नर, नारायणगाव (५)
पुणे	दोंड	सिताफळ	दोंड, केडगाव, राहू, कुरकुंभ, मलठण, गिरीम, बोरीभडक, खामगाव, पारगाव, बोरी पार्धी, वडगाव बांडे, यवत, पाटस, वरवंड, रावणगाव, देऊळगाव राजे (१६)
पुणे	हवेली	सिताफळ	उरळी देवाची, उरळी कांचन, लोणी काळभोर (३)
पुणे	पुरंदर	सिताफळ	सासवड, भिवडी, वाल्हे, जेजुरी, कुंभारवळण, परिंचे, राजेवाडी, शिवरी (८)
पुणे	बारामती	सिताफळ	बारामती, काटेवाडी, उंडवडी क.प., शिरसुफळ, वडगाव निंबाळकर, लोणी भापकर, करंजेपुल, सुपा, मोरगाव (९)
पुणे	शिरूर	सिताफळ	शिरूर, निमोणे, न्हावरा, तळेगाव ढमढेरे, रांजनगाव गणपती, टाकळीहाजी, मलठण, पाबळ (८)
पुणे	दोंड	अंजीर	बोरीपार्धी (१)
पुणे	पुरंदर	अंजीर	सासवड, कुंभार वळण, राजे वाडी, वाल्हे (४)
सोलापूर	दक्षिण सोलापूर	चिकू	निंबर्गी, बोरामणी, मुस्ती, वळसंग, मंदूप, विंचूर, होटगी, औराद. (८)
सोलापूर	पंढरपूर	चिकू	करकंब, कासेगांव, खडी., चळे, पंढरपूर, पटवर्धन कुरोली, भंडीशेगांव, भाळवणी, रोपळे (९)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
सोलापूर	बार्शी	चिकू	बार्शी, आगळगांव, पांगरी, नारी, खांडवी, पानगाव, सुर्डी, वैराग, गौडगाव, उपळे दुमाला, सौंदरे. (११)
सोलापूर	मोहोळ	चिकू	सावळेश्वर, मोहोळ, शेटफळ, पेनूर, वाघोली, कामती बु., टाकळी सिकंदर, अनगर. (८)
सोलापूर	सांगोला	चिकू	सांगोला, शिवणे, जवळा, हतीद, सोनंद, कोळा, नाझरे, महुद (बु.), संगेवाडी, घेरडी. (१०)
सोलापूर	मंगळवेढा	चिकू	भोसे, हुलजंती. (२)
सोलापूर	माढा	चिकू	माढा, दारफळ, रोपळे क., म्हैसगाव, कुर्दुवाडी, टेंभूर्णी, मोडनिंब, लहुळ, रांझणी, निमगाव टे., बेंबळे. (११)
सोलापूर	उत्तर सोलापूर	डाळिंब	वडाळा, तिन्हे, कोंडी, मार्डी (४)
सोलापूर	करमाळा	डाळिंब	करमाळा, जेऊर, उमरड, केम, कोटी, सालसे, पोथरे, केतुर, अर्जुननगर (९)
सोलापूर	दक्षिण सोलापूर	डाळिंब	निंबर्णी, बोरामणी, मुस्ती, वळसंग, मंद्रूप, विंचूर, होटगी, औराद. (८)
सोलापूर	पंढरपूर	डाळिंब	पंढरपूर, भंडीशेगांव, भाळवणी, करकंब, पटवर्धन कुरोली, पुळूज, चळे, तुंगत, कासेगांव, खर्डी, रोपळे. (११)
सोलापूर	बार्शी	डाळिंब	बार्शी, आगळगांव, पांगरी, नारी, खांडवी, पानगाव, सुर्डी, वैराग, गौडगाव, उपळे दुमाला, सौंदरे. (११)
सोलापूर	मंगळवेढा	डाळिंब	मंगळवेढा, बोराळे, अंधळगाव, भोसे, हुलजंती, मरवडे, मारापूर, पाटखळ. (८)
सोलापूर	माढा	डाळिंब	माढा, दारफळ, रोपळे (क.), म्हैसगांव, कुर्दुवाडी, टेंभूर्णी, मोडनिंब, लहुळ, रांझणी, निमगाव टे., बेंबळे. (११)
सोलापूर	माळशिरस	डाळिंब	माळशिरस, इस्लामपूर, अकलूज, लवंग, महाळुंगे, पिलीव, वेळापूर, नातेपूते, दहीगांव, सदाशिवनगर, खुडुस, फोंडशिरस. (१२)
सोलापूर	मोहोळ	डाळिंब	मोहोळ, नरखेड, शेटफळ, पेनूर, वाघोली, कामती बु., सावळेश्वर, टाकळी सिकंदर, अनगर. (९)
सोलापूर	सांगोला	डाळिंब	सांगोला, शिवणे, जवळा, हतीद, सोनंद, कोळा, नाझरे, महुद (बु.), संगेवाडी, घेरडी. (१०)
सोलापूर	अक्कलकोट	पेरु	अक्कलकोट, तडवळ (२)
सोलापूर	उत्तर सोलापूर	पेरु	वडाळा, मार्डी, तिन्हे, कोंडी (४)
सोलापूर	करमाळा	पेरु	करमाळा, जेऊर, उमरड, केतूर, केम, अर्जुननगर, जिती, पांगरे, पोथरे. (९)
सोलापूर	दक्षिण सोलापूर	पेरु	निंबर्णी, बोरामणी, मुस्ती, वळसंग, मंद्रूप, विंचूर, होटगी, औराद. (८)
सोलापूर	पंढरपूर	पेरु	पंढरपूर, भंडीशेगांव, भाळवणी, करकंब, पटवर्धन कुरोली, पुळूज, चळे, तुंगत, कासेगांव, खर्डी, रोपळे. (११)
सोलापूर	बार्शी	पेरु	बार्शी, आगळगांव, पांगरी, नारी, खांडवी, पानगाव, सुर्डी, वैराग, गौडगाव, उपळे दुमाला, सौंदरे. (११)
सोलापूर	माढा	पेरु	माढा, दारफळ, रोपळे (क.), म्हैसगांव, कुर्दुवाडी, टेंभूर्णी, मोडनिंब, लहुळ, रांझणी, निमगाव टे., बेंबळे. (११)
सोलापूर	माळशिरस	पेरु	माळशिरस, इस्लामपूर, अकलूज, लवंग, महाळुंगे, पिलीव, वेळापूर, नातेपूते, दहीगांव, सदाशिवनगर, खुडुस, फोंडशिरस. (१२)
सोलापूर	मोहोळ	पेरु	मोहोळ, शेटफळ, पेनूर, वाघोली, कामती बु., सावळेश्वर, टाकळी सिकंदर, अनगर, नरखेड. (९)
सोलापूर	सांगोला	पेरु	सांगोला, शिवणे, जवळा, हतीद, सोनंद, कोळा, नाझरे, महुद (बु.), संगेवाडी, घेरडी. (१०)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
सोलापूर	मंगळवेढा	पेरु	मंगळवेढा, बोराळे, अंधळगाव, भोसे, हुलजंती, मरवडे, मारापूर, पाटखळ. (८)
सोलापूर	अक्कलकोट	लिंबू	जेऊर, चपळगांव, तडवळ, करजगी, दुधनी, मँदगी, नागणसुर, वाघदरी, किणी, अक्कलकोट (१०)
सोलापूर	उत्तर सोलापूर	लिंबू	वडाळा, मार्डी, तिन्हे, शेळगी, कोंडी, सोरेगाव. (६)
सोलापूर	करमाळा	लिंबू	करमाळा, कोटी, अर्जूननगर, पोथरे. (४)
सोलापूर	दक्षिण सोलापूर	लिंबू	निंबर्गी, बोरामणी, मुस्ती, वळसंग, मंद्रूप, विंचूर, होटगी, औराद. (८)
सोलापूर	पंढरपूर	लिंबू	भंडीशेगांव, करकंब, पुळूज, चळे, कासेगांव, खर्डी, रोपळे, तुंगत (८)
सोलापूर	बार्शी	लिंबू	बार्शी, आगळगांव, पांगरी, नारी, खांडवी, पानगाव, सुर्डी, वैराग, गौडगाव, उपळे दुमाला, सौंदरे. (११)
सोलापूर	मंगळवेढा	लिंबू	बोराळे, पाटखळ, भोसे, हुलजंती, मरवडे, मारापूर, आंधळगाव, मंगळवेढा (८)
सोलापूर	माढा	लिंबू	माढा, दारफळ, रोपळे (क.), म्हैसगांव, कुर्दुवाडी, टेंभूर्णी, मोडनिंब, लहुळ, निमगाव टे., बेंबळे, रांझणी (११)
सोलापूर	माळशिरस	लिंबू	माळशिरस, पिलीव, वेळापूर. (३)
सोलापूर	मोहोळ	लिंबू	मोहोळ, नरखेड, शेटफळ, पेनूर, वाघोली, कामती बु., सावळेश्वर, टाकळी सिकंदर, अनगर. (९)
सोलापूर	उत्तर सोलापूर	सिताफळ	वडाळा, मार्डी, कोंडी. (३)
सोलापूर	करमाळा	सिताफळ	करमाळा, जेऊर, उमरड, केम, कोटी, अर्जूननगर, पोथरे, सालसे (८)
सोलापूर	दक्षिण सोलापूर	सिताफळ	निंबर्गी, बोरामणी, मुस्ती, वळसंग, मंद्रूप, विंचूर, होटगी, औराद. (८)
सोलापूर	पंढरपूर	सिताफळ	पंढरपूर, भंडीशेगांव, भाळवणी, करकंब, पटवर्धन कुरोली, चळे, तुंगत, कासेगांव, खर्डी, रोपळे. (१०)
सोलापूर	बार्शी	सिताफळ	बार्शी, आगळगांव, पांगरी, नारी, खांडवी, पानगाव, सुर्डी, वैराग, गौडगाव, उपळे दुमाला, सौंदरे. (११)
सोलापूर	मंगळवेढा	सिताफळ	बोराळे, पाटखळ, भोसे, हुलजंती, मरवडे, मारापूर, आंधळगाव, मंगळवेढा (८)
सोलापूर	माढा	सिताफळ	माढा, दारफळ, रोपळे (क.), म्हैसगांव, कुर्दुवाडी, टेंभूर्णी, मोडनिंब, लहुळ, रांझणी, निमगाव टे., बेंबळे. (११)
सोलापूर	माळशिरस	सिताफळ	माळशिरस, इस्लामपूर, अकलूज, लवंग, महाळुंगे, पिलीव, वेळापूर, नातेपूते, दहीगांव, सदाशिवनगर, खुडुस, फोंडशिरस. (१२)
सोलापूर	मोहोळ	सिताफळ	मोहोळ, शेटफळ, पेनूर, वाघोली, कामती बु., सावळेश्वर, टाकळी सिकंदर, अनगर, नरखेड. (९)
सोलापूर	सांगोला	सिताफळ	सांगोला, शिवणे, जवळा, हतीद, सोनंद, कोळा, नाझरे, महुद (बु.), संगेवाडी, घेरडी. (१०)
सोलापूर	उत्तर सोलापूर	द्राक्ष	मजरेवाडी, बाळे, कोंडी, शेळगी, सोरेगाव, तिर्हे, वडाळा, मार्डी (८)
सोलापूर	करमाळा	द्राक्ष	करमाळा, जेऊर, केम, सालसे (४)
सोलापूर	दक्षिण सोलापूर	द्राक्ष	निंबर्गी, बोरामणी, मुस्ती, वळसंग, मंद्रूप, विंचूर, होटगी, औराद (८)
सोलापूर	पंढरपूर	द्राक्ष	पंढरपूर, भंडीशेगांव, भाळवणी, करकंब, पटवर्धन कुरोली, पुळूज, चळे, तुंगत, कासेगांव, खर्डी, रोपळे. (११)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
सोलापूर	माळशिरस	द्राक्ष	माळशिरस, इस्लामपूर, अकलूज, लवंग, महाळुंगे, पिलीव, वेळापूर, नातेपूते, दहीगांव, सदाशिवनगर, खुडुस, फोंडशिरस. (१२)

समूह क्र. ५

मृग बहार समाविष्ट जिल्हे- अहिल्यानगर, धाराशीव, धुळे, परभणी (४)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
अहिल्यानगर	कर्जत	चिकू	कर्जत, राशिन, भांबोरा, कोंभळी, मिरजगांव, माही, खेड, कुळधरण, वालवड, कोरेगाव (१०)
अहिल्यानगर	कोपरगाव	चिकू	रवंदे, सुरेगाव, कोपरगाव, दहेगाव-बोलका, पोहेगाव, कोकमठाण. (६)
अहिल्यानगर	नगर	चिकू	चास, नेप्ती (२)
अहिल्यानगर	नेवासा	चिकू	कुकाणा, चांदा (२)
अहिल्यानगर	पाथर्डी	चिकू	कोरडगाव, मिरी, करंजी. (३)
अहिल्यानगर	पारनेर	चिकू	पारनेर, जवळा, आळकुटी, कान्हुर-पठार, भाळवणी. (६)
अहिल्यानगर	राहाता	चिकू	राहता, शिर्डी, लोणी, बाभळेश्वर, पुणतांबा, अस्तगाव. (६)
अहिल्यानगर	राहुरी	चिकू	सात्रळ, ब्राम्हणी, बारागाव नांदूर (४)
अहिल्यानगर	शेवगाव	चिकू	शेवगाव, भातकुडगाव, बोधेगाव, चापडगाव, ढोरजळगाव (शे), एरंडगाव (६)
अहिल्यानगर	श्रीरामपूर	चिकू	श्रीरामपूर, उंदीरगाव, टाकळीभान, बेलापूर, कोरेगाव. (५)
अहिल्यानगर	अकोले	डाळिंब	अकोले, विरगाव, कोतूळ, ब्राम्हणवाडा, समशेरपूर, रुभोंडी, लिंगदेव. (७)
अहिल्यानगर	कर्जत	डाळिंब	कर्जत, राशीन, भांबोरा, कोंभळी, मिरजगाव, माही, खेड, कुळधरण, वालवड, कोरेगाव. (१०)
अहिल्यानगर	कोपरगाव	डाळिंब	रवंदे, सुरेगाव, पोहेगाव, दहेगाव-बोलका, कोपरगाव, कोकमठाण. (६)
अहिल्यानगर	जामखेड	डाळिंब	अरणगाव, खर्डा, जामखेड, नान्नज, नायगाव, साकत, पाटोदा. (७)
अहिल्यानगर	नगर	डाळिंब	सावेडी, कापूरवाडी, भिंगार, नागापूर, चिचोंडी-पाटील, वाळकी, रुईछत्तीसी, केडगाव, जेऊर, चास, नालेगाव, नेप्ती (१२)
अहिल्यानगर	नेवासा	डाळिंब	नेवासा (बु), सलाबतपूर, कुकाणा, चांदा, घोडेगाव, वडाळा-बहिरोबा, नेवासा (खु), सोनई, प्रवरासंगम, देडगाव, भानसहिवरे. (११)
अहिल्यानगर	पाथर्डी	डाळिंब	पाथर्डी, माणिकदोंडी, टाकळीमानूर, करंजी, मिरी, कोरडगाव, तिसगांव, अकोला, खरवंडी कासार. (९)
अहिल्यानगर	पारनेर	डाळिंब	पारनेर, भाळवणी, वाडेगव्हाण, वडझीरे, निघोज, टाकळीढोकेश्वर, पळशी, सुपा, पळवे खु., जवळा, अळकुटी, कान्हुर-पठार. (१२)
अहिल्यानगर	राहाता	डाळिंब	राहता, शिर्डी, लोणी, बाभळेश्वर, पुणतांबा, अस्तगाव. (६)
अहिल्यानगर	राहुरी	डाळिंब	राहुरी बु., सात्रळ, तहाराबाद, देवळालीप्रवरा, ब्राम्हणी, वांबोरी, टाकळीमीर्यो, बारागांव-नांदूर. (८)
अहिल्यानगर	शेवगाव	डाळिंब	शेवगाव, भातकुडगाव, ढोरजळगाव (शे), एरंडगाव, बोधेगाव, चापडगाव, दहीगाव ने., मुंगी. (८)
अहिल्यानगर	श्रीगोंदा	डाळिंब	श्रीगोंदा, मांडवगण, बेलवंडी बु., पेडगाव, चिभंळा, देवदैठण, कोळगाव, काष्टी, भानगाव, आढळगाव, लोणी-व्यंकनाथ. (११)
अहिल्यानगर	श्रीरामपूर	डाळिंब	उंदीरगाव, टाकळीभान, बेलापूर, श्रीरामपूर, कोरेगाव. (५)
अहिल्यानगर	संगमनेर	डाळिंब	संगमनेर बु., धांदरफळ बु., आश्री, शिबलापूर, तळेगाव, समनापूर, धारगाव, डोळासणे, साकूर, पिपरणे, घुलेवाडी, संगमनेर खु., निमोण, नांदूर-खंदरमाळ. (१४)
अहिल्यानगर	श्रीगोंदा	द्राक्ष (क)	पेडगाव, भानगाव, बेलवंडी, आढळगाव, लोणी-व्यंकनाथ, कोळगाव, चिभंळा, देवदैठण, श्रीगोंदा, काष्टी (१०)
अहिल्यानगर	जामखेड	द्राक्ष (क)	नान्नज (१)
अहिल्यानगर	संगमनेर	द्राक्ष (क)	संगमनेर बु., धांदरफळ बु., संगमनेर खु., धारगाव, डोळासणे. (५)
अहिल्यानगर	अकोले	द्राक्ष (क)	विरगाव (१)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
अहिल्यानगर	कोपरगाव	द्राक्ष (क)	कोपुरगाव, दहेगाव-बोलका, सुरेगाव, पोहेगाव, रवंदे, कोकमठाण (६)
अहिल्यानगर	राहाता	द्राक्ष (क)	राहाता, पुनतांबा, शिर्डी, बाभळेश्वर, लोणी, अस्तगाव (६)
अहिल्यानगर	श्रीरामपूर	द्राक्ष (क)	बेलापूर, श्रीरामपूर, कोरेगाव (३)
अहिल्यानगर	कर्जत	पेरु	भांबोरा, कर्जत, माही, राशिन, कोंभळी, मीरजगाव, खेड, कुळधरण, वालवड, कोरेगाव (१०)
अहिल्यानगर	कोपरगाव	पेरु	रवंदे, सुरेगाव, कोपरगाव, दहेगाव बोलका, पोहेगाव., कोकमठाण. (६)
अहिल्यानगर	जामखेड	पेरु	जामखेड, नात्रज, अरणगाव, नायगाव, खर्डा, साकत, पाटोदा. (७)
अहिल्यानगर	नगर	पेरु	जेऊर, कापुरवाडी, केडगाव, भिंगार, नागापुर, चिंचोडी-पाटील, वाळकी, चास, रुईछत्तीसी, नेप्ती, नालेगाव, सावेडी (१२)
अहिल्यानगर	नेवासा	पेरु	नेवासा बु., चांदा, घोडेगाव, सोनई, कुकाणा, सलाबतपूर, भानसहिवरे, देडगाव, वडाळा-बहिरोबा (९)
अहिल्यानगर	पाथर्डी	पेरु	करंजी, पाथर्डी, कोरडगाव, मिरी, तिसगाव.त (५)
अहिल्यानगर	पारनेर	पेरु	पळशी, वाडेगव्हाण, पळवे खु., निघोज, जवळा, वडझिरे, अळकुटी, टाकळीढोकेश्वर, भाळवणी, सुपा (१०)
अहिल्यानगर	राहाता	पेरु	राहता, शिर्डी, लोणी, बाभळेश्वर, पुणतांबा, अस्तगाव. (६)
अहिल्यानगर	राहुरी	पेरु	राहुरी, टाकळीमियाँ, बारागांव-नांदुर, सात्रळ, तहाराबाद, वांबोरी (६)
अहिल्यानगर	शेवगाव	पेरु	शेवगाव, भातकुडगाव, ढोरजळगाव (शे), एरंडगाव, बोधेगाव, चापडगाव (६)
अहिल्यानगर	श्रीगोंदा	पेरु	काष्टी, श्रीगोंदा, पेडगाव, मांडवगण, कोळगाव, बेलवंडी बु., चिंभळा, देवदैठण, आढळगांव, लोणी-व्यंकनाथ, भानगाव (११)
अहिल्यानगर	श्रीरामपूर	पेरु	श्रीरामपूर, उंदीरगाव, टाकळीभान, बेलापूर, कारेगाव (५)
अहिल्यानगर	कर्जत	मोसंबी	माही, मिरजगाव. (२)
अहिल्यानगर	नगर	मोसंबी	वाळकी, रुईछत्तीसी. (२)
अहिल्यानगर	नेवासा	मोसंबी	चांदा, घोडेगाव, सलाबतपूर, कुकाना, भानसहिवरे (५)
अहिल्यानगर	पाथर्डी	मोसंबी	पाथर्डी, करंजी, मिरी, टाकळीमानुर, कोरडगाव, तिसगाव, आकोला, खरवंडी. (८)
अहिल्यानगर	शेवगाव	मोसंबी	चापडगाव, एरंडगाव, शेवगाव, भातकुडगाव, बोधेगाव, ढोरजळगाव (शे)., दहीगवा ने, मुंगी. (८)
अहिल्यानगर	श्रीरामपूर	मोसंबी	उंदीरगाव, टाकळीभान, कारेगाव (३)
अहिल्यानगर	कर्जत	लिंबू	कर्जत, राशिन, भांबोरा, कोंभळी, मिरजगाव, माही, खेड, कुळधरण, वालवड, कोरेगाव. (१०)
अहिल्यानगर	जामखेड	लिंबू	अरणगांव, जामखेड, नात्रज, नायगांव, खर्डा, साकत, पाटोदा. (७)
अहिल्यानगर	नगर	लिंबू	वाळकी, रुईछत्तीसी (२)
अहिल्यानगर	पाथर्डी	लिंबू	टाकळीमानूर, मिरी, माणिकदोंडी (३)
अहिल्यानगर	पारनेर	लिंबू	सुपा, पळवे खु. (२)
अहिल्यानगर	शेवगाव	लिंबू	बोधेगाव (१)
अहिल्यानगर	श्रीगोंदा	लिंबू	श्रीगोंदा, पेडगाव, काष्टी, चिंभळा, बेलवंडी बु., देवदैठण, मांडवगण, कोळगाव, भानगाव, आढळगाव, लोणी-व्यंकनाथ. (११)
अहिल्यानगर	संगमनेर	लिंबू	धांदरफळ बु., शिबलापूर, आडूवी (३)
अहिल्यानगर	राहुरी	लिंबू	वांबोरी (१)
अहिल्यानगर	कर्जत	संत्रा	माही, कोंभळी, मिरजगाव, कोरेगाव (४)
अहिल्यानगर	जामखेड	संत्रा	जामखेड, नात्रज, अरणगाव, नायगाव, खर्डा, साकत, पाटोदा. (७)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
अहिल्यानगर	नगर	संत्रा	कापुरवाडी, केडगाव, भिंगार, नागापुर, जेऊर, चिचोडी-पाटील, वाळकी, चास, रुईछत्तीसी, सावेडी, नालेगाव, नेप्ती (१२)
अहिल्यानगर	नेवासा	संत्रा	चांदा, कुकाणा, घोडेगाव, देडगाव, भाणसहिवरे (५)
अहिल्यानगर	पाथर्डी	संत्रा	पाथर्डी, माणिकदौंडी, करंजी, मिरी, टाकळीमानुर, कोरडगाव, तिसगाव, अकोला, खरवंडी (९)
अहिल्यानगर	पारनेर	संत्रा	वाडेगव्हाण, निघोज, भाळवणी, पळवे खु., जवळा, वडझिरे, अळकुटी, पळशी, टाकळी-ढोकेश्वर, कान्हूर-पठार, सुपा, पारनेर. (१२)
अहिल्यानगर	राहुरी	संत्रा	वांबोरी, बारागांव नांदूर (२)
अहिल्यानगर	शेवगाव	संत्रा	शेवगाव, भातकुडगाव, ढोरजळगाव, एरंडगाव, बोधेगाव, चापडगाव, दहीगाव ने., मुंगी (८)
अहिल्यानगर	श्रीगोंदा	संत्रा	बेलवंडी बु., देवदैठण, कोळगाव, मांडवगण, आढळगाव, लोणी-व्यंकनाथ, भानगाव, श्रीगोंदा (८)
अहिल्यानगर	कर्जत	सिताफळ	कर्जत, माही, भांबोरा, राशिन, कोंभळी, मिरजगाव, खेड, कुळधरण, वालवड, कोरेगाव. (१०)
अहिल्यानगर	जामखेड	सिताफळ	जामखेड, खर्डा, अरणगाव, नायगाव, नात्रज, साकत, पाटोदा. (७)
अहिल्यानगर	नगर	सिताफळ	सावेडी, कापूरवाडी, भिंगार, जेऊर, चिचोडी-पाटील, वाळकी, चास, रुईछत्तीसी, नेप्ती, नागापूर (१०)
अहिल्यानगर	नेवासा	सिताफळ	चांदा, कुकाणा, घोडेगाव, भानसहिवरे, नेवासा बु., सलाबतपूर, वडाळा बहिरोबा, देडगाव (८)
अहिल्यानगर	पाथर्डी	सिताफळ	करंजी, मिरी, टाकळीमानुर, कोरडगाव, माणिकदौंडी, पाथर्डी, तिसगाव, अकोला, खरवंडी का. (९)
अहिल्यानगर	पारनेर	सिताफळ	पारनेर, भाळवणी, सुपा, वाडेगव्हाण, निघोज, वडझिरे, टाकळी-ढोकेश्वर, पळशी, पळवे खु., जवळा, अळकुटी, कान्हूर-पठार. (१२)
अहिल्यानगर	राहाता	सिताफळ	राहाता, पुणतांबा, शिर्डी, बाभळेश्वर, लोणी, अस्तगाव (६)
अहिल्यानगर	राहुरी	सिताफळ	ताहाराबाद, राहुरी, बारागाव नांदूर (३)
अहिल्यानगर	शेवगाव	सिताफळ	शेवगाव, भातकुडगाव, बोधेगाव, चापडगाव, ढोरजळगाव शे, एरंडगाव, मुंगी (७)
अहिल्यानगर	श्रीगोंदा	सिताफळ	श्रीगोंदा, पेडगाव, बेलवंडी बु., देवदैठण, चिभंळा, कोळगाव, मांडवगण, भानगाव, लोणी व्यंकनाथ, आढळगाव (१०)
अहिल्यानगर	संगमनेर	सिताफळ	घारगाव, डोळासणे, नांदुर खंदळमाळ, साकुर (४)
अहिल्यानगर	श्रीरामपूर	सिताफळ	श्रीरामपूर, कारेगाव, टाकळीभाण, उंदीरगाव (४)
अहिल्यानगर	कोपरगाव	सिताफळ	कोपरगाव, दहेगाव बोलका, सुरेगाव, पोहेगाव, रवंदे, कोकमठाण (६)
धाराशीव	परांडा	चिकू	परांडा, आसु, आनाळा, सोनारी (४)
धाराशीव	भूम	चिकू	माणकेश्वर (१)
धाराशीव	धाराशीव	चिकू	तेर, ढोकी, जागजी, येडशी, आंबेजवळगा (५)
धाराशीव	उमरगा	डाळिंब	उमरगा, दाळिंब, नारंगवाडी, मुळज, मुरुम, बेडगा, बलसुर (७)
धाराशीव	धाराशीव	डाळिंब	धाराशीव शा., धाराशीव ग्रा., बेंबळी, केसेगाव, पाडोळी, तेर, ढोकी, जागजी, करजखेडा, येडशी, अंबेजवळगा. (११)
धाराशीव	कळंब	डाळिंब	कळंब, इटकूर, येरमाळ, मोहा, शिराढोण, गोंविदपूर, मस्सा खं., नायगाव. (८)
धाराशीव	तुळजापूर	डाळिंब	तुळजापूर, सावरगाव, सलगरा दि, ईटकळ, जळकोट, मंगरुळ, नळदुर्ग, आरळी बु., तामलवाडी (९)
धाराशीव	परांडा	डाळिंब	परांडा, आसु, जवळा नि., आनाळा, सोनारी, पाचपिंपळा, शेळगाव (७)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
धाराशीव	भूम	डाळिंब	अंभी, माणकेश्वर, भुम, वालवड, ईट, आष्टा, पाथुड (७)
धाराशीव	लोहारा	डाळिंब	लोहारा, माकणी, जेवळी, धानोरी. (४)
धाराशीव	वाशी	डाळिंब	वाशी, तेरखेडा, पारगाव, पारा. (४)
धाराशीव	उमरगा	पेरु	उमरगा, दाळिंब, नारंगवाडी, मुळज, मुरुम, बलसूर, बेडगा (७)
धाराशीव	धाराशीव	पेरु	धाराशीव ग्रा., बेंबळी, केशोगाव, पाडोळी, तेर, ढोकी, जागजी, करजखेडा, येडशी, अंबेजवळगा, धाराशीव श. (११)
धाराशीव	कळंब	पेरु	कळंब, इटकूर, येरमाळ, मोहा, शिराढोण, गोंविदपूर, मस्सा खं., नायगाव. (८)
धाराशीव	तुळजापूर	पेरु	तुळजापूर, सावरगाव, सलगरा दि, ईटकळ, जळकोट, मंगरुळ, नळदुर्ग, आरळी बु., तामलवाडी (९)
धाराशीव	परांडा	पेरु	परांडा, आसू, जवळा नि., आनाळा, सोनारी, पाचपिंपळा, शेळगाव (७)
धाराशीव	भूम	पेरु	माणकेश्वर, भुम, वालवड, ईट, आष्टा, पाथुड, आंबी. (७)
धाराशीव	लोहारा	पेरु	लोहारा, माकणी, जेवळी, धानोरी. (४)
धाराशीव	वाशी	पेरु	वाशी, तेरखेडा, पारगाव, पारा. (४)
धाराशीव	धाराशीव	मोसंबी	धाराशीव ग्रा., पाडोळी, तेर, ढोकी, जागजी, अंबेजवळगा, येडशी (७)
धाराशीव	कळंब	मोसंबी	शिराढोण, गोंविदपूर, नायगाव (३)
धाराशीव	तुळजापूर	मोसंबी	तुळजापूर, सावरगाव, सलगरा दि, ईटकळ, जळकोट, मंगरुळ, नळदुर्ग, आरळी बु., तामलवाडी (९)
धाराशीव	परांडा	मोसंबी	परांडा, आसू, जवळा नि., आनाळा, सोनारी, पाचपिंपळा, शेळगाव (७)
धाराशीव	भूम	मोसंबी	माणकेश्वर, वालवड, ईट, आंबी. (४)
धाराशीव	वाशी	मोसंबी	वाशी, तेरखेडा, पारगाव, पारा. (४)
धाराशीव	तुळजापूर	लिंबू	सावरगाव, मंगरुळ, तामळवाडी (३)
धाराशीव	परांडा	लिंबू	परांडा, आसू, जवळा नि., सोनारी, आनाळा, पाचपिंपळा, शेळगाव. (७)
धाराशीव	भूम	लिंबू	माणकेश्वर, वालवड, ईट, आंबी, भुम, आष्टा, पाथुड. (७)
धाराशीव	उमरगा	सिताफळ	उमरगा, दाळिंब, नारंगवाडी, मुळज, मुरुम, बेडगा, बलसुर (७)
धाराशीव	धाराशीव	सिताफळ	धाराशीव श., धाराशीव ग्रा., बेंबळी, केशोगाव, पाडोळी, तेर, ढोकी, जागजी, करजखेडा, येडशी, अंबेजवळगा. (११)
धाराशीव	कळंब	सिताफळ	कळंब, इटकूर, येरमाळ, मोहा, शिराढोण, गोंविदपूर, मस्सा खं., नासगाव. (८)
धाराशीव	तुळजापूर	सिताफळ	तुळजापूर, सावरगाव, सलगरा दि, ईटकळ, जळकोट, मंगरुळ, नळदुर्ग, आरळी बु., तामलवाडी (९)
धाराशीव	परांडा	सिताफळ	परांडा, आसू, जावळा नि., सोनारी, अनाळा, पाचपिंपळा, शेळगाव. (७)
धाराशीव	भूम	सिताफळ	अंभी, माणकेश्वर, भुम, वालवड, ईट, आष्टा, पाथुड. (७)
धाराशीव	लोहारा	सिताफळ	लोहारा, माकणी, जेवळी, धानोरी. (४)
धाराशीव	वाशी	सिताफळ	वाशी, तेरखेडा, पारगाव, पारा. (४)
धाराशीव	धाराशीव	द्राक्ष	धाराशीव श., धाराशीव ग्रा., बेंबळी, केशोगाव, पाडोळी, तेर, ढोकी, जागजी, करजखेडा, येडशी, अंबेजवळगा. (११)
धाराशीव	परांडा	द्राक्ष	परांडा, आसू, जावळा नि., सोनारी, अनाळा, पाचपिंपळा, शेळगाव. (७)
धाराशीव	तुळजापूर	द्राक्ष	तुळजापूर, सावरगाव, सलगरा दि, ईटकळ, जळकोट, मंगरुळ, नळदुर्ग, आरळी बु., तामलवाडी (९)
धाराशीव	वाशी	द्राक्ष	वाशी, तेरखेडा, पारगाव, पारा. (४)
धाराशीव	कळंब	द्राक्ष	कळंब, इटकूर, येरमाळ, मोहा, शिराढोण, गोंविदपूर, मस्सा खं., नासगाव. (८)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
धाराशीव	उमरगा	द्राक्ष	उमरगा, दाळिंब, नारंगवाडी, मुळज, मुरुम, बेडगा, बलसुर (७)
धाराशीव	भूम	द्राक्ष	माणकेश्वर, वालवड, ईट, आंबी, भुम, आष्टा, पाथुड. (७)
धाराशीव	लोहारा	द्राक्ष	लोहारा, माकणी, जेवळी, धानोरी. (४)
धाराशीव	उमरगा	हळद	बलसूर (१)
धुळे	धुळे	डाळिंब	कुसुंबा, देऊर बु. (२)
धुळे	साक्री	डाळिंब	साक्री, कासारे, म्हसदी प्र ने, पिंपळनेर, छाईल, शेवाळी दा, जैताणे, बल्हाणे (८)
धुळे	सिंदखेडा	डाळिंब	वर्षी, पिंप्राड (२)
धुळे	धुळे	पेरु	कुसुंबा, बोरकुंड, मोघन. (३)
धुळे	धुळे	लिंबू	लामकणी, कुसुंबा, शिरुड, बोरकुंड, आनंदखेडे, कापडणे, न्याहाळोद, गाडउतार, मोघन. (९)
धुळे	सिंदखेडा	लिंबू	सिंदखेडा, चिमठाणा, शेवाळे, खलाणे, नरडाणे, बेटावद, वर्षी, दोंडाईचा, विरदेल, गोराने (१०)
धुळे	धुळे	सिताफळ	देऊर बु. (१)
धुळे	साक्री	सिताफळ	म्हसवी प्र.नेर, छाईल (२)
परभणी	परभणी	चिकू	टाकळी कुंभकर्ण (१)
परभणी	जितुर	डाळिंब	चारठाणा, आडगाव (२)
परभणी	परभणी	पेरु	परभणी ग्रा, झरी, टाकळी कुंभकर्ण (३)
परभणी	सोनपेठ	पेरु	वडगाव. (१)
परभणी	सेलू	पेरु	सेलू. (१)
परभणी	मानवत	पेरु	रामपुरी बु. (१)
परभणी	जितुर	मोसंबी	जितुर, बोरी. (२)
परभणी	परभणी	मोसंबी	परभणी ग्रा, झरी, पेडगाव, जांब (४)
परभणी	पुर्णा	मोसंबी	चुडावा, कावलगाव (२)
परभणी	सेलू	मोसंबी	सेलू, वालुर (२)
परभणी	गंगाखेड	लिंबू	माखणी (१)
परभणी	परभणी	लिंबू	सिंगणापुर, पेडगाव, जांब (३)
परभणी	सेलू	लिंबू	सेलू, वालुर, चिकलठाणा, देवळगाव गात, मोरेगाव (५)
परभणी	सोनपेठ	लिंबू	आवलगाव, शेळगाव, वडगाव. (३)
परभणी	मानवत	लिंबू	कोल्हा, रामपुरी बु. (२)
परभणी	जितुर	संत्रा	जितुर, सावंगी म्हा., बोरी, आडगाव. (४)
परभणी	परभणी	संत्रा	पेडगाव, जांब, टाकळी कुंभकर्ण, परभणी ग्रा (४)
परभणी	पाथरी	संत्रा	पाथरी (१)
परभणी	पुर्णा	संत्रा	चुडावा, पुर्णा, कावलगाव (३)
परभणी	मानवत	संत्रा	मानवत, कोल्हा, केकरजवळा, ताडबोरगाव. (४)
परभणी	सेलू	संत्रा	सेलू, वालुर, कुपटा (३)
परभणी	जितुर	सिताफळ	बामणी, जितुर (२)
परभणी	परभणी	सिताफळ	जांब, पेडगाव (२)
परभणी	मानवत	सिताफळ	ताडबोरगाव (१)
परभणी	पुर्णा	सिताफळ	चुडावा. (१)
परभणी	गंगाखेड	सिताफळ	गंगाखेड, माखणी, महातपुरी, राणीसावरगाव, पिंपळदरी. (५)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
परभणी	सेलू	सिताफळ	सेलू (१)
परभणी	परभणी	हळद	परभणी ग्रा., परभणी श., झरी, पेडगाव, जांब, पिंगळी, टाकळी खु., दैठणा, सिंगणापूर (९)
परभणी	गंगाखेड	हळद	गंगाखेड, माखणी, महातपुरी (३)
परभणी	पालम	हळद	पालम, चाटोरी, पेठ शिवणी, रावराजूर (४)
परभणी	पुर्णा	हळद	पुर्णा, चुडावा, कातनेश्वर, कावलगाव, लिमला, ताडकळस (६)
परभणी	जितूर	हळद	जितूर, बोरी, चारठाणा, आडगाव, बामणी, सावंगी म्हा., दुधगाव, वाघी धानोरा (८)
परभणी	सेलू	हळद	सेलू, वालूर, चिकलठाणा बु., देऊळगाव गात, कुपटा, मोरेगाव (६)
परभणी	पाथरी	हळद	पाथरी, बाभळगाव (२)
परभणी	मानवत	हळद	मानवत, केकरजवळा, कोल्हा, ताडबोरगाव, रामपुरी बु. (५)

समूह क्र. ६

मृग बहार समाविष्ट जिल्हे-जालना,नांदेड,वाशिम,सातारा (४)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
जालना	जालना	चिकू	वाघुळ जां, विरेगाव, सावंगीतलान, गोलापांगरी, जालना ग्रामीण, रामनगर, पाचनवडगाव (७)
जालना	भोकरदन	चिकू	आव्हाना, जानेफळ दा, दानापूर, पिंपळगाव रे., भोकरदन, हसनाबाद, राजूर, केदारखेडा, आन्वा, सिपोरा बाजार, धावडा (११)
जालना	अंबड	डाळिंब	धनगरपिंप्री, सुखापुरी, अंबड, गोंदी, रोहीलागड, वडीगोंद्री, जामखेड, शहागड, ताडहदगांव. (९)
जालना	घनसावंगी	डाळिंब	घनसावंगी, तिर्थपुरी, रानिउचेगाव, अंतरवाली टेंभी, रांजनी, कु. पिंपळगाव., पानेवाडी, जामसमर्थ.(८)
जालना	जाफ्राबाद	डाळिंब	वरुड बु., कुभारझरी, टेंभुर्णी, जाफ्राबाद, कोळेगांव, माहोरा. (६)
जालना	जालना	डाळिंब	जालना ग्रा., वाघुळ (जां), विरेगांव, रामनगर, पाचनवडगांव, नेर, सेवली, जालना (श), सावंगीतलान, गोलापांगरी (१०)
जालना	परतूर	डाळिंब	श्रीष्टी. (१)
जालना	बदनापूर	डाळिंब	बदनापूर, दाभाडी, रोषणगांव, शेलगांव, बावणेपांगरी, चिखली (६)
जालना	भोकरदन	डाळिंब	आव्हाना, जानेफळ दा, दानापूर, पिंपळगाव रे., भोकरदन, हसनाबाद, राजूर, केदारखेडा, आन्वा, सिपोरा बाजार, धावडा (११)
जालना	मंठा	डाळिंब	मंठा, पांगरी गोसावी, तळणी, ढोकसाळ. (४)
जालना	अंबड	पेरु	धनगरपिंप्री, सुखापुरी, अंबड, गोंदी, रोहीलागड, वडीगोंद्री, जामखेड, शहागड, ताडहदगांव. (९)
जालना	घनसावंगी	पेरु	घनसावंगी, तिर्थपुरी, रानिउचेगाव, अंतरवाली टेंभी, रांजनी, कु. पिंपळगाव., पानेवाडी, जामसमर्थ. (८)
जालना	जाफ्राबाद	पेरु	वरुड बु., जाफ्राबाद, माहोरा. (३)
जालना	जालना	पेरु	सांगवी तलान, गोलपांगरी, जालना शहर, जालना ग्रामीण, वाघुळ जां., नेर, शेवली, विरेगाव, रामनगर, पाचनवडगाव (१०)
जालना	परतूर	पेरु	परतूर, श्रीष्टी, आष्टी (३)
जालना	बदनापूर	पेरु	बदनापूर, दाभाडी, रोषणगांव, शेलगांव, बावणेपांगरी, चिखली (६)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
जालना	भोकरदन	पेरु	आव्हाना, जानेफळ दा, दानापूर, पिंपळगाव रे., भोकरदन, हसनाबाद, राजूर, केदारखेडा, आन्वा, सिपोरा बाजार, धावडा (११)
जालना	मंठा	पेरु	मंठा, तळणी, पांगरी गोसावी, जयपूर, माळतोंडी (५)
जालना	अंबड	मोसंबी	धनगरपिंप्री, सुखापुरी, अंबड, गोंदी, रोहीलागड, वडीगोंद्री, जामखेड, शहागड, ताडहदगांव.. (९)
जालना	घनसावंगी	मोसंबी	घनसावंगी, तिर्थपुरी, रानिउचेगाव, अंतरवाली टेंभी, रांजनी, कु. पिंपळगाव., पानेवाडी, जामसमर्थ. (८)
जालना	जाफ्राबाद	मोसंबी	जाफ्राबाद, माहोरा, कुंभारझरी, टेंभूर्णी, कोळेगाव, वरुड बु. (६)
जालना	जालना	मोसंबी	जालना (श), जालना (ग्रा), रामनगर, नेर, विरेगाव, पाचनवडगाव, वाघुळ (जां), शेवली, सावंगीतलान, गोलापंगरी. (१०)
जालना	परतूर	मोसंबी	परतूर, वाटूर, सातोना खु., श्रीष्टी, आष्टी, कोकाटे हदगाव. (६)
जालना	बदनापूर	मोसंबी	बदनापूर, दाभाडी, रोषणगांव, शेलगांव, बावणेपागरी, चिखली (६)
जालना	भोकरदन	मोसंबी	आव्हाना, जानेफळ दा, दानापूर, पिंपळगाव रे., भोकरदन, हसनाबाद, राजूर, केदारखेडा, आन्वा, सिपोरा बाजार, धावडा (११)
जालना	मंठा	मोसंबी	मंठा, पांगरी गोसावी, तळणी, ढोकसाळ, जयपूर, माळतोंडी. (६)
जालना	अंबड	लिंबू	धनगरपिंप्री, सुखापुरी, अंबड, गोंदी, रोहीलागड, वडीगोंद्री, जामखेड, शहागड, ताडहदगांव. (९)
जालना	घनसावंगी	लिंबू	घनसावंगी, तिर्थपुरी, रानिउचेगाव, अंतरवाली टेंभी, रांजनी, कु. पिंपळगाव., पानेवाडी, जामसमर्थ. (८)
जालना	जालना	लिंबू	विरेगाव, नेर, शेवली, सावंगी तलान, जालना ग्रा., जालना श., पाचनवडगाव, रामनगर, वाघुळ जहांगीर, गोलापंगरी. (१०)
जालना	परतूर	लिंबू	परतूर, वाटूर, सातोना खु., श्रीष्टी, आष्टी, कोकाटे हदगाव. (६)
जालना	भोकरदन	लिंबू	आव्हाना, जानेफळ दा, दानापूर, पिंपळगाव रे., भोकरदन, हसनाबाद, राजूर, केदारखेडा, आन्वा, सिपोरा बाजार, धावडा (११)
जालना	मंठा	लिंबू	मंठा, पांगरी गोसावी (३)
जालना	परतूर	संत्रा	श्रीष्टी, सातोना खु. (२)
जालना	जालना	द्राक्ष	जालना (श), जालना ग्रा., वाघुळ जां., रामनगर, विरेगाव, नेर, शेवली, पाचनवडगाव, सावंगी तलान, गोलापंगरी(१०)
जालना	अंबड	द्राक्ष	धनगरपिंप्री, सुखापुरी, अंबड, गोंदी, रोहीलागड, वडीगोंद्री, जामखेड, शहागड, ताडहदगांव. (९)
जालना	घनसावंगी	द्राक्ष	घनसावंगी, तिर्थपुरी, रानिउचेगाव, अंतरवाली टेंभी, रांजनी, कु. पिंपळगाव., पानेवाडी, जामसमर्थ. (८)
जालना	बदनापूर	द्राक्ष	चिखली (१)
जालना	अंबड	सिताफळ	धनगरपिंप्री, सुखापुरी, अंबड, गोंदी, रोहीलागड, वडीगोंद्री, जामखेड, शहागड, ताडहदगांव. (९)
जालना	घनसावंगी	सिताफळ	घनसावंगी, तिर्थपुरी, रानिउचेगाव, अंतरवाली टेंभी, रांजनी, कु. पिंपळगाव., पानेवाडी, जामसमर्थ. (८)
जालना	जाफ्राबाद	सिताफळ	कुंभारझरी, माहोरा, वरुड बु., टेंभूर्णी, कोळेगांव. (५)
जालना	जालना	सिताफळ	जालना ग्रा., विरेगाव, नेर, शेवली, सावंगी तलान, पाचनवडगाव, रामनगर, वाघुळ जहांगीर, गोलापंगरी (९)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
जालना	परतूर	सिताफळ	परतूर, वाटूर, श्रीष्टी, आष्टी, सातोना खु., कोकाटेहदगांव. (६)
जालना	बदनापूर	सिताफळ	बदनापूर, दाभाडी, रोषणगांव, शेलगांव, बावणेपागरी, चिखली (६)
जालना	भोकरदन	सिताफळ	आव्हाना, जानेफळ दा, दानापूर, पिंपळगाव रे., भोकरदन, हसनाबाद, राजूर, केदारखेडा, आन्वा, सिपोरा बाजार, धावडा. (११)
जालना	मंठा	सिताफळ	मंठा, तळणी, ढोकसाळ, पांगरी गोसावी, माळतोडी, जयपूर. (६)
जालना	जालना	हळद	जालना ग्रा., विरेगाव, नेर,शेवली, सावंगी तलान, पाचनवडगाव, रामनगर, वाघुळ जहांगीर, गोलापांगरी. (९)
जालना	मंठा	हळद	मंठा, तळणी, ढोकसाळ, पांगरी गोसावी, माळतोडी, जयपूर. (६)
जालना	घनसावंगी	हळद	घनसावंगी, तिर्थपुरी, रानिउचेगाव, अंतरवाली टेंभी, रांजनी, कु. पिंपळगाव., पानेवाडी, जामसमर्थ. (८)
जालना	जाफ्राबाद	हळद	कुंभारझरी, माहोरा,वरुड बु., टेंभूर्णी,कोळेगांव, जाफ्राबाद (६)
जालना	परतूर	हळद	परतूर, वाटूर, श्रीष्टी, आष्टी, सातोना खु., कोकाटेहदगांव. (६)
जालना	भोकरदन	हळद	आव्हाना, जानेफळ दा, दानापूर, पिंपळगाव रे., भोकरदन, हसनाबाद, राजूर, केदारखेडा, आन्वा, सिपोरा बाजार, धावडा (११)
नांदेड	नांदेड	चिकू	लिंबगाव (१)
नांदेड	नांदेड	पेरु	लिंबगाव (१)
नांदेड	अर्धापूर	पेरु	मालेगाव, दाभड (२)
नांदेड	कंधार	पेरु	उस्माननगर, बारूळ (२)
नांदेड	लोहा	पेरु	शेवडी (१)
नांदेड	मुखेड	पेरु	जाहूर, अंबुलगा बु, चांडोला, येवती (४)
नांदेड	हदगाव	पेरु	तामसा, आष्टी, पिंपरखेड (३)
नांदेड	भोकर	पेरु	मोघाळ, भोसी (२)
नांदेड	कंधार	मोसंबी	बारूळ, कंधार, फुलवळ, उस्माननगर. (४)
नांदेड	धर्माबाद	मोसंबी	करखेली. (१)
नांदेड	अर्धापूर	मोसंबी	मालेगाव (१)
नांदेड	नांदेड	मोसंबी	लिंबगाव, नाळेश्वर. (२)
नांदेड	नायगाव	मोसंबी	नायगाव, कुंटूर (२)
नांदेड	मुखेड	मोसंबी	जाहूर. (१)
नांदेड	हदगाव	मोसंबी	हदगाव, पिंपरखेड, मनाठा. (३)
नांदेड	नांदेड	संत्रा	लिंबगाव (१)
नांदेड	उमरी	लिंबू	उमरी (१)
नांदेड	कंधार	सिताफळ	बारूळ, कंधार, दिग्रज बु. (३)
नांदेड	भोकर	सिताफळ	भोकर. (१)
नांदेड	हदगाव	सिताफळ	तामसा, मनाठा, आष्टी, पिंपरखेड (४)
नांदेड	नांदेड	हळद	नांदेड ग्रा., वसरणी, विष्णुपुरी, तुप्पा, वाजेगाव, लिंबगाव, तरोडा ब., नाळेश्वर. (८)
नांदेड	अर्धापूर	हळद	अर्धापूर, दाभड, मालेगाव (३)
नांदेड	मुदखेड	हळद	मुदखेड, बारड, मुगट (३)
नांदेड	कंधार	हळद	कंधार, बारूळ, फुलवळ, कुरुळा, उस्माननगर, पेटवडज, दिग्रज बु. (७)
नांदेड	लोहा	हळद	लोहा, माळाकोळी, सोनखेड, कलंबर, कापसी, शेवडी, सावरगाव न. (७)
नांदेड	बिलोली	हळद	बिलोली, आदमपूर, लोहगाव, रामतीर्थ. (४)
नांदेड	देगलूर	हळद	देगलूर, शहापूर, माळेगाव, हाणेगाव, मरखेल, नरंगळ बु. (६)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
नांदेड	धर्माबाद	हळद	करखेली, सिरजखोड (२)
नांदेड	नायगाव	हळद	नायगाव, नरसी, मांजरम, बरबडा, कुंटूर, धुगराळा (६)
नांदेड	मुखेड	हळद	मुखेड, जाहूर, अंबूलगा, बाराळी, चांडोळा, येवती, जांब बु., मुक्रमाबाद (८)
नांदेड	माहूर	हळद	माहूर, वाई बाजार, सिंदखेड (३)
नांदेड	हिमायतनगर	हळद	हिमायतनगर, जवळगाव, सरसम (३)
नांदेड	किनवट	हळद	किनवट, बोधडी बु., जलधरा, इस्लापूर, शिवनी, दहेली, मांडवी, उमरी बा., सिंदगी मो. (९)
नांदेड	हदगाव	हळद	हदगाव, निवघा, तळणी, तामसा, मनाठा, आष्टी, पिंपरखेड, बरडशेवाळा (८)
नांदेड	भोकर	हळद	भोकर, किनी, मातूळ, मोघाळी, भोसी (५)
नांदेड	उमरी	हळद	उमरी, गोळेगाव, सिंधी, धानोरा बु. (४)
वाशिम	मानोरा	डाळिंब	उमरी बु, कुपटा (२)
वाशिम	मालेगाव	डाळिंब	मुंगळा (१)
वाशिम	मानोरा	पेरु	कुपटा (१)
वाशिम	मंगरुळपीर	लिंबू	शेलु खु., मंगरुळपीर, कवठळ, पोटी, पार्डीताड, धानोरा खु., आसेगाव. (७)
वाशिम	मालेगाव	लिंबू	मालेगाव, मुंगळा, किन्हीराजा, मेडशी. (४)
वाशिम	कारंजा	संत्रा	कारंजा, उंबर्डा बाजार, कामरगाव, धनज बु., पोहा, खेर्डा बु., हिवरा लाहे., येवता (८)
वाशिम	मंगरुळपीर	संत्रा	शेलु खु., मंगरुळपीर, पोटी, कवठळ, धानोरा खु., पार्डीताड, आसेगाव. (७)
वाशिम	मानोरा	संत्रा	मानोरा, गिरोली, उमरी बु, कुपटा, शेंदुरजना, इंझोरी. (६)
वाशिम	मालेगाव	संत्रा	मालेगाव, मुंगळा, करंजी, किन्हीराजा, शिरपूर, चांडस, मेडशी, जऊळका (८)
वाशिम	रिसोड	संत्रा	रिसोड, केनवड, भरजहांगीर, रिठद, वाकद, गोवर्धन, मोप, कवठा खु. (८)
वाशिम	वाशिम	संत्रा	वाशिम, अनसिंग, केकतउमरा, पार्डीआसरा, राजगाव, कोडांळा झामरे, नागठाणा (७)
वाशिम	मंगरुळपीर	सिताफळ	धानोरा खु, मंगरुळपीर, कवठळ, पार्डीताड, पोटी, आसेगाव, शेलु खु. (७)
वाशिम	कारंजा	सिताफळ	धनज बु., हिवरा लाहे, कामरगाव. (३)
वाशिम	रिसोड	सिताफळ	मोप, वाकद (२)
वाशिम	मालेगाव	सिताफळ	मालेगाव, मुंगळा, किन्हीराजा, मेडशी (४)
वाशिम	वाशिम	हळद	वाशिम, पार्टी टकमोर, कोडांळा झामरे, पार्डीआसरा, अनसिंग, वारला, नागठाणा , केकतउमरा, राजगाव, (९)
वाशिम	रिसोड	हळद	रिसोड, कवठा खु., भरजहांगीर, रिठद, वाकद, गोवर्धन, मोप, केनवड. (८)
वाशिम	मालेगाव	हळद	मालेगाव, करंजी, शिरपूर, मुंगळा, मेडशी, किन्हीराजा, चांडस, जऊळका (८)
वाशिम	मानोरा	हळद	मानोरा, उमरी बु, इंझोरी, कुपटा, शेंदुरजना, गिरोली (६)
वाशिम	मंगरुळपीर	हळद	मंगरुळपीर, शेलु खु., पार्डीताड, आसेगाव, धानोरा खु., पोटी, कवठळ (७)
वाशिम	कारंजा	हळद	कारंजा, पोहा, उंबर्डा बाजार, येवता, खेर्डा बु, कामरगाव, धनज बु., हिवरा लाहे (८)
सातारा	कोरेगाव	डाळिंब	वाठार स्टे. (१)
सातारा	खंडाळा	डाळिंब	खंडाळा, लोणंद, शिरवळ, वाठर बु. (४)
सातारा	खटाव	डाळिंब	खटाव, वडूज, पुसेगाव, औंध, पुसेसावळी, मायनी, कातरखटाव, बुध, निमसोड, कलेढोण, भोसरे (११)
सातारा	फलटण	डाळिंब	फलटण, राजाळे, आसु, आदर्की (बु), तरडगाव, होळ, वाठार निबाळकर, कोळकी, गिरवी, बरड. (१०)
सातारा	माण	डाळिंब	दहिवडी, मलवडी, मार्डी, गोंदवले(बु), म्हसवड, कुकडवाड, शिंगणापूर, आंधळी, वर-मलवडी (९)
सातारा	फलटण	पेरु	बरड, गिरवी, कोळकी (३)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
सातारा	खंडाळा	पेरु	खंडाळा, शिरवळ, वाठार बु., लोणंद. (४)
सातारा	माण	पेरु	दहिवडी, मार्डी, कुकडवाड (३)
सातारा	खंडाळा	सिताफळ	खंडाळा, शिरवळ, वाठार बु., लोणंद. (४)
सातारा	फलटण	सिताफळ	बरड, गिरवी, कोळकी (३)
सातारा	कराड	हळद	शेणोली, कोपर्डे हवेली, काले (४)
सातारा	सातारा	हळद	वर्ये, वडूथ, खेड, करंजे त. सातारा (४)
सातारा	जावली	हळद	आनेवाडी, कुडाळ (२)
सातारा	वाई	हळद	पाचवड, भुइज, ओझर्डे, सुरुर, पसरणी, वाई (६)

समूह क्र. ७

मृग बहार समाविष्ट जिल्हे- अमरावती, छ. संभाजीनगर, पालघर, बीड, यवतमाळ (५)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
अमरावती	अमरावती	मोसंबी	बडनेरा, डवरगाव, माहुलीजहांगीर, नांदगाव पेठ. (४)
अमरावती	तिवसा	मोसंबी	कुन्हा, तिवसा, वरखेड, वन्हा, मोझरी. (५)
अमरावती	वरुड	मोसंबी	वरुड, शेंदूरजना घाट, लोणी, पुसला, वाठोडा, राजूरा बाजार. (६)
अमरावती	अंजनगावसुर्जी	लिंबू	भंडारज, सातेगाव, विहीगाव, अंजनगाव (४)
अमरावती	नांदगाव खंडेश्वर	लिंबू	धानोरा गुरव, पापळ, माहुलीचोर (३)
अमरावती	चांदूर बाजार	लिंबू	ब्राम्हणवाडा थडी, आसेगाव (पुर्णा) (२)
अमरावती	अंजनगाव सुर्जी	संत्रा	अंजनगाव, भंडारज, विहीगाव, सातेगाव, कापूस तळणी (५)
अमरावती	अचलपूर	संत्रा	अचलपूर, रासेगाव, असदपूर, परसापूर, पथोट, परतवाडा (६)
अमरावती	अमरावती	संत्रा	अमरावती, वडाळी, बडनेरा, नवसारी, डवरगांव, माहुली जहांगीर, नांदगाव पेठ, रहाटगाव (८)
अमरावती	चांदूर बाजार	संत्रा	चांदूर बाजार, ब्राम्हणवाडा थडी, करजगाव, शिरसगाव कसबा, तळेगाव मोहना, आसेगाव (पुर्णा) (६)
अमरावती	चांदूर रेल्वे	संत्रा	चांदूर रेल्वे, आमला विश्वेश्वर (२)
अमरावती	चिखलदरा	संत्रा	चिखलदरा, टेंभूरसोडा, गौरखेड बाजार(३)
अमरावती	तिवसा	संत्रा	तिवसा, मोझरी, वन्हा, कुन्हा, वरखेड (४)
अमरावती	धामणगाव रेल्वे	संत्रा	धामणगाव रेल्वे, अंजनसिंगी, दत्तापूर (३)
अमरावती	नांदगाव खंडेश्वर	संत्रा	नांदगाव खंडेश्वर, दाभा, शिवणी, मंगरुळ चव्हाळा, पापळ, लोणी, धानोरा गुरव, माहुलीचोर (८)
अमरावती	मोर्शी	संत्रा	अंबाडा, हिरवखेड, रिद्धपूर, धामणगाव, नेरपिंगळाई, शिरखेड, मोर्शी. (७)
अमरावती	वरुड	संत्रा	वरुड, बेनोदा, पुसला, वाठोडा, लोणी, शेंदूरजना घाट, राजूरा बाजार (७)
अमरावती	मोर्शी	सिताफळ	नेरपिंगळाई, अंबाडा, रिद्धपूर (३)
अमरावती	अचलपूर	सिताफळ	अचलपूर, , परसापूर (२)
छ. संभाजीनगर	छ. संभाजीनगर	चिकू	कांचनवाडी, करमाड, भावसिंगपूरा, वरुडकाजी (४)
छ. संभाजीनगर	कन्नड	चिकू	नाचनवेल, करंजखेडा, पिशोर (३)
छ. संभाजीनगर	पैठण	चिकू	बिडकीन (१)
छ. संभाजीनगर	गंगापूर	चिकू	आसेगाव, डोणगाव, हर्सूल, गाजगाव, जामगाव. (५)
छ. संभाजीनगर	फुलंब्री	चिकू	फुलंब्री, वडोदबाजार (२)
छ. संभाजीनगर	सिल्लोड	चिकू	उंडनगाव. (१)
छ. संभाजीनगर	वैजापूर	चिकू	वैजापूर, महालगाव, बाबतारा, लासुरगाव, घायगाव. (५)
छ. संभाजीनगर	छ. संभाजीनगर	डाळिंब	करमाड, लाडसावंगी, चित्तेपिंपळगाव, चौका, कांचनवाडी, चिकलठाणा, उस्मानपुरा, शेकटा, कचनेर, वरुडकाजी, पिसादेवी (११)
छ. संभाजीनगर	कन्नड	डाळिंब	कन्नड, चिंचोली, चिकलठाणा, देवगाव रंगारी, करंजखेडा, चापानेर, नाचणवेल, पिशोर (८)
छ. संभाजीनगर	गंगापूर	डाळिंब	आसेगाव, गाजगाव, जामगाव, डोणगाव, मांजरी, शेंदूरवाडा, गंगापूर, सि.वडगाव, वाळुंज, तुर्काबाद, भेंडाळा, हार्सूल (१२)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
छ. संभाजीनगर	पैठण	डाळिंब	पैठण, नांदर, विहामांडवा, पिंपळवाडीपिराची, ढोरकीन, लोहगाव, बीडकीन, पाचो बु., आडूळ, बालानगर, आपेगाव, निलजगाव. (१२)
छ. संभाजीनगर	फुलंब्री	डाळिंब	फुलंब्री, वडोदबाजार, पिरबावडा, आळंद, बाबरा (५)
छ. संभाजीनगर	वैजापूर	डाळिंब	वैजापूर, खंडाळा, गारज, महालगाव, नागमठाण, लासुरगाव, शिऊर, बोरसर, लोणी खु., बाबतारा, घायगाव, जानेफळ. (१२)
छ. संभाजीनगर	खुल्दाबाद	डाळिंब	खुल्दाबाद, बाजार सांगवी, सुलतानपूर, वेरूळ. (४)
छ. संभाजीनगर	सिल्लोड	डाळिंब	सिल्लोड, आमठाणा, बोरेगाव बाजार, गोळेगाव, भराडी, सिल्लोड, अजिठा (७)
छ. संभाजीनगर	सोयगाव	डाळिंब	सोयगाव, बनोटी, जरंडी. (३)
छ. संभाजीनगर	छ. संभाजीनगर	पेरु	चित्तेपिंपळगाव, चिकलठाणा, लाडसांगवी, कांचनवाडी, भावसिंगपूरा, शेकटा, कचनेर (७)
छ. संभाजीनगर	गंगापूर	पेरु	तुर्काबाद, आसेगाव, मांजरी, गंगापूर, गाजगाव, जामगाव, शेंदूरवाडा, हर्सूल, डोणगाव. (९)
छ. संभाजीनगर	पैठण	पेरु	पैठण, पिंपळवाडी (पिराची), ढोरकीन, बिडकीन, लोहगाव, नांदर, आडूळ, विहामांडवा, पाचो बु., बालानगर, आपेगाव, निलजगाव. (१२)
छ. संभाजीनगर	फुलंब्री	पेरु	फुलंब्री, वडोद बाजार, पिरबावडा (३)
छ. संभाजीनगर	वैजापूर	पेरु	वैजापूर, नागमठाण, लोणी खु., खंडाळा, शिऊर, गारज, लासुरगाव, महालगाव, बाबतारा, बोरसर, घायगाव, जानेफळ (१२)
छ. संभाजीनगर	सिल्लोड	पेरु	आमठाणा, सिल्लोड, भराडी, निल्लोड, पालोद, गोलेगाव (६)
छ. संभाजीनगर	सोयगाव	पेरु	सोयगाव, जरंडी (२)
छ. संभाजीनगर	छ. संभाजीनगर	मोसंबी	चित्ते पिंपळगाव, लाडसावंगी, करमाड, कांचनवाडी, चौका, चिकलठाणा, शेकटा, कचनेर, वरुडकाजी, उस्मानपुरा, पिसादेवी. (११)
छ. संभाजीनगर	कन्नड	मोसंबी	चापानेर, चिचोली, करंजखेडा, देवगाव रंगारी, चिकलठाणा, कन्नड, पिशोर, नाचणवेल, हतनूर, नागद. (१०)
छ. संभाजीनगर	खुल्दाबाद	मोसंबी	वेरुळ, खुल्दाबाद, सुलतानपूर, बाजार सावंगी (४)
छ. संभाजीनगर	गंगापूर	मोसंबी	गंगापूर, वाळूज, तुर्काबाद, भेंडाळा, जामगाव, गाजगाव, आसेगाव, मांजरी, सिद्धनाथ वडगाव, शेंदूरवाडा, डोणगाव, हरसूल. (१२)
छ. संभाजीनगर	पैठण	मोसंबी	पैठण, पिंपळवाडी, ढोरकीन, लोहगाव, नांदर, विहामांडवा, पाचो बु., आडूळ, बिडकिन, बालानगर, आपेगाव, निलजगाव (१२)
छ. संभाजीनगर	फुलंब्री	मोसंबी	फुलंब्री, वडोद बाजार, पिरबावडा, आळंद. (४)
छ. संभाजीनगर	वैजापूर	मोसंबी	गारज, लासूरगाव, महालगाव, नागमठाण, वैजापूर, खंडाळा, शिऊर, बोरसर, लोणी खु., बाबतारा, घायगाव, जानेफळ. (१२)
छ. संभाजीनगर	सिल्लोड	मोसंबी	गोळेगाव बु., सिल्लोड, निल्लोड. (३)
छ. संभाजीनगर	सोयगाव	मोसंबी	सोयगाव, सावळदबारा, बनोटी, जरंडी. (४)
छ. संभाजीनगर	छ. संभाजीनगर	लिंबू	चित्तेपिंपळगाव, करमाड, लाड सांगवी, वरुडकाजी, पिसादेवी, चिकलठाणा (६)
छ. संभाजीनगर	गंगापूर	लिंबू	आसेगाव, हर्सूल. (२)
छ. संभाजीनगर	सोयगाव	लिंबू	बनोटी, सोयगाव, जरंडी, सावळदबारा. (४)
छ. संभाजीनगर	छ. संभाजीनगर	द्राक्ष	कांचनवाडी, चिकलठाणा, चित्तेपिंपळगाव, चौका, करमाड, लाडसावंगी, शेकटा, वरुडकाजी (८)
छ. संभाजीनगर	पैठण	द्राक्ष	लोहगाव, पैठण (२)
छ. संभाजीनगर	गंगापूर	द्राक्ष	शेंदूरवाडा, वाळूज (२)
छ. संभाजीनगर	सिल्लोड	द्राक्ष	उंदनगाव (१)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
छ. संभाजीनगर	कन्नड	द्राक्ष	चापानेर, चिंचोली, करंजखेडा, देवगाव रंगारी, चिकलठाणा, कन्नड, (६)
छ. संभाजीनगर	छ. संभाजीनगर	सिताफळ	करमाड, चित्तेपिंपळगाव, वरुडकाजी (३)
छ. संभाजीनगर	गंगापूर	सिताफळ	आसेगाव, डोणगाव. (२)
छ. संभाजीनगर	पैठण	सिताफळ	आपेगाव, पिंपळवाडी, नांदर, पाचो बु., विहामांडवा. (५)
छ. संभाजीनगर	फुलंब्री	सिताफळ	फुलंब्री, वडोद बाजार, पिरबावडा, आळंद. (४)
छ. संभाजीनगर	वैजापूर	सिताफळ	वैजापूर, लासुरगाव, खंडाळा, नागमठाण, बोरसर, शिऊर, गारज, महालगाव, लोणी खु., बाबतारा, घायगाव, जानेफळ (१२)
छ. संभाजीनगर	सिल्लोड	सिताफळ	सिल्लोड, सिल्लोड (२)
छ. संभाजीनगर	सोयगाव	सिताफळ	सोयगाव, बनोटी, सावळदबारा, जरंडी. (४)
छ. संभाजीनगर	छ. संभाजीनगर	अंजीर	भावसिंगपूरा, पंढरपूर (२)
छ. संभाजीनगर	गंगापूर	अंजीर	आसेगाव (१)
छ. संभाजीनगर	कन्नड	हळद	हतनूर (१)
छ. संभाजीनगर	सोयगाव	हळद	सोयगाव, बनोटी, जरंडी. (३)
पालघर	डहाणू	चिकू	डहाणू, चिंचणी, सायवन, मल्यान, आशागड, आंबेसरी, वाणगाव, चारोटी (८)
पालघर	तलासरी	चिकू	तलासरी, झरी. (२)
पालघर	पालघर	चिकू	पालघर, बोईसर, तारापूर, मनोर, सफाळा, आगरवाडी, माहीम, लालोडे, कोळगाव (९)
पालघर	वाडा	चिकू	वाडा, कंचाड, कोने, खानिवली, मेट (५)
पालघर	विक्रमगड	चिकू	विक्रमगड, चिंचघर (२)
बीड	आष्टी	चिकू	आष्टी, कडा, धामनगाव, दौलावडगाव, पिंपळा, टाकळसिंग, धानोरा, दादेगाव, डोईठाण, आष्टा ह.ना. (१०)
बीड	बीड	चिकू	बीड, नाळवंडी, पाली, म्हाळस-जवळा, मांजरसूंबा, चौसाळा, पेंडगाव, नेकनूर, पिंपळनेर, राजुरी न., लिंबागणेश (११)
बीड	आष्टी	द्राक्ष	टाकळसिंग, कडा (२)
बीड	आष्टी	डाळिंब	आष्टी, कडा, धामनगाव, दौलावडगाव, पिंपळा, टाकळसिंग, धानोरा, दादेगाव, डोईठाण, आष्टा ह.ना. (१०)
बीड	केज	डाळिंब	होळ (१)
बीड	गेवराई	डाळिंब	गेवराई, मादळमोही, जातेगाव, सिरसदेवी, धोंडराई, उमापूर, चकलांबा, पाचेगाव, तलवडा, रेवकी, कोळगाव, पाडळसिंगी, माटेगाव. (१३)
बीड	धारुर	डाळिंब	अंजनडोह (१)
बीड	पाटोदा	डाळिंब	दासखेड, पाटोदा, थेरला, अंमळनेर, कुसळंब (५)
बीड	बीड	डाळिंब	लिंबागणेश, नेकनूर, पाली, बीड, नाळवंडी, म्हाळस-जवळा, मांजरसूंबा, चौसाळा, पेंडगाव, पिंपळनेर, राजुरी न. (११)
बीड	माजलगाव	डाळिंब	माजलगाव, गंगामसला, किट्टीआडगांव, तालखेड, नित्रूड, दिंद्रुड, मंजरथ (७)
बीड	वडवणी	डाळिंब	वडवणी, कवडगाव, चिंचवण (३)
बीड	शिरुर	डाळिंब	शिरुर (का.), रायमोहा, तितरवणी, खलापूरी, ब्रम्हनाथ-येलंब, गोमळवाडा. (६)
बीड	आष्टी	पेरु	कडा, टाकळसिंग, आष्टा ह.ना., आष्टी, धामनगाव, दौलावडगाव, पिंपळा, धानोरा, दादेगाव, डोईठाण. (१०)
बीड	केज	पेरु	केज, होळ, बनसारोळा, वीडा, नांदुरघाट, ह. पिंप्री, मस्साजोग, यु वडगाव, चीचोली माळी (९)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
बीड	गेवराई	पेरु	चकलांबा, सिरसदेवी, जातेगाव, उमापूर, मादळमोही, पाडळसिंगी, पाचेगाव, कोळगाव. (८)
बीड	बीड	पेरु	नाळवंडी, पाली, म्हाळस-जवळा, पिंपळनेर, पेंडगाव, राजुरी न., कुर्ला, घाटसावळी, पारगाव सि., चन्हाटा (१०)
बीड	वडवणी	पेरु	वडवणी, कवडगाव, चिंचवण (३)
बीड	केज	मोसंबी	ह. पिंप्री, (१)
बीड	गेवराई	मोसंबी	गेवराई, तलवाडा, रेवकी, जातेगाव, मादळमोही, शिरसदेवी, धोंडराई, उमापूर, चंकलांबा, पाचेगाव, पाडळसिंगी, कोळगाव, माटेगाव (१३)
बीड	धारुर	मोसंबी	तेलगाव. (१)
बीड	पाटोदा	मोसंबी	पाटोदा (१)
बीड	बीड	मोसंबी	राजुरीनवगण, पिंपळनेर, नाळवंडी, पाली, म्हाळस-जवळा, मांजरसुंबा, चौसाळा, पेंडगाव, लिंबागणेश, कुर्ला, घाटसावळी, पारगाव सि., चन्हाटा, बीड, नेकनूर (१५)
बीड	माजलगाव	मोसंबी	माजलगाव, नित्रुड, तालखेड, किट्टी-आडगाव, गंगामसला, दिंदुड, मंजरथ (७)
बीड	वडवणी	मोसंबी	वडवणी, कवडगाव, चिंचवण (३)
बीड	शिरुर	मोसंबी	शिरुर (का.), रायमोहा, तितरवणी, खलापूरी, ब्रम्हनाथ-येळंब, गोमालवडा (६)
बीड	आष्टी	लिंबू	आष्टी, कडा, धामनगाव, दौलावडगाव, पिंपळा, टाकळसिंग, धानोरा, दादेगाव, डोईटाण, आष्टा ह.ना. (१०)
बीड	परळी	लिंबू	धर्मापुरी, परळी (२)
बीड	वडवणी	लिंबू	वडवणी, कवडगाव, चिंचवण (३)
बीड	बीड	लिंबू	राजुरीनवगण, पिंपळनेर, नाळवंडी, पाली, म्हाळस-जवळा, कुर्ला, घाटसावळी, बीड, (८)
बीड	पाटोदा	लिंबू	पाटोदा, थेरला, अंमळनेर, दासखेड, कुसळंब (५)
बीड	आष्टी	संत्रा	आष्टी, कडा, धामनगाव, दौलावडगाव, पिंपळा, टाकळसिंग, धानोरा, दादेगाव, डोईटाण, आष्टा ह.ना. (१०)
बीड	शिरुर	संत्रा	गोमळवाडा (१)
बीड	गेवराई	संत्रा	माळदमोही, कोळगाव. (२)
बीड	पाटोदा	संत्रा	कुसळंब (१)
बीड	केज	संत्रा	ह. पिंप्री, (१)
बीड	अंबाजोगाई	सिताफळ	राडी, (१)
बीड	आष्टी	सिताफळ	आष्टी, कडा, धामनगाव, दौलावडगाव, पिंपळा, टाकळसिंग, धानोरा, दादेगाव, डोईटाण, आष्टा ह.ना. (१०)
बीड	केज	सिताफळ	केज, विडा, यु.वडगाव, ह. पिंप्री, होळ, बनसारोळा, नांदुरघाट, चिंचोली-माळी, मरसाजोग (९)
बीड	गेवराई	सिताफळ	गेवराई, धोंडराई, उमापूर, चंकलांबा, मादळमोही, पाचेगाव, जातेगाव, तलवडा, सिरसदेवी, रेवकी, कोळगाव, माटेगाव, पाडळसिंगी. (१३)
बीड	धारुर	सिताफळ	धारुर, मोहखेड, तेलगाव, अंजनडोह. (४)
बीड	पाटोदा	सिताफळ	पाटोदा, थेरला, अंमळनेर, दासखेड, कुसळंब (५)
बीड	बीड	सिताफळ	नाळवंडी, पाली, म्हाळस-जवळा, मांजरसुंबा, चौसाळा, पेंडगाव, नेकनूर, पिंपळनेर, राजुरी न., लिंबागणेश, कुर्ला, घाटसावळी, पारगाव सि., चन्हाटा, यळंबघाट (१५)
बीड	माजलगाव	सिताफळ	माजलगाव, गंगामसला, दिंदुड, नित्रुड, तालखेड, किट्टी-आडगाव, मंजरथ (७)
बीड	वडवणी	सिताफळ	वडवणी, कवडगाव, चिंचवण (३)
बीड	शिरुर	सिताफळ	शिरुर का., रायमोहा, तितरवणी, गोमळवाडा, ब्र. येळंब, खालापूरी. (६)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
यवतमाळ	राळेगाव	मोसंबी	धानोरा,राळेगांव,वाढोण बा., झाडगाव, वरध (५)
यवतमाळ	दिग्रस	मोसंबी	कलगांव, तिवरी (२)
यवतमाळ	पुसद	मोसंबी	ब्राम्हणगाव (१)
यवतमाळ	पुसद	संत्रा	ब्राम्हणगाव, पुसद, जांब बाजार, वरुड, बोरी खु., गोळ खु (६)
यवतमाळ	आर्णी	संत्रा	आर्णी, जवळा, लोणबेहेळ, बोरगाव, अंजनखेड (५)
यवतमाळ	उमरखेड	संत्रा	उमरखेड, मुळावा, ढाणकी, विडुळ, चातारी, कुपटी, निगणुर (७)
यवतमाळ	कळंब	संत्रा	कळंब, कोठा, सावरगाव, जोडमोहा, पिंपळगाव (रु.), मेट्टीखेडा. (६)
यवतमाळ	दारव्हा	संत्रा	दारव्हा, महागाव, लोही (३)
यवतमाळ	दिग्रस	संत्रा	दिग्रस, कलगाव, तिवरी, तूपटाकळी, सिंगड. (५)
यवतमाळ	नेर	संत्रा	माणिकवाडा, वटफळी, शिरजगाव, मालखेड (खु.), नेर. (५)
यवतमाळ	बाभुळगाव	संत्रा	घारपळ, सावर. (२)
यवतमाळ	महागाव	संत्रा	मोरथ, गुंज, काळी (दौ), कासोळा. (४)
यवतमाळ	राळेगाव	संत्रा	राळेगाव, झाडगाव, धानोरा,वाढोण बा., वरद (५)
यवतमाळ	दिग्रस	हळद	दिग्रस, सिंगद, कलगाव, तूपटाकळी, तिवरी (५)
यवतमाळ	पुसद	हळद	पुसद, बोरी खु., वरुड, जांब बाजार, ब्राम्हणगाव, शेंबाळपिंप्री, गोळ खु, खंडाळा, बेलोरा बु. (९)
यवतमाळ	उमरखेड	हळद	उमरखेड, , मुळावा, चातारी, विडूळ, बिटरगाव, कुपटी, ढाणकी, निगनूर, दराटी (९)
यवतमाळ	महागाव	हळद	महागाव, हिवरा, काळी दौ., कासोळा, गुंज, मोरथ, फुलसांवगी. (७)

समूह क्र. ८

मृग बहार समाविष्ट जिल्हे- कोल्हापूर, नागपूर, बुलढाणा, सांगली, हिंगोली, चंद्रपूर (६)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
कोल्हापूर	शिरोळ	पेरु	जयसिंगपूर (१)
नागपूर	कळमेश्वर	मोसंबी	मोहपा, कळमेश्वर, गोंडखेरी (३)
नागपूर	काटोल	मोसंबी	काटोल, पारडशिगा, येनवा, रिधोरा, मेटपांजरा. (५)
नागपूर	नरखेड	मोसंबी	नरखेड, सावरगाव, जलालखेडा, मोवाड, मेंढला, भिष्णूर, भारसिंगी. (७)
नागपूर	नागपूर ग्रा.	मोसंबी	बाजारगाव (१)
नागपूर	कुही	मोसंबी	तितुर (१)
नागपूर	सावनेर	मोसंबी	केळवद. (१)
नागपूर	उमरेड	मोसंबी	पाचगाव (१)
नागपूर	कामठी	मोसंबी	कामठी, वडोदा, कोराडी (३)
नागपूर	उमरेड	संत्रा	पाचगाव, बेला. (२)
नागपूर	कळमेश्वर	संत्रा	कळमेश्वर, धापेवाडा, मोहपा, तेलकामठी, गोंडखेरी. (५)
नागपूर	काटोल	संत्रा	काटोल, पारडशिगा, येनवा, मेटपांजरा, रिधोरा, कोंढाळी, मासोद. (७)
नागपूर	कामठी	संत्रा	कामठी, वडोदा, कोराडी (३)
नागपूर	कुही	संत्रा	तितुर (१)
नागपूर	नरखेड	संत्रा	नरखेड, सावरगाव, जलालखेडा, मोवाड, मेंढला, भिष्णूर, भारसिंगी (७)
नागपूर	नागपूर ग्रा.	संत्रा	बाजारगाव, खापरी रे (२)
नागपूर	पारशिवणी	संत्रा	करभाड (१)
नागपूर	भिवापूर	संत्रा	मालेवाडा (१)
नागपूर	रामटेक	संत्रा	देवलापार (१)
नागपूर	सावनेर	संत्रा	केळवद, खापा. (२)
नागपूर	हिंगणा	संत्रा	हिंगणा (१)
नागपूर	कामठी	पेरु	कामठी, वडोदा, कोराडी (३)
नागपूर	सावनेर	पेरु	सावनेर (१)
बुलढाणा	चिखली	चिकू	चिखली (१)
बुलढाणा	खामगाव	डाळिंब	हिवरखेड, काळेगांव. (२)
बुलढाणा	चिखली	डाळिंब	चिखली, चांधई, हातणी, आमडापुर, शेळगाव आटोळ, पेट, कोलारा. (७)
बुलढाणा	देऊळगाव राजा	डाळिंब	दे. मही, देऊळगाव राजा. (२)
बुलढाणा	चिखली	पेरु	चिखली, हातणी, चांधई, मेरा खु., पेट, केलारा, शेलगाव आटोळ, एकेलारा. (८)
बुलढाणा	देऊळगाव राजा	पेरु	देऊळगाव मही, मेहुनाराजा, देऊळगाव राजा, तुळजापूर, अंदेरा. (५)
बुलढाणा	मेहकर	पेरु	देहुळगाव माळी, कल्याणा, डोणगाव, मेहकर (४)
बुलढाणा	नांदुरा	पेरु	चांदुर बिस्वा, निमगाव (२)
बुलढाणा	लोणार	पेरु	लोणार, टिटवी (२)
बुलढाणा	सिंदखेड राजा	पेरु	सिंदखेड राजा, किनगाव राजा. (२)
बुलढाणा	बुलढाणा	पेरु	साखळी बु., पाडळी. (२)
बुलढाणा	चिखली	मोसंबी	चिखली, पेट (१)
बुलढाणा	देऊळगाव राजा	मोसंबी	मेहुणाराजा. (१)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
बुलढाणा	सिंदखेड राजा	मोसंबी	सिंदखेड राजा, सोनुशी, किनगाव राजा, दुसरबीड, मलकापूर (पांगरा), शेंदूरजन, साखरखेडा. (७)
बुलढाणा	खामगाव	लिंबू	पारखेड, आडगाव, आटाळी, पळशी बु., लाखनवाडा, पिंळगाव राजा, हिवरखेड (७)
बुलढाणा	जळगाव जा.	लिंबू	पिंपळगाव काळे (१)
बुलढाणा	नांदुरा	लिंबू	निमगाव (१)
बुलढाणा	शेगाव	लिंबू	शेगाव (१)
बुलढाणा	मोताळा	लिंबू	शेलापुर बु., बोराखेडी, धामणगाव बढें, रोहिणखेड, मोताळा, पिंपळगांव देवी, पिंप्री गवळी. (७)
बुलढाणा	संग्रामपूर	लिंबू	सोनाळा, संग्रामपूर. (२)
बुलढाणा	खामगाव	संत्रा	अडगाव, हिवरखेड, वजर, लाखनवाडा, काळेगाव (५)
बुलढाणा	चिखली	संत्रा	उंद्री, अमडापूर, मेरा खु., एकलारा, कोलारा (५)
बुलढाणा	जळगाव जा.	संत्रा	जामोद, जळगाव खु., आसलगाव (३)
बुलढाणा	देऊळगाव राजा	संत्रा	देऊळगाव मही, मेव्हना राजा, आंदेरा. (३)
बुलढाणा	मेहकर	संत्रा	डोणगाव, कल्याण, मेहकर, हिवराआश्रम, जानेफळ, शेलगाव दे., वरवंड, नायगाव दत्तापूर, देहुळगाव माळी, अंजनी बु., लोनी गवळी. (११)
बुलढाणा	लोणार	संत्रा	अंजनी खुर्द, सुलतानपूर, लोणार (३)
बुलढाणा	संग्रामपूर	संत्रा	सोनाळा, बावणबीर, संग्रामपूर, पातुर्डा (४)
बुलढाणा	चिखली	सिताफळ	शेळगाव अटोळ, मेरा खु., चांधई, कोलारा, हातनी. (५)
बुलढाणा	जळगाव जा.	सिताफळ	जामोद, जळगाव खु. (२)
बुलढाणा	मोताळा	सिताफळ	शेलापुर बु., पिंप्री गवळी. (२)
बुलढाणा	मेहकर	सिताफळ	वरवंड, जानेफळ, नायगाव दत्तापूर, हिवरा आश्रम, कल्याणा, लोणी गवळी, शेलगांव दे. (७)
बुलढाणा	खामगाव	सिताफळ	पारखेड, पिंपळगाव राजा, काळेगाव. (३)
बुलढाणा	बुलढाणा	सिताफळ	पाडळी. (१)
बुलढाणा	लोणार	सिताफळ	हिरडव, सुलतानपूर, टिटवी, लोणार, बीबी. (५)
बुलढाणा	संग्रामपूर	सिताफळ	संग्रामपूर (१)
बुलढाणा	सिंदखेड राजा	सिताफळ	सिंदखेड राजा, साखरखेडा, शेंदूरजन, किनगाव राजा (४)
बुलढाणा	चिखली	हळद	चिखली, हातनी., धोडप, उदयनगर, अमडापूर, पेठ, एकलारा, कोलारा, मेराखुर्द, शेलगाव, चांधई (११)
बुलढाणा	खामगाव	हळद	आडगाव, पारखेड, आवार, लाखनवाडा, वझर, अटाळी, जुनूना, हिवरखेड (८)
बुलढाणा	संग्रामपूर	हळद	संग्रामपूर, बावनबीर (२)
बुलढाणा	जळगाव जा.	हळद	जामोद (२)
बुलढाणा	मेहकर	हळद	मेहकर, देऊळगाव माळी, हिवरा आश्रम, जानेफळ, नायगाव दत्तापूर, वरवंड, डोणगाव, अंजनी बु, शेलगाव देशमुख, लोणी गवळी, कल्याणा (११)
बुलढाणा	लोणार	हळद	लोणार, हिरडव, टिटवी, सुलतानपूर, अंजनी खुर्द, बीबी (६)
बुलढाणा	सिंदखेड राजा	हळद	दुसरबीड, शेंदूरजन, मलकापूरपांग्रा, साखरखेडा (४)
सांगली	आटपाडी	चिकू	आटपाडी, खरसुंडी, दिघंची (३)
सांगली	कवठे मंहाकाळ	चिकू	कुची, ढालगाव (२)
सांगली	मिरज	चिकू	बेळंकी (१)
सांगली	आटपाडी	डालिंब	आटपाडी, दिघंची, खरसुंडी (३)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
सांगली	कवठेमंहाकाळ	डाळिंब	कुची, ढालगाव, कवठेमंहाकाळ, देशिंग, हिगणगाव (५)
सांगली	जत	डाळिंब	उमदी, तिकोंडी, जत, कुंभारी, वळसंग, शेगाव, माडग्याळ, संख, डफळापुर. (९)
सांगली	कवठेमंहाकाळ	द्राक्ष (क)	कवठेमंहाकाळ, हिगणगाव, कुची, ढालगाव, देशिंग (५)
सांगली	खानापूर	द्राक्ष (क)	खानापूर, विटा, करंजे, लेंगरे, भाळवणी, नागेवाडी (६)
सांगली	जत	द्राक्ष (क)	डफळपूर, जत, कुंभारी, माडग्याळ, वळसंग, संख, शेगाव, तिकोंडी, उमदी (९)
सांगली	वाळवा	द्राक्ष (क)	वाळवा, इस्लामपूर (ईश्वरपूर), आष्टा. (३)
सांगली	कडेगाव	द्राक्ष (क)	कडेगाव, वांगी, चिचणी. (३)
सांगली	आटपाडी	द्राक्ष (क)	आटपाडी, दिघंची, खरसुंडी (३)
सांगली	तासगाव	द्राक्ष (क)	मणेराजूरी, सावळज, तासगाव, विसापूर, येळावी, मांजर्डे, वायफळे (७)
सांगली	पलुस	द्राक्ष (क)	पलुस, कुंडल, भिलवडी, अंकलखोप (४)
सांगली	मिरज	द्राक्ष (क)	मालगाव, बेळंकी, भोसे, मिरज, बुधगाव, कसबे डिग्रज, कवलापूर, आरग, बेडक, कुपवाड. (१०)
सांगली	जत	पेरु	संख, कुंभारी, माडग्याळ, तिकोंडी, शेगाव. (४)
सांगली	वाळवा	पेरु	पेठ. (१)
सांगली	कवठे मंहाकाळ	पेरु	ढालगाव, देशिंग, कुची, कवठेमंहाकाळ, हिगणगाव (५)
सांगली	आटपाडी	पेरु	आटपाडी, दिघंची, खरसुंडी. (३)
सांगली	मिरज	पेरु	मालगाव, कवलापूर, भोसे, बेळंकी, आरग, बेडग. (६)
सांगली	खानापूर	पेरु	विटा, नागेवाडी. (२)
सांगली	जत	लिंबू	उमदी, तिकोंडी. (२)
सांगली	जत	सिताफळ	माडग्याळ, तिकोंडी, शेगाव. (३)
सांगली	आटपाडी	सिताफळ	आटपाडी, खरसुंडी, दिघंची (३)
सांगली	क मंहाकाळ	सिताफळ	ढालगाव, कुची. (२)
सांगली	खानापूर	सिताफळ	विटा, नागेवाडी, लेंगरे, खानापूर, करंजे (५)
सांगली	पलुस	हळद	भिलवडी (१)
सांगली	तासगाव	हळद	तासगाव, विसापूर, येळावी, मांजर्डे (४)
सांगली	खानापूर	हळद	भाळवणी (१)
सांगली	कडेगाव	हळद	वांगी, चिचणी. (२)
सांगली	वाळवा	हळद	वाळवा, आष्टा. (२)
सांगली	जत	हळद	जत (१)
सांगली	मिरज	हळद	मालगाव, बेळंकी, भोसे, बुधगाव, कसबे डिग्रज, आरग, बेडक, कवठेपिराण (८)
हिंगोली	औढानागनाथ	मोसंबी	औढानागनाथ, जवळाबाजार, साळणा, येहळेगाव, पिंपळदरी, सिध्देश्वर, शिरडशहापूर (७)
हिंगोली	कळमनुरी	मोसंबी	कळमनुरी, वाकोडी, नांदापूर, आखाडा बाळापुर, डोंगरकडा, वारंगाफाटा, बोथी, साळवा, मसोड (९)
हिंगोली	बसमत	मोसंबी	हायतनगर, गिरगाव, हट्टा, टेंभुर्नी, आंबा, बसमत, कुरुंदा, बाभूळगाव (८)
हिंगोली	सेनगाव	मोसंबी	गोरेगाव, आजेगाव, हत्ता, साखरा, सेनगाव, पानकन्हेरगाव, पुसेगाव, बाभूळगाव (८)
हिंगोली	हिंगोली	मोसंबी	हिंगोली, भांडेगाव, नर्सी नामदेव, डिग्रस क., बासंबा, कनेरगाव नाका, सिरसम (बु.), खानापूर चीता (८)
हिंगोली	औढानागनाथ	संत्रा	औढानागनाथ, जवळाबाजार, साळणा, येहळेगाव, पिंपळदरी, सिध्देश्वर, शिरडशहापूर (७)
हिंगोली	कळमनुरी	संत्रा	कळमनुरी, वाकोडी, नांदापूर, आखाडा बाळापुर, डोंगरकडा, वारंगाफाटा, बोथी, साळवा, मसोड (९)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
हिंगोली	बसमत	संत्रा	हायतनगर, गिरगाव, हट्टा, टेंभुर्नी, आंबा, बसमत, कुरुंदा, बाभूळगाव (८)
हिंगोली	सेनगाव	संत्रा	गोरेगाव, आजेगाव, हत्ता, साखरा, सेनगाव, पानकन्हेरगाव, पुसेगाव, बाभूळगाव (८)
हिंगोली	हिंगोली	संत्रा	हिंगोली, भांडेगाव, नर्सी नामदेव, डिग्रस क., बासंबा, कनेरगाव नाका, सिरसम (बु.), खानापूर चीता (८)
हिंगोली	औढानागनाथ	पेरु	औढानागनाथ, जवळाबाजार, साळणा, येहळेगाव, पिंपळदरी, सिध्देश्वर, शिरडशहापूर (७)
हिंगोली	बसमत	पेरु	हायतनगर, गिरगाव, हट्टा, टेंभुर्नी, आंबा, बसमत, कुरुंदा, बाभूळगाव (८)
हिंगोली	सेनगाव	पेरु	गोरेगाव, आजेगाव, हत्ता, साखरा, सेनगाव, पानकन्हेरगाव, पुसेगाव, बाभूळगाव. (८)
हिंगोली	हिंगोली	पेरु	हिंगोली, भांडेगाव, नर्सी नामदेव, डिग्रस क., बासंबा, कनेरगाव नाका, सिरसम (बु.), खानापूर चीता (८)
हिंगोली	औढानागनाथ	डाळिंब	औढानागनाथ, जवळाबाजार, साळणा, येहळेगाव, पिंपळदरी, सिध्देश्वर, शिरडशहापूर (७)
हिंगोली	बसमत	डाळिंब	हायतनगर, गिरगाव, हट्टा, टेंभुर्नी, आंबा, बसमत, कुरुंदा, बाभूळगाव (८)
हिंगोली	सेनगाव	डाळिंब	आजेगाव, पुसेगाव, सेनगाव, साखरा (४)
हिंगोली	बसमत	लिंबू	हायतनगर, गिरगाव, हट्टा, टेंभुर्नी, आंबा, बसमत, कुरुंदा, बाभूळगाव (८)
हिंगोली	सेनगाव	सिताफळ	गोरेगाव, आजेगाव, हत्ता, साखरा, सेनगाव, पानकन्हेरगाव, पुसेगाव, बाभूळगाव. (८)
हिंगोली	हिंगोली	सिताफळ	हिंगोली, भांडेगाव, नर्सी नामदेव, डिग्रस क., बासंबा, कनेरगाव नाका, सिरसम (बु.), खानापूर चीता (८)
हिंगोली	औढानागनाथ	हळद	औढानागनाथ, जवळाबाजार, साळणा, येहळेगाव, पिंपळदरी, सिध्देश्वर, शिरडशहापूर (७)
हिंगोली	कळमनुरी	हळद	कळमनुरी, वाकोडी, नांदापूर, आखाडा बाळापुर, डोंगरकडा, वारंगाफाटा, बोथी, साळवा, मसोड (९)
हिंगोली	बसमत	हळद	हायतनगर, गिरगाव, हट्टा, टेंभुर्नी, आंबा, बसमत, कुरुंदा, बाभूळगाव (८)
हिंगोली	सेनगाव	हळद	गोरेगाव, आजेगाव, हत्ता, साखरा, सेनगाव, पानकन्हेरगाव, पुसेगाव, बाभूळगाव. (८)
हिंगोली	हिंगोली	हळद	हिंगोली, भांडेगाव, नर्सी नामदेव, डिग्रस क., बासंबा, कनेरगाव नाका, सिरसम (बु.), खानापूर चीता (८)
चंद्रपूर	वरोरा	हळद	माढेळी, चिकणी, खांबाडा (३)
चंद्रपूर	भद्रावती	हळद	चंदनखेडा (१)
चंद्रपूर	चिमूर	हळद	भिरी (१)

सहपत्र - १

सन २०२६-२७ साठी पुनर्रचित हवामान आधारित फळपीक विमा योजना राबविण्याकरिता प्रस्तावित जिल्हे, तालुके व महसूल मंडळाची यादी.

(आंबिया बहार)

समूह क्र. १

आंबिया बहार समाविष्ट जिल्हे- जळगाव (१)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
जळगाव	चाळीसगाव	आंबा	मेहूणबारे, चाळीसगाव, बहाळ, हातले, वाघळी, पाटणा, खडकी बु., तळेगाव, शिरसगाव (९)
जळगाव	भडगाव	आंबा	आमदडे (१)
जळगाव	धरणगाव	आंबा	धरणगाव, पाळधी बु (२)
जळगाव	अमळनेर	केळी	अमळनेर, नगाव बु., पातोडा, अंमळगाव, मारवाड, शिरूड, भरवस, वावडे, हेडावे, टाकरखेडा. (१०)
जळगाव	एरंडोल	केळी	एरंडोल, रिगणगांव, भालगाव बु., कासोदा, उत्राण गृह (५)
जळगाव	चाळीसगाव	केळी	चाळीसगाव, बहाळ, मेहूणबारे, हातले, पाटणा, वाघळी, खडकी बु., तळेगाव, शिरसगाव (९)
जळगाव	चोपडा	केळी	चोपडा, चहाडी, अडावद, धानोरा प्रा., लासूर, हातेड बु., गोरगांवले बु., आडगाव (८)
जळगाव	जळगाव	केळी	पिंप्राळा, भोकर, म्हसावद, नशिराबाद, आसोदा, कानळदा, शिरसोली प्र न. (७)
जळगाव	जामनेर	केळी	जामनेर, नेरी बु., मालदाभाडी, पहूर पेट, शेंदूर्णी, तोंडापूर, फत्तेपूर, वाकडी, पाळधी, गारखेडा. (१०)
जळगाव	धरणगाव	केळी	धरणगाव, पाळधी बु., साळवा, चांदसर बु., झुरखेडा, सोनवद बु., पिंपरी खु. (७)
जळगाव	पाचोरा	केळी	पाचोरा, नांद्रा, नगरदेवळा बु., गाळण बु., वरखेडी (बु.), कुन्हाड खु., लोहटार, शिंदाड, पिंपळगाव बु. (९)
जळगाव	पारोळा	केळी	शेळावे बु., चोरवड, तामसवाडी, बोळे, बहादरपूर (५)
जळगाव	भडगांव	केळी	भडगांव, कजगांव, कोळगांव, आमडदे, गिरड, गोंडगाव. (६)
जळगाव	भुसावळ	केळी	वरणगांव, कुन्हे प्र. न., पिंपळगांव (बु.), खडका. (४)
जळगाव	मुक्ताईनगर	केळी	मुक्ताईनगर, अंतुर्ली, घोडसगांव, कुन्हा, निमखेडी बु. (५)
जळगाव	यावल	केळी	यावल, किनगांव बु., साकळी, बामणोद, भालोद, फैजपूर, अंजाळे, सावरखेडासिम (८)
जळगाव	रावेर	केळी	रावेर, खानापूर, ऐनपूर, खीडी (बु.), निंभोरा (बु.), खिरोंदा प्र या, सावदा, केन्हाळे बु., पाल. (९)
जळगाव	बोदवड	केळी	बोदवड, नाडगाव, शेलवड, साळशिगी (करंजी) (४)
जळगाव	चाळीसगाव	डाळिंब	मेहूणबारे, तळेगांव, पाटणा, खडकी बु., शिरसगाव (५)
जळगाव	चोपडा	डाळिंब	लासूर, चहाडी, चोपडा, आडगाव, धानोरा प्र अ, हातेड बु., अडावद (७)
जळगाव	धरणगाव	डाळिंब	सोनवद बु., धरणगाव. (२)
जळगाव	जळगाव	डाळिंब	नशिराबाद (१)
जळगाव	एरंडोल	पपई	रिगणगाव, एरंडोल, भालगाव बु, कासोदा (४)
जळगाव	चाळीसगाव	पपई	चाळीसगाव, हातळे, बहाळ, पाटणा, वाघळी, मेहूणबारे (६)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
जळगाव	चोपडा	पपई	चोपडा, हातेड बु., लासूर, अडावद, धानोरा प्र अ, गोरगांवले बु., चहाडी, आडगाव. (८)
जळगाव	जामनेर	पपई	जामनेर, नेरी बु., मालदाभाडी, पहूर पेठ, शेंदूर्णी, तोंडापुर, फत्तेपुर, वाकडी, गारखेडा, पाळधी. (१०)
जळगाव	धरणगाव	पपई	सोनवद बु., चांदसर बु., पाळधी बु, धरणगाव, साळवा, पिपरी खु., झुरखेडा (७)
जळगाव	पाचोरा	पपई	पाचोरा, नांद्रा, नगरदेवळा बु, गाळण बु., वरखेडी बु., लोहाटार, कुन्हाड खु., शिंदाड, पिंपळगाव बु (९)
जळगाव	पारोळा	पपई	तामसवाडी. (१)
जळगाव	भडगांव	पपई	भडगाव, आमडदे (२)
जळगाव	मुक्ताईनगर	पपई	मुक्ताईनगर, अंतुर्ली. (२)
जळगाव	रावेर	पपई	रावेर, खानापूर, ऐनपूर, खीडी (बु.), निंभोरा (बु.), खिरोंदा प्र या, सावदा, केन्हाळे बु., पाल. (९)
जळगाव	यावल	पपई	यावल, फैजपुर, भालोद, बामनोद, साकळी, किनगाव बु, अंजाळे, सावरखेडासिम. (८)
जळगाव	जळगाव	पपई	पिंप्राळा, भोकर, म्हसावद, नशिराबाद, कानळदा, शिरसोली प्र.न (६)
जळगाव	एरंडोल	मोसंबी	रिंगणगाव, एरंडोल, भालगाव बु, कासोदा, उत्राण गृह (५)
जळगाव	अंमळनेर	मोसंबी	शिरुड, नगाव बु., अमळगाव, मारवड, अमळनेर, भरवस, पातोंडा, वावडे, हेडावे, टाकरखेडा. (१०)
जळगाव	बोदवड	मोसंबी	बोदवड, शेलवाड, साळशिंगी (करंजी) (३)
जळगाव	चाळीसगाव	मोसंबी	मेहूणबारे, चाळीसगाव, शिरसगाव, बहाळ, हातले, खडकी बु, तळेगाव, पाटणा, वाघळी. (९)
जळगाव	चोपडा	मोसंबी	लासूर, हातेड, चोपडा, चहाडी, आडगाव, अडावद (६)
जळगाव	जामनेर	मोसंबी	जामनेर, नेरी बु., मालदाभाडी, पहूर पेठ, शेंदूर्णी, तोंडापुर, फत्तेपुर, वाकडी, गारखेडा, पाळधी. (१०)
जळगाव	मुक्ताईनगर	मोसंबी	मुक्ताईनगर (१)
जळगाव	धरणगाव	मोसंबी	चांदसर बु., सोनवद बु. (२)
जळगाव	पाचोरा	मोसंबी	नगरदेवळा बु., गाळण बु., पाचोरा, वरखेडी बु., पिंपळगाव बु., कुन्हाड खु., नांद्रा, लोहाटार, शिंदाड . (९)
जळगाव	पारोळा	मोसंबी	शेळावे बु. (१)
जळगाव	भडगांव	मोसंबी	भडगाव, कोळगाव, कजगाव, आमडदे, गिरड, गोंडगाव. (६)
जळगाव	जळगाव	मोसंबी	पिंप्राळा, म्हसावद, नशिराबाद, शिरसोली (४)
जळगाव	रावेर	मोसंबी	खिरोंदा प्र या (१)
जळगाव	यावल	संत्रा	किनगाव बु., सावरखेडासिम (२)
जळगाव	मुक्ताईनगर	संत्रा	कुन्हा, घोडसगाव. (२)

समूह क्र. २

आंबिया बहार समाविष्ट जिल्हे- वर्धा, सिंधुदुर्ग (२)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
वर्धा	कारंजा	आंबा	कन्नमवारग्राम (१)
वर्धा	सेलू	केळी	झडशी, सेलू, हिंगणी (३)
वर्धा	वर्धा	केळी	पिंपरी मेघे (१)
वर्धा	आष्टी	मोसंबी	साहुर, आष्टी, तळेगांव, अंतोरा. (४)
वर्धा	कारंजा	मोसंबी	कारंजा घाडगे, सारवाडी, कन्नमवार, ठाणेगांव, दाभा. (५)
वर्धा	आर्वी	संत्रा	खरांगणा, आर्वी, रोहना, वाठोडा, वाढोणा, दौतपूर (६)
वर्धा	आष्टी	संत्रा	साहुर, आष्टी, तळेगाव, अंतोरा. (४)
वर्धा	कारंजा	संत्रा	कारंजा घाडगे, ठाणेगाव, सारवाडी, कन्नमवारग्राम, दाभा. (५)
वर्धा	सेलू	संत्रा	हिंगणी (१)
वर्धा	वर्धा	संत्रा	आंजी (१)
सिंधुदुर्ग	कणकवली	आंबा	कणकवली, नांदगाव, सांगवे, तळेरे, वागदे, खारेपाटण, कळसुली, हुंबरट, फोंडाघाट (९)
सिंधुदुर्ग	कुडाळ	आंबा	वालावल, कुडाळ, कडावल, कसाल, माणगांव, पिंगुळी, मडगांव, ओरोस बु., गोठोस, झारप (१०)
सिंधुदुर्ग	देवगड	आंबा	देवगड, पडेल, पाटगाव, मिठबाव, बापडें, शिरगाव, तळवडे, फणसगाव (८)
सिंधुदुर्ग	दोडामार्ग	आंबा	तळकट, भेडशी, कसई, कोनाळ (४)
सिंधुदुर्ग	मालवण	आंबा	आंबेरी, पेंडूर, पोईप, श्रावण, आचरा, मालवण, मसुरे, सुकळवाड, कोळंब (९)
सिंधुदुर्ग	वेंगुर्ला	आंबा	वेंगुर्ला, शिरोडा, म्हापण, वेतोरे, मातोंड (५)
सिंधुदुर्ग	वैभववाडी	आंबा	वैभववाडी, एडगाव, भुईबावडा, कुसूर (४)
सिंधुदुर्ग	सावंतवाडी	आंबा	आजगाव, सावंतवाडी, बांदा, मडूरा, आंबोली, माडखोल, क्षेत्रफळ, निरवडे (८)
सिंधुदुर्ग	कणकवली	काजू	कणकवली, नांदगाव, सांगवे, तळेरे, वागदे, खारेपाटण, कळसुली, हुंबरट, फोंडाघाट (९)
सिंधुदुर्ग	कुडाळ	काजू	वालावल, कुडाळ, कडावल, कसाल, माणगांव, पिंगुळी, मडगांव, ओरोस बु., गोठोस, झारप (१०)
सिंधुदुर्ग	देवगड	काजू	देवगड, पडेल, पाटगाव, मिठबाव, बापडें, शिरगाव, तळवडे, फणसगाव (८)
सिंधुदुर्ग	दोडामार्ग	काजू	तळकट, भेडशी, कसई, कोनाळ (४)
सिंधुदुर्ग	मालवण	काजू	आंबेरी, पेंडूर, पोईप, श्रावण, आचरा, मालवण, मसुरे, सुकळवाड, कोळंब (९)
सिंधुदुर्ग	वेंगुर्ला	काजू	वेंगुर्ला, शिरोडा, म्हापण, वेतोरे, मातोंड (५)
सिंधुदुर्ग	वैभववाडी	काजू	वैभववाडी, एडगाव, भुईबावडा, कुसूर (४)
सिंधुदुर्ग	सावंतवाडी	काजू	आजगाव, सावंतवाडी, बांदा, मडूरा, आंबोली, माडखोल, क्षेत्रफळ, निरवडे (८)
सिंधुदुर्ग	दोडामार्ग	केळी	तळकट, भेडशी, कोनाळ, कसई (४)
सिंधुदुर्ग	सावंतवाडी	केळी	बांदा, मडूरा, क्षेत्रफळ (३)
सिंधुदुर्ग	कणकवली	नारळ	कणकवली, नांदगाव, सांगवे, तळेरे, वागदे, खारेपाटण, कळसुली, हुंबरट, फोंडाघाट (९)
सिंधुदुर्ग	कुडाळ	नारळ	वालावल, कुडाळ, कडावल, कसाल, माणगांव, पिंगुळी, मडगांव, ओरोस बु., गोठोस, झारप (१०)
सिंधुदुर्ग	देवगड	नारळ	देवगड, पडेल, पाटगाव, मिठबाव, बापडें, शिरगाव, तळवडे, फणसगाव (८)
सिंधुदुर्ग	दोडामार्ग	नारळ	तळकट, भेडशी, कसई, कोनाळ (४)
सिंधुदुर्ग	मालवण	नारळ	आंबेरी, पेंडूर, पोईप, श्रावण, आचरा, मालवण, मसुरे, सुकळवाड, कोळंब (९)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
सिंधुदुर्ग	वेंगुर्ला	नारळ	वेंगुर्ला, शिरोडा, म्हापण, वेतोरे, मातोंड (५)
सिंधुदुर्ग	वैभववाडी	नारळ	वैभववाडी, एडगाव, भुईबावडा, कुसूर (४)
सिंधुदुर्ग	सावंतवाडी	नारळ	आजगाव, सावंतवाडी, बांदा, मडूरा, आंबोली, माडखोल, क्षेत्रफळ, निरवडे (८)
सिंधुदुर्ग	कुडाळ	सुपारी	वालावल, कुडाळ, माणगांव, पिंगुळी, मडगांव, गोठोस, झारप (७)
सिंधुदुर्ग	दोडामार्ग	सुपारी	तळकट, भेडशी, कसई, कोनाळ (४)
सिंधुदुर्ग	मालवण	सुपारी	आंबेरी, मालवण, मसुरे (३)
सिंधुदुर्ग	वेंगुर्ला	सुपारी	वेंगुर्ला, शिरोडा, म्हापण, वेतोरे, मातोंड (५)
सिंधुदुर्ग	सावंतवाडी	सुपारी	आजगाव, सावंतवाडी, बांदा, मडूरा, आंबोली, माडखोल, क्षेत्रफळ, निरवडे (८)

समूह क्र. ३

आंबिया बहार समाविष्ट जिल्हे- नाशिक, रत्नागिरी, लातूर (३)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
नाशिक	इगतपूरी	आंबा	टाकेद बु., वाडीवऱ्हे, धारगाव, नांदगाव बु., घोटी बु. (५)
नाशिक	कळवण	आंबा	कळवण. (१)
नाशिक	त्र्यंबकेश्वर	आंबा	त्र्यंबकेश्वर, वेळूजे, हरसूल, डहाळेवाडी, ठाणापाडा (५)
नाशिक	दिंडोरी	आंबा	दिंडोरी, उमराळे, ननाशी, कोशिंबे, कसबे वणी, रामशेज, लखमापूर (७)
नाशिक	नाशिक	आंबा	महिरावणी, गिरणारे (२)
नाशिक	पेठ	आंबा	पेठ, जोगमोडी, कोहोर, करंजाळी (४)
नाशिक	सुरगाणा	आंबा	सुरगाणा, उंबरठाण, बाऱ्हे, बोरगाव, मनखेड, खोकरी (६)
नाशिक	इगतपूरी	काजू	धारगाव (१)
नाशिक	त्र्यंबकेश्वर	काजू	त्र्यंबकेश्वर, हरसूल, ठाणापाडा (३)
नाशिक	पेठ	काजू	पेठ, जोगमोडी, कोहोर, करंजाळी (४)
नाशिक	सुरगाणा	काजू	सुरगाणा, बाऱ्हे, मनखेड. (३)
नाशिक	सटाणा	केळी	जायखेडा (१)
नाशिक	नांदगाव	केळी	वेहळगाव (१)
नाशिक	दिंडोरी	डाळिंब	दिंडोरी, कोशिंबे, उमराळे बु, वरखेडा, मोहाडी, कसबे वणी, रामशेज, लखमापूर (८)
नाशिक	चांदवड	डाळिंब	चांदवड, रायपूर, दुगाव, शिंगवे (४)
नाशिक	देवळा	डाळिंब	देवळा, लोहणेर, उमराणे, खर्डे (४)
नाशिक	निफाड	डाळिंब	निफाड, रानवड, लासलगाव, पिंपळगाव ब., सायखेडा, देवगाव, ओझर, नांदुर मध्यमेश्वर, चांदोरी, विंचूर, पालखेड (११)
नाशिक	मालेगाव	डाळिंब	मालेगाव, दाभाडी, सौंदने, कौळाने नि., निमगाव, सायने बु., कळवाडी, झोडगा, करंजगव्हान, वडनेर, अजंग, जळगाव नि., डोंगराळे (१३)
नाशिक	येवला	डाळिंब	अंगणगाव, पाटोदा, जळगाव नेऊर, येवला. (४)
नाशिक	सटाणा	डाळिंब	सटाणा, ब्राम्हणगाव, ताहराबाद, जायखेडा, विरगाव, नामपूर, मुंजवाड, किकवारी खु., टेंभे खालचे, (९)
नाशिक	सिन्नर	डाळिंब	देवपूर, वावी, शहा, नांदुरशिगोटे, गोंदे, पांगरी बु., वडांगळी. (७)
नाशिक	नाशिक	डाळिंब	माडसांगवी (१)
नाशिक	नांदगाव	डाळिंब	भाडी, नांदगाव, बाणगाव बु., वेहळगाव (४)
नाशिक	इगतपूरी	द्राक्ष	वाडीवऱ्हे (१)
नाशिक	चांदवड	द्राक्ष	चांदवड, दुगाव, रायपूर, दिघवद, वडाळीभोई, वडनेर भैरव, शिंगवे, धोडांबे (८)
नाशिक	त्र्यंबकेश्वर	द्राक्ष	त्र्यंबकेश्वर (१)
नाशिक	दिंडोरी	द्राक्ष	दिंडोरी, मोहाडी, कसबेवणी, वरखेडा, उमराळे बु., ननाशी, कोशिंबे, रामशेज, लखमापूर (९)
नाशिक	नाशिक	द्राक्ष	माडसांगवी, देवळाली, भगूर, शिंदे, पाथर्डी, महिरावणी, गिरणारे (७)
नाशिक	निफाड	द्राक्ष	निफाड, रानवड, लासलगाव, पिंपळगाव बु., सायखेडा, देवगाव, ओझर, नांदुर म., चांदोरी, पालखेड, विंचूर (११)
नाशिक	येवला	द्राक्ष	येवला, अंगणगाव, जळगांव ने. , पाटोदा, सावसगाव. (५)
नाशिक	सटाणा	द्राक्ष	सटाणा, ताहराबाद, जायखेडा, विरगाव, नामपूर, मुंजवाड, टेंभे खालचे. (७)
नाशिक	सिन्नर	द्राक्ष	देवपूर, सिन्नर, शहा, पांडुली, नायगाव, पांगरी बु., वडांगळी, सोनांबे. (८)
नाशिक	देवळा	द्राक्ष	खर्डे (१)
नाशिक	नांदगाव	मोसंबी	वेहळगाव, जातेगाव, न्यायडोंगरी (३)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
नाशिक	कळवण	स्ट्रॉबेरी	अभोणा, दळवट. (२)
नाशिक	सुरगाणा	स्ट्रॉबेरी	बोरगाव. (१)
नाशिक	दिंडोरी	स्ट्रॉबेरी	ननाशी, कोशिंबे, उमराळे, कसबे वणी (४)
रत्नागिरी	खेड	आंबा	खेड, शिर्डी, आंबवली, कुळवंडी, भरणे, लवेल, धामणंद, तळे, भोस्ते, धामणदेवी, चिंचघर. (११)
रत्नागिरी	गुहागर	आंबा	गुहागर, हेदवी, तळवली, पाटपन्हाळे, आबलोली, पालशेत (६)
रत्नागिरी	चिपळूण	आंबा	चिपळूण, खेर्डी, मार्गताम्हाणे, रामपूर, वहाळ, सावर्डे, आसुर्डे, कळकवणे, शिरगाव, शिरळ, निवळी (११)
रत्नागिरी	दापोली	आंबा	दापोली, बुरोंडी, दाभोळ, आंजर्ले, वाकवली, वेळवी, पालगड, हर्णे, देगाव, आगरवायंगणी. (१०)
रत्नागिरी	मंडणगड	आंबा	म्हाप्रळ, मंडणगड, देव्हारे, वेसवी. (४)
रत्नागिरी	रत्नागिरी	आंबा	रत्नागिरी, खेडशी, पावस, जयगड, फणसोप, कोतवडे, मालगुंड, पाली, तरवळ, टेंभे, खालगाव. (११)
रत्नागिरी	राजापूर	आंबा	जैतापूर, कुंभवडे, नाटे, राजापूर, कोंड्ये तर्फे सौंदळ, ओणी, पाचल, सौंदळ, भू, तळवडे, वाडापेट, हातीवले. (१२)
रत्नागिरी	लांजा	आंबा	लांजा, भांबेड, पुनस, साटवली, विलवडे (५)
रत्नागिरी	संगमेश्वर	आंबा	आंगवली, देवळे, देवरुख, फुणगुस, फणसवणे, तेच्ये, कडवई, कोंडगाव, कोसुंब, माभळे, माखजन, मुरडव, तुळसणी (१३)
रत्नागिरी	खेड	काजू	खेड, शिर्डी, आंबवली, कुळवंडी, भरणे, लवेल, धामणंद, तळे, भोस्ते, धामणदेवी, चिंचघर. (११)
रत्नागिरी	गुहागर	काजू	गुहागर, हेदवी, तळवली, पाटपन्हाळे, आबलोली, पालशेत (६)
रत्नागिरी	चिपळूण	काजू	चिपळूण, खेर्डी, मार्गताम्हाणे, रामपूर, वहाळ, सावर्डे, आसुर्डे, कळकवणे, शिरगाव, शिरळ, निवळी (११)
रत्नागिरी	दापोली	काजू	दापोली, बुरोंडी, दाभोळ, आंजर्ली, वाकवली, पालगड, वेळवी, हर्णे, देगाव, आगरवायंगणी. (१०)
रत्नागिरी	मंडणगड	काजू	मंडणगड, म्हाप्रळ, देव्हारे, वेसवी. (४)
रत्नागिरी	रत्नागिरी	काजू	रत्नागिरी, खेडशी, पावस, जयगड, फणसोप, कोतवडे, मालगुंड, तरवळ, पाली, टेंभे, खालगाव. (११)
रत्नागिरी	राजापूर	काजू	राजापूर, कोंड्ये तर्फे सौंदळ, जैतापूर, कुंभवडे, नाटे, ओणी, पाचल, सौंदळ, भू, तळवडे, वाडापेट, हातीवले. (१२)
रत्नागिरी	लांजा	काजू	लांजा, भांबेड, पुनस, साटवली, विलवडे (५)
रत्नागिरी	संगमेश्वर	काजू	आंगवली, देवळे, देवरुख, फुणगुस, फणसवणे, तेच्ये, कडवई, कोंडगाव, कोसुंब, माभळे, माखजन, मुरडव, तुळसणी (१३)
रत्नागिरी	रत्नागिरी	नारळ	रत्नागिरी, खेडशी, पावस, जयगड, फणसोप, कोतवडे, मालगुंड, पाली, तरवळ, टेंभे, खालगाव. (११)
रत्नागिरी	लांजा	नारळ	लांजा, पुनस, साटवली, विलवडे (४)
रत्नागिरी	राजापूर	नारळ	जैतापूर, भू, वाडापेट, राजापूर (४)
रत्नागिरी	गुहागर	नारळ	गुहागर, हेदवी, तळवली, पाटपन्हाळे, आबलोली, पालशेत (६)
रत्नागिरी	चिपळूण	नारळ	रामपूर, शिरळ (२)
रत्नागिरी	खेड	नारळ	खेड, शिर्डी, आंबवली, कुळवंडी, भरणे, लवेल, धामणंद, तळे, भोस्ते, धामणदेवी, चिंचघर. (११)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
रत्नागिरी	मंडणगड	नारळ	म्हाप्रळ, मंडणगड, देव्हारे, वेसवी. (४)
रत्नागिरी	दापोली	नारळ	दापोली, बुरोंडी, दाभोळ, आंजर्ले, वाकवली, वेळवी, पालगड, हर्णे, देगाव, आगरवायंगणी. (१०)
रत्नागिरी	रत्नागिरी	सुपारी	फणसोप, कोतवडे. (२)
रत्नागिरी	राजापूर	सुपारी	जैतापूर, भू, वाडापेट (३)
रत्नागिरी	गुहागर	सुपारी	गुहागर, हेदवी, तळवली, पाटपन्हाळे, आबलोली, पालशेत (६)
रत्नागिरी	मंडणगड	सुपारी	देव्हारे, वेसवी. (२)
रत्नागिरी	दापोली	सुपारी	दापोली, बुरोंडी, दाभोळ, आंजर्ले, वाकवली, वेळवी, पालगड, हर्णे, देगाव, आगरवायंगणी. (१०)
लातूर	अहमदपूर	आंबा	अहमदपूर, कीनगाव, आंधोरी, शिरूर ताजबंद, हाडोळती, खंडाळी (६)
लातूर	उदगीर	आंबा	हेर, देवर्जन, नळगीर, नागलगाव, उदगीर, मोघा, वाढवणा बु., तोंडार (८)
लातूर	औसा	आंबा	औसा, लामजना, किनीथोट, मातोळा, भादा, बेलकुंड, किल्लारी, उजनी (८)
लातूर	चाकूर	आंबा	चाकूर, शेळगाव, नळेगाव, वडवळ नागनाथ, झरी (बु.), आष्टा (७)
लातूर	जळकोट	आंबा	जळकोट, घोन्सी (२)
लातूर	देवणी	आंबा	देवणी, वलांडी, बोरोळ (३)
लातूर	निलंगा	आंबा	निलंगा, पाणचिंचोली, आंबुलगा (बु.), कासारसिरसी, मदनसुरी, औरादशहाजानी, कासार बालकुंदा, हलगरा, निटूर, भूतमुगळी (१०)
लातूर	रेणापूर	आंबा	पानगांव, कारेपूर, रेणापूर, पोहरेगांव, पळशी (५)
लातूर	लातूर	आंबा	बाभळगाव, लातूर, हरगूळ (बु.), कासार खेडा, गातेगाव, तांदुळजा, चिंचोली (बु.), मुरुड, कन्हेरी (९)
लातूर	शि. अनंतपाळ	आंबा	शिरूरअनंतपाळ, साकोळ, हिसामाबाद (३)
लातूर	औसा	केळी	किल्लारी, मातोळा, भादा (३)
लातूर	चाकूर	केळी	चाकूर (१)
लातूर	अहमदपूर	केळी	अहमदपूर, खंडाळी, किनगाव, शिरूर ताजबंद, अंधोरी, हाडोळती (६)
लातूर	लातूर	केळी	तांदूळजा (१)
लातूर	अहमदपूर	डालिंब	किनगाव, अहमदपूर, खंडाळी (३)
लातूर	उदगीर	डालिंब	नागलगाव, हेर (२)
लातूर	औसा	डालिंब	औसा, लामजना, किनीथोट, किल्लारी, बेलकुंड, भादा, उजनी (७)
लातूर	चाकूर	डालिंब	चाकूर, नळेगाव, वडवळ नागनाथ (४)
लातूर	निलंगा	डालिंब	निलंगा, औरादशहाजानी (२)
लातूर	रेणापूर	डालिंब	कारेपूर, पानगाव (२)
लातूर	लातूर	डालिंब	तांदुळजा, मरुड (२)
लातूर	उदगीर	द्राक्ष	मोघा, देवर्जन (२)
लातूर	औसा	द्राक्ष	औसा, लामजना, किनीथोट, किल्लारी, बेलकुंड, भादा (६)
लातूर	चाकूर	द्राक्ष	नळेगाव, शेळगाव (२)
लातूर	निलंगा	द्राक्ष	निलंगा, औराद शहाजाणी, आंबूलगा, कासार बालकुंदा (४)
लातूर	रेणापूर	द्राक्ष	कारेपूर (१)
लातूर	अहमदपूर	पपई	हडोळती (१)
लातूर	उदगीर	पपई	देवर्जन (१)
लातूर	निलंगा	पपई	निलंगा (१)
लातूर	रेणापूर	पपई	कारेपूर (१)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
लातूर	औसा	पपई	उजनी (१)

समूह क्र. ४

आंबिया बहार समाविष्ट जिल्हे- अकोला, ठाणे, पुणे, सोलापूर (४)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
अकोला	अकोट	केळी	पणज, उमरा, अकोलखेड, अकोट (४)
अकोला	बार्शीटाकळी	केळी	बार्शीटाकळी, धाबा, राजंदा (३)
अकोला	तेल्हारा	केळी	तेल्हारा, माळेगाव बाजार, हिवरखेड, अडगांव बु. (५)
अकोला	पातुर	केळी	चान्नी (१)
अकोला	बाळापुर	केळी	बाळापुर, वाडेगाव, व्याळ (३)
अकोला	अकोला	डाळिंब	कौलखेड, शिवणी (२)
अकोला	बार्शीटाकळी	डाळिंब	महान (१)
अकोला	अकोट	पपई	अकोलखेड, आसेगाव बाजार, उमरा, पणज, मुंडगाव, अकोट. (६)
अकोला	तेल्हारा	पपई	हिवरखेड, अडगाव बु., माळेगाव बा. (३)
अकोला	पातुर	मोसंबी	पातुर (१)
अकोला	बार्शीटाकळी	मोसंबी	धाबा (१)
अकोला	अकोट	संत्रा	अकोट, उमरा, पणज, अकोलखेड (४)
अकोला	तेल्हारा	संत्रा	तेल्हारा, माळेगाव बाजार, हिवरखेड, अडगांव बु. (५)
अकोला	पातुर	संत्रा	पातूर, आलेगांव, बाभुळगाव (३)
अकोला	बार्शीटाकळी	संत्रा	राजंदा, महान, खेर्डा बु. बार्शी टाकळी, पिंजर. (५)
अकोला	मुर्तीजापूर	संत्रा	कुरुम, हातगाव, निभा (३)
ठाणे	अंबरनाथ	आंबा	बदलापुर, गोरेगाव, कुभार्ली, कुळगाव. (४)
ठाणे	कल्याण	आंबा	टिटवाळा, नडगाव, म्हारळ बु. (३)
ठाणे	भिवंडी	आंबा	आनगाव, पडघा, खारबाव, शेलार, राहुर, आंबाडी, अप्पर भिवंडी, भिवंडी (८)
ठाणे	मुरबाड	आंबा	मुरबाड, धसई, न्याहाडी, देहरी, सरळगाव, शिवळे, म्हासा, टोकावडे (८)
ठाणे	शहापूर	आंबा	शहापूर, किन्हवली, वाशिंद, डोळखांब, खर्डी, आटगाव, गोठेघर, कसारा, शेनवा (९)
ठाणे	अंबरनाथ	काजू	गोरेगाव (१)
पुणे	आंबेगाव	आंबा	घोडेगाव, आंबेगाव, कळंब, मंचर, पारगाव त. ,अवसरी, निरगुडसर (७)
पुणे	इंदापुर	आंबा	भिवण, लोणीदेवकर, बावडा, निमगांव केतकी, अंथुर्णे, काटी, इंदापूर, लाखेवाडी , पळसदेव, सणसर, लासुर्णे (११)
पुणे	खेड	आंबा	चाकण, राजगुरुनगर, कन्हेरसर, वाडा, कुडे बु., कडूस, पाईट, पिंपळगाव तर्फे खेड, आळंदी, वेताळा, करंजविहिरे (११)
पुणे	जुन्नर	आंबा	जुन्नर, नारायणगाव, आपटाळे, वडगाव आनंद, बेल्हे, राजुर, ओतूर, वडज, मढ (९)
पुणे	दौंड	आंबा	यवत, वरवंड, रावणगाव, देऊळगाव राजे, केडगाव, राहू, मलठण, गिरीम, बोरीभडक, खामगाव, पारगाव, बोरी पार्धी, वडगाव बांडे, दौंड , पाटस , कुरकुंभ (१६)
पुणे	पुरंदर	आंबा	परिंचे, राजेवाडी, सासवड (३)
पुणे	बारामती	आंबा	बारामती, माळेगाव बु., पणदरे, वडगांव नि., काटेवाडी, उंडवडी क.प., शिरसुफळ, सुपा, करंजेपुल (९)
पुणे	भोर	आंबा	किकवी, वेळू, भोर, आंबवडे, संगमनेर, नसरापुर, निगुडघर, बारे बु., हर्णस (९)
पुणे	मावळ	आंबा	वडेश्वर, परंदवाडी, टाकवे बु., कार्ला, टाकवे खु., काले कॉ, कुसगाव बु., वडगाव मावळ, खडकाळा, तळेगाव दाभाडे, शिवणे, लोणावळे (१२)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
पुणे	मुळशी	आंबा	कोळवण, कासर आंबोली, माण, सुस, सावरगाव, पोगगाव, पौड, माले, थेरगाव, घोटावडे, मुठा, पिरंगुट (१२)
पुणे	शिरूर	आंबा	शिरूर, रांजणगाव गणपती, टाकळी हाजी, मलठण, पाबळ, कोरेगाव भिमा, तळेगाव ढंमढेरे, वडगाव रासाई, न्हावरा, निमोणे. (१०)
पुणे	हवेली	आंबा	खेडशिवापूर, खडकवासला, थेऊर, डोंगजे, खानापूर, कोंढवे धावडे, उरळी देवाची, लोणी काळभोर, उरळी कांचन (९)
पुणे	आंबेगाव	केळी	घोडेगाव, पारगाव त., अवसरी, निरगुडसर (४)
पुणे	इंदापूर	केळी	इंदापूर, बावडा, भिगवण, सणसर, निमगाव केतकी, लोणीदेवकर, काटी, अंथुर्णे, माळवाडी, पळसदेव, लाखेवाडी, लासुर्णे (१२)
पुणे	खेड	केळी	आळंदी (१)
पुणे	जुन्नर	केळी	जुन्नर, नारायणगाव, वडगाव आनंद, बेल्ले, राजुर, डिंगोरे, निमगावसावा, ओतूर, वडज (९)
पुणे	दोंड	केळी	यवत, देऊळगाव राजे, केडगाव, वरवंड, बोरी पारधी, वडगाव बांडे, मलठण, रावणगाव, कुरकुंभ, पाटस, पारगाव, राहू, दोंड (१३)
पुणे	बारामती	केळी	वडगाव निंबाळकर, बारामती, पणदरे, माळेगाव बु., काटेवाडी, उंडवडी क प. (६)
पुणे	शिरूर	केळी	रांजणगाव गणपती, टाकळी हाजी, मलठण, तळेगाव ढंमढेरे, वडगाव रासाई, न्हावरा, निमोणे. (७)
पुणे	इंदापूर	डालिंब	इंदापूर, बावडा, भिगवण, सणसर, निमगाव केतकी, लोणीदेवकर, काटी, अंथुर्णे, माळवाडी, पळसदेव, लाखेवाडी, लासुर्णे (१२)
पुणे	जुन्नर	डालिंब	जुन्नर, नारायणगाव, वडगाव आनंद, बेल्ले, राजुर, डिंगोरे, निमगावसावा, ओतूर, वडज. (९)
पुणे	दोंड	डालिंब	यवत, पाटस, वरवंड, रावणगाव, देऊळगाव राजे, दोंड, केडगाव, राहू, कुरकुंभ, मलठण, गिरीम, बोरीभडक, खामगाव, पारगाव, बोरी पार्धी, वडगाव बांडे (१६)
पुणे	पुरंदर	डालिंब	वाल्हे, जेजुरी, कुंभारवळण, परिंचे, राजेवाडी, शिवरी (६)
पुणे	बारामती	डालिंब	वडगाव निंबाळकर, सुपा, बारामती, माळेगाव बु., पणदरे, लोणी भापकर, मोरगाव, उंडवडी क.प., काटेवाडी, शिरसुंफळ, करंजेपुल (११)
पुणे	शिरूर	डालिंब	शिरूर, रांजणगाव गणपती, टाकळी हाजी, मलठण, पाबळ, कोरेगाव भिमा, तळेगाव ढंमढेरे, वडगाव रासाई, न्हावरा, निमोणे. (१०)
पुणे	हवेली	डालिंब	उरळीकांचन, थेऊर, वाघोली, लोणी काळभोर (४)
पुणे	आंबेगाव	द्राक्ष	कळंब, निरगुडसर (२)
पुणे	इंदापूर	द्राक्ष	इंदापूर, बावडा, भिगवण, सणसर, निमगाव केतकी, लोणीदेवकर, काटी, अंथुर्णे, पळसदेव, लाखेवाडी, लासुर्णे (११)
पुणे	जुन्नर	द्राक्ष	जुन्नर, नारायणगाव, वडगाव आनंद, बेल्ले, डिंगोरे, ओतूर(६)
पुणे	दोंड	द्राक्ष	यवत, राहू, पाटस, खामगाव(४)
पुणे	बारामती	द्राक्ष	बारामती, वडगाव निंबाळकर, माळेगाव बु., पणदरे, काटेवाडी, मोरगाव, शिरसुंफळ (७)
पुणे	शिरूर	द्राक्ष	निमोणे, टाकळी हाजी (२)
पुणे	शिरूर	पपई	रांजणगाव गणपती (१)
पुणे	शिरूर	नारळ	टाकळी हाजी (१)
पुणे	दोंड	अंजीर	बोरीपार्धी (१)
पुणे	पुरंदर	अंजीर	सासवड, कुंभारवळण, भिवडी, शिवरी, राजेवाडी, वाल्हे (६)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
पुणे	हवेली	अंजीर	खेडशिवापूर (१)
सोलापूर	उत्तर सोलापूर	आंबा	वडाळा, मारडी, तिन्हे, कोंडी, बाळे (५)
सोलापूर	करमाळा	आंबा	जेऊर, केम, करमाळा, उमरड, अर्जूननगर, सालसे, पोथरे, कोटी, पांगरे, केतूर (१०)
सोलापूर	दक्षिण सोलापूर	आंबा	बोरामणी, मुस्ती, वळसंग, मंद्रूप, विंचूर, निंबर्गी, होटगी, औराद. (८)
सोलापूर	पंढरपूर	आंबा	पंढरपूर, भंडीशेगांव, भाळवणी, करकंब, पटवर्धन करोली, चळे, तुंगत, कासेगांव, खर्डी, रोपळे. (१०)
सोलापूर	बार्शी	आंबा	बार्शी, खांडवी, आगळगांव, पांगरी, पानगांव, सुर्डी, वैराग, नारी, उपळे दुमाला, गौडगांव, सौंदरे. (११)
सोलापूर	मंगळवेढा	आंबा	मंगळवेढा, बोराळे, आंधळगाव, भोसे, हुलजंती, मरवडे, मारापूर, पाटखळ. (८)
सोलापूर	माढा	आंबा	माढा, दारफळ, कुर्डुवाडी, टेंभूर्णी, मोडनिंब, लऊळ, रोपळे क., म्हैसगाव, निमगाव टे., बेंबळे, रांझणी (११)
सोलापूर	माळशिरस	आंबा	माळशिरस, इस्लामपूर, पिलिव, वेळापूर, सदाशिवनगर, अकलूज, लवंग, महाळुंग, नातेपुते, दहीगाव, खुडुस, फोंडशिरस. (१२)
सोलापूर	मोहोळ	आंबा	मोहोळ, नरखेड, शेटफळ, पेनुर, वाघोली, कामती बु., सावळेश्वर, टाकळी सिकंदर, अनगर. (९)
सोलापूर	सांगोला	आंबा	सांगोला, शिवणे, जवळा, हतीद, सोनंद, कोळा, नाझरे, महुद बु., संगेवाडी, घरेडी. (१०)
सोलापूर	अक्कलकोट	आंबा	करजगी, दुधनी, मैदर्गी, अक्कलकोट, वागदरी, चपळगाव, किणी (७)
सोलापूर	अक्कलकोट	केळी	जेऊर, तडवळ, करजगी, दुधनी, मैदर्गी, नागणसुर, अक्कलकोट, वागदरी, चपळगाव, किणी (१०)
सोलापूर	करमाळा	केळी	जेऊर, केम, करमाळा, उमरड, अर्जूननगर, सालसे, केतूर, पोथरे, कोटी, जिंती, पांगरे. (११)
सोलापूर	उत्तर सोलापूर	केळी	कोंडी, शेळगी, तिन्हे (३)
सोलापूर	दक्षिण सोलापूर	केळी	बोरामणी, मुस्ती, वळसंग, मंद्रूप, विंचूर, निंबर्गी, होटगी, औराद. (८)
सोलापूर	पंढरपूर	केळी	पंढरपूर, भंडीशेगांव, भाळवणी, करकंब, पटवर्धन कुरोली, पुळूज, चळे, तुंगत, कासेगांव, खर्डी, रोपळे. (११)
सोलापूर	बार्शी	केळी	बार्शी, खांडवी, आगळगांव, पांगरी, पानगांव, सुर्डी, वैराग, नारी, उपळे दुमाला, गौडगांव, सौंदरे. (११)
सोलापूर	मंगळवेढा	केळी	मंगळवेढा, बोराळे (२)
सोलापूर	माढा	केळी	माढा, दारफळ, कुर्डुवाडी, टेंभूर्णी, मोडनिंब, लऊळ, रोपळे क., म्हैसगाव, रांझणी, निमगाव टे., बेंबळे. (११)
सोलापूर	माळशिरस	केळी	माळशिरस, इस्लामपूर, पिलिव, वेळापूर, सदाशिवनगर, अकलूज, लवंग, महाळुंग, नातेपुते, दहीगाव, खुडुस, फोंडशिरस. (१२)
सोलापूर	मोहोळ	केळी	मोहोळ, नरखेड, शेटफळ, पेनुर, वाघोली, कामती बु., सावळेश्वर, टाकळी सिकंदर, अनगर. (९)
सोलापूर	सांगोला	केळी	सांगोला, शिवणे, हतीद, कोळा, नाझरे, महुद बु., संगेवाडी (७)
सोलापूर	करमाळा	डालिंब	जेऊर, केम, करमाळा, उमरड, सालसे, कोटी, अर्जूननगर, केतूर, पोथरे (९)
सोलापूर	दक्षिण सोलापूर	डालिंब	निंबर्गी, बोरामणी, मुस्ती, वळसंग, मंद्रूप, विंचूर, होटगी, औराद. (८)
सोलापूर	पंढरपूर	डालिंब	पंढरपूर, भंडीशेगांव, भाळवणी, करकंब, पटवर्धन कुरोली, पुळूज, चळे, तुंगत, कासेगांव, खर्डी, रोपळे. (११)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
सोलापूर	बार्शी	डाळिंब	बार्शी, खांडवी, आगळगांव, पांगरी, पानगांव, सुर्डी, वैराग, नारी, उपळे दुमाला, गौडगांव, सौंदरे. (११)
सोलापूर	मंगळवेढा	डाळिंब	मंगळवेढा, बोराळे, आंधळगाव, भोसे, हुलजंती, मरवडे, पाटखळ, मारापूर (८)
सोलापूर	माढा	डाळिंब	माढा, दारफळ, कुर्डुवाडी, टेंभूर्णी, मोडनिंब, लऊळ, रोपळे क., म्हैसगाव, रांझणी, निमगाव टे., बेंबळे. (११)
सोलापूर	माळशिरस	डाळिंब	माळशिरस, इस्लामपूर, पिलिव, वेळापूर, सदाशिवनगर, अकलूज, लवंग, महाळुंग, नातेपुते, दहीगाव, खुडुस, फोंडशिरस. (१२)
सोलापूर	मोहोळ	डाळिंब	मोहोळ, नरखेड, शेटफळ, पेनुर, वाघोली, कामती बु., सावळेश्वर, टाकळी सिकंदर, अनगर. (९)
सोलापूर	सांगोला	डाळिंब	सांगोला, शिवणे, जवळा, हतीद, सोनंद, कोळा, नाझरे, महुद बु., संगेवाडी, घेरडी (१०)
सोलापूर	उत्तर सोलापूर	डाळिंब	वडाळा, माडी, तिन्हे, कोंडी (४)
सोलापूर	अक्कलकोट	द्राक्ष	जेऊर, करजगी, दुधनी, तडवळ, नागणसुर, किणी, चपळगाव, वागदरी (८)
सोलापूर	उत्तर सोलापूर	द्राक्ष	शेळगी, वडाळा, माडी, तिन्हे, कोंडी, सोरेगाव, बाळे, मजरेवाडी (८)
सोलापूर	करमाळा	द्राक्ष	जेऊर, केम, करमाळा, सालसे (४)
सोलापूर	दक्षिण सोलापूर	द्राक्ष	बोरामणी, मुस्ती, वळसंग, मंद्रूप, विंचूर, निबर्गी, होटगी, औराद. (८)
सोलापूर	पंढरपूर	द्राक्ष	पंढरपूर, भंडीशेगांव, भाळवणी, करकंब, पटवर्धन कुरोली, पुळूज, चळे, तुंगत, कासेगांव, खर्डी, रोपळे. (११)
सोलापूर	बार्शी	द्राक्ष	बार्शी, खांडवी, आगळगांव, पांगरी, पानगांव, सुर्डी, वैराग, नारी, उपळे दुमाला, गौडगांव, सौंदरे. (११)
सोलापूर	मंगळवेढा	द्राक्ष	मंगळवेढा, बोराळे, आंधळगाव, भोसे, हुलजंती, मरवडे, मारापूर, पाटखळ. (८)
सोलापूर	माढा	द्राक्ष	माढा, दारफळ, कुर्डुवाडी, टेंभूर्णी, मोडनिंब, लऊळ, रोपळे क., म्हैसगाव, निमगाव टे., बेंबळे, रांझणी (११)
सोलापूर	माळशिरस	द्राक्ष	माळशिरस, इस्लामपूर, पिलिव, वेळापूर, सदाशिवनगर, अकलूज, लवंग, महाळुंग, नातेपुते, दहीगाव, खुडुस, फोंडशिरस. (१२)
सोलापूर	मोहोळ	द्राक्ष	मोहोळ, नरखेड, शेटफळ, पेनुर, वाघोली, कामती बु., सावळेश्वर, टाकळी सिकंदर, अनगर. (९)
सोलापूर	सांगोला	द्राक्ष	सांगोला, शिवणे, जवळा, हतीद, सोनंद, कोळा, नाझरे, महुद बु., संगेवाडी, घेरडी. (१०)
सोलापूर	उत्तर सोलापूर	पपई	वडाळा, माडी, कोंडी, सोरेगाव, शेळगी, तिन्हे, बाळे (७)
सोलापूर	करमाळा	पपई	जेऊर, केम, पांगरे. (३)
सोलापूर	दक्षिण सोलापूर	पपई	बोरामणी, मुस्ती, वळसंग, मंद्रूप, विंचूर, निबर्गी, होटगी, औराद. (८)
सोलापूर	पंढरपूर	पपई	पंढरपूर, भंडीशेगांव, भाळवणी, करकंब, पटवर्धन कुरोली, पुळूज, चळे, तुंगत, कासेगांव, खर्डी, रोपळे. (११)
सोलापूर	बार्शी	पपई	बार्शी, खांडवी, आगळगांव, पांगरी, पानगांव, सुर्डी, वैराग, नारी, उपळे दुमाला, गौडगांव, सौंदरे. (११)
सोलापूर	मंगळवेढा	पपई	मंगळवेढा, बोराळे, आंधळगाव, भोसे, हुलजंती, मरवडे, मारापूर, पाटखळ. (८)
सोलापूर	माढा	पपई	माढा, दारफळ, कुर्डुवाडी, टेंभूर्णी, मोडनिंब, लऊळ, रोपळे क., म्हैसगाव, रांझणी, निमगाव टे., बेंबळे. (११)
सोलापूर	माळशिरस	पपई	माळशिरस, इस्लामपूर, पिलिव, वेळापूर, सदाशिवनगर, अकलूज, लवंग, महाळुंग, नातेपुते, दहीगाव, खुडुस, फोंडशिरस. (१२)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
सोलापूर	मोहोळ	पपई	मोहोळ, शेटफळ, पेनुर, वाघोली, कामती बु., सावळेश्वर, टाकळी सिकंदर, अनगर, नरखेड (९)
सोलापूर	सांगोला	पपई	सांगोला, शिवणे, कोळा, नाझरे, संगेवाडी, (५)

समूह क्र. ५

आंबिया बहार समाविष्ट जिल्हे- अहिल्यानगर, धाराशीव, धुळे, परभणी, रायगड (५)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
अहिल्यानगर	कर्जत	आंबा	कर्जत, राशीन, भांबोरा, कोंभळी, मिरजगाव, माही, खेड, कुळधरण, वालवड, कोरेगाव. (१०)
अहिल्यानगर	कोपरगाव	आंबा	रवंदे, कोपरगाव, दहेगाव बोलका, सुरेगाव, पोहेगाव, कोकमठाण. (६)
अहिल्यानगर	जामखेड	आंबा	जामखेड, अरणगांव, नात्रज, नायगाव, खर्डा, साकत, पाटोदा. (७)
अहिल्यानगर	नगर	आंबा	कापूरवाडी, वाळकी, भिंगार, नागापुर, जेऊर, चिंचोडी पाटील, चास, रुईछत्तसी, नेप्ती, सावेडी. (१०)
अहिल्यानगर	नेवासा	आंबा	चांदा, कुकाणा, घोडेगाव, देडगाव, भानसहिवरे, सोनई, नेवासा खु., नेवसा बु., सलाबतपूर, वडाळा बहिरोबा, प्रवरा संगम (११)
अहिल्यानगर	पाथर्डी	आंबा	पाथर्डी, माणिकदौन्डी, टाकळीमानुर, कोरडगांव, करंजी, मिरी, तिसगाव, अकोला, खरवंडी (९)
अहिल्यानगर	पारनेर	आंबा	पारनेर, भाळवणी, वाडेगव्हाण, सुपा, टाकळीढोकेश्वर, पळशी, वडझिरे, निघोज, पळवे खु., जवळा, अळकुटी, कान्हूर पठार. (१२)
अहिल्यानगर	राहाता	आंबा	बाभळेश्वर, लोणी, अस्तगाव (३)
अहिल्यानगर	राहुरी	आंबा	वांबोरी, सात्रळ, ताहाराबाद, राहुरी, बारागाव नांदुर. (५)
अहिल्यानगर	शेवगाव	आंबा	बोधेगांव, चापडगांव, भातकुडगाव, शेवगाव, ढोरजळगाव, एरंडगाव, दहेगांव ने., मुंगी. (८)
अहिल्यानगर	श्रीगोंदा	आंबा	बेलवंडी, श्रीगोंदा, देवदैठण, मांडवगण, चिंभळा, कोळगाव, आढळगाव, लोणी व्यंकनाथ, भानगाव, काष्टी, पेडगाव (११)
अहिल्यानगर	श्रीरामपूर	आंबा	श्रीरामपूर, टाकळीभान, उंदीरगाव, कारेगाव (४)
अहिल्यानगर	अकोले	आंबा	अकोले, रुभोंडी, लिंगदेव (३)
अहिल्यानगर	कर्जत	केळी	कर्जत, राशीन, भांबोरा, कोंभळी, मिरजगाव, माही, खेड, कुळधरण, कोरेगाव, वालवड (१०)
अहिल्यानगर	पारनेर	केळी	निघोज, जवळा. (२)
अहिल्यानगर	श्रीगोंदा	केळी	काष्टी, श्रीगोंदा, मांडवगण, बेलवंडी, पेडगाव, चिंभळा, देवदैठण, आढळगाव, लोणी व्यंकनाथ (९)
अहिल्यानगर	जामखेड	केळी	जामखेड, नात्रज, नायगाव, खर्डा, साकत, पाटोदा, अरणगाव (७)
अहिल्यानगर	नेवासा	केळी	नेवासा खु., कुकाना, चांदा, वडाळा ब., नेवासा बु., सलाबतदपुर, सोनई, घोडेगाव, प्रवरा संगम, देडगाव, भानसहिवरे. (११)
अहिल्यानगर	अकोले	केळी	ब्राम्हणवाडा (१)
अहिल्यानगर	शेवगाव	केळी	एरंडगाव, चापडगाव, भातकुडगाव, शेवगाव, बोधेगाव, ढोरजळगाव, दहीगवहा ने., मुंगी. (८)
अहिल्यानगर	राहुरी	केळी	राहुरी, वांबोरी, बारागाव नांदुर. (३)
अहिल्यानगर	पाथर्डी	केळी	मिरी, तिसगाव, खरवंडी का. (३)
अहिल्यानगर	संगमनेर	केळी	संगमनेर खु., समनापूर (२)
अहिल्यानगर	श्रीरामपूर	केळी	टाकळीभान (१)
अहिल्यानगर	अकोले	डाळिंब	अकोले, विरगाव, कोतूळ, ब्राम्हणवाडा, समशेरपुर, लिंगदेव, रोभोंडी. (७)
अहिल्यानगर	कर्जत	डाळिंब	कर्जत, राशीन, भांबोरा, कोंभळी, मिरजगाव, माही, खेड, कुळधरण, वालवड, कोरेगाव. (१०)
अहिल्यानगर	कोपरगाव	डाळिंब	रवंदे, कोपरगाव, दहेगाव बोलका, सुरेगाव, पोहेगाव, कोकमठाण. (६)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
अहिल्यानगर	जामखेड	डाळिंब	जामखेड, अरणगांव, नात्रज, नायगाव, खर्डा, साकत, पाटोदा. (७)
अहिल्यानगर	नगर	डाळिंब	सावेडी, कापूरवाडी, भिंगार, नागापूर, चिंचोडी पाटील, वाळकी, रुईछत्तीसी, नालेगाव, जेऊर, चास, केडगाव, नेप्ती. (१२)
अहिल्यानगर	नेवासा	डाळिंब	नेवासा (बु.), सलाबतपूर, कुकाणा, चांदा, घोडेगाव, वडाळा बहिरोबा, नेवासा खु., सोनई, प्रवरा संगम, देडगाव, भाणसहिवरे. (११)
अहिल्यानगर	पाथर्डी	डाळिंब	पाथर्डी, माणिकदौंडी, टाकळीमानूर, करंजी, मिरी, कोरडगाव, तिसगाव, अकोला, खरवंडी का. (९)
अहिल्यानगर	पारनेर	डाळिंब	पारनेर, भाळवणी, वाडेगव्हाण, वडझिरे, निघोज, टाकळीढाकेश्वर, पळशी, सुपा, अळकुटी, जवळा, पळवे खु., कान्हूर पठार. (१२)
अहिल्यानगर	राहाता	डाळिंब	राहाता, शिर्डी, लोणी, बाभळेश्वर, पुणतांबा, अस्तगाव (६)
अहिल्यानगर	राहुरी	डाळिंब	राहुरी, सात्रळ, तहाराबाद, देवळाली प्र, ब्राम्हणी, वांबोरी, टाकळीमियाँ, बारागाव नांदुर. (८)
अहिल्यानगर	शेवगाव	डाळिंब	शेवगाव, भातकुडगाव, एरंडगाव, चापडगाव, बोधेगाव, ढोरजळगाव, दहीगाव ने., मुंगी. (८)
अहिल्यानगर	श्रीगोंदा	डाळिंब	श्रीगोंदा, मांडवगण, बेलवंडी, पेडगाव, चिंभळा, देवदैठण, कोळगाव, काष्टी, लोणी व्यंकनाथ, आढळगाव, भानगाव. (११)
अहिल्यानगर	श्रीरामपूर	डाळिंब	उंदीरगाव, टाकळीभान, बेलापूर, श्रीरामपूर, कारेगाव. (५)
अहिल्यानगर	संगमनेर	डाळिंब	संगमनेर बु., धांदरफळ बु., अश्वि बु., सिबलापूर, तळेगाव, सामनापूर, घारगाव, डोळसणे, साकूर, पिंपर्णे, नांदुर खंदरमाळ, निमोण, संगमनेर खु., घुलेवाडी. (१४)
अहिल्यानगर	अकोले	द्राक्ष	विरगाव (१)
अहिल्यानगर	कर्जत	द्राक्ष	कर्जत, राशीन, भांबोरा, खेड, कुळधरण (५)
अहिल्यानगर	कोपरगाव	द्राक्ष	रवंदे, कोपरगाव, दहेगाव बोलका, सुरेगाव, पोहेगाव, कोकमठाण. (६)
अहिल्यानगर	जामखेड	द्राक्ष	नात्रज (१)
अहिल्यानगर	पारनेर	द्राक्ष	निघोज, वाडेगव्हाण, पळवे खु., जवळा, सुपा. (५)
अहिल्यानगर	राहाता	द्राक्ष	राहाता, लोणी, बाभळेश्वर, पुणतांबा, शिर्डी, अस्तगाव. (६)
अहिल्यानगर	राहुरी	द्राक्ष	ताहाराबाद, देवळाली प्रवरा, सात्रळ, बारागाव नांदुर, वांबोरी (५)
अहिल्यानगर	श्रीगोंदा	द्राक्ष	बेलवंडी, चिंभळा, श्रीगोंदा, पेडगाव, देवदैठण, कोळगाव, भानगाव, आढळगाव, लोणी व्यंकनाथ, काष्टी (१०)
अहिल्यानगर	श्रीरामपूर	द्राक्ष	श्रीरामपूर, बेलापूर, कारेगाव (३)
अहिल्यानगर	संगमनेर	द्राक्ष	संगमनेर बु., घारगाव, धांदरफळ बु., संगमनेर खु., डोळसणे. (५)
अहिल्यानगर	कर्जत	पपई	कर्जत, राशीन, भांबोरा, कोंभळी, मिरजगाव, माही, खेड, कुळधरण, वालवड, कोरेगाव. (१०)
अहिल्यानगर	नेवासा	पपई	कुकाणा, भानस हिवरे, सलाबतदपुर, देडगाव (४)
अहिल्यानगर	पाथर्डी	पपई	मिरी, तिसगाव (२)
अहिल्यानगर	श्रीरामपूर	पपई	टाकळीभाण, कारेगाव (२)
अहिल्यानगर	शेवगाव	पपई	ढोरजळगाव, एरंडगाव, भातकुडगाव, दहिगांव ने., मुंगी, चापडगाव, शेवगाव, बोधेगाव (८)
अहिल्यानगर	श्रीगोंदा	पपई	श्रीगोंदा, बेलवंडी, चिंभळा, लोणी व्यंकनाथ (४)
अहिल्यानगर	पारनेर	पपई	जवळा, अळकुटी (२)
अहिल्यानगर	कर्जत	मोसंबी	माही, मिरजगाव (२)
अहिल्यानगर	नेवासा	मोसंबी	सलाबतपुर, कुकाणा, चांदा, घोडेगाव, भानसहिवरे. (५)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
अहिल्यानगर	पाथर्डी	मोसंबी	करंजी, पाथर्डी, टाकळी मानुर, मिरी, कोरडगाव, तिसगाव, अकोला, खरवंडी का (८)
अहिल्यानगर	शेवगाव	मोसंबी	चापडगांव, बोधेगाव, एरंडगाव, भातकुडगाव, शेवगाव, ढोरजळगाव, दहीगांव ने., मुंगी. (८)
अहिल्यानगर	नगर	मोसंबी	वाळकी, रुईछत्तीसी (२)
अहिल्यानगर	श्रीरामपूर	मोसंबी	उंदिरगाव, कारेगाव, टाकळीभाण (३)
अहिल्यानगर	कर्जत	संत्रा	मिरजगाव, माही, कोंभळी, कोरेगाव (४)
अहिल्यानगर	नगर	संत्रा	कापुरवाडी, केडगाव, भिंगार, नागापुर, जेऊर, चिंचोडी पाटील, वाकळी, चास, रुईछत्तीसी, नालेगाव, सावेडी, नेप्ती. (१२)
अहिल्यानगर	नेवासा	संत्रा	चांदा, घोडेगांव, कुकाणा, देडगाव, भाणसहिवरे. (५)
अहिल्यानगर	पाथर्डी	संत्रा	करंजी, पाथर्डी, माणिकदौंडी, मिरी, टाकळीमानुर, कोरडगाव, तिसगाव, अकोला, खरवंडी का. (९)
अहिल्यानगर	पारनेर	संत्रा	वाडेगव्हाण, निघोज, भाळवणी, पारनेर, पळवे खु., जवळा, वडझिरे, अळकुटी, पळशी, टाकळी ढोकेश्वर, सुपा, कान्हूर पठार. (१२)
अहिल्यानगर	राहुरी	संत्रा	वांबोरी, बारगाव नांदुर. (२)
अहिल्यानगर	शेवगाव	संत्रा	एरंडगाव, ढोरजळगाव, शेवगाव, भातकुडगाव, बोधेगाव, चापडगाव, दहेगाव ने., मुंगी. (८)
अहिल्यानगर	श्रीगोंदा	संत्रा	बेलवंडी, देवदैठण, कोळगाव, मांडवगण, आडळगाव, लोणी व्यंकनाथ, भाणगाव, श्रीगोंदा (८)
अहिल्यानगर	जामखेड	संत्रा	जामखेड, अरणगांव, नान्नज, नायगाव, खर्डा, साकत, पाटोदा. (७)
अहिल्यानगर	नेवासा	नारळ	नेवासा खु., घोडेगांव (२)
धाराशीव	उमरगा	आंबा	उमरगा, दार्ळीब, नारंगवाडी, मुळज, मुरुम, बलसूर, बेडगा. (७)
धाराशीव	धाराशीव	आंबा	धाराशीव श., धाराशीव ग्रा., बेंबळी, केशेगाव, पाडोळी, तेर, ढोकी, जागजी, करजखेडा, येडशी, अंबेजवळगाव. (११)
धाराशीव	कळंब	आंबा	कळंब, इटकूर, येरमाळा, मोहा, शिराढोण, गोंविदपूर, मस्सा खं., नायगाव. (८)
धाराशीव	तुळजापूर	आंबा	तुळजापूर, सावरगाव, सलगरा दि, ईटकळ, जळकोट, मंगरुळ, नळदुर्ग, आरळी बु., तामलवाडी. (९)
धाराशीव	परंडा	आंबा	परंडा, आसु, जवळा नि., सोनारी, अनाळा, पाचपिपळा, शेळगाव. (७)
धाराशीव	भूम	आंबा	भूम, वालवड, माणकेश्वर, अंभी, ईट, आष्टा, पाथुड. (७)
धाराशीव	लोहारा	आंबा	लोहारा, माकणी, जेवळी, धानोरी. (४)
धाराशीव	वाशी	आंबा	वाशी, तेरखेडा, पारगाव, पारा. (४)
धाराशीव	उमरगा	केळी	उमरगा, दार्ळीब, नारंगवाडी, मुळज, मुरुम, बलसूर, बेडगा. (७)
धाराशीव	धाराशीव	केळी	धाराशीव श., धाराशीव ग्रा., बेंबळी, केशेगाव, पाडोळी, तेर, ढोकी, जागजी, करजखेडा, येडशी, अंबेजवळगाव. (११)
धाराशीव	कळंब	केळी	कळंब, इटकूर, येरमाळा, मोहा, शिराढोण, गोंविदपूर, मस्सा खं., नायगाव (८)
धाराशीव	तुळजापूर	केळी	तुळजापूर, सावरगाव, सलगरा दि, ईटकळ, जळकोट, मंगरुळ, नळदुर्ग, आरळी बु., तामलवाडी. (९)
धाराशीव	परंडा	केळी	परंडा, आसु, जवळा नि., सोनारी, अनाळा, पाचपिपळा, शेळगाव. (७)
धाराशीव	भूम	केळी	भूम, वालवड, माणकेश्वर, अंभी, ईट, आष्टा, पाथुड (७)
धाराशीव	लोहारा	केळी	लोहारा, माकणी, जेवळी, धानोरी. (४)
धाराशीव	वाशी	केळी	वाशी, तेरखेडा, पारगाव, पारा. (४)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
धाराशीव	उमरगा	डाळिंब	उमरगा, दाळींब, नारंगवाडी, मुळज, मुरुम, बेडगा, बलसूर (७)
धाराशीव	धाराशीव	डाळिंब	धाराशीव श., धाराशीव ग्रा., बेंबळी, केशोगाव, पाडोळी, तेर, ढोकी, जागजी, करजखेडा, येडशी, अंबेजवळगाव. (११)
धाराशीव	कळंब	डाळिंब	कळंब, इटकूर, येरमाळा, मोहा, शिराढोण, गोंविदपूर, मस्सा खं., नायगाव. (८)
धाराशीव	तुळजापूर	डाळिंब	तुळजापूर, सावरगाव, सलगरा दि, ईटकळ, जळकोट, मंगरुळ, नळदुर्ग, आरळी बु., तामलवाडी. (९)
धाराशीव	परंडा	डाळिंब	परंडा, आसु, जवळा नि., सोनारी, अनाळा, पाचपिंपळा, शेळगाव. (७)
धाराशीव	भूम	डाळिंब	भूम, वालवड, माणकेश्वर, अंभी, ईट, आष्टा, पाथुड. (७)
धाराशीव	लोहारा	डाळिंब	लोहारा, माकणी, जेवळी, धानोरी. (४)
धाराशीव	वाशी	डाळिंब	वाशी, तेरखेडा, पारगाव, पारा. (४)
धाराशीव	उमरगा	द्राक्ष	उमरगा, दाळींब, नारंगवाडी, मुळज, मुरुम, बेडगा, बलसूर (७)
धाराशीव	धाराशीव	द्राक्ष	धाराशीव श., धाराशीव ग्रा., बेंबळी, केशोगाव, पाडोळी, तेर, ढोकी, जागजी, करजखेडा, येडशी, अंबेजवळगाव. (११)
धाराशीव	कळंब	द्राक्ष	कळंब, इटकूर, येरमाळा, मोहा, शिराढोण, गोंविदपूर, मस्सा खं., नायगाव (८)
धाराशीव	तुळजापूर	द्राक्ष	तुळजापूर, सावरगाव, सलगरा दि, ईटकळ, जळकोट, मंगरुळ, नळदुर्ग, आरळी बु., तामलवाडी. (९)
धाराशीव	परंडा	द्राक्ष	परंडा, आसु, जवळा नि., सोनारी, अनाळा, पाचपिंपळा, शेळगाव. (७)
धाराशीव	भूम	द्राक्ष	भूम, वालवड, माणकेश्वर, अंभी, ईट, आष्टा, पाथुड. (७)
धाराशीव	लोहारा	द्राक्ष	लोहारा, माकणी, जेवळी, धानोरी. (४)
धाराशीव	वाशी	द्राक्ष	वाशी, तेरखेडा, पारगाव, पारा. (४)
धाराशीव	उमरगा	पपई	मुरुम, दाळींब (२)
धाराशीव	धाराशीव	पपई	धाराशीव ग्रा., केशोगाव, बेबळी, जागजी, येडशी, आंबेजवळगाव (६)
धाराशीव	कळंब	पपई	मस्सा खं., नायगाव, कळंब, इटकूर, येरमाळा, मोहा, शिराढोण, गोंविदपूर (८)
धाराशीव	तुळजापूर	पपई	तुळजापूर, सावरगाव, सलगरा दि, ईटकळ, जळकोट, मंगरुळ, नळदुर्ग, आरळी बु., तामलवाडी. (९)
धाराशीव	परंडा	पपई	परंडा, आसु, जवळा नि., सोनारी, अनाळा, पाचपिंपळा, शेळगाव. (७)
धाराशीव	भूम	पपई	भूम, वालवड, माणकेश्वर, अंभी, ईट, आष्टा, पाथुड (७)
धाराशीव	वाशी	पपई	वाशी, तेरखेडा, पारगाव, पारा. (४)
धाराशीव	धाराशीव	मोसंबी	धाराशीव ग्रा., जागजी, ढोकी, तेर, अंबेजवळगाव, येडशी. (६)
धाराशीव	कळंब	मोसंबी	शिराढोण, गोंविदपूर, नायगाव (३)
धाराशीव	तुळजापूर	मोसंबी	तुळजापूर, सावरगाव, सलगरा दि, ईटकळ, जळकोट, मंगरुळ, नळदुर्ग, आरळी बु., तामलवाडी. (९)
धाराशीव	परंडा	मोसंबी	परंडा, आसु, जवळा नि., सोनारी, अनाळा, पाचपिंपळा, शेळगाव. (७)
धाराशीव	भूम	मोसंबी	वालवड, माणकेश्वर, अंभी, ईट (४)
धाराशीव	वाशी	मोसंबी	वाशी, तेरखेडा, पारगाव, पारा. (४)
धुळे	शिंदखेडा	आंबा	चिमटाणा, शेवाळे, दोंडाईचा, मालपूर. (४)
धुळे	शिरपूर	आंबा	गिधाडे, दहिवद (२)
धुळे	साक्री	आंबा	साक्री, कासार, म्हसदी प्रने, निजामपूर, पिंपळनेर, छाईल (६)
धुळे	धुळे	केळी	लामकणी (१)
धुळे	शिंदखेडा	केळी	शिंदखेडा, खलाणे, दोंडाईचा, विखरण, चिमटाणा, शेवाळे, नरडाणे, बेटावद, वर्षी, विरदेल, रंजाणे, तामथरे, पिंपराड, निमगुळ, ब्राम्हणे, गोराने, मालपूर (१७)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
धुळे	शिरपूर	केळी	शिरपूर, बोराडी, अर्थे, जवखेडे, होळनाथे, थाळनेर, गिधाडे, करवंद, दहिवद (९)
धुळे	साक्री	केळी	बळसाणे, पिंपळनेर, दुसाने. (३)
धुळे	धुळे	पपई	लामकणी, गाडउतार (२)
धुळे	शिंदखेडा	पपई	शिंदखेडा, चिमठाणा, शेवाडे, खलाने, नरडाणे, बेटावद, वर्षी, दोंडाईचा, विखरन, विरदेल, रजाने, तांमथरे, गोराने, पिंपराड, मालपूर, निमगुळ, ब्राम्हणे. (१७)
धुळे	शिरपूर	पपई	शिरपूर, बोराडी, अर्थे, होळनाथे, जवखेडे, थाळनेर, गिधाडे, करवंद, दहिवद (९)
धुळे	साक्री	डाळिंब	कासारे, म्हसदी प्रने, छाईल, पिंपळनेर, जैताने, शेवाळी दा., बल्हाणे (७)
परभणी	गंगाखेड	आंबा	माखणी, गंगाखेड, महातपुरी, राणीसावरगाव, पिंपळदरी. (५)
परभणी	पालम	आंबा	बनवस, चाटोरी, राव राजूर (३)
परभणी	जितुर	आंबा	बोरी (१)
परभणी	परभणी	आंबा	जांब, पिंगळी, परभणी ग्रा., पेडगाव (४)
परभणी	पुर्णा	आंबा	कवडगाव (१)
परभणी	मानवत	आंबा	रामपुरी बु. (१)
परभणी	सेलू	आंबा	सेलू (१)
परभणी	पाथरी	आंबा	पाथरी, बाभळगाव (२)
परभणी	सोनपेठ	आंबा	सोनपेठ, आवलगाव, वडगाव, शेळगाव. (४)
परभणी	गंगाखेड	केळी	गंगाखेड, महातपुरी, माखणी, राणीसावरगाव, पिंपळदरी. (५)
परभणी	जितुर	केळी	जितुर, बोरी, सावंगी म्हा. (३)
परभणी	परभणी	केळी	पेडगाव, परभणी ग्रा, जांब, सिंगणापूर, दैठणा, पिंगळी, झरी, टाकळी कु. (८)
परभणी	पाथरी	केळी	पाथरी, हादगाव, बाभळगाव, कासापुरी (४)
परभणी	मानवत	केळी	मानवत, केकरजवळा, रामपुरी बु. (३)
परभणी	सेलू	केळी	कुपटा, मोरेगाव, वालूर (३)
परभणी	सोनपेठ	केळी	सोनपेठ, आवलगाव, वडगाव (३)
परभणी	पालम	केळी	पेठ शिवणी, रावराजूर (२)
परभणी	पुर्णा	केळी	पुर्णा, कावलगाव, लिमला, कातनेश्वर, चुडावा, ताडकळस (६)
परभणी	जितुर	डाळिंब	चारठाणा, आडगाव (२)
परभणी	गंगाखेड	पपई	गंगाखेड (१)
परभणी	परभणी	पपई	परभणी ग्रा., पिंगळी, सिंगणापूर (३)
परभणी	मानवत	पपई	केकरजवळा (१)
परभणी	जितुर	मोसंबी	जितुर, बोरी (२)
परभणी	पुर्णा	मोसंबी	चुडावा, कावलगाव (२)
परभणी	सेलू	मोसंबी	सेलू, वालूर. (२)
परभणी	जितुर	संत्रा	जितुर, बोरी, सावंगी म्हा., आडगाव (४)
परभणी	परभणी	संत्रा	जांब, दैठणा, पेडगाव, टाकळी कु., परभणी ग्रा (५)
परभणी	पुर्णा	संत्रा	पुर्णा, चुडावा, कावलगाव (३)
परभणी	मानवत	संत्रा	मानवत, कोल्हा, केकरजवळा, ताडबोरगाव (४)
परभणी	सोनपेठ	संत्रा	सोनपेठ (१)
परभणी	सेलू	संत्रा	कुपटा, सेलू, वालूर (३)
रायगड	अलिबाग	आंबा	अलिबाग, पोयनाड, किहीम, सारळ, चौल, चरी, रामराज, कामार्ले, नागांव (९)
रायगड	उरन	आंबा	उरन, कोप्रोली, जासई (३)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
रायगड	कर्जत	आंबा	कर्जत, नेरळ, कडाव, कळंब, कशेळे, पाथरज, चिचवली (७)
रायगड	खालापूर	आंबा	चौक, वावोशी, खोपोली, खालापूर, वासांबे (५)
रायगड	तळा	आंबा	तळा, मांदाड, सोनसडे (३)
रायगड	पनवेल	आंबा	पनवेल, पोयंजे, ओवळे, कर्नाळा, तळोजे, मोरबे, दापिवली, नेरे, पळस्पे (९)
रायगड	पेण	आंबा	हमरापूर, वाशी, पेण, कासू, कामार्ली. (५)
रायगड	पोलादपूर	आंबा	पोलादपूर, कोढंवी, वाकण (३)
रायगड	महाड	आंबा	महाड, बीरवाडी, नाते, करंजाडी, खरवली, तुडील, गोंडाळे, शिरगाव, मांघरुण (९)
रायगड	माणगाव	आंबा	माणगाव, इंदापूर, गोरेगाव, निजामपूर, विळे, मोर्बा, लोणेरे (७)
रायगड	मुरुड	आंबा	मुरुड, नांदगाव, बोर्ली (३)
रायगड	म्हसळा	आंबा	म्हसळा, खामगाव, मेंदडी. (३)
रायगड	रोहा	आंबा	रोहा, चनेरा, कोलाड, नागोटणे, घोसाळे, निडी त. अष्टमी, आंबेवाडी (८)
रायगड	श्रीवर्धन	आंबा	श्रीवर्धन, वाळवटी, बोलीपंचतन (३)
रायगड	सुधागड	आंबा	पाली, नांदगाव, जांभूळपाडा, पेडली (४)
रायगड	कर्जत	काजू	पाथरज (१)
रायगड	तळा	काजू	तळा, मांदाड, सोनसडे (३)
रायगड	पनवेल	काजू	मोरबे (१)
रायगड	पेण	काजू	कासू, कामार्ली (२)
रायगड	महाड	काजू	महाड, बीरवाडी, नाते, करंजाडी, खरवली, तुडील, शिरगाव, गोंडाळे. (८)
रायगड	माणगाव	काजू	इंदापूर, गोरेगाव, निजामपूर, विळे, मोर्बा. (५)
रायगड	म्हसळा	काजू	म्हसळा, खामगाव, मेंदडी. (३)
रायगड	रोहा	काजू	रोहा, चणेरा, कोलाड, नागोटणे, घोसाळे, निडी त. अष्टमी, आंबेवाडी (८)
रायगड	श्रीवर्धन	काजू	श्रीवर्धन, वाळवटी, बोलीपंचतन (३)
रायगड	सुधागड	काजू	पाली, नांदगाव, जांभूळपाडा, पेडली (४)
रायगड	अलिबाग	नारळ	अलिबाग, किहीम, सारळ, चौल, नागांव (५)
रायगड	मुरुड	नारळ	मुरुड, नांदगाव, बोर्ली (३)
रायगड	श्रीवर्धन	नारळ	श्रीवर्धन, वाळवटी, बोलीपंचतन (३)
रायगड	अलिबाग	सुपारी	अलिबाग, किहीम, सारळ, चौल, नागांव (५)
रायगड	मुरुड	सुपारी	मुरुड, नांदगाव, बोर्ली (३)
रायगड	श्रीवर्धन	सुपारी	श्रीवर्धन, वाळवटी, बोलीपंचतन (३)

समूह क्र. ६

आंबिया बहार समाविष्ट जिल्हे-जालना,नांदेड,वाशिम,सातारा (४)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
जालना	अंबड	आंबा	अंबड, वडीगोद्री, धनगरपिंप्री, जामखेड, रोहिलागड, सुखापूरी, शहागड, ताडहदगांव, गोंदी. (९)
जालना	घनसावंगी	आंबा	घनसावंगी, तिर्थपुरी, कुंभारपिंपळगाव, राणीउंचेगांव, अंतरवाली टेंभी, पानेवाडी, रांजणी जांबसमर्थ. (७)
जालना	जाफ्राबाद	आंबा	टेंभुर्णी, कुंभारझरी, वरुड बु., जाफ्राबाद, माहोरा,कोळेगाव. (६)
जालना	जालना	आंबा	वाघुळ (जा.), रामनगर, सेवली, पाचन वडगाव, जालना ग्रामीण, नेर, जालना(श),गोलापांगरी, विरेगाव, सावंगीतलाव. (१०)
जालना	परतूर	आंबा	श्रीष्टी, परतूर (२)
जालना	बदनापूर	आंबा	शेलगांव, दाभाडी, बावणेपांगरी, रोषणगाव, बदनापूर,चिखली. (६)
जालना	भोकरदन	आंबा	आव्हाना, दानापूर, भोकरदन, राजूर, पिंपळगाव (रे.), हसनाबाद, आन्वा, सिपोरा (बा.), धावडा, केदारखेडा, जानेफळ दाभाडी. (११)
जालना	मंठा	आंबा	पांगरी (गो.), मंठा (२)
जालना	अंबड	केळी	अंबड, वडी गोद्री, शहागड, सुखापूरी, धनगरपिंप्री, गोंदी, जामखेड, रोहिलागड, ताडहदगाव (९)
जालना	घनसावंगी	केळी	तिर्थपुरी, कुंभार पिंपळगाव, घनसावंगी, राणीउंचेगाव, जांबसमर्थ, अंतरवाली टेंभी, रांजनी, पानेवाडी (८)
जालना	जालना	केळी	वाघुळ जां., रामनगर, विरेगाव, सावंगीतलाव, गोलापांगरी, जालना ग्रा., सेवली, नेर, पाचनवडगाव (९)
जालना	परतूर	केळी	परतूर, आष्टी, श्रीष्टी, वाटूर, सातोना (खु.), कोकाटे हदगांव. (६)
जालना	मंठा	केळी	मंठा, तळणी (२)
जालना	भोकरदन	केळी	धावडा (१)
जालना	जाफ्राबाद	केळी	कुभारझरी (१)
जालना	अंबड	डाळिंब	अंबड, गोंदी, धनगरपिंप्री, रोहीलागड, वडीगोद्री, सुखापूरी, जामखेड,शहागड, ताडहदगांव. (९)
जालना	घनसावंगी	डाळिंब	घनसावंगी, तिर्थपुरी, कुभार पिंपळगाव, रांजणी, अंतरवाली टेंभी, जांबसमर्थ, राणी उंचेगाव, पानेवाडी (८)
जालना	जाफ्राबाद	डाळिंब	जाफ्राबाद, माहोरा, टेंभुर्णी, वरुड बु., कुभारझरी, कोळेगाव (६)
जालना	जालना	डाळिंब	जालना ग्रा., वाघुळ (जा.), विरेगांव, रामनगर, पाचनवडगांव, नेर, सेवली, जालना(श), सावंगीतलाव, गोलापांगरी (१०)
जालना	परतूर	डाळिंब	श्रीष्टी. (१)
जालना	बदनापूर	डाळिंब	बदनापूर, दाभाडी, रोषणगांव, शेलगांव, बावणेपांगरी,चिखली. (६)
जालना	भोकरदन	डाळिंब	भोकरदन, राजूर, हसनाबाद, केदारखेडा, सिपोरा बा., पिंपळगाव रेनुकाई, धावडा, आन्वा, आव्हाना, जानेफळ दाभाडी, दानापूर. (११)
जालना	मंठा	डाळिंब	मंठा, पांगरी गोसावी, तळणी (४)
जालना	अंबड	द्राक्ष	जामखेड, रोहीलागड, सुखापूरी, धनगरपिंप्री, वडीगोद्री, अंबड, गोंदी,ताडहदगांव, शहागड. (९)
जालना	घनसावंगी	द्राक्ष	रानीउंचेगाव, अंतरवाली टेंभी, घनसावंगी, तिर्थपुरी, कुभार पिंपळगाव, रांजणी, जांबसमर्थ, पानेवाडी (८)
जालना	जाफ्राबाद	द्राक्ष	टेंभुर्णी, कुंभारझरी (२)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
जालना	जालना	द्राक्ष	वाघुळ जां., जालना (ग्रा.), रामनगर, पाचन वडगाव, जालना (श), नेर, सेवली, विरेगाव, सावंगीतलाव, गोलापांगरी (१०)
जालना	बदनापूर	द्राक्ष	बदनापूर, शेलगाव, रोषणगाव, बावणेपांगरी, दाभाडी, चिखली (६)
जालना	भोकरदन	द्राक्ष	भोकरदन, सिपोरा बाजार, हसनाबाद, राजूर, केदारखेडा, पिंपळगाव रे., आन्वा, धावडा, आव्हाना, दानापूर, जानेफळ (११)
जालना	मंठा	द्राक्ष	तळणी (१)
जालना	अंबड	पपई	अंबड, गोंदी, रोहिलागड, सुखापूरी, वडीगोद्री, जामखेड, धनगरपिंप्री, शहागड, ताडहदगाव. (९)
जालना	घनसावंगी	पपई	घनसावंगी, राणीउचेगांव, कुंभारपिंपळगाव, तिर्थपुरी, अंतरवाली टेंभी, रांजनी, जांबसमर्थ, पानेवाडी (८)
जालना	जालना	पपई	विरेगाव, सेवली, नेर, सावंगीतलाव, गोलापांगरी, जालना ग्रा., रामनगर, पाचनवडगाव, वाघुळ जहांगीर (९)
जालना	परतूर	पपई	को. हदगाव, आष्टी, सातोना खु. (३)
जालना	बदनापूर	पपई	दाभाडी, बावणेपांगरी (२)
जालना	भोकरदन	पपई	भोकरदन, सिपोरा बाजार, हसनाबाद, राजूर, केदारखेडा, पिंपळगाव रे., आन्वा, धावडा, आव्हाना, दानापूर, जानेफळ (११)
जालना	अंबड	मोसंबी	अंबड, धनगरपिंप्री, जामखेडा, रोहीलागड, वडीगोद्री, सुखापूरी, गोंदी, शहागड, ताडहदगांव. (९)
जालना	घनसावंगी	मोसंबी	घनसावंगी, राणी उचेगाव, कुंभार पिंपळगाव, तिर्थपुरी, अंतरवाली टेंभी, जांबसमर्थ, रांजणी, पानेवाडी. (८)
जालना	जाफ्राबाद	मोसंबी	जाफ्राबाद, माहोरा, कुंभारझरी, टेंभुर्णी, कोळेगाव, वरुड बु. (६)
जालना	जालना	मोसंबी	जालना (श), जालना (ग्रा), रामनगर, नेर, विरेगाव, पाचनवडगाव, वाघुळ (जहांगीर), सेवली, सावंगीतलान, गोलापांगरी. (१०)
जालना	परतूर	मोसंबी	परतूर, वाटूर, सातोना खु, श्रीष्टी, आष्टी, कोकाटे हदगांव. (६)
जालना	बदनापूर	मोसंबी	बदनापूर, शेलगाव, दाभाडी, बावणेपांगरी, रोषणगाव, चिखली. (६)
जालना	भोकरदन	मोसंबी	भोकरदन, हसनाबाद, राजूर, केदारखेडा, पिंपळगाव रे., सिपोराबाजार, आन्वा, धावडा, आव्हाना, जानेफळ दाभाडी, दानापूर. (११)
जालना	मंठा	मोसंबी	माळतोंडी, मंठा, पांगरी गोसावी, तळणी, ढोकसाळ, जयपूर. (६)
जालना	मंठा	संत्रा	मंठा (१)
जालना	परतूर	संत्रा	श्रीष्टी, सातोना खु. (२)
नांदेड	अर्धापुर	आंबा	मालेगाव, दाभड (२)
नांदेड	कंधार	आंबा	कंधार, बारुळ, फुलवळ, पेटवडज, दिग्रस बु., उस्माननगर, कुरुळा (७)
नांदेड	किनवट	आंबा	मांडवी, शिवनी, किनवट, बोधडी (४)
नांदेड	नांदेड	आंबा	लिंबगांव, नाळेश्वर (२)
नांदेड	लोहा	आंबा	सोनखेड (१)
नांदेड	बिलोली	आंबा	लोहगाव (१)
नांदेड	भोकर	आंबा	मोघाळी, भोसी. (२)
नांदेड	मुखेड	आंबा	मुक्रमाबाद, बाऱ्हाळे, मुखेड, चंडोला, येवती, आंबूलगा बु. (६)
नांदेड	माहूर	आंबा	माहूर, वाई बाजार, वानोळा, सिंधखेड (४)
नांदेड	हदगाव	आंबा	निवघा, तळणी (२)
नांदेड	अर्धापुर	केळी	अर्धापूर, दाभड, मालेगांव (३)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
नांदेड	किनवट	केळी	इस्लापूर, शिवनी, किनवट, बोधडी (४)
नांदेड	देगलूर	केळी	मरखेल, नरंगल (२)
नांदेड	नांदेड	केळी	तरोडा बु., लिंबगांव, विष्णूपुरी, , नाळेश्वर (४)
नांदेड	नायगाव	केळी	बरवडा, कुंटूर, नरसी. (३)
नांदेड	भोकर	केळी	भोकर, भोसी (२)
नांदेड	मुदखेड	केळी	मुदखेड, मुगट, बारड (३)
नांदेड	मुखेड	केळी	येवती (१)
नांदेड	माहूर	केळी	माहूर, सिंदखेड (२)
नांदेड	लोहा	केळी	शेवडी बा. (१)
नांदेड	हदगाव	केळी	हदगाव, तामसा, मनाठा, आष्टी (४)
नांदेड	नांदेड	पपई	लिंबगांव, नाळेश्वर, तरोडा बु. (३)
नांदेड	अर्धापुर	पपई	ताभड, मालेगाव (२)
नांदेड	कंधार	पपई	कंधार (१)
नांदेड	हादगाव	पपई	तामसा, मनाठा (२)
नांदेड	भोकर	पपई	भोकर (१)
नांदेड	अर्धापुर	मोसंबी	मालेगाव (१)
नांदेड	कंधार	मोसंबी	बारुळ, फुलवळ, कंधार, उस्मानगर. (४)
नांदेड	मुखेड	मोसंबी	जाहूर (१)
नांदेड	धर्माबाद	मोसंबी	करखेली. (१)
नांदेड	हादगाव	मोसंबी	मनाठा (१)
नांदेड	नांदेड	मोसंबी	लिंबगांव, नाळेश्वर (२)
नांदेड	मुदखेड	मोसंबी	बारड, मुदखेड. (२)
नांदेड	नांदेड	संत्रा	लिंबगांव (१)
वाशिम	मानोरा	आंबा	मानोरा (१)
वाशिम	मानोरा	डाळिंब	उमरी बु., कुपटा (२)
वाशिम	मालेगाव	डाळिंब	मुंगळा (१)
वाशिम	मंगरुळपीर	पपई	धानोरा, मंगरुळपीर, कवठळ, पार्डीताड, पोटी, आसेगाव, शेलू खु (७)
वाशिम	कारंजा	पपई	धनज बु., हिवरा लाहे, कामरगाव, खेर्डा बु., पोहा, कारंजा (६)
वाशिम	मानोरा	पपई	कुपटा. (१)
वाशिम	वाशिम	केळी	अनसिंग, वारला (२)
वाशिम	कारंजा	संत्रा	खेर्डा बु, कारंजा, उंबर्डा बाजार, कामरगाव, धनज बु., पोहा, हिवरालाहे, येवता, खेर्डा. (९)
वाशिम	मंगरुळपीर	संत्रा	मंगरुळपीर, पोटी, कवठळ, धानोरा, पार्डीताड, शेलू खु. (६)
वाशिम	मानोरा	संत्रा	मानोरा, गिरोली, उमरी बु., कुपटा, शेंदुरजना (५)
वाशिम	मालेगाव	संत्रा	मालेगाव, मुंगळा, करंजी, किन्हीराजा, शिरपूर, चांडस, मेडसी, जऊळका (८)
वाशिम	रिसोड	संत्रा	रिसोड, केनवड, भरजहागीर, रिठद, वाकद, मोप, कवठा खु., गोवर्धन. (८)
वाशिम	वाशिम	संत्रा	वाशिम, अनसिंग, केकतउमरा, पार्डीआसरा, राजगाव, कोडाळा झामरे. (६)
सातारा	पाटण	आंबा	मोरगिरी, म्हावशी (२)
सातारा	फलटण	आंबा	आदकी बु. (१)
सातारा	खटाव	आंबा	वडूज, कातरखटाव, पुसेगाव, खटाव, बुध, औंध, पुसेसावळी, मायणी, निमसोड, कलेढोण, भोसरे. (११)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
सातारा	माण	आंबा	दहिवडी, म्हसवड, वर-मलवडी, मार्डी, गोंदवले(बु), कुकडवाड, शिंगणापूर, आंधळी, मलवडी (९)
सातारा	खंडाळा	आंबा	खंडाळा, शिरवळ, वाठार बु., लोणंद. (४)
सातारा	कराड	केळी	कोळे, सुपने, उब्रंज. (३)
सातारा	कोरेगाव	केळी	रहिमतपूर. (१)
सातारा	खटाव	केळी	मायणी. (१)
सातारा	फलटण	केळी	आसू, तरडगाव, होळ. (३)
सातारा	माण	केळी	वर - मलवडी, मलवडी, आंधळी. (३)
सातारा	सातारा	केळी	नागठाणे, शेंद्रे. (२)
सातारा	कोरेगाव	डाळिंब	वाठार स्टे. (१)
सातारा	खंडाळा	डाळिंब	खंडाळा, लोणंद, शिरवळ, वाठार बु. (४)
सातारा	खटाव	डाळिंब	खटाव, वडूज, पुसेगाव, औंध, पुसे सावळी, मायनी, कातर खटाव, बुध, निमसोड, भोसरे, कलेढोण (११)
सातारा	फलटण	डाळिंब	गिरवी, बरड, आदकी (बु), फलटण, राजाळे, आसू, तरडगाव, होळ, वाठार निंबाळकर, कोळंकी. (१०)
सातारा	माण	डाळिंब	म्हसवड, दहिवडी, वरकुटे मलवडी, मार्डी, कुकडवाड, गोंदवले(बु), शिंगणापूर, मलवडी, आंधळी. (९)
सातारा	कोरेगाव	द्राक्ष	कोरेगाव, वाठार स्टे., पिंपोडे(बु) (३)
सातारा	खटाव	द्राक्ष	कातरखटाव, वडूज, बुध, मायणी, कलेढोण, निमसोड. (६)
सातारा	फलटण	द्राक्ष	गिरवी, बरड, वाठार नि. (३)
सातारा	माण	द्राक्ष	म्हसवड, वरकुटे-मलवडी, कुकडवाड . (३)
सातारा	खटाव	पपई	पुसेगाव, मायणी, कलेढोण, निमसोड. (४)
सातारा	महाबळेश्वर	स्ट्रॉबेरी	तापोळा, लामज, महाबळेश्वर, पाचगणी. (४)
सातारा	जावळी	स्ट्रॉबेरी	कुडाळ, करहर, केळघर. (३)
सातारा	वाई	स्ट्रॉबेरी	वाई, ओझर्डे, पसरणी. (३)

समूह क्र. ७

आंबिया बहार समाविष्ट जिल्हे- अमरावती, छ. संभाजीनगर, नंदूरबार, पालघर, बीड, यवतमाळ (६)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
अमरावती	अंजनगाव सुर्जी	केळी	अंजनगाव, भंडारज, विहिगांव, सातेगांव (४)
अमरावती	अचलपूर	केळी	अचलपूर, पश्रोट, परतवाडा, परसापूर, रासेगाव (५)
अमरावती	चांदूर बाजार	केळी	शिरसगाव कसबा, ब्राम्हणवाडा थडी, तळेगाव मोहना, करजगाव (४)
अमरावती	धारणी	केळी	धुळघाट (१)
अमरावती	अमरावती	मोसंबी	बडनेरा, डवरगांव, माहुली जहांगिर, नांदगाव पेठ (४)
अमरावती	तिवसा	मोसंबी	वरखेड, वऱ्हा, मोझरी, कुऱ्हा, तिवसा (५)
अमरावती	धामणगाव रेल्वे	मोसंबी	धामणगाव रेल्वे, चिंचोली, अंजन सिंगी (३)
अमरावती	मोर्शी	मोसंबी	मोर्शी, हिवरखेड, शिरखेड, अंबाडा, नेरपिंगळाई, धामणगाव, रिद्धपूर (७)
अमरावती	वरुड	मोसंबी	वरुड, शेंदूरजनाघाट, लोणी, पुसळा, वाठोडा, राजूराबाजार (६)
अमरावती	अंजनगाव सुर्जी	संत्रा	अंजनगाव, भंडारज, विहीगांव, सातेगांव, कापूसतळणी (५)
अमरावती	अचलपूर	संत्रा	अचलपूर, रासेगाव, असदपूर, परसापूर, पश्रोट, परतवाडा (६)
अमरावती	अमरावती	संत्रा	अमरावती, वडाळी, बडनेरा, नवसारी, डवरगांव, माहुली जहांगिर, नांदगाव पेठ, रहाटगाव (८)
अमरावती	चांदूर बाजार	संत्रा	चांदूर बाजार, ब्राम्हणवाडा थडी, बेलोरा, करजगाव, शिरसगाव कसबा, तळेगाव मोहना, आसेगाव पुर्णा (७)
अमरावती	चांदूर रेल्वे	संत्रा	चांदूर रेल्वे, पळसखेड, घुईखेड, आमला विश्वेश्वर, सातेफळ (५)
अमरावती	चिखलदरा	संत्रा	चिखलदरा, सेमाडोह, टेंभूरसोडा, गौरखेड बाजार (४)
अमरावती	तिवसा	संत्रा	तिवसा, मोझरी, वऱ्हा, कुऱ्हा, वरखेड (५)
अमरावती	धामणगाव रेल्वे	संत्रा	धामणगाव रेल्वे, चिंचोली, भातकुली, अंजनसिंगी, मंगरुळ दस्तगिर, दत्तापूर, तळेगाव दशासर (७)
अमरावती	नांदगाव खंडेश्वर	संत्रा	नांदगाव खंडेश्वर, दाभा, शिवणी (रसुलापूर), मंगरुळ चव्हाळा, पापळ, लोणी टा., धानोरा गुरव, माहुली चोर. (८)
अमरावती	भातकुली	संत्रा	निंभा. (१)
अमरावती	मोर्शी	संत्रा	अंबाडा, हिवरखेड, रिद्धपूर, धामणगाव, नेरपिंगळाई, शिरखेड, मोर्शी. (७)
अमरावती	वरुड	संत्रा	वरुड, बेनोदा, पुसला, वाठोडा, लोणी, शेंदूरजना घाट, राजोरा बाजार (७)
अमरावती	चिखलदरा	आंबा	चुर्णी (१)
छ. संभाजीनगर	छ. संभाजीनगर	आंबा	चौका, कांचनवाडी, चित्तेपिपळगाव, करमाड, लाडसावंगी, चिखलटाणा, भावसिंगपूरा, पंढरपूर, शेकटा, कचनेर, वरुडकाजी, पिसादेवी (१२)
छ. संभाजीनगर	कन्नड	आंबा	पिशोर, नाचनवेल, चापानेर, चिंचोली, चिकलटाणा, करजखेडा, कन्नड, देवगाव रं., हातनूर, नागद. (१०)
छ. संभाजीनगर	खुल्दाबाद	आंबा	वेरुळ, बाजारसावंगी, सुलतानपूर, खुल्दाबाद. (४)
छ. संभाजीनगर	गंगापूर	आंबा	शेंदूरवाडा, गंगापूर, तुरकाबाद, मांजरी, डोंनगाव स, सि.वडगाव, आसेगाव, वाळूज, हसूल, गजगाव, जामगाव (११)
छ. संभाजीनगर	पैठण	आंबा	पैठण, पिंपळवाडी पी., बालानगर, लोहगाव, नांदर, ढोरकीन, बीडकीन, विहामांडला, आपेगाव, आडूळ. (१०)
छ. संभाजीनगर	फुलंब्री	आंबा	फुलंब्री, आळंद, वडोदबाजार, पिरबावडा, बाबरा (५)
छ. संभाजीनगर	वैजापूर	आंबा	वैजापूर, खंडाळा, लोणी (खु), महालगाव, शिऊर, बोरसर, बाबतारा, घायगाव, जानेफळ, नागमटाण, लासूरगाव. (११)
छ. संभाजीनगर	सिल्लोड	आंबा	बोरगाव बा, अजिठा, आंभई, आमटाणा, गोळेगाव, सिल्लोड, पालोद. (७)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
छ. संभाजीनगर	कन्नड	केळी	पिशोर, करंजखेडा, देवगावरंगारी, कन्नड, चिखलठाण, चापानेर, चिंचोली, नागद. (८)
छ. संभाजीनगर	गंगापूर	केळी	वाळूज, शेंदुरवाडा, गंगापूर, भेंडळा (४)
छ. संभाजीनगर	पैठण	केळी	पैठण, लोहगाव, पिंपळवाडी पी, विहामांडला, आपेगाव, नांदर, बालानगर, ढोरकीण (८)
छ. संभाजीनगर	वैजापूर	केळी	नागमठाण (१)
छ. संभाजीनगर	सिल्लोड	केळी	आमठाणा (१)
छ. संभाजीनगर	सोयगाव	केळी	सोयगाव, बनोटी, सावळदबारा, जरंडी (४)
छ. संभाजीनगर	छ. संभाजीनगर	डाळिंब	करमाड, लाडसावंगी, चित्तेपिंपळगाव, चौका, कांचनवाडी, चिकलठाणा, उस्मानपुरा, शेकटा, कचनेर, वरुडकाजी, पिसादेवी (११)
छ. संभाजीनगर	कन्नड	डाळिंब	नाचणवेल, पिशोर, करंजखेडा, देवगावरंगारी, चापानेर, चिंचोली, चिकलठाणा, कन्नड. (८)
छ. संभाजीनगर	खुल्दाबाद	डाळिंब	सुलतानपूर, वेरुळ, बाजार सांगवी, खुल्दाबाद. (४)
छ. संभाजीनगर	गंगापूर	डाळिंब	हार्सुल, वाळुंज, गंगापूर, तुरकाबाद, मांजरी, डोणगाव, सि. वडगाव, जामगाव, शेंदूरवाडा, भेंडळा, गाजगाव, आसेगाव. (१२)
छ. संभाजीनगर	पैठण	डाळिंब	पैठण, नांदर, विहामांडला, पिंपळवाडी पीराची, ढोरकीण, लोहगाव, बीडकीण, पाचो बु, आडुळ, बालानगर, आपेगाव, निलजगाव. (१२)
छ. संभाजीनगर	फुलंब्री	डाळिंब	फुलंब्री, वडोद बाजार, पीरबावडा, आळंद, बाबरा. (५)
छ. संभाजीनगर	वैजापूर	डाळिंब	लासुरगाव, नागमठाण, वैजापूर, खंडाळा, गारज, महालगाव, बोरसर, शिऊर, लोनी खु., बाबतारा, घायगाव, जानेफळ. (१२)
छ. संभाजीनगर	सिल्लोड	डाळिंब	सिल्लोड, आमठाणा, गोळेगाव, बोरगाव बाजार, निल्लोड, भराडी, अजिठा (७)
छ. संभाजीनगर	सोयगाव	डाळिंब	सोयगाव, बनोटी, जरंडी. (३)
छ. संभाजीनगर	छ. संभाजीनगर	द्राक्ष	कांचनवाडी, हार्सुल (वरुडकाजी), चिखलठाणा, चित्तेपिंपळगाव, करमाड, लाडसावंगी, चौका, शेकटा (८)
छ. संभाजीनगर	सिल्लोड	द्राक्ष	उंडणगाव. (१)
छ. संभाजीनगर	कन्नड	द्राक्ष	कन्नड, चिखलठाण, चापानेर, चिंचोळी, करंजखेडा, देवगावरंगारी (६)
छ. संभाजीनगर	गंगापूर	द्राक्ष	वाळूज, शेंदुरवाडा (२)
छ. संभाजीनगर	पैठण	द्राक्ष	पैठण, लोहगाव (२)
छ. संभाजीनगर	कन्नड	पपई	करंजखेड (१)
छ. संभाजीनगर	वैजापूर	पपई	वैजापूर. (१)
छ. संभाजीनगर	सोयगाव	पपई	जरंडी, सोयगाव, बनोटी, सावळदाबारा. (४)
छ. संभाजीनगर	पैठण	पपई	आपेगाव, नांदर, पैठण (३)
छ. संभाजीनगर	छ. संभाजीनगर	मोसंबी	करमाड, लाडसावंगी, चित्ते पिंपळगाव, चौका, कांचनवाडी, चिकलठाणा, शेकटा, कचनेर, वरुडकाजी, पिसादेवी, उस्मानपुरा. (११)
छ. संभाजीनगर	कन्नड	मोसंबी	देवगावरंगारी, करंजखेडा, चापानेर, चिंचोली, चिकलठाणा, कन्नड, पिशोर, नाचणवेल, हतनूर, नागद. (१०)
छ. संभाजीनगर	खुल्दाबाद	मोसंबी	बाजारसावंगी, वेरुळ, सुलतानपूर, खुल्दाबाद. (४)
छ. संभाजीनगर	गंगापूर	मोसंबी	हार्सुल, वाळुंज, शेंदुरवाडा, गंगापूर, तुरकाबाद, सि. वडगाव, मांजरी, डोणगाव, भेंडळा, जामगाव, गाजगाव, आसेगाव. (१२)
छ. संभाजीनगर	पैठण	मोसंबी	पैठण, नांदर, विहामांडला, पिंपळवाडी पीराची, ढोरकीण, लोहगाव, बीडकीण, पाचोड बु, आडुळ, बालानगर, पाचोड, निलजगाव, आपेगाव. (१३)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
छ. संभाजीनगर	फुलंब्री	मोसंबी	फुलंब्री, वडोद बाजार, पीरबावडा, आळंद (४)
छ. संभाजीनगर	वैजापूर	मोसंबी	लासुरगाव, वैजापूर, नागमठान, खंडाळा, गारज, महालगाव, बोरसर, शिऊर, लोनी खु., बाबतारा, घायगाव, जानेफळ (१२)
छ. संभाजीनगर	सिल्लोड	मोसंबी	गोळेगाव, निल्लोड, सिल्लोड (३)
छ. संभाजीनगर	सोयगाव	मोसंबी	सावळदबारा, सोयगाव, बनोटी, जरंडी. (४)
छ. संभाजीनगर	छ. संभाजीनगर	अंजीर	भावसिंगपूरा, पंढरपूर (२)
छ. संभाजीनगर	गंगापूर	अंजीर	आसेगाव (१)
नंदूरबार	अक्राणी	आंबा	रोषमाळ, चुलवड, खुंटामोडी, तोरणमाळ. (४)
नंदूरबार	तळोदा	आंबा	प्रतापपूर (१)
नंदूरबार	अक्कलकुवा	केळी	अक्कलकुवा (१)
नंदूरबार	तळोदा	केळी	तळोदा, बोरद, प्रतापपूर, सोमावल (४)
नंदूरबार	नंदूरबार	केळी	नंदूरबार, धानोरा, खोंडामोळी, आष्टे, कोरीट, मांडळ, रनाळे. (७)
नंदूरबार	शहादा	केळी	शहादा, प्रकाशा, कलसाडी, म्हसावद, ब्राम्हणपूरी, वडाळी, असलोद, सारंगखेडा, मोहीदा तश, मंदाणा. (१०)
नंदूरबार	तळोदा	पपई	तळोदा, बोरद, प्रतापपूर. (३)
नंदूरबार	नंदूरबार	पपई	आष्टे, कोरीट, खोंडामोळी, धोनोरा, नंदूरबार, मांडळ, रनाळा. (७)
नंदूरबार	शहादा	पपई	असलोद, कलसाडी, प्रकाशा, ब्राम्हणपुरी, मंदाणा, मोहीदा तश, म्हसावद, वडाळी, शहादा, सारंगखेडा (१०)
पालघर	जव्हार	आंबा	जव्हार, साखरखेत, जामसर (३)
पालघर	डहाणू	आंबा	डहाणू, चिंचणी, मल्यान, सायवन, कासा, वाणगाव, आशागड, आंबेसरी, चारोटी. (९)
पालघर	तलासरी	आंबा	तलासरी, झरी (२)
पालघर	पालघर	आंबा	पालघर, तारापुर, सफाळा, आगरवाडी, बोईसर, मनोर, कोळगाव, लालोंड, माहीम, दहीसर तर्फे मनोर. (१०)
पालघर	मोखाडा	आंबा	मोखाडा, खोडाळा (२)
पालघर	वसई	आंबा	वसई, मानिकपूर, विरार, निर्मळ, आगाशी, मांडवी, पेलहार, कामन, बोळीज (९)
पालघर	वाडा	आंबा	वाडा, कंचाड, कुडूस, कोने, मांडवा, खानिवली, मेट. (७)
पालघर	विक्रमगड	आंबा	विक्रमगड, तलवाडा, चिंचघर (३)
पालघर	जव्हार	काजू	जव्हार, साखरशेत, जामसर (३)
पालघर	मोखाडा	काजू	मोखाडा, खोडाळा (२)
पालघर	वाडा	काजू	मांडवा, मेट. (२)
पालघर	विक्रमगड	काजू	विक्रमगड, तलवाडा, चिंचघर (३)
पालघर	पालघर	केळी	पालघर, तारापूर, सफाळा, आगरवाडी, माहीम, कोळगाव. (६)
पालघर	वसई	केळी	निर्मळ, आगाशी, बोळीज (३)
पालघर	पालघर	नारळ	तारापूर, आगरवाडी, बोईसर, माहीम, कोळगाव (५)
पालघर	डहाणू	नारळ	डहाणू, चिंचणी, मल्यान, वाणगाव, आशागड, आंबेसरी (६)
पालघर	पालघर	सुपारी	आगरवाडी, माहीम, कोळगाव (३)
बीड	अंबाजोगाई	आंबा	अंबाजोगाई, लोखंडी-सावरगांव, बर्दापूर, घाटनांदुर, पाटोदा म, राडी, उजनी (७)
बीड	आष्टी	आंबा	कडा, धामणगाव, दौलावडगाव, आष्टी, टाकळसिंग, धानोरा, पिंपळा, दादेगाव, डोईटाण, आष्टा ह.ना. (१०)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
बीड	केज	आंबा	केज, होळ, युसुफ-वडगाव, बनसारोळा, ह.पिंप्री, नांदूरघाट, विडा, चिंचोलीमाळी, मस्साजोग (९)
बीड	गेवराई	आंबा	गेवराई, चंकलांबा, मादळमोही, पाचेगाव, तलवडा, रेवकी, जातेगाव, सिरसदेवी, कोळगाव, धोंडराई, उमापुर, पाडळसिंगी, माटेगाव. (१३)
बीड	धारुर	आंबा	धारुर, मोहखेड (२)
बीड	परळी वै.	आंबा	परळी (वै.), नागापुर, धर्मापुरी, पिंपळगाव-गाढे (४)
बीड	पाटोदा	आंबा	थेरला, अंमळनेर, दासखेड, पाटोदा, कुसळंब (५)
बीड	बीड	आंबा	पाली, नाळवंडी, पिंपळनेर, म्हाळसजवळा, पेडगांव, राजुरी (न.), मांजरसुंबा, नेकनूर, चौसाळा, लिंबागणेश, पारगाव सि., चन्हाटा, येळंब घाट, कुर्ला (१४)
बीड	माजलगाव	आंबा	माजलगाव, गंगामसला, दिंद्रुड, नित्रुड, तालखेड, किट्टी-आडगाव, मंजरथ (७)
बीड	वडवणी	आंबा	वडवणी, कवडगाव, चिंचवण (३)
बीड	शिरुर	आंबा	शिरुर (का.), रायमोहा, तितरवणी, गोमळवाडा, खलापूरी, ब्र. येळंब. (६)
बीड	अंबाजोगाई	केळी	पाटोदा म., घाटनांदूर, बर्दापूर, उजणी, राडी (५)
बीड	केज	केळी	बनसारोळा, विडा, केज, ह.पिंप्री, नांदूरघाट, होळ, यु.वडगाव, चिंचोलीमाळी, मस्साजोग (९)
बीड	गेवराई	केळी	तलवडा, जातेगांव, धोंडराई, मादळमोही, पाडळसिंगी, पाचेगाव, कोळगाव. (७)
बीड	परळी वै.	केळी	पिंपळगाव गाढे, मोहा (२)
बीड	आष्टी	केळी	टाकळसिंग. (१)
बीड	बीड	केळी	राजुरी (न.), नेकनूर, चौसाळा, म्हाळस-जवळा, पेंडगाव, पिंपळनेर. मांजरसुंबा, कुर्ला (८)
बीड	शिरुर	केळी	शिरुर (का.) (१)
बीड	माजलगाव	केळी	माजलगाव, गंगामसला, दिंद्रुड, नित्रुड, तालखेड, किट्टी-आडगाव, मंजरथ (७)
बीड	वडवणी	केळी	वडवणी, कवडगाव, चिंचवण (३)
बीड	आष्टी	डाळिंब	आष्टी, टाकळसिंग, कडा, धामणगाव, दौला-वडगाव, धानोरा, पिंपळा, दादेगाव, डोईठाण, आष्टा ह.ना. (१०)
बीड	गेवराई	डाळिंब	गेवराई, मादळमोही, जातेगाव, सिरसदेवी, धोंडराई, उमापुर, चंकलांबा, पाचेगाव, तलवडा, रेवकी, कोळगाव, माटेगाव, पाडळसिंगी. (१३)
बीड	पाटोदा	डाळिंब	दासखेड, पाटोदा, थेरला, अंमळनेर, कुसळंब (५)
बीड	बीड	डाळिंब	लिंबागणेश, नेकनूर, पाली, बीड, नाळवंडी, म्हाळस-जवळा, मांजरसुंबा, चौसाळा, पेंडगाव, पिंपळनेर, राजुरी (न.) (११)
बीड	माजलगाव	डाळिंब	माजलगाव, गंगामसला, दिंद्रुड, नित्रुड, तालखेड, किट्टी-आडगाव, मंजरथ (७)
बीड	वडवणी	डाळिंब	वडवणी, कवडगाव, चिंचवण (३)
बीड	शिरुर	डाळिंब	शिरुर (का.), रायमोहा, तितरवणी, गोमळवाडा, खलापूरी, ब्रम्हनाथ येळंब (६)
बीड	आष्टी	द्राक्ष	टाकळसिंग, कडा, (२)
बीड	केज	पपई	यु. वडगाव, बनसारोळा, वीडा, नांदूरघाट, ह. पिंप्री, चिंचोलीमाळी, मस्साजोग, केज, होळ (९)
बीड	गेवराई	पपई	गेवराई, धोंडराई, उमापुर, चंकलांबा, मादळमोही, पाचेगाव, जातेगाव, तलवडा, सिरसदेवी, पाडळसिंगी, रेवकी, कोळगाव, माटेगाव. (१३)
बीड	धारुर	पपई	मोहखेड (१)
बीड	बीड	पपई	पाली, म्हाळस-जवळा, मांजरसुंबा, चौसाळा, पेंडगाव, नेकनूर, पिंपळनेर, नाळवंडी, लिंबागणेश, राजुरी न., पारगाव सि., चन्हाटा, बीड, कुर्ला (१४)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
बीड	माजलगाव	पपई	माजलगाव, गंगामसला, दिंद्रुड, नित्रुड, तालखेड, किट्टी-आडगाव, मंजरथ (७)
बीड	वडवणी	पपई	वडवणी, कवडगाव, चिंचवण (३)
बीड	अंबाजोगाई	पपई	लो. सावरगाव (१)
बीड	गेवराई	मोसंबी	गेवराई, तलवडा, धोंडराई, उमापुर, चंकलांबा, मादळमोही, पाचेगाव, जातेगाव, रेवकी, सिरसदेवी, पाडळसिंगी, कोळगाव, माटेगाव (१३)
बीड	पाटोदा	मोसंबी	पाटोदा (१)
बीड	बीड	मोसंबी	नाळवंडी, पाली, म्हाळस-जवळा, मांजरसुंबा, चौसाळा, पेंडगाव, पिंपळनेर, राजुरी न. , लिंबागणेश, कुर्ला, घाटसावळी, पारगाव सि., च-हाटा, बीड, नेकनूर (१५)
बीड	माजलगाव	मोसंबी	माजलगाव, गंगामसला, दिंद्रुड, नित्रुड, तालखेड, किट्टी-आडगाव, मंजरथ (७)
बीड	वडवणी	मोसंबी	वडवणी, कवडगाव, चिंचवण (३)
बीड	शिरूर	मोसंबी	शिरूर (का.), तितरवणी, रायमोहा, खलापूरी, ब्रम्हनाथ-येलंब, गोमळवाडा (६)
बीड	आष्टी	संत्रा	आष्टी, कडा, धामणगाव, दौला-वडगाव, पिंपळा, टाकळसिंग, धानोरा, दादेगाव, डोईठाण, आष्टा ह.ना. (१०)
बीड	शिरूर	संत्रा	गोमळवाडा (१)
बीड	गेवराई	संत्रा	मादळमोही, कोळगांव. (२)
यवतमाळ	उमरखेड	केळी	उमरखेड, मुळावा, विडुळ, चातारी, ढाणकी, कुपटी, बिटरगाव, निंगनूर (८)
यवतमाळ	पुसद	केळी	जांब बाजार (१)
यवतमाळ	महागाव	केळी	हिवरा, गुंज, फुलसावंगी, महागाव, मोरथ (५)
यवतमाळ	आर्णि	मोसंबी	जवळा, लोनबेहळ, आर्णि (३)
यवतमाळ	पुसद	मोसंबी	ब्रम्हणगाव (१)
यवतमाळ	दिग्रस	मोसंबी	कलगाव, तिवरी (२)
यवतमाळ	राळेगाव	मोसंबी	झाडगाव, धानोरा, वाढोणा बा., वरद (४)
यवतमाळ	उमरखेड	संत्रा	उमरखेड, मुळावा, ढाणकी, विडुळ, चातारी, निंगनूर, कुपटी, बिटरगाव (८)
यवतमाळ	कळंब	संत्रा	कळंब, कोठा, सावरगाव, जोडमोहा, पिंपळगाव, मेटीखेडा (६)
यवतमाळ	दारव्हा	संत्रा	दारव्हा, महागाव, लोही (३)
यवतमाळ	दिग्रस	संत्रा	कालगाव, दिग्रस, तिवरी, तूपटाकळी., सिंगद. (५)
यवतमाळ	नेर	संत्रा	माणिकवाडा, वटफळी, शिरसगांव, मालखेड, नेर (५)
यवतमाळ	पुसद	संत्रा	पुसद, जांबबाजार, वरुड, गौळ खु., ब्रम्हणगाव, बोरी खु (६)
यवतमाळ	बाभुळगाव	संत्रा	घारपळ, सावर, वणी, पहर (४)
यवतमाळ	महागाव	संत्रा	मोरथ, गुंज, काळी (दौ). (३)
यवतमाळ	राळेगाव	संत्रा	राळेगाव, झाडगाव, धानोरा, वाढोणा बा., वरद (५)

समूह क्र. ८

आंबिया बहार समाविष्ट जिल्हे- कोल्हापूर, नागपूर, बुलढाणा, सांगली, हिंगोली (५)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
कोल्हापूर	आजरा	आंबा	आजरा, गवसे, मलिग्रे, उत्तुर (४)
कोल्हापूर	करवीर	आंबा	सांगरुळ, हळदी, इस्पुर्ली, कणेरी (४)
कोल्हापूर	कागल	आंबा	कागल, खडकेवाडा, कापशी, सिन्धनेर्ली, केनवडे, मुरगूड (६)
कोल्हापूर	गडहिंगलज	आंबा	महागाव (१)
कोल्हापूर	चंदगड	आंबा	नागनवाडी, माणगाव, तुर्केवाडी, हेरे, कोवाड, चंदगड. (६)
कोल्हापूर	भुदरगड	आंबा	पिंपळगाव, कडगांव, करडवाडी, गारगोटी, कुर (५)
कोल्हापूर	राधानगरी	आंबा	कसबा तारळे. (१)
कोल्हापूर	शाहूवाडी	आंबा	बांबवडे, सरुड, आंबा, करंजफेन, मलकापूर, भेडसगाव (६)
कोल्हापूर	पन्हाळा	आंबा	पन्हाळा, वाडीरत्नागिरी (२)
कोल्हापूर	आजरा	काजू	आजरा, मलिग्रे, गवसे, उत्तुर (४)
कोल्हापूर	कागल	काजू	कापशी (१)
कोल्हापूर	गडहिंगलज	काजू	महागाव, नेसरी (२)
कोल्हापूर	चंदगड	काजू	चंदगड, नागनवाडी, माणगांव, तुर्केवाडी, हेरे, कोवाड (६)
कोल्हापूर	भुदरगड	काजू	कडगांव, करडवाडी, पिंपळगाव, कूर, गारगोटी (५)
कोल्हापूर	शाहूवाडी	काजू	आंबा, मलकापूर (२)
कोल्हापूर	राधानगरी	काजू	राधानगरी, कसबातारळे. (२)
कोल्हापूर	कागल	केळी	कागल, सिन्धनेर्ली, मुरगूड (३)
कोल्हापूर	शिरोळ	केळी	नांदणी, जयसिंगपूर, दत्तवाड (३)
कोल्हापूर	हातकणंगले	केळी	हातकणंगले, क. वडगाव, हेरले, वा. तर्फे वडगाव, कुंभोज. (५)
कोल्हापूर	शिरोळ	नारळ	शिरोळ (१)
नागपूर	कळमेश्वर	मोसंबी	कळमेश्वर, मोहपा, धापेवाडा, तेलकामठी, गोडखेरी. (५)
नागपूर	काटोल	मोसंबी	काटोल, मेटपांजरा, येनवा, पारडसिंगा, रिधोरा. (५)
नागपूर	कामठी	मोसंबी	कामठी, वडोदा, कोराडी (३)
नागपूर	नरखेड	मोसंबी	नरखेड, मोवाड, सावरगाव, भिष्णूर, जलालखेडा, मेंढला, भारसिंगी. (७)
नागपूर	नागपूर ग्रा	मोसंबी	बाजारगाव. (१)
नागपूर	हिंगणा	मोसंबी	वडधामना, हिंगणा. (२)
नागपूर	कुही	मोसंबी	तितुर. (१)
नागपूर	पारशिवणी	मोसंबी	पारशिवणी (१)
नागपूर	सावनेर	मोसंबी	केळवद, खापा, सावनेर, पाटणसावंगी, बडेगाव. (५)
नागपूर	उमरेड	मोसंबी	पाचगाव (१)
नागपूर	उमरेड	संत्रा	पाचगाव, बेला. (२)
नागपूर	कळमेश्वर	संत्रा	कळमेश्वर, धापेवाडा, मोहपा, तेलकामठी, गोडखेरी. (५)
नागपूर	काटोल	संत्रा	काटोल, पारडसिंगा, येनवा, मेटपांजरा, रिधोरा, कोंढाळी, मासोद. (७)
नागपूर	कामठी	संत्रा	कामठी, वडोदा, कोराडी (३)
नागपूर	कुही	संत्रा	तितुर. (१)
नागपूर	नरखेड	संत्रा	नरखेड, मोवाड, सावरगाव, भिष्णूर, जलालखेडा, मेंढला, भारसिंगी. (७)
नागपूर	नागपूर (ग्रा)	संत्रा	बाजारगाव, खापरी रे. (२)
नागपूर	भिवापूर	संत्रा	कारगांव. (१)
नागपूर	सावनेर	संत्रा	सावनेर, पाटण सावंगी, केळवद, खापा, बडेगाव. (५)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
नागपूर	हिंगणा	संत्रा	हिंगणा, कान्होलीबारा, आडेगाव, गुमगांव, टाकळघाट, वानाडोंगरी, वडधामना. (७)
बुलढाणा	चिखली	आंबा	कोलारा, मेरा खु, चांधई (३)
बुलढाणा	सिंदखेड राजा	आंबा	सिंदखेड राजा (१)
बुलढाणा	बुलढाणा	आंबा	पाडळी., म्हसला बु. (२)
बुलढाणा	मेहकर	आंबा	मेहकर (१)
बुलढाणा	खामगाव	केळी	हिवरखेड, काळेगांव, वझर, लाखणवाडा, पि. राजा, आडगाव, पारखेड (७)
बुलढाणा	चिखली	केळी	मेरा खु. (१)
बुलढाणा	जळगाव जा.	केळी	जळगाव खु., जामोद, असलगाव, पिंपळगांव काळे (४)
बुलढाणा	नांदुरा	केळी	नांदुरा, निमगाव, महाळुंगी, शेंबा, चांदूर बिस्वा, वडनेर (६)
बुलढाणा	बुलढाणा	केळी	बुलढाणा. (१)
बुलढाणा	मोताळा	केळी	बोराखेडी, मोताळा, पिंपरी गवळी, पिंपळगांव देवी, धामनगांव बढे, रोहीण खेड, शोलापुर बु. (७)
बुलढाणा	संग्रामपूर	केळी	बावनबीर, सोनाळा, संग्रामपुर, पातुर्डा, कवठळ (५)
बुलढाणा	मेहकर	केळी	वरवंड, कल्याणा (२)
बुलढाणा	मलकापूर	केळी	नरवेल, दातळा, जाबुल धाबा (३)
बुलढाणा	खामगाव	डाळिंब	हिवरखेड, काळेगांव, पि. राजा (३)
बुलढाणा	चिखली	डाळिंब	पेट, चिखली, चांधई, हातणी, धोडप, अमडापूर, एकलारा, ऊंद्री, कोलारा, शोलगाव अटोळ, मेरा खु. (११)
बुलढाणा	देऊळगाव राजा	डाळिंब	देऊळगाव राजा, दे. मही, (२)
बुलढाणा	लोणार	डाळिंब	लोणार (१)
बुलढाणा	सिंदखेड राजा	डाळिंब	सिंदखेड राजा, दुसरबिड, शेदुर्जन, साखरखेडा (४)
बुलढाणा	देऊळगाव राजा	द्राक्ष	देऊळगाव राजा, तुळजापुर. (२)
बुलढाणा	सिंदखेड राजा	द्राक्ष	सिंदखेड राजा, सोनोशी (२)
बुलढाणा	चिखली	मोसंबी	चिखली, पेट. (२)
बुलढाणा	देऊळगाव राजा	मोसंबी	तुळजापूर (१)
बुलढाणा	सिंदखेड राजा	मोसंबी	सिंदखेड राजा, सोनोशी, किनगाव राजा, दुसरबीड, मलकापूर पांगरा, शेंदुरजन, साखरखेडा (७)
बुलढाणा	खामगाव	संत्रा	आडगाव, लाखनवाडा, काळेगांव, वझर, हिवरखेड (५)
बुलढाणा	चिखली	संत्रा	मेरा खु., अमडापूर, एकलारा, कोलारा, ऊंद्री. (५)
बुलढाणा	जळगाव जा.	संत्रा	जामोद, जळगाव खु., आसलगाव. (३)
बुलढाणा	देऊळगाव राजा	संत्रा	अंढेरा, दे. माही, मेव्हना राजा (३)
बुलढाणा	मेहकर	संत्रा	डोनगांव, हिवरा आश्रम, मेहकर, जानेफळ, शोलगाव देशमुख, नायगाव दत्तापुर, वरवंड, कल्याणा, देऊळगांव माळी, अंजनी बु., लोणी गवळी. (११)
बुलढाणा	लोणार	संत्रा	बीबी, अंजनी खुर्द, सुलतानपूर, लोणार, हिरदव (५)
बुलढाणा	संग्रामपूर	संत्रा	सोनाळा, बावनबीर, संग्रामपुर (३)
बुलढाणा	सिंदखेड राजा	संत्रा	शेंदुरजन, साखरखेडा, मलकापूर पांगरा (३)
सांगली	आटपाडी	आंबा	आटपाडी, दिघंची, खरसुंडी (३)
सांगली	कडेगाव	आंबा	नेवरी, वांगी, शाळगाव. (३)
सांगली	खानापूर	आंबा	खानापूर, विटा, लेंगरे, भाळवणी, करंजे, नागेवडी. (६)
सांगली	जत	आंबा	जत, उमदी, माडग्याळ, शेगांव, कुंभारी, डफळापूर, तिकोंडी, संख, वळसंग (९)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
सांगली	कवठे मंहाकाळ	आंबा	देशिंग, हिंणगाव, कवठे मंहाकाळ, कुची, ढालगाव (५)
सांगली	तासगाव	आंबा	तासगाव, सावळज, मणेराजूरी, विसापूर, येळावी, मांजर्डे, वायफळे. (७)
सांगली	मिरज	आंबा	आरग, बेळंकी, मालगाव (३)
सांगली	शिराळा	आंबा	शिराळा, कोकरुड, शिरसी, सागाव, मांगले, चरण (६)
सांगली	खानापूर	केळी	विटा, भाळवणी, नागेवाडी, लेंगरे, खानापूर, करंजे. (६)
सांगली	आटपाडी	केळी	दिघंची, आटपाडी, खरसुंडी (३)
सांगली	मिरज	केळी	आरग, बेडग, कसबे-डिग्रज, मालगाव (४)
सांगली	वाळवा	केळी	वाळवा, कासेगांव, आष्टा. (३)
सांगली	पलूस	केळी	अंकलखोप, भिलवडी, कुंडल, पलूस (४)
सांगली	तासगाव	केळी	तासगाव, सावळज, मणेराजूरी, मांजर्डे (४)
सांगली	आटपाडी	डाळिंब	आटपाडी, दिघंची, खरसुंडी (३)
सांगली	कवठे मंहाकाळ	डाळिंब	कुची, ढालगाव, कवठे मंहाकाळ, हिंणगाव, देसिंग (५)
सांगली	जत	डाळिंब	जत, कुंभारी, वळसंग, शेगाव, माडग्याळ, उमदी, संख, डफळापूर, तिकोडी (९)
सांगली	खानापूर	डाळिंब	विटा, नागेवाडी (२)
सांगली	आटपाडी	द्राक्ष	खरसुंडी, दिघंची, आटपाडी (३)
सांगली	कडेगाव	द्राक्ष	कडेगाव, वांगी, चिंचणी (३)
सांगली	कवठे मंहाकाळ	द्राक्ष	कवठे मंहाकाळ, कुची, ढालगाव, देसींग, हिंणगाव. (५)
सांगली	खानापूर	द्राक्ष	विटा, लेंगरे, भाळवणी, खानापूर, करंजे, नागेवडी. (६)
सांगली	जत	द्राक्ष	जत, डफळापूर, कुंभारी, वळसंग, शेगाव, माडग्याळ, उमदी, संख, तिकोडी (९)
सांगली	तासगाव	द्राक्ष	तासगाव, विसापूर, सावळज, मणेराजूरी, येळावी, मांजर्डे, वायफळे (७)
सांगली	पलूस	द्राक्ष	पलूस, कुंडल, भिलवडी, अंकलखोप (४)
सांगली	मिरज	द्राक्ष	मिरज, बुधगाव, कसबे-डिग्रज, कवलापूर, मालगाव, आरग, बेडग, बेळंकी, कुपवाड, भोसे. (१०)
सांगली	वाळवा	द्राक्ष	वाळवा, इस्लामपूर (ईश्वरपूर), आष्टा (३)
हिंगोली	कळमनुरी	केळी	डोंगरकडा, वारंगाफाटा, आखाडाबाळापूर, वाकोडी, बोथी (५)
हिंगोली	बसमत	केळी	हायतनगर, गिरगाव, हट्टा, टेंभुर्नी, अंबा, बसमत, करुंदा, बाभुळगाव (८)
हिंगोली	औढानागनाथ	केळी	औढा ना., येहळेगाव, जवळा बा., साळणा. पिंपळदारी, सिध्देश्वर, शिरडशाहापूर (७)
हिंगोली	सेनगाव	केळी	साखरा, पानकन्हेरगाव, सेनगाव, पुसेगाव. (४)
हिंगोली	हिंगोली	केळी	भांडेगाव, नर्सी नामदेव. (२)
हिंगोली	औढानागनाथ	डाळिंब	औढा ना., येहळेगाव, जवळा बा., साळणा. पिंपळदारी, सिध्देश्वर, शिरडशाहापूर (७)
हिंगोली	बसमत	डाळिंब	हायतनगर, गिरगाव, हट्टा, टेंभुर्नी, अंबा, बसमत, करुंदा, बाभुळगाव (८)
हिंगोली	सेनगाव	डाळिंब	सेनगाव, आजेगाव, साखरा, पुसेगाव (४)
हिंगोली	औढानागनाथ	मोसंबी	औढा ना., येहळेगाव, जवळा बा., साळणा. पिंपळदारी, सिध्देश्वर, शिरडशाहापूर (७)
हिंगोली	कळमनुरी	मोसंबी	कळमनुरी, वाकोडी, नांदापूर, आखाडाबाळापूर, डोंगरकडा, वारंगाफाटा, बोथी, साळवा, मसोड (९)
हिंगोली	बसमत	मोसंबी	हायतनगर, गिरगाव, हट्टा, टेंभुर्नी, अंबा, बसमत, करुंदा, बाभुळगाव (८)
हिंगोली	सेनगाव	मोसंबी	गोरेगाव, साखरा, हत्ता, आजेगाव, पानकन्हेरगाव, सेनगाव, पुसेगाव, बाभुळगाव (८)
हिंगोली	हिंगोली	मोसंबी	हिंगोली, भांडेगाव, नर्सी नामदेव, डिग्रस क., बासंबा, कनेरगाव नाका, सिरसम (बु.), खानापूर चीता (८)

जिल्हे	तालुका	फळपीक	अधिसूचित करावयाची महसूल मंडळे
हिंगोली	औढानागनाथ	संत्रा	औढा ना., येहळेगाव, जवळा बा., साळणा. पिंपळदारी, सिध्देश्वर, शिरडशहापूर (७)
हिंगोली	कळमनुरी	संत्रा	कळमनुरी, वाकोडी, नांदापूर, आखाडाबाळापुर, डोंगरकडा, वारंगाफाटा, बोथी, साळवा, मसोड (९)
हिंगोली	बसमत	संत्रा	हायतनगर, गिरगाव, हट्टा, टेंभुर्नी, अंबा, बसमत, करुंदा, बाभुळगाव (८)
हिंगोली	सेनगाव	संत्रा	गोरेगाव, साखरा, हत्ता, आजगाव, पानकन्हेरगाव, सेनगाव, पुसेगाव, बाभुळगाव (८)
हिंगोली	हिंगोली	संत्रा	हिंगोली, भांडेगाव, नर्सी नामदेव, डिग्रस क., बासंबा, कनेरगाव नाका, सिरसम (बु.), खानापूर चीता (८)
हिंगोली	कळमनुरी	पपई	डोंगरकडा, वारंगाफाटा, बोथी (३)
हिंगोली	बसमत	पपई	हायतनगर, गिरगाव, हट्टा, टेंभुर्नी, अंबा, बसमत, करुंदा, बाभुळगाव (८)
हिंगोली	बसमत	आंबा	हायतनगर, गिरगाव, हट्टा, टेंभुर्नी, अंबा, बसमत, करुंदा, बाभुळगाव (८)
हिंगोली	औढानागनाथ	आंबा	औढा ना., येहळेगाव, जवळा बा., साळणा. पिंपळदारी, सिध्देश्वर, शिरडशहापूर (७)
हिंगोली	सेनगाव	आंबा	गोरेगाव, साखरा, हत्ता, आजगाव, पानकन्हेरगाव, सेनगाव, पुसेगाव, बाभुळगाव (८)
हिंगोली	हिंगोली	आंबा	भांडेगाव, कनेरगाव नाका (२)

सहपत्र-२

(मृग बहार)

पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपीक विमा योजना सन २०२६-२७

पीक : संत्रा

समाविष्ट जिल्हे :- जळगाव, वर्धा, अकोला, अहिल्यानगर, परभणी, जालना, नांदेड, वाशिम, बीड, अमरावती, यवतमाळ, बुलढाणा, हिंगोली, नागपूर (एकूण जिल्हे-१४)

फळपिकाचे नाव	हवामान धोका व कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम (प्रति/हेक्टर)
संत्रा (मृग बहार)	१) कमी पाऊस दि. १५ जून ते १५ जुलै	१) सदर कालावधीत एकूण १२४ मि.मी. पेक्षा कमी पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ५०,०००/- देय होईल. २) सदर कालावधीमध्ये एकूण १२४ मि.मी. ते १५० मि.मी. पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १५,०००/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ५०,०००/-)
	२) पावसाचा खंड दि. १६ जुलै ते १५ ऑगस्ट	१) सदर कालावधीमध्ये सलग १५ ते २१ दिवसांचा पावसात खंड पडून दिवसाचे जास्तीत जास्त तापमान सलग ३ दिवस ३५ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. २२,५००/- देय राहिल. २) सदर कालावधीत सलग २१ दिवसापेक्षा जास्त पावसाचा खंड पडल्यास तसेच दिवसाचे जास्तीत जास्त तापमान सलग ३ दिवस ३५ डिग्री सेल्सिअस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास रक्कम रु. ५०,०००/- नुकसान भरपाई देय राहिल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ५०,०००/-) (२.५ मि.मी. पेक्षा कमी पाऊस पडला तरी तो खंड समजण्यात येईल.)
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टर रु. १,००,०००/-		

सहपत्र-२

(मृग बहार)

पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपीक विमा योजना सन २०२६-२७

पिक : मोसंबी

समाविष्ट जिल्हे :- जळगाव, वर्धा, नाशिक, अकोला, अहिल्यानगर, परभणी, धाराशिव, जालना, नांदेड, छ.संभाजीनगर, बीड, अमरावती, यवतमाळ, बुलढाणा, हिंगोली, नागपूर (एकूण जिल्हे-१६)

फळपिकाचे नाव	हवामान धोका व कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम (प्रति/हेक्टर)
मोसंबी (मृग बहार)	१) कमी पाऊस दि. ०१ जुलै ते ३१ जुलै	१) सदर कालावधीत एकूण ७५ मि.मी. पेक्षा कमी पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ५०,०००/- देय होईल. २) सदर कालावधीमध्ये एकूण ७५ मि.मी. ते १२५ मि.मी. पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १५,०००/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ५०,०००/-)
	२) पावसाचा खंड दि. ०१ ऑगस्ट ते ३१ ऑगस्ट	१) सदर कालावधीमध्ये सलग १५ ते २१ दिवसांचा पावसात खंड पडून दिवसाचे जास्तीत जास्त तापमान कोणत्याही दिवशी ३३ डिग्री सेल्सिअस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. २२,५००/- देय राहिल. २) सदर कालावधीत सलग २१ दिवसापेक्षा जास्त पावसाचा खंड पडल्यास तसेच दिवसाचे जास्तीत जास्त तापमान सलग ३ दिवस ३३ डिग्री सेल्सिअस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास रक्कम रु. ५०,०००/- नुकसान भरपाई देय राहिल. (२.५ मि.मी. पेक्षा कमी पाऊस पडला तरी तो खंड समजण्यात येईल.) (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ५०,०००/-)
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टर रु. १,००,०००/-		

सहपत्र-२

(मृग बहार)

पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपीक विमा योजना सन २०२६-२७

पिक : पेरु

समाविष्ट जिल्हे :- जळगाव, नाशिक, लातूर, सोलापुर, पुणे, अकोला, अहिल्यानगर, परभणी, धाराशिव, धुळे, जालना, नांदेड, वाशिम, सातारा, छ.संभाजीनगर, बीड, बुलढाणा, हिंगोली, कोल्हापुर, नागपूर, सांगली (एकूण जिल्हे-२१)

फळपिकाचे नाव	हवामान धोका व कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम (प्रति/हेक्टर)
पेरु (मृग बहार)	१) कमी पाऊस दि. १५ जून ते १४ जुलै	१. या कालावधीमध्ये ७६ ते १०० मि.मी. पाऊस झाल्यास रक्कम रु. १४,०००/- नुकसान भरपाई देय होईल. २. या कालावधीमध्ये ७६ मि.मी. पेक्षा कमी पाऊस झाल्यास रक्कम रु.३५,०००/- नुकसान भरपाई देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३५,०००/-)
	२) पावसाचा खंड व जास्त तापमान दि.१५ जुलै ते १५ ऑगस्ट	१. या कालावधीमध्ये सलग १५ ते २१ दिवस पावसाचा खंड व कमाल तापमान ३२ डिग्री सेल्सीयस व त्यापेक्षा जास्त सलग तीन दिवस राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु.१४,०००/- देय होईल. २. या कालावधीमध्ये सलग २१ दिवसांपेक्षा जास्त पावसाचा खंड व कमाल तापमान ३२ डिग्री सेल्सीयस व त्यापेक्षा जास्त सलग तीन दिवस राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३५,०००/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३५,०००/-) (२.५ मि.मी. पेक्षा कमी पाऊस पडला तरी तो खंड समजण्यात येईल.)
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टर रु. ७०,०००/-		

सहपत्र-२

(मृग बहार)

पुनर्रचित हवामान आधारित फळपीक विमा योजना सन २०२६-२७

पीक : चिकू

समाविष्ट जिल्हे :- जळगाव, नाशिक, लातूर, सोलापुर, पुणे, ठाणे, अहिल्यानगर, परभणी, धाराशिव, जालना, नांदेड, छ.संभाजीनगर, बीड, पालघर, बुलढाणा, सांगली (एकूण जिल्हे-१६)

फळपीक	हवामान धोका व कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम/हे.
चिकू	जादा आर्द्रता व जास्त पाऊस दि. ०१ जुलै ते ३० सप्टेंबर	१) या कालावधीत सापेक्ष आर्द्रता सलग ५ दिवस ९० टक्के पेक्षा जास्त राहिल्यास व प्रतिदिन २० मि. मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस सलग ४ दिवस झाल्यास रक्कम रु. ३१,५००/- देय राहिल. २) या कालावधीत सापेक्ष आर्द्रता सलग १० दिवस ९० टक्के पेक्षा जास्त राहिल्यास व प्रति दिन २० मि. मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस सलग ८ दिवस झाल्यास रक्कम रु. ७०,०००/- देय राहिल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ७०,०००/-)
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टर रु. ७०,०००/-		

सहपत्र-२

(मृग बहार)

पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपीक विमा योजना सन २०२६-२७

पिक : डाळिंब

समाविष्ट जिल्हे :- जळगाव, नाशिक, लातूर, सोलापुर, पुणे, अकोला, अहिल्यानगर, परभणी, धाराशिव, धुळे, जालना, वाशिम, सातारा, छ.संभाजीनगर, बीड, बुलढाणा, हिंगोली, सांगली (एकूण जिल्हे -१८)

फळपिकाचे नाव	हवामान धोका व कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम (प्रति/हेक्टर)
डाळिंब (मृग बहार)	१) पाऊसाचा खंड दि. १५ जुलै ते १५ ऑगस्ट	१) या कालावधीमध्ये सलग पाऊसाचा खंड २० दिवस राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ७,२६२/- देय होईल. २) या कालावधीमध्ये सलग पाऊसाचा खंड २१ ते २५ दिवस राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १४,५२३/- देय होईल. ३) या कालावधीमध्ये सलग पाऊसाचा खंड २५ दिवसांपेक्षा जास्त राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु.२१,७८४/- देय राहिल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु.२१,७८४/-) (२.५ मि.मी. पेक्षा कमी पाऊस पडला तरी तो खंड समजण्यात येईल.)
	२) पाऊसाचा खंड दि. १६ ऑगस्ट ते १५ ऑक्टोबर	१) या कालावधीमध्ये सलग पाऊसाचा खंड २० दिवस राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु.२१,१६९/- देय राहिल. २) या कालावधीमध्ये सलग पाऊसाचा खंड २१ ते २५ दिवस राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३५,६९२/- देय राहिल. ३) या कालावधीमध्ये सलग पाऊसाचा खंड २५ दिवसांपेक्षा जास्त राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ५०,८३०/- देय राहिल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ५०,८३०/-) (२.५ मि.मी. पेक्षा कमी पाऊस पडला तरी तो खंड समजण्यात येईल.)
	३) जास्त पाऊस दि. १६ ऑक्टोबर ते ३१ डिसेंबर	१) या कालावधीमध्ये एका दिवसात ४५ मि. मि. ते ६० मि. मि. पाऊस पडल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १४,५२३/- देय राहिल. २) या कालावधीमध्ये एका दिवसात ६० मि.मि. पेक्षा जास्त परंतु ९० मि.मी. पेक्षा कमी पाऊस पडल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३५,६९२/- देय राहिल. ३) या कालावधीमध्ये एका दिवसात ९० मि.मी. व त्यापेक्षा जास्त पाऊस पडल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ८७,३८६/- देय राहिल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ८७,३८६/-)
		एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टर रु. १,६०,०००/-

सहपत्र-२

(मृग बहार)

पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपीक विमा योजना सन २०२६-२७

पिक : लिंबू

समाविष्ट जिल्हे :- जळगाव, वर्धा, नाशिक, लातूर, सोलापुर, पुणे, अकोला, अहिल्यानगर, परभणी, धाराशिव, धुळे, जालना, नांदेड, वाशिम, छ.संभाजीनगर, बीड, अमरावती, बुलढाणा, हिंगोली, सांगली (एकूण जिल्हे - २०)

फळपिकाचे नाव	हवामान धोका व कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम (प्रति/हेक्टर)
लिंबू (मृग बहार)	१) कमी पाऊस दि. १५ जून ते १५ जुलै	१) या कालावधीमध्ये १०० मि. मि. व त्यापेक्षा कमी पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४०,०००/- देय होईल. २) या कालावधीत १०० मि. मि. पेक्षा जास्त १५० मि.मी.पर्यंत पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. २०,०००/-देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४०,०००/-)
	२) पावसाचा खंड दि. १६ जुलै ते १५ ऑगस्ट	१) या कालावधीमध्ये सलग १५ ते २१ दिवसांचा पावसात खंड पडून दिवसाचे जास्तीत जास्त तापमान कोणत्याही दिवशी ३५ डिग्री सेल्सिअस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. २०,०००/- देय राहिल. २) या कालावधीत सलग २१ दिवसांपेक्षा जास्त पावसाचा खंड पडल्यास तसेच दिवसाचे जास्तीत जास्त तापमान सलग ३ दिवस ३५ डिग्री सेल्सिअस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास रक्कम रु. ४०,०००/- नुकसान भरपाई देय राहिल. (२.५ मि.मी. पेक्षा कमी पाऊस पडला तरी तो खंड समजण्यात येईल.) (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४०,०००/-)
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टर रु. ८०,०००/-		

सहपत्र-२

(मृग बहार)

पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपीक विमा योजना सन २०२६-२७

पिक : सिताफळ

समाविष्ट जिल्हे :- जळगाव, नाशिक, लातुर, सोलापुर, पुणे, अहिल्यानगर, परभणी, धाराशिव, धुळे, जालना, नांदेड, वाशिम, सातारा, छ.संभाजीनगर, बीड, अमरावती, बुलढाणा, हिंगोली, सांगली (एकूण जिल्हे-१९)

फळपीक	हवामान धोके व कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम (प्रति / हेक्टर)
सिताफळ (मृग बहार)	१) पाऊसाचा खंड दि. ०१ ऑगस्ट ते ३० सप्टेंबर	१) या कालावधीमध्ये सलग १५ दिवसांचा पावसाचा खंड राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १२,६००/- देय होईल. २) या कालावधीमध्ये सलग २० दिवसांचा पाऊसाचा खंड राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. २१,०००/- देय होईल. ३) या कालावधीमध्ये सलग २५ किंवा त्यापेक्षा जास्त दिवसांचा पाऊसाचा खंड राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४२,००० /- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४२,०००/-)
	२) जास्त पाऊस दि. ०१ ऑक्टोबर ते ३० नोव्हेंबर	१. या कालावधीमध्ये १ दिवस ४० मि.मी. पाऊस झाल्यास रक्कम रु. ११,२००/- नुकसान भरपाई देय होईल. २. या कालावधीमध्ये सलग २ दिवस प्रतिदिन ४० मि.मी. पाऊस झाल्यास रक्कम रु. २८,०००/- नुकसान भरपाई देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. २८,०००/-)
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टर रु. ७०,०००/-		

सहपत्र-२

(मृग बहार)

पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपीक विमा योजना सन २०२६-२७

द्राक्ष - क

समाविष्ट तालुके :- नाशिक, सोलापुर, पुणे, अहिल्यानगर, धाराशिव, जालना, छ.संभाजीनगर, बीड, सांगली
(एकूण जिल्हे-०९)

फळपिकाचे नाव	हवामान धोका व कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम (प्रति हेक्टर रु)
द्राक्ष (क) मृग बहार	१) पाऊस, आर्द्रता व किमान तापमान दि. १५ जून ते १० जुलै	१. या कालावधीत सलग ३ दिवस प्रतिदिन १० मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास, आर्द्रता ७० टक्के किंवा त्यापेक्षा जास्त असल्यास तसेच किमान तापमान १० डिग्री सेल्सिअस किंवा त्यापेक्षा जास्त असल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३०,४००/- देय राहिल. २. या कालावधीत सलग ४ दिवस किंवा त्यापेक्षा जास्त दिवस प्रतिदिन १० मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास, आर्द्रता ७० टक्के किंवा त्यापेक्षा जास्त असल्यास तसेच किमान तापमान १० डिग्री सेल्सिअस किंवा त्यापेक्षा जास्त असल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ७६,०००/- देय राहिल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ७६,०००/-)
	२) पाऊस, आर्द्रता व किमान तापमान दि. ११ जुलै ते ३१ ऑगस्ट	१. या कालावधीत सलग ४ दिवस प्रतिदिन १० मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास, आर्द्रता ६० टक्के किंवा त्यापेक्षा जास्त असल्यास तसेच किमान तापमान १० डिग्री सेल्सिअस किंवा त्यापेक्षा जास्त असल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४५,६००/- देय राहिल. २. या कालावधीत सलग ५ दिवस किंवा त्यापेक्षा जास्त दिवस प्रतिदिन १० मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास, आर्द्रता ६० टक्के किंवा त्यापेक्षा जास्त असल्यास तसेच किमान तापमान १० डिग्री सेल्सिअस किंवा त्यापेक्षा जास्त असल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १,१४,०००/- देय राहिल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. १,१४,०००/-)
	३) पाऊस, आर्द्रता व किमान तापमान दि. ०१ सप्टेंबर ते १५ नोव्हेंबर (घड तयार होणेची अवस्था)	१. या कालावधीत सलग ३ दिवस प्रतिदिन १० मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास, आर्द्रता ६० टक्के किंवा त्यापेक्षा जास्त असल्यास तसेच किमान तापमान १० डिग्री सेल्सिअस किंवा त्यापेक्षा जास्त असल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ७६,०००/- देय राहिल. २. या कालावधीत सलग ४ किंवा त्यापेक्षा जास्त दिवस प्रतिदिन १० मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास, आर्द्रता ६० टक्के किंवा त्यापेक्षा जास्त असल्यास तसेच किमान तापमान १० डिग्री सेल्सिअस किंवा त्यापेक्षा जास्त असल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १,९०,०००/- देय राहिल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. १,९०,०००/-)
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टर रु. ३,८०,०००/-		

सहपत्र-२

(मृग बहार)

पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपीक विमा योजना सन २०२६-२७

पिक : अंजीर

समाविष्ट जिल्हा : - पुणे, छ.संभाजीनगर (एकूण जिल्हे-०२)

फळपीक	हवामान धोके व कालावधी	प्रमाणके व नुकसान भरपाई रक्कम (प्रति/हे.)
अंजीर (मृग बहार)	१. पावसाचा खंड (दि. ०१ ऑगस्ट ते ३० सप्टेंबर)	१) या कालावधीमध्ये सलग १५ दिवसांचा पावसाचा खंड राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. २४,०००/- देय होईल. २) या कालावधीमध्ये सलग २० दिवसांचा पाऊसाचा खंड राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३२,०००/- देय होईल. ३) या कालावधीमध्ये सलग २५ किंवा त्यापेक्षा जास्त दिवसांचा पाऊसाचा खंड राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु.९६,०००/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु.९६,०००/-)
	२. जास्त आर्द्रता (दि. ०१ नोव्हेंबर ते ३१ जानेवारी)	या कालावधीमध्ये सलग २० दिवस सापेक्ष आर्द्रता ८० टक्के किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास रक्कम रु.६४,०००/- नुकसान भरपाई देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु.६४,०००/-)
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टर रु.१,६०,०००/-		

सहपत्र-२

(मृग बहार)

पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपीक विमा योजना सन २०२६-२७

पिक : हळद

समाविष्ट जिल्हा :- जळगाव, वर्धा, अकोला, परभणी, धाराशिव, जालना, नांदेड, वाशिम, सातारा, छ.संभाजीनगर, यवतमाळ, बुलढाणा, चंद्रपुर, हिंगोली, सांगली (एकूण जिल्हे-१५)

फळपीक	हवामान धोके व कालावधी	प्रमाणके व नुकसान भरपाई रक्कम (.हे/प्रति)
हळद (मृग बहार)	१. पावसाचा खंड (दि. १५ जून ते ३१ जुलै)	या कालावधीमध्ये सलग १५ दिवस पावसाचा खंड राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. २७,०००/- देय होईल.
	२. कमी पाऊस (दि. ०१ ऑगस्ट ते ३१ ऑक्टोबर)	या कालावधीमध्ये सलग ३० दिवस एकूण ५० मि.मी. पेक्षा कमी पाऊस झाल्यास रक्कम रु. ३६,०००/- नुकसान भरपाई देय होईल.
	३. अवेळी पाऊस (दि. ०१ नोव्हेंबर ते २८ फेब्रुवारी)	या कालावधीमध्ये सलग ५ दिवस अवेळी एकूण पाऊस ५० मि.मी. अथवा ५० मि.मी. पेक्षा जास्त राहिल्यास रक्कम रु. ९०,०००/- नुकसान भरपाई देय होईल.
	४. जास्त तापमान (दि. ०१ नोव्हेंबर ते २८ फेब्रुवारी)	या कालावधीमध्ये सलग ३० दिवस तापमान ३० डिग्री सेल्सिअस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास रक्कम रु. २७,०००/- नुकसान भरपाई देय होईल.
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टर रु.१,८०,०००/-		

सहपत्र-२

(आंबिया बहार)

पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपीक विमा योजना सन २०२६-२७

पिक : संत्रा

समाविष्ट जिल्हे :- जळगाव, वर्धा, अकोला, अहिल्यानगर, परभणी, जालना, नांदेड, वाशिम, बीड, अमरावती, यवतमाळ, बुलढाणा, हिंगोली, नागपूर (एकूण जिल्हे-१४)

फळपिकाचे नाव	हवामान धोका व कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम (प्रति हेक्टर रु)
संत्रा (आंबिया बहार)	१) अवेळी पाऊस दि.०१ डिसेंबर ते १५ जानेवारी	या कालावधीमध्ये सलग ७ दिवसात एकूण ३० मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास रक्कम रु. २५,०००/- देय होईल.
	२) कमी तापमान दि .१६ जानेवारी ते २८ फेब्रुवारी	या कालावधीमध्ये सलग ३ दिवस १२ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी तापमान राहिल्यास रक्कम रु. २५,०००/- देय होईल.
	३) जादा तापमान दि. ०१ मार्च ते ३१ मार्च	या कालावधीमध्ये सलग ३ दिवस ४० डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास रक्कम रु. २५,०००/- देय होईल.
	४) जादा तापमान दि. ०१ एप्रिल ते ३१ मे	या कालावधीमध्ये सलग ३ दिवस ४५ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास रक्कम रु. २५,०००/- देय होईल.
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टरी		१,००,०००/-
गारपीट		विमा संरक्षित रक्कम रु.
दि .०१ डिसेंबर ते ३१ मे		३३,०००/-
विमाधारक शेतकऱ्यांनी गारपीट मुळे नुकसान झाल्यापासून ७२ तासात नुकसानग्रस्त फळपिकाची माहिती विमा कंपनीस / संबधीत मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.		
एकूण विमा संरक्षित रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रति हे.) १,००,००० + ३३,००० = १,३३,०००/-		

सहपत्र-२

(आंबिया बहार)

पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपीक विमा योजना सन २०२६-२७

पिक : मोसंबी

समाविष्ट जिल्हे :- जळगाव, वर्धा, नाशिक, अकोला, अहिल्यानगर, परभणी, धाराशिव, जालना, नांदेड, छ.संभाजीनगर, बीड, अमरावती, यवतमाळ, बुलढाणा, हिंगोली, नागपूर(एकूण जिल्हे-१६)

फळपिकाचे नाव	हवामान धोका व कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम (प्रति हेक्टर रु)
मोसंबी (आंबिया बहार)	१) अवेळी पाऊस दि. ०१ नोव्हेंबर ते ३१ डिसेंबर	१. या कालावधीमध्ये सलग ४ दिवसात एकूण ३० मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रु. १६,६२५/- देय होईल. २. या कालावधीमध्ये सलग ५ दिवसात एकूण ३५ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. २६,६२५/- देय होईल. ३. या कालावधीमध्ये सलग ६ दिवसात एकूण ४० मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३३,२५०/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रुपये ३३,२५०/- देय होईल.)
	२) जास्त तापमान दि. ०१ मार्च ते ३१ मार्च	या कालावधीमध्ये दैनंदिन तापमान ३९ डिग्री सेल्सिअस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास खालील प्रमाणे नुकसान भरपाई देय राहिल. १) सलग ३ दिवस रक्कम रु. ६,७००/- देय. २) सलग ४ दिवस रक्कम रु. १३,३७५/- देय. ३) सलग ५ दिवस रक्कम रु.२०,०००/- देय. ४) सलग ६ दिवस रक्कम रु. २६,७५०/- देय. ५) सलग ७ दिवस रक्कम रु.३३,५००/- देय. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रुपये ३३,५००/- देय होईल.)
	३) जास्त पाऊस दि. १५ ऑगस्ट ते १५ सप्टेंबर	१. या कालावधीमध्ये सलग ७ दिवसात एकूण १५० मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १३,२५०/- देय होईल. २. या कालावधीमध्ये सलग ७ दिवसात एकूण १७५ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. २०,८७५/- देय होईल. ३. या कालावधीमध्ये सलग ७ दिवसात एकूण २०० मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३३,२५०/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रुपये ३३,२५०/- देय होईल.)
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टरी		१,००,०००
गारपीट		विमा संरक्षित रक्कम रु.
दि. ०१ डिसेंबर ते ३१ मे		३३,०००
विमाधारक शेतकऱ्यांरनी गारपीट मुळे नुकसान झाल्यापासून ७२ तासात नुकसानग्रस्त फळपिकाची माहिती विमा कंपनीस / संबधीत मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.		
एकूण विमा संरक्षित रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रति हे.) १,००,००० + ३३,००० = १,३३,०००/-		

सहपत्र-२
(आंबिया बहार)
पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपीक विमा योजना सन २०२६-२७

पिक : डाळिंब

समाविष्ट जिल्हे :- जळगाव, नाशिक, लातुर, सोलापुर, पुणे, अकोला, अहिल्यानगर, परभणी, धाराशिव, धुळे, जालना, वाशिम, सातारा, छ.संभाजीनगर, बीड, बुलढाणा, हिंगोली, सांगली (एकूण जिल्हे-१८)

फळ पिकाचे नाव	हवामान धोका प्रमाणके (ट्रिगर)	कालावधी व नुकसान भरपाई रक्कम (प्रति हेक्टर रु)
डाळिंब (आंबिया बहार)	१) अवेळी पाऊस दि. १५ जानेवारी ते ३१ मार्च	१) या कालावधीमध्ये १ दिवसात ५ मि.मी. पाऊस व आर्द्रता ७० टक्के पेक्षा जास्त दोन्ही एकत्रीत घडल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. २४,०००/- देय राहिल.
	दि. ०१ एप्रिल ते ३१ मे	२) या कालावधीमध्ये १ दिवसात १५ मि.मी. पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४०,०००/- देय राहिल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४०,०००/-)
	२) जास्त तापमान दि. ०१ एप्रिल ते ३१ मे	या कालावधीमध्ये कमाल तापमान ४३ डिग्री सेंल्सिअस व त्यापेक्षा जास्त सलग २ दिवस राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४८,०००/- देय राहिल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४८,०००/-)
	३) जास्त पाऊस दि. ०१ जून ते ३० जून	१) या कालावधीमध्ये १ दिवसात ४० मि.मी. पेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३२,०००/- देय राहिल.
	दि. ०१ जुलै ते ३१ जुलै	२) या कालावधीमध्ये १ दिवसात ५५ मि.मी. पेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ७२,०००/- देय राहिल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ७२,०००/-)
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टरी		कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. १,६०,०००/-
गारपीट दि. १५ जानेवारी ते ३१ मे		विमा संरक्षित रक्कम रु. ५३,०००/-
विमाधारक शेतकऱ्यांनी गारपीट मुळे नुकसान झाल्यापासून ७२ तासात नुकसानग्रस्त फळपिकाची माहिती विमा कंपनीस / संबंधित मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.		
एकूण विमा संरक्षित रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रति हे.) १,६०,००० + ५३,००० = २,१३,०००/-		

सहपत्र-२
(आंबिया बहार)
पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपीक विमा योजना सन २०२६-२७

पिक : काजू

समाविष्ट जिल्हे :- सिंधुदुर्ग, रत्नागिरी, नाशिक, ठाणे, रायगड, पालघर, कोल्हापूर (एकूण जिल्हे ७).

फळपिकाचे नाव	हवामान धोका व कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम (प्रति हेक्टर रु.)
काजू (आंबिया बहार)	१) अवेळी पाऊस दि.०१ डिसेंबर ते २८ फेब्रुवारी	१. या कालावधीमध्ये कोणत्याही १ दिवशी ५ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास रक्कम रु. १५,६००/- देय. २. या कालावधीमध्ये कोणत्याही सलग २ दिवशी ५ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास रक्कम रु. ३१,२००/- देय. ३. या कालावधीमध्ये कोणत्याही सलग ३ दिवशी ५ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास रक्कम रु. ५४,६००/- देय. ४. या कालावधीमध्ये कोणत्याही सलग ४ दिवशी ५ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास रक्कम रु. ७८,०००/- देय. (कमाल देय नुकसान भरपाई रक्कम रु. ७८,०००/-)
	२) कमी तापमान दि. ०१ डिसेंबर ते २८ फेब्रुवारी	१. या कालावधीमध्ये सलग ३ दिवस १३ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी तापमान राहिल्यास रक्कम रु. १६,८००/- देय. २. या कालावधीमध्ये सलग ४ दिवस १३ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी तापमान राहिल्यास रक्कम रु. २५,२००/- देय. ३. या कालावधीमध्ये सलग ५ दिवस १३ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी तापमान राहिल्यास रक्कम रु. ४२,०००/- देय. (कमाल देय नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४२,०००/-)
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टरी		१,२०,०००/-
गारपीट दि. ०१ डिसेंबर ते ३१ मे		विमा संरक्षित रक्कम रु. ४०,०००/-
विमाधारक शेतकऱ्यांनी गारपीट मुळे नुकसान झाल्यापासून ७२ तासात नुकसानग्रस्त फळपिकाची माहिती विमा कंपनीस / संबधीत मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.		
एकूण विमा संरक्षित रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रतिहे.) १,२०,०००+ ४०,००० = १,६०,०००/-		

सहपत्र-२
(आंबिया बहार)
पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपीक विमा योजना सन २०२६-२७

पिक : केळी- (अ)

समाविष्ट जिल्हे :- जळगाव, सिंधुदुर्ग, वर्धा, नाशिक, लातूर, अकोला, अहिल्यानगर, परभणी, धाराशिव, धुळे, जालना, नांदेड, वाशिम, छ.संभाजीनगर, बीड, नंदुरबार, अमरावती, पालघर, यवतमाळ, बुलढाणा, हिंगोली (एकूण जिल्हे-२१)

फळपिकाचे नाव	हवामानघोका व कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) वनुकसान भरपाई रक्कम (प्रति हेक्टर रु.)
केळी (आंबिया बहार)	१) कमी तापमान दि. ०१ नोव्हेंबर ते २८ फेब्रुवारी	या कालावधीमध्ये सलग ३ दिवस किमान तापमान ८ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३२,१७९/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३२,१७९/-)
	२) वेगाचा वारा दि. ०१ मार्च ते ३१ जुलै (दि. २२/०१/२०१६ च्या शासन परिपत्रकान्वये नुकसान ठरविण्यासाठी पंचनामा कार्यपद्धती निश्चित केले नुसार विमा भरपाई देय होईल.)	या कालावधीमध्ये ४० कि.मी. प्रति तास अथवा त्यापेक्षा जास्त वेगाने वारे वाहिल्याची नोंद संदर्भ हवामान केंद्रावर झाल्यास विमा धारक शेतकऱ्यांनी नुकसान झाल्यापासून ७२ तासात नुकसानग्रस्त केळी पिकाची माहिती कृषि विभाग / विमा कंपनीस कळविणे आवश्यक आहे. संबंधित विमा कंपनी, महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल. फक्त संदर्भ हवामान केंद्रावरील वेगाच्या वाऱ्याची नोंद ही नुकसान भरपाईसाठी पात्र होणार नाही. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु.८५,०००/-)
	३) जादा तापमान दि. ०१ एप्रिल ते ३० एप्रिल	या कालावधीमध्ये सलग ५ दिवस ४२ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास रक्कम रु. ४२,५००/- देय होईल.
	दि. ०१ मे ते ३१ मे	या कालावधीमध्ये सलग ५ दिवस ४५ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास रक्कम रु. ५२,८२१ /- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ५२,८२१/-)
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टरी		१,७०,०००/-
गारपीट दि . ०१ डिसेंबर ते ३१ मे		विमा संरक्षित रक्कम रु. ५७,०००/-
विमाधारक शेतकऱ्यांनी गारपीट मुळे नुकसान झाल्यापासून ७२ तासात नुकसानग्रस्त फळपिकाची माहिती विमा कंपनीस / संबंधित मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.		
एकूण विमा संरक्षित रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रति हे.)		१,७०,००० + ५७,००० = २,२७,०००/-

सहपत्र-२
(आंबिया बहार)
पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपीक विमा योजना सन २०२६-२७

पिक : केळी- (ब)

समाविष्ट जिल्हे :- सोलापूर, पुणे, सातारा, सांगली, कोल्हापूर (एकूण जिल्हे-०५)

फळपिकाचे नाव	हवामान धोका व कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम प्रति हेक्टर रुपये
केळी	१) कमी तापमान दि. ०१ नोव्हेंबर ते २८ फेब्रुवारी	या कालावधीमध्ये सलग ३ दिवस किमान तापमान १२ डिग्री सेल्सिअस किंवा त्यापेक्षा कमी राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३५,०००/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३५,०००/-)
	२) वेगाचा वारा दि. ०१ मार्च ते ३१ जुलै (दि. २२/०१/२०१६ च्या शासन परिपत्रकान्वये नुकसान ठरविण्यासाठी पंचनामा कार्यपद्धती निश्चित केले नुसार विमा भरपाई देय होईल.)	या कालावधीमध्ये ४० कि.मी. प्रति तास अथवा त्यापेक्षा जास्त वेगाने वारे वाहिल्याची नोंद संदर्भ हवामान केंद्रावर झाल्यास विमा धारक शेतकऱ्यांनी नुकसान झाल्यापासून ७२ तासात नुकसानग्रस्त केळी पिकाची माहिती कृषि विभाग / विमा कंपनीस कळविणे आवश्यक आहे. संबंधित विमा कंपनी, महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल. फक्त संदर्भ हवामान केंद्रावरील वेगाच्या वाऱ्याची नोंद ही नुकसान भरपाईसाठी पात्र होणार नाही. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु.३५,०००/-)
	३) जादा तापमान दि. ०१ एप्रिल ते ३० एप्रिल	या कालावधीमध्ये सलग ३ दिवस ४१ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास रक्कम रु. ४२,५००/- देय होईल.
	दि. ०१ मे ते ३१ मे	या कालावधीमध्ये सलग ३ दिवस ४३ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास रक्कम रु. ५२,८२९/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ५२,८२९/-)
	४) पावसाचा खंड दि. १५ जुलै ते १५ सप्टेंबर	सदर कालावधीमध्ये सलग १५ दिवस किंवा त्यापेक्षा जास्त पावसाचा खंड राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४७,१७९/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४७,१७९/-)
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टरी		१,७०,०००/-
गारपीट दि . ०१ डिसेंबर ते ३१ मे		विमा संरक्षित रक्कम रु. ५७,०००/-
विमाधारक शेतकऱ्यांनी गारपीट मुळे नुकसान झाल्यापासून ७२ तासात नुकसानग्रस्त फळपिकाची माहिती विमा कंपनीस / संबंधित मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.		
एकूण विमा संरक्षित रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रति हे.) १,७०,००० + ५७,००० = २,२७,०००/-		

सहपत्र-२
(आंबिया बहार)
पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपीक विमा योजना सन २०२६-२७

पिक : द्राक्ष (अ)

समाविष्ट जिल्हे :- नाशिक, अहिल्यानगर, बुलढाणा (एकूण-३)

फळपिकाचे नाव	हवामान धोका व कालावधी	विमा संरक्षण कालावधी व नुकसान भरपाईची रक्कम (प्रति हेक्टर रुपये)				
द्राक्ष (अ) (आंबिया बहार)	अ) अवेळी पाऊस प्रतिदिन (मि.मि.)	दि. १६ ऑक्टोबर ते ०७ नोव्हेंबर	दि. ०८ नोव्हेंबर ते ३० नोव्हेंबर	दि. ०१ डिसेंबर ते ३० एप्रिल		
		टप्पा - १	टप्पा - २	टप्पा - ३		
	(>=४) ४ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त	४९८८	१२७०६	१२७०६		
	(>=११) ११ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त	७६५९	१९०००	२५५३१		
	(>=२१) २१ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त	९८५६	३८७१३	३१२३१		
	(>=३१) ३१ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त	१२८२५	५७३५६	५१०६३		
	(>=४१) ४१ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त	१९११९	१५२८३१	६४,२४४ + पहिल्या व दुसऱ्या, टप्प्यातील शिल्लक रकमेच्या ५० टक्के रक्कम देय.		
	(>=५१) ५१ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त	३८२९७	२०४२५०	७६,६५३ + पहिल्या व दुसऱ्या टप्प्यातील शिल्लक रकमेच्या १०० टक्के रक्कम देय.		
	टप्प्यानुसार कमाल नुकसान भरपाई रक्कम	३८२९७	२०४२५०	७६,६५३ + पहिल्या व दुसऱ्या टप्प्यातील शिल्लक रकमेच्या १०० टक्के रक्कम देय.		
	अ) सर्व टप्पे मिळून कमाल देय होणारी रक्कम रुपये	३,१९,२००/-				
	विमा संरक्षण प्रकार	दैनंदिन कमीत कमी तापमान (डिग्री सेल्सीअस) (प्रति हेक्टर रुपये) विमा संरक्षण कालावधी :- दि. ०१ डिसेंबर ते २८ फेब्रुवारी				
	ब) दैनंदिन कमी तापमान	३.५१ ते ४.००	३.०१ ते ३.५०	२.५१ ते ३.००	२.०१ ते २.५०	२ पेक्षा कमी
	नुकसान भरपाई रक्कम रु.	१२११३	१८२८८	२४३४४	३६४५६	६०८००
	एकापेक्षा अधिकवेळी रक्कम देय झाली तरी कमाल नुकसान भरपाई देय	रु.६०,८००/-				
	एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टरी (अ + ब) रुपये	३,८०,०००/-				
गारपीट	विमा संरक्षित रक्कम					
दि. ०१ जानेवारी ते ३१ मे	१,२७,०००					

विमाधारक शेतकऱ्यांनी गारपीट मुळे नुकसान झाल्यापासून ७२ तासात नुकसानग्रस्त फळपिकाची माहिती विमा कंपनीस/संबंधीत मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.

एकूण विमा संरक्षित रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रति हे.) ३,८०,००० + १,२७,००० = ५,०७,०००/-

१. विमा संरक्षण कालावधीमध्ये संबंधीत हवामान धोका एकापेक्षा अधिकवेळा लागु झाला तरी कमाल नुकसान भरपाई एकदाच देय राहिल. (विमा संरक्षण कालावधीमध्ये संबंधीत टप्प्यामध्ये एक पेक्षा ज्यास्त दिवसांत ४ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त, ११ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त, २१ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त, ३१ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त, ४१ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त व ५१ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पर्जन्यमान झाल्यास वर नमुद केलेल्या अवेळी पाऊस या हवामान धोक्याच्या सर्वात जास्त किंवा महत्तम पर्जन्यमान नोंदीस एकदाच नुकसान भरपाई देय राहिल. वरिल प्रमाणे टप्प-१ ते टप्पा - ३ ची नुकसान भरपाई परिगणना स्वतंत्रपणे करण्यात येईल.)
२. विमा संरक्षण कालावधीमध्ये एक टप्प्यात सर्वात जास्त पर्जन्यमान नोंदीस एकदा नुकसान भरपाई देय असल्याने महत्तम पर्जन्यमानाच्या नोंदीशीवाय कमी पर्जन्यमान झालेल्या पावसाचे धोके नुकसानीसाठी ग्राह्य धरण्यात येणार नाही.

सहपत्र-२

(आंबिया बहार)

पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपीक विमा योजना सन २०२६-२७

पिक : द्राक्ष - (ब)

समाविष्ट जिल्हे :- लातूर, सोलापूर, पुणे, धाराशिव, जालना, सातारा, छ.संभाजीनगर, बीड, सांगली,
(एकूण जिल्हे -९)

फळपिकाचे नाव	हवामान धोका व कालावधी	विमा संरक्षण कालावधी व नुकसान भरपाईची रक्कम (प्रति हेक्टर रुपये)		
		दि. १६ ऑक्टोबर ते ०७ नोव्हेंबर	दि. ०८ ते ३० नोव्हेंबर	दि. ०१ डिसेंबर ते ३० एप्रिल
ब) द्राक्ष (आंबिया बहार)	अवेळी पाऊस प्रतिदिन (मि.मि)	टप्पा- १	टप्पा- २	टप्पा - ३
	(≥ 8) ४ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त	४,८६९	१२,५८८	१२,९४४
	(≥ ११) ११ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त	७,४८९	१८,८८९	२५,५३९
	(≥ २१) २१ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त	९,९७५	३७,८८९	३९,८२५
	(≥ ३१) ३१ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त	१२,५८८	५७,०००	५०,८२५
	(≥ ४१) ४१ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त	१८,६४४	१,५२,७१३	६२,९३८ + पहिल्या व दुसऱ्या टप्पातील शिल्लक रकमेच्या ५० टक्के रक्कम देय.
	(≥ ५१) ५१ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त	५०,११२	२,२८,०००	१,०१,८८८ + पहिल्या व दुसऱ्या टप्पातील शिल्लक रकमेच्या १०० टक्के रक्कम देय.
	टप्पानुसार अधिकतम नुकसान भरपाई रक्कम रु.	५०,११२	२,२८,०००	१,०१,८८८
	सर्व टप्पे मिळून अधिकतम रक्कम रु.	३,८०,०००/-		
	गारपीट		विमा संरक्षित रक्कम	
दि. ०१ जानेवारी ते ३१ मे		१,२७,०००/-		
विमाधारक शेतकऱ्यांनी गारपीट मुळे नुकसान झाल्यापासून ७२ तासात नुकसानग्रस्त फळपिकाची माहिती विमा कंपनीस / संबधीत मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.				
एकूण विमा संरक्षित रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रति हे.)		३,८०,००० + १,२७,००० = ५,०७,०००/-		
१. विमा संरक्षण कालावधीमध्ये संबंधीत हवामान धोका एकापेक्षा अधिकवेळा लागू झाला तरी कमाल नुकसान भरपाई एकदाच देय राहिल. (विमा संरक्षण कालावधीमध्ये संबंधीत टप्प्यामध्ये एक पेक्षा ज्यास्त दिवसांत ४ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त, ११ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त, २१ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त, ३१ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त, ४१ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त व ५१ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पर्जन्यमान झाल्यास वर नमुद केलेल्या अवेळी पाऊस या हवामान धोक्याच्या सर्वांत जास्त किंवा महत्तम पर्जन्यमान नोंदीस एकदाच नुकसान भरपाई देय राहिल. वरिल प्रमाणे टप्पा-१ ते टप्पा - ३ ची नुकसान भरपाई परिगणना स्वतंत्रपणे करण्यात येईल.)				
२. विमा संरक्षण कालावधीमध्ये एक टप्प्यात सर्वांत जास्त पर्जन्यमान नोंदीस एकदा नुकसान भरपाई देय असल्याने महत्तम पर्जन्यमानाच्या नोंदीशीवाय कमी पर्जन्यमान झालेल्या पावसाचे धोके नुकसानीसाठी ग्राह्य धरण्यात येणार नाही.				

सहपत्र-२
(आंबिया बहार)
पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपीक विमा योजना सन २०२६-२७

पिक : आंबा (अ)

समाविष्ट जिल्हे : समूह क्र. अ :- सिंधुदुर्ग, रत्नागिरी, रायगड, ठाणे व पालघर (एकूण जिल्हे-५)

फळपीक	हवामान धोका व कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम प्रति हेक्टर रुपये
आंबा (अ) (आंबिया बहार)	१) अवेळी पाऊस दि. ०१ डिसेंबर ते ३१ मार्च	१) या कालावधीमध्ये कोणत्याही १ दिवस ५ मी.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास रक्कम रु. ८,५००/- देय. २) या कालावधीमध्ये कोणत्याही सलग २ दिवस ५ मी. मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास रक्कम रु. १५,३००/- देय.
	दि. ०१ एप्रिल ते ३१ मे	१. या कालावधीमध्ये कोणत्याही १ दिवसात १० मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास रक्कम रु. १०,३२९/- देय होईल. २. या कालावधीमध्ये कोणत्याही सलग २ दिवसात १० मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास रक्कम रु. १८,७००/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३४,०००/-)
	२) कमी तापमान दि. ०१ जानेवारी ते १० मार्च	१. या कालावधीमध्ये कोणत्याही सलग ३ दिवस १३ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी तापमान राहिल्यास रक्कम रु. ६,०७९/- देय. २. या कालावधीमध्ये कोणत्याही सलग ४ दिवस १३ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी तापमान राहिल्यास रक्कम रु. १२,०२९/- देय. ३. या कालावधीमध्ये कोणत्याही सलग ५ दिवस १३ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी तापमान राहिल्यास रक्कम रु. १७,१२९/- देय. ४. या कालावधीमध्ये कोणत्याही सलग ६ दिवस १३ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी तापमान राहिल्यास रक्कम रु. २३,१९३/- देय. ५. या कालावधीमध्ये कोणत्याही सलग ७ दिवस १३ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी तापमान राहिल्यास रक्कम रु. ३४,०००/- देय. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३४,०००/-)
	३) वेगाचा वारा दि. १६ एप्रिल ते १५ मे *(दि. २२/०१/२०१६ च्या शासन परिपत्रकान्वये नुकसान ठरविण्यासाठी पंचनामा कार्यपद्धती निश्चित केले नुसार विमा नुकसान भरपाई देय होईल.)	१. या कालावधीमध्ये कोणत्याही दिवशी वाऱ्याचा वेग २५ कि.मि. प्रति तास राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. २०,०३६/- देय राहिल. २. या कालावधीमध्ये कोणत्याही दिवशी वाऱ्याचा वेग २५ कि.मि. प्रति तास पेक्षा जास्त राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३४,०००/- देय राहिल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३४,०००/-) * विमा धारक शेतकऱ्यांनी नुकसान झाल्यापासुन ७२ तासात नुकसानग्रस्त आंबा पिकाची माहिती कृषि विभाग /विमा कंपनीस कळविणे आवश्यक आहे. संबंधित विमा कंपनी, महसूल, विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल. फक्त संदर्भ हवामान केंद्रावरील वेगाच्या वाऱ्याची नोंद ही नुकसान भरपाईसाठी पात्र होणार नाही.
	४) जास्त तापमान दि. ०१ मार्च ते ३१ मे	१. या कालावधीमध्ये सलग ३ दिवस ३७ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास रक्कम रु. १७,१२९/- देय राहिल. २. या कालावधीमध्ये सलग ४ दिवस ३७ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास रक्कम रु. ३४,२४३/- देय राहिल.

फळपीक	हवामान धोका व कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम प्रति हेक्टर रुपये
		३. या कालावधीमध्ये सलग ५ दिवस ३७ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास रक्कम रु. ५१,०००/- देय राहिल. ४. या कालावधीमध्ये सलग ५ दिवसांपेक्षा जास्त ३७ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास रक्कम रु. ६८,०००/- देय राहिल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ६८,०००/-)
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टरी		१,७०,०००/-
गारपीट दि. ०१ डिसेंबर, ते ३१ मे		विमा संरक्षित रक्कम रु. ५७,०००/-
विमाधारक शेतकऱ्यांनी गारपीट मुळे नुकसान झाल्यापासून ७२ तासात नुकसानग्रस्त फळपिकाची माहिती विमा कंपनीस/संबंधीत मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे.त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.		
एकूण विमा संरक्षित रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रति हे.) १,७०,०००+ ५७,००० = २,२७,०००/-		

सहपत्र-२

(आंबिया बहार)

पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपीक विमा योजना सन २०२६-२७

पिक : आंबा (ब)

समाविष्ट जिल्हे :- समूह क्र. ब - जळगाव, वर्धा, नाशिक, लातूर, अहिल्यानगर, परभणी, धाराशिव, धुळे, जालना, नांदेड, वाशिम, छ.संभाजीनगर, बीड, नंदुरबार, अमरावती, बुलढाणा, हिंगोली (एकूण जिल्हे-१७)

फळ पिकाचे नाव	हवामान धोका व कालावधी	प्रमाणके व नुकसान भरपाई रक्कम प्रति हेक्टर रुपये (ट्रिगर)
आंबा (ब) (आंबिया बहार)	१) अवेळी पाऊस दि. ०१ जानेवारी ते ३१ मे	१) या कालावधीमध्ये सलग २ दिवस ५ मि.मी. व त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ८,५००/- देय होईल. २) या कालावधीमध्ये सलग ३ दिवस ५ मि.मी. व त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. २५,५००/- देय होईल. ३) या कालावधीमध्ये सलग ४ दिवस ५ मि.मी. व त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ५१,०००/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ५१,०००/-)
	२) कमी तापमान दि. ०१ जानेवारी ते २८ फेब्रुवारी	या कालावधीमध्ये किमान दैनंदिन तापमान सलग ३ दिवस १० डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. २५,५००/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. २५,५००/-)
	३) जास्त तापमान दि. ०१ मार्च ते ३१ मार्च	या कालावधीमध्ये दैनंदिन कमाल तापमान सलग ३ दिवस ४० डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४२,५००/- देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४२,५००/-)
	४) वेगाचा वारा दि. ०१ एप्रिल ते ३१ मे (दि. २२/०१/२०१६ च्या शासन परिपत्रकान्वये नुकसान ठरविण्यासाठी पंचनामा कार्यपद्धती निश्चित केले नुसार विमा नुकसान भरपाई देय होईल.)	या कालावधीमध्ये वेगाचा वारा प्रति तास २५ कि.मी. व त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ५१,०००/- देय राहिल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ५१,०००/-) विमा धारक शेतकऱ्यांनी नुकसान झाल्यापासून ७२ तासात नुकसानग्रस्त आंबा पिकाची माहिती कृषि विभाग / विमा कंपनीस कळविणे आवश्यक आहे. संबंधित विमा कंपनी, महसूल, विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल. फक्त संदर्भ हवामान केंद्रावरील वेगाच्या वाऱ्याची नोंद ही नुकसान भरपाईसाठी पात्र होणार नाही.
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टरी		१,७०,०००/-
गारपीट दि. ०१ जानेवारी ते १५ जून		विमा संरक्षित रक्कम रु. ५७,०००/-
विमाधारक शेतकऱ्यांनी गारपीट मुळे नुकसान झाल्यापासून ७२ तासात नुकसानग्रस्त फळपिकाची माहिती विमा कंपनीस / संबंधित मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.		
एकूण विमा संरक्षित रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रति हे.) १,७०,००० + ५७,००० = २,२७,०००/-		

सहपत्र-२
(आंबिया बहार)
पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपीक विमा योजना सन २०२६-२७

पिक : आंबा (क)

समाविष्ट जिल्हे : समूह क्र. क - सोलापूर, पुणे, सांगली, कोल्हापूर, सातारा. (एकूण जिल्हे-५)

फळपिकाचे नाव	हवामान धोका व कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम प्रति हेक्टर रुपये
आंबा (क) (आंबिया बहार)	१) अवेळी पाऊस दि. ०१ जानेवारी ते ३१ मे	१. या कालावधीमध्ये सलग ३ दिवस ५ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास रक्कम रु. ८,५००/- देय राहिल. २. या कालावधीमध्ये सलग ४ दिवस ५ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास रक्कम रु. २५,५००/- देय राहिल. ३. या कालावधीमध्ये सलग ५ दिवस ५ मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास रक्कम रु. ५१,०००/- देय राहिल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ५१,०००/-)
	२) जास्त तापमान दि. ०१ मार्च ते ३१ मार्च	या कालावधीमध्ये दैनंदिन कमाल तापमान सलग ३ दिवस ३८ डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास रक्कम रु. ४२,५००/- देय राहिल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ४२,५००/-)
	३) वेगाचा वारा दि. ०१ एप्रिल ते ३१ मे (दि. २२/०१/२०१६ च्या शासन परिपत्रकान्वये नुकसान ठरविण्यासाठी पंचनामा कार्यपद्धती निश्चित केले नुसार विमा नुकसान भरपाई देय होईल.)	या कालावधीमध्ये वेगाचा वारा प्रति तास २५ कि.मी. व त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. ५१,०००/- देय राहिल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ५१,०००/-) विमा धारक शेतकऱ्यांनी नुकसान झाल्यापासून ७२ तासात नुकसानग्रस्त आंबा पिकाची माहिती कृषि विभाग / विमा कंपनीस कळविणे आवश्यक आहे. संबंधित विमा कंपनी, महसूल, विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल. फक्त संदर्भ हवामान केंद्रावरील वेगाच्या वाऱ्याची नोंद ही नुकसान भरपाईसाठी पात्र होणार नाही.
	४) कमी तापमान दि. ०१ जानेवारी ते २८ फेब्रुवारी	या कालावधीमध्ये दैनंदिन किमान तापमान सलग ३ दिवस १० डिग्री सेल्सीअस किंवा त्यापेक्षा कमी राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. २५,५००/- देय होईल. (कमाल देय नुकसान भरपाई रक्कम रु. २५,५००/-)
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टर		१,७०,०००/-
गारपीट दि. ०१ जानेवारी ते १५ जून		विमा संरक्षित रक्कम रु. ५७,०००/-
विमाधारक शेतकऱ्यांनी गारपीट मुळे नुकसान झाल्यापासून ७२ तासात नुकसानग्रस्त फळपिकाची माहिती विमा कंपनीस / संबंधित मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.		
एकूण विमा संरक्षित रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रति हे.) १,७०,००० + ५७,००० = २,२७,०००/-		

सहपत्र-२
(आंबिया बहार)
पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपीक विमा योजना सन २०२६-२७

पिक : स्ट्रॉबेरी

समाविष्ट जिल्हे : सातारा व नाशिक. (एकूण जिल्हे-२)

फळपिकाचे नाव	हवामान धोका व कालावधी	प्रमाण धोके व नुकसान भरपाईची रक्कम (प्रति हेक्टर रुपये)
स्ट्रॉबेरी (आंबिया बहार)	१) अवेळी पाऊस व सापेक्ष आर्द्रता दि. १५ ऑक्टोबर ते ३० नोव्हेंबर	१) या कालावधीत सलग २ दिवस प्रतिदिन २० मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास तसेच सापेक्ष आर्द्रता ९५ टक्के किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास रक्कम रु. ३३,६००/- नुकसान भरपाई देय राहिल. २) या कालावधीत सलग ३ दिवस प्रतिदिन २० मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास तसेच सापेक्ष आर्द्रता ९५ टक्के किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास रक्कम रु. ५०,४००/- नुकसान भरपाई देय राहिल. ३) या कालावधीत सलग ४ दिवस किंवा त्यापेक्षा जास्त दिवस प्रतिदिन २० मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस झाल्यास तसेच सापेक्ष आर्द्रता ९५ टक्के किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास रक्कम रु. ८४,०००/- नुकसान भरपाई देय राहिल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ८४,०००/-)
	२) अवेळी पाऊस, सापेक्ष आर्द्रता व जास्त तापमान दि. ०१ फेब्रुवारी ते ३० एप्रिल	या कालावधीत १ दिवसात २० मि. मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस, सापेक्ष आर्द्रता ९५ टक्के किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास तसेच तापमान ३० डिग्री सेल्सिअस किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास रक्कम रु. ७८,०००/- देय राहिल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ७८,०००/-)
	३) कमी तापमान दि. ०१ डिसेंबर ते ३१ मार्च	१) या कालावधीत १ दिवसाचे तापमान १ ते २ डिग्री सेल्सिअस राहिल्यास रक्कम रु. ६२,४००/- नुकसान भरपाई देय राहिल. २) या कालावधीत १ दिवसाचे तापमान १ डिग्री सेल्सिअस पेक्षा कमी राहिल्यास रक्कम रु. ७८,०००/- नुकसान भरपाई देय राहिल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ७८,०००/-)
	विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टर	२,४०,०००/-
गारपीट दि. ०१ डिसेंबर ते ३१ मे	विमा संरक्षित रक्कम रु. ८०,०००/-	
विमाधारक शेतकऱ्यांनी गारपीट मुळे नुकसान झाल्यापासून ७२ तासात नुकसानग्रस्त फळपिकाची माहिती विमा कंपनीस / संबधीत मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.		
एकूण विमा संरक्षित रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रतिहे.) २,४०,००० + ८०,००० = ३,२०,०००/-		

सहपत्र-२

(आंबिया बहार)

पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपीक विमा योजना सन २०२६-२७

पिक : पपई

समाविष्ट जिल्हे :- जळगाव, लातुर, सोलापुर, पुणे, अकोला, अहिल्यानगर, परभणी, धाराशिव, धुळे, जालना, नांदेड, वाशिम, सातारा, छ.संभाजीनगर, बीड, नंदुरबार, हिंगोली (एकूण जिल्हे-१७)

फळपीक	हवामान धोका व कालावधी	प्रमाण धोके व नुकसान भरपाईची रक्कम (प्रति हेक्टर रुपये)
पपई	१. कमी तापमान दि. ०१ नोव्हेंबर ते २८ फेब्रुवारी	या कालावधीमध्ये सलग ३ दिवस तापमान ८ डि.से. किंवा त्यापेक्षा कमी राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १२,०००/- देय राहिल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु.१२,०००/-)
	२. वेगाचा वारा दि. ०१ फेब्रुवारी ते ३० जून (दि. २२/०१/२०१६ च्या शासन परिपत्रकान्वये नुकसान ठरविण्यासाठी पंचनामा कार्यपद्धती निश्चित केले नुसार विमा भरपाई देय होईल.)	या कालावधीमध्ये ४० कि.मी. प्रति तास अथवा त्यापेक्षा जास्त वेगाने वारे वाहिल्याची नोंद संदर्भ हवामान केंद्रावर झाल्यास विमा धारक शेतकऱ्यांनी नुकसान झाल्यापासून ७२ तासात नुकसानग्रस्त पपई पिकाची माहिती कृषि विभाग / विमा कंपनीस कळविणे आवश्यक आहे. संबंधित विमा कंपनी, महसूल, विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल. फक्त संदर्भ हवामान केंद्रावरील वेगाच्या वाऱ्याची नोंद ही नुकसान भरपाईसाठी पात्र होणार नाही. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. १२,०००/-)
	३. जास्त पाऊस व आर्द्रता दि. १५ जून ते ३० सप्टेंबर	या कालावधीमध्ये प्रतिदिन ४० मि.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस सलग ४ दिवस झाल्यास व आर्द्रता सलग ५ दिवस ८० टक्के किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास नुकसान भरपाई रक्कम रु. १६,०००/- देय राहिल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु.१६,०००/-)
	एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टरी	४०,०००/-
	गारपीट दि. ०१ डिसेंबर ते ३१ मे	विमा संरक्षित रक्कम रु. १३,००० /-
विमाधारक शेतकऱ्यांनी गारपीट मुळे नुकसान झाल्यापासून ७२ तासात नुकसानग्रस्त फळपिकाची माहिती विमा कंपनीस / संबंधित मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.		
एकूण विमा संरक्षित रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रति हे.) ४०,००० + १३,००० = ५३,०००/-		

सहपत्र-२
(आंबिया बहार)
पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपीक विमा योजना सन २०२६-२७

नारळ (अ)

समाविष्ट जिल्हे - समूह क्र. १ सिंधुदुर्ग, रत्नागिरी, रायगड, पालघर. (एकूण जिल्हे-४)

फळपिकाचे नाव	हवामान धोका व कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम (प्रति/हेक्टर)
नारळ (आंबिया बहार)	१) वेगाचा वारा दि. ०१ नोव्हेंबर ते ३१ मे *(दि. २२/०१/२०१६ च्या शासन परिपत्रकान्वये नुकसान ठरविण्यासाठी पंचनामा कार्यपद्धती निश्चित केले नुसार विमा नुकसान भरपाई देय होईल.)	या कालावधीत कोणत्याही दिवसी ४० कि.मी. प्रति तास किंवा त्यापेक्षा जास्त वेगाने वारे वाहील्यास रक्कम रु.५१,०००/- नुकसान भरपाई देय होईल. विमाधारक शेतकऱ्यांरनी वेगाच्या वाऱ्यामुळे नुकसान झाल्यापासून ७२ तासात नुकसानग्रस्त फळपिकाची माहिती विमा कंपनीस / संबधीत मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ५१,०००/-)
	२) जास्त तापमान दि. ०१ जानेवारी ते ३१ मार्च	या कालावधीत सलग ५ दिवस ३७ डिग्री सेल्सिअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास रक्कम रु.५१,०००/- नुकसान भरपाई देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ५१,०००/-)
	३) जास्त पाऊस व जास्त आर्द्रता दि. ०१ जून ते ३० सप्टेंबर	१) या कालावधीत सलग ७ दिवस २०० मि.मी. पाऊस व सापेक्ष आर्द्रता ९५ टक्के पेक्षा जास्त राहिल्यास रक्कम रु.१७,०००/- नुकसान भरपाई देय होईल. २) या कालावधीत सलग ७ दिवस ४०० मि.मी. पाऊस व सापेक्ष आर्द्रता ९५ टक्के पेक्षा जास्त राहिल्यास रक्कम रु.३४,०००/- नुकसान भरपाई देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३४,०००/-)
	४) कमी पाऊस दि. ०१ जून ते ३० सप्टेंबर	या कालावधीत एकूण २००० मि.मी. किंवा त्यापेक्षा कमी पाऊस राहिल्यास रक्कम रु. ३४,०००/- नुकसान भरपाई देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३४,०००/-)
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टर रु.१,७०,०००/-		
गारपीट	विमा संरक्षित रक्कम रु.	
दि. ०१ डिसेंबर ते ३१ मे	५७,०००/-	
विमाधारक शेतकऱ्यांरनी गारपीट मुळे नुकसान झाल्यापासून ७२ तासात नुकसानग्रस्त फळपिकाची माहिती विमा कंपनीस / संबधीत मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.		
एकूण विमा संरक्षित रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रति हे.) १,७०,००० + ५७,००० = २,२७,०००/-		

सहपत्र-२

(आंबिया बहार)

पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपीक विमा योजना सन २०२६-२७

नारळ (ब)

समाविष्ट जिल्हे ३- समूह क्र. २ पुणे, अहिल्यानगर, कोल्हापूर (एकूण जिल्हे-३)

फळपिकाचे नाव	हवामान धोका व कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम (प्रति/हेक्टर)
नारळ (आंबिया बहार)	१) कमी तापमान दि. ०१ नोव्हेंबर ते ३१ जानेवारी	या कालावधीत सलग ५ दिवस १० डिग्री सेल्सिअस किंवा त्यापेक्षा कमी तापमान राहिल्यास रक्कम रु.३४,०००/- नुकसान भरपाई देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३४,०००/-)
	२) वेगाचा वारा दि. ०१ डिसेंबर ते ३१ मे *(दि. २२/०१/२०१६ च्या शासन परिपत्रकान्वये नुकसान ठरविण्यासाठी पंचनामा कार्यपद्धती निश्चित केले नुसार विमा नुकसान भरपाई देय होईल.)	या कालावधीत कोणत्याही दिवसी ४० कि.मी. प्रति तास किंवा त्यापेक्षा जास्त वेगाने वारे वाहिल्यास रक्कम रु. ३४,०००/- नुकसान भरपाई देय होईल. विमाधारक शेतकऱ्यांरनी वेगाच्या वाऱ्यामुळे नुकसान झाल्यापासून ७२ तासात नुकसानग्रस्त फळपिकाची माहिती विमा कंपनीस / संबधीत मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३४,०००/-)
	३) जास्त तापमान दि. ०१ जानेवारी ते ३१ मार्च	या कालावधीत सलग ५ दिवस ३९ डिग्री सेल्सिअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास रक्कम रु.३४,०००/- नुकसान भरपाई देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३४,०००/-)
	४) कमी पाऊस दि. ०१ जून ते ३० सप्टेंबर	या कालावधीत एकूण १५०० मि.मी. किंवा त्यापेक्षा कमी पाऊस राहिल्यास रक्कम रु. ३४,०००/- नुकसान भरपाई देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३४,०००/-)
	५) जास्त पाऊस व जास्त आर्द्रता दि. ०१ जुलै ते ३० सप्टेंबर	१) या कालावधीत सलग ७ दिवस १०० मि.मी. पाऊस व सापेक्ष आर्द्रता ९० टक्के पेक्षा जास्त राहिल्यास रक्कम रु. १७,०००/- नुकसान भरपाई देय होईल. २) या कालावधीत सलग ७ दिवस २०० मि.मी. पाऊस व सापेक्ष आर्द्रता ९० टक्के पेक्षा जास्त राहिल्यास रक्कम रु. ३४,०००/- नुकसान भरपाई देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३४,०००/-)
		एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टर रु.१,७०,०००/-
गारपीट		विमा संरक्षित रक्कम रु.
दि. ०१ डिसेंबर ते ३१ मे		५७,०००/-
विमाधारक शेतकऱ्यांरनी गारपीट मुळे नुकसान झाल्यापासून ७२ तासात नुकसानग्रस्त फळपिकाची माहिती विमा कंपनीस / संबधीत मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.		
एकूण विमा संरक्षित रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रति हे.) १,७०,००० + ५७,००० = २,२७,०००/-		

सहपत्र-२

(आंबिया बहार)

पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपीक विमा योजना सन २०२६-२७

पिक : सुपारी

समाविष्ट जिल्हे :- सिंधुदुर्ग, रत्नागिरी, रायगड, पालघर. (एकूण जिल्हे-४)

फळपिकाचे नाव	हवामान धोका व कालावधी	प्रमाणके (ट्रिगर) व नुकसान भरपाई रक्कम (प्रति/हेक्टर)
सुपारी (आंबिया बहार)	१) वेगाचा वारा दि. ०१ नोव्हेंबर ते ३१ मे *(दि. २२/०१/२०१६ च्या शासन परिपत्रकान्वये नुकसान ठरविण्यासाठी पंचनामा कार्यपद्धती निश्चित केले नुसार विमा नुकसान भरपाई देय होईल.)	या कालावधीत कोणत्याही दिवसी ४० कि.मी. प्रति तास किंवा त्यापेक्षा जास्त वेगाने वारे वाहील्यास रक्कम रु. ३०,०००/- नुकसान भरपाई देय होईल. विमाधारक शेतकऱ्यांरनी वेगाच्या वाऱ्यामुळे नुकसान झाल्यापासून ७२ तासात नुकसानग्रस्त फळपिकाची माहिती विमा कंपनीस / संबधीत मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३०,०००/-)
	२) जास्त तापमान दि. ०१ जानेवारी ते मार्च ३१	या कालावधीत सलग ५ दिवस ३७ डिग्री सेल्सिअस किंवा त्यापेक्षा जास्त तापमान राहिल्यास रक्कम रु. ३०,०००/- नुकसान भरपाई देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. ३०,०००/-)
	३) जास्त पाऊस व जास्त आर्द्रता दि. ०१ जून ते ३० सप्टेंबर	१) या कालावधीत सलग ७ दिवस २०० मि.मी. पाऊस व सापेक्ष आर्द्रता ९५ टक्के पेक्षा जास्त राहिल्यास रक्कम रु. १०,०००/- नुकसान भरपाई देय होईल. २) या कालावधीत सलग ७ दिवस ४०० मि.मी. पाऊस व सापेक्ष आर्द्रता ९५ टक्के पेक्षा जास्त राहिल्यास रक्कम रु. २०,०००/- नुकसान भरपाई देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. २०,०००/-)
	४) कमी पाऊस दि. ०१ जून ते ३० सप्टेंबर	या कालावधीत एकूण २००० मि.मी. किंवा त्यापेक्षा कमी पाऊस राहिल्यास रक्कम रु. २०,०००/- नुकसान भरपाई देय होईल. (कमाल नुकसान भरपाई रक्कम रु. २०,०००/-)
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टर रु. १,००,०००/-		
गारपीट		विमा संरक्षित रक्कम रु.
दि. ०१ डिसेंबर ते ३१ मे		३३,०००/-
विमाधारक शेतकऱ्यांरनी गारपीट मुळे नुकसान झाल्यापासून ७२ तासात नुकसानग्रस्त फळपिकाची माहिती विमा कंपनीस / संबधीत मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.		
एकूण विमा संरक्षित रक्कम (नियमित + गारपीट) (रु. प्रति हे.) १,००,००० + ३३,००० = १,३३,०००/-		

सहपत्र-२
(आंबिया बहार)
पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपीक विमा योजना सन २०२६-२७

पिक : अंजीर

समाविष्ट जिल्हा :- पुणे, छ.संभाजीनगर. (एकूण जिल्हे-२)

फळपीक	हवामान धोके व कालावधी	प्रमाणके व नुकसान भरपाई रक्कम (.हे/प्रति)
अंजीर (आंबिया बहार)	१. अवकाळी पाऊस दि. ०१ मार्च ते ३० एप्रिल	या कालावधीमध्ये सलग ३ दिवस १० मि.मि. किंवा त्यापेक्षा जास्त पाऊस राहिल्यास रक्कम रु.६४,०००/- नुकसान भरपाई देय होईल.
	२. जास्त आर्द्रता दि. ०१ मार्च ते ३० एप्रिल	या कालावधीमध्ये सलग २० दिवस सापेक्ष आर्द्रता ८० टक्के किंवा त्यापेक्षा जास्त राहिल्यास रक्कम रु.९६,०००/- नुकसान भरपाई देय होईल.
	एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टर रु.१,६०,००० /-	
	गारपीट	विमा संरक्षित रक्कम रु.
	दि .०१ डिसेंबर ते ३१ मे	रक्कम रु.५३,०००/-
विमाधारक शेतकऱ्यांरनी गारपीट मुळे नुकसान झाल्यापासून ७२ तासात नुकसानग्रस्त फळपिकाची माहिती विमा कंपनीस / संबधीत मंडळ कृषि अधिकारी यांना कळविणे आवश्यक आहे. त्यानंतर विमा कंपनी जिल्हा महसूल, ग्राम विकास व कृषि विभागाच्या मदतीने वैयक्तिक पातळीवर नुकसानीचे प्रमाण निश्चित करेल.		
एकूण विमा संरक्षित रक्कम प्रति हेक्टर रु.१,६०,००० + गारपीट रु.५३,००० = रक्कम रु. २,१३,०००/-		

टिप : उपरोक्त मृग व आंबिया बहारामधील ज्या फळपिकांमध्ये जादा व कमी तापमान या हवामान धोक्याचा कालावधी सलग तीन व त्यापेक्षा जास्त दिवस आहे, अशा फळपिकांसाठी सलग दिवसांपैकी कोणत्याही एका दिवशी जादा तापमानासाठी ०.५ डिग्री से. इतकी कमी व कमी तापमानासाठी ०.५ डिग्री से. इतकी जास्त तफावत नुकसान भरपाई अदायगीसाठी ग्राह्य धरण्यात येईल.

सहपत्र -३
पुनरचित हवामान आधारित पीक विमा योजना
विमा दराची परीगणना (विमा कंपनीने सादर केलेल्या (L-१) कमीत कमी विमा दरानुसार)
मृग बहार

(रक्कम रुपये प्रति हेक्टर)

अ.क्र.	जिल्हा	फळपिकाचे नाव	विमा संरक्षित रक्कम	विमा कंपनीने दिलेला विमा दर (%)	एकुण विमा हप्ता रक्कम	विमा दरात केंद्र हिस्सा	विमा दरात राज्य हिस्सा	विमा दरात शेतकरी
समूह क्र. १ बजाज जनरल इन्शुरन्स कं.लि.								
१	जळगाव	मोसंबी	१०००००	२०	२००००	७५००	७५००	५०००
		डालिंब	१६००००	२५	४००००	१६०००	१६०००	८०००
		लिंबू	८००००	२०	१६०००	६०००	६०००	४०००
		पेरु	७००००	२०	१४०००	५२५०	५२५०	३५००
		सिताफळ	७००००	२५	१७५००	७०००	७०००	३५००
		चिकू	७००००	२०	१४०००	५२५०	५२५०	३५००
		संत्रा	१०००००	२०	२००००	७५००	७५००	५०००
		हळद	१८००००	३०	५४०००	२२५००	२२५००	९०००
समूह क्र. २ भारतीय कृषि विमा कंपनी								
२	वर्धा	संत्रा	१०००००	३५	३५०००	१२५००	१७५००	५०००
		मोसंबी	१०००००	३	३०००	०	०	३०००
		लिंबू	८००००	३	२४००	०	०	२४००
		हळद	१८००००	३०	५४०००	२२५००	२२५००	९०००
समूह क्र. ३ बजाज जनरल इन्शुरन्स कं.लि.								
३	नाशिक	डालिंब	१६००००	१०	१६०००	४०००	४०००	८०००
		पेरु	७००००	१०	७०००	१७५०	१७५०	३५००
		लिंबू	८००००	३०	२४०००	१००००	१००००	४०००
		चिकू	७००००	५	३५००	०	०	३५००
		द्राक्ष - (क)	३८००००	२४	९१२००	३६१००	३६१००	१९०००
		सिताफळ	७००००	२०	१४०००	५२५०	५२५०	३५००
		मोसंबी	१०००००	१२	१२०००	३५००	३५००	५०००
४	लातूर	डालिंब	१६००००	५	८०००	०	०	८०००
		लिंबू	८००००	२५	२००००	८०००	८०००	४०००
		सिताफळ	७००००	१०	७०००	१७५०	१७५०	३५००
		पेरु	७००००	२४	१६८००	६६५०	६६५०	३५००
		चिकू	७००००	५	३५००	०	०	३५००
समूह क्र. ४ भारतीय कृषि विमा कंपनी								
५	अकोला	संत्रा	१०००००	५	५०००	०	०	५०००
		लिंबू	८००००	१०	८०००	२०००	२०००	४०००
		मोसंबी	१०००००	२०	२००००	७५००	७५००	५०००
		डालिंब	१६००००	२०	३२०००	१२०००	१२०००	८०००
		पेरु	७००००	२०	१४०००	५२५०	५२५०	३५००
		हळद	१८००००	२०	३६०००	१३५००	१३५००	९०००
६	सोलापूर	डालिंब	१६००००	१०	१६०००	४०००	४०००	८०००
		पेरु	७००००	२०	१४०००	५२५०	५२५०	३५००
		लिंबू	८००००	२०	१६०००	६०००	६०००	४०००
		चिकू	७००००	२०	१४०००	५२५०	५२५०	३५००
		सिताफळ	७००००	२०	१४०००	५२५०	५२५०	३५००
		द्राक्ष - (क)	३८००००	५	१९०००	०	०	१९०००
७	पुणे	डालिंब	१६००००	१०	१६०००	४०००	४०००	८०००
		लिंबू	८००००	२०	१६०००	६०००	६०००	४०००

अ.क्र.	जिल्हा	फळपिकाचे नाव	विमा संरक्षित रक्कम	विमा कंपनीने दिलेला विमा दर (%)	एकुण विमा हप्ता रक्कम	विमा दरात केंद्र हिस्सा	विमा दरात राज्य हिस्सा	विमा दरात शेतकरी
		सिताफळ	७००००	२०	१४०००	५२५०	५२५०	३५००
		पेरु	७००००	२०	१४०००	५२५०	५२५०	३५००
		चिकू	७००००	२०	१४०००	५२५०	५२५०	३५००
		द्राक्ष - (क)	३८००००	२०	७६०००	२८५००	२८५००	१९०००
		अर्जीर	१६००००	१०	१६०००	४०००	४०००	८०००
८	ठाणे	चिकू	७००००	२०	१४०००	५२५०	५२५०	३५००
समूह क्र. ५ भारतीय कृषि विमा कंपनी								
९	अहिल्यानगर	संत्रा	१०००००	४२	४२०००	१२५००	२१०००	८५००
		मोसंबी	१०००००	४	४०००	०	०	४०००
		डाळिंब	१६००००	४	६४००	०	०	६४००
		पेरु	७००००	४	२८००	०	०	२८००
		लिंबू	८००००	४	३२००	०	०	३२००
		चिकू	७००००	४२	२९४००	८७५०	१४७००	५९५०
		सिताफळ	७००००	४	२८००	०	०	२८००
		द्राक्ष - (क)	३८००००	४	१५२००	०	०	१५२००
१०	परभणी	संत्रा	१०००००	४२	४२०००	१२५००	२१०००	८५००
		मोसंबी	१०००००	४२	४२०००	१२५००	२१०००	८५००
		डाळिंब	१६००००	४	६४००	०	०	६४००
		पेरु	७००००	४२	२९४००	८७५०	१४७००	५९५०
		लिंबू	८००००	४२	३३६००	१००००	१६८००	६८००
		चिकू	७००००	४२	२९४००	८७५०	१४७००	५९५०
		सिताफळ	७००००	४२	२९४००	८७५०	१४७००	५९५०
		हळद	१८००००	४	७२००	०	०	७२००
११	धाराशिव	डाळिंब	१६००००	४	६४००	०	०	६४००
		मोसंबी	१०००००	४२	४२०००	१२५००	२१०००	८५००
		लिंबू	८००००	४२	३३६००	१००००	१६८००	६८००
		चिकू	७००००	४२	२९४००	८७५०	१४७००	५९५०
		पेरु	७००००	४२	२९४००	८७५०	१४७००	५९५०
		सिताफळ	७००००	४२	२९४००	८७५०	१४७००	५९५०
		द्राक्ष - (क)	३८००००	४	१५२००	०	०	१५२००
		हळद	१८००००	४	७२००	०	०	७२००
१२	धुळे	डाळिंब	१६००००	४	६४००	०	०	६४००
		लिंबू	८००००	४२	३३६००	१००००	१६८००	६८००
		सिताफळ	७००००	४२	२९४००	८७५०	१४७००	५९५०
		पेरु	७००००	४२	२९४००	८७५०	१४७००	५९५०
समूह क्र. ६ भारतीय कृषि विमा कंपनी								
१३	जालना	संत्रा	१०००००	७	७०००	१०००	१०००	५०००
		मोसंबी	१०००००	७	७०००	१०००	१०००	५०००
		डाळिंब	१६००००	७	११२००	१६००	१६००	८०००
		पेरु	७००००	३५	२४५००	८७५०	१२२५०	३५००
		लिंबू	८००००	७	५६००	८००	८००	४०००
		चिकू	७००००	७	४९००	७००	७००	३५००
		सिताफळ	७००००	३५	२४५००	८७५०	१२२५०	३५००
		द्राक्ष - (क)	३८००००	७	२६६००	३८००	३८००	१९०००
		हळद	१८००००	३५	६३०००	२२५००	३१५००	९०००
१४	नांदेड	लिंबू	८००००	७	५६००	८००	८००	४०००
		मोसंबी	१०००००	७	७०००	१०००	१०००	५०००
		सिताफळ	७००००	७	४९००	७००	७००	३५००

अ.क्र.	जिल्हा	फळपिकाचे नाव	विमा संरक्षित रक्कम	विमा कंपनीने दिलेला विमा दर (%)	एकुण विमा हप्ता रक्कम	विमा दरात केंद्र हिस्सा	विमा दरात राज्य हिस्सा	विमा दरात शेतकरी
		चिकू	७००००	७	४९००	७००	७००	३५००
		पेरु	७००००	७	४९००	७००	७००	३५००
		संत्रा	१०००००	७	७०००	१०००	१०००	५०००
		हळद	१८००००	७	१२६००	१८००	१८००	९०००
१५	वाशिम	संत्रा	१०००००	३५	३५०००	१२५००	१७५००	५०००
		डालिंब	१६००००	७	११२००	१६००	१६००	८०००
		लिंबू	८००००	७	५६००	८००	८००	४०००
		सिताफळ	७००००	३५	२४५००	८७५०	१२२५०	३५००
		पेरु	७००००	७	४९००	७००	७००	३५००
		हळद	१८००००	७	१२६००	१८००	१८००	९०००
१६	सातारा	डालिंब	१६००००	७	११२००	१६००	१६००	८०००
		पेरु	७००००	७	४९००	७००	७००	३५००
		सिताफळ	७००००	७	४९००	७००	७००	३५००
		हळद	१८००००	७	१२६००	१८००	१८००	९०००
समूह क्र. ७ इफ्को-टोकियो जनरल इन्शुरन्स कं.लि.								
१७	छ. संभाजीनगर	मोसंबी	१०००००	८	८०००	१५००	१५००	५०००
		डालिंब	१६००००	५	८०००	०	०	८०००
		लिंबू	८००००	१५	१२०००	४०००	४०००	४०००
		चिकू	७००००	१०	७०००	१७५०	१७५०	३५००
		पेरु	७००००	१५	१०५००	३५००	३५००	३५००
		सिताफळ	७००००	१०	७०००	१७५०	१७५०	३५००
		द्राक्ष - (क)	३८००००	१५	५७०००	१९०००	१९०००	१९०००
		हळद	१८००००	१५	२७०००	९०००	९०००	९०००
१८	बीड	संत्रा	१०००००	३२	३२०००	१२५००	१४५००	५०००
		डालिंब	१६००००	१०	१६०००	४०००	४०००	८०००
		लिंबू	८००००	३१	२४८००	१००००	१०८००	४०००
		सिताफळ	७००००	१४	९८००	३१५०	३१५०	३५००
		मोसंबी	१०००००	८	८०००	१५००	१५००	५०००
		चिकू	७००००	१०	७०००	१७५०	१७५०	३५००
		पेरु	७००००	२३	१६१००	६३००	६३००	३५००
		द्राक्ष - (क)	३८००००	२०	७६०००	२८५००	२८५००	१९०००
१९	अमरावती	संत्रा	१०००००	१३	१३०००	४०००	४०००	५०००
		मोसंबी	१०००००	५	५०००	०	०	५०००
		सिताफळ	७००००	१०	७०००	१७५०	१७५०	३५००
		लिंबू	८००००	१०	८०००	२०००	२०००	४०००
२०	पालघर	चिकू	७००००	३०	२१०००	८७५०	८७५०	३५००
२१	यवतमाळ	संत्रा	१०००००	६	६०००	५००	५००	५०००
		मोसंबी	१०००००	५	५०००	०	०	५०००
		हळद	१८००००	७	१२६००	१८००	१८००	९०००
समूह क्र. ८ इफ्को-टोकियो जनरल इन्शुरन्स कं.लि.								
२२	बुलढाणा	संत्रा	१०००००	१७	१७०००	६०००	६०००	५०००
		मोसंबी	१०००००	१०	१००००	२५००	२५००	५०००
		डालिंब	१६००००	१४	२२४००	७२००	७२००	८०००
		पेरु	७००००	१२	८४००	२४५०	२४५०	३५००
		लिंबू	८००००	१८	१४४००	५२००	५२००	४०००
		चिकू	७००००	१०	७०००	१७५०	१७५०	३५००
		सिताफळ	७००००	११	७७००	२१००	२१००	३५००

अ.क्र.	जिल्हा	फळपिकाचे नाव	विमा संरक्षित रक्कम	विमा कंपनीने दिलेला विमा दर (%)	एकुण विमा हप्ता रक्कम	विमा दरात केंद्र हिस्सा	विमा दरात राज्य हिस्सा	विमा दरात शेतकरी
		हळद	१८००००	६	१०८००	९००	९००	९०००
२३	नागपूर	संत्रा	१०००००	५	५०००	०	०	५०००
		मोसंबी	१०००००	१०	१००००	२५००	२५००	५०००
		पेरु	७००००	१५	१०५००	३५००	३५००	३५००
		हळद	१८००००	८	१४४००	२७००	२७००	९०००
२४	हिंगोली	संत्रा	१०००००	११	११०००	३०००	३०००	५०००
		मोसंबी	१०००००	५	५०००	०	०	५०००
		डाळिंब	१६००००	१५	२४०००	८०००	८०००	८०००
		पेरु	७००००	१५	१०५००	३५००	३५००	३५००
		लिंबू	८००००	१५	१२०००	४०००	४०००	४०००
		सिताफळ	७००००	१५	१०५००	३५००	३५००	३५००
		हळद	१८००००	८	१४४००	२७००	२७००	९०००
२५	सांगली	चिकू	७००००	१०	७०००	१७५०	१७५०	३५००
		द्राक्ष - (क)	३८००००	१२	४५६००	१३३००	१३३००	१९०००
		डाळिंब	१६००००	७	११२००	१६००	१६००	८०००
		लिंबू	८००००	३४	२७२००	१००००	१३२००	४०००
		पेरु	७००००	२८	१९६००	८०५०	८०५०	३५००
		सिताफळ	७००००	२१	१४७००	५६००	५६००	३५००
		हळद	१८००००	१५	२७०००	९०००	९०००	९०००
२६	कोल्हापूर	पेरु	७००००	२९	२०३००	८४००	८४००	३५००
२७	चंद्रपुर	हळद	१८००००	१५	२७०००	९०००	९०००	९०००

सहपत्र -३
पुनरचित हवामान आधारित पीक विमा योजना
विमा दराची परीगणना (विमा कंपनीने सादर केलेल्या (L-१) कमीत कमी विमा दरानुसार)
आंबिया बहार

(रक्कम रुपये प्रति हेक्टर)

अ.क्र.	जिल्हा	फळपिकाचे नाव	विमा संरक्षित रक्कम	विमा कंपनीने दिलेला विमा दर (%)	एकुण विमा हप्ता रक्कम	विमा दरात केंद्र हिस्सा	विमा दरात राज्य हिस्सा	विमा दरात शेतकरी
समूह क्र. १ बजाज जनरल इन्शुरन्स कं.लि.								
१	जळगाव	मोसंबी	१०००००	३०	३००००	१२५००	१२५००	५०००
		डाळिंब	१६००००	३५	५६०००	२००००	२८०००	८०००
		केळी (अ)	१७००००	२८	४७६००	१९५५०	१९५५०	८५००
		आंबा (ब)	१७००००	३०	५१०००	२१२५०	२१२५०	८५००
		पपई	४००००	२५	१००००	४०००	४०००	२०००
		संत्रा	१०००००	३५	३५०००	१२५००	१७५००	५०००
समूह क्र. २ भारतीय कृषि विमा कंपनी								
२	सिंधुदूर्ग	आंबा (अ)	१७००००	३१.५	५३५५०	२१२५०	२३८००	८५००
		काजू	१२००००	१०	१२०००	३०००	३०००	६०००
		केळी (अ)	१७००००	३०	५१०००	२१२५०	२१२५०	८५००
		नारळ (अ)	१७००००	५	८५००	०	०	८५००
		सुपारी	१०००००	३०	३००००	१२५००	१२५००	५०००
३	वर्धा	मोसंबी	१०००००	३०	३००००	१२५००	१२५००	५०००
		केळी (अ)	१७००००	३०	५१०००	२१२५०	२१२५०	८५००
		संत्रा	१०००००	१५	१५०००	५०००	५०००	५०००
		आंबा (ब)	१७००००	३०	५१०००	२१२५०	२१२५०	८५००
समूह क्र. ३ बजाज जनरल इन्शुरन्स कं.लि.								
४	रत्नागिरी	काजू	१२००००	१९	२२८००	८४००	८४००	६०००
		आंबा (अ)	१७००००	२५	४२५००	१७०००	१७०००	८५००
		नारळ (अ)	१७००००	१०	१७०००	४२५०	४२५०	८५००
		सुपारी	१०००००	१०	१००००	२५००	२५००	५०००
५	नाशिक (अ)	डाळिंब	१६००००	४०	६४०००	२००००	३२०००	१२०००
		द्राक्ष (अ)	३८००००	१५	५७०००	१९०००	१९०००	१९०००
		आंबा (ब)	१७००००	३०	५१०००	२१२५०	२१२५०	८५००
		काजू	१२००००	४०	४८०००	१५०००	२४०००	९०००
		केळी (अ)	१७००००	३५	५९५००	२१२५०	२९७५०	८५००
		मोसंबी	१०००००	३०	३००००	१२५००	१२५००	५०००
		स्ट्रॉबेरी	२४००००	५	१२०००	०	०	१२०००
६	लातूर	डाळिंब	१६००००	३०	४८०००	२००००	२००००	८०००
		द्राक्ष (ब)	३८००००	१५	५७०००	१९०००	१९०००	१९०००
		केळी (अ)	१७००००	२०	३४०००	१२७५०	१२७५०	८५००
		आंबा (ब)	१७००००	२०	३४०००	१२७५०	१२७५०	८५००
		पपई	४००००	९	३६००	८००	८००	२०००
समूह क्र. ४ भारतीय कृषि विमा कंपनी								
७	अकोला	संत्रा	१०००००	१०	१००००	२५००	२५००	५०००
		केळी (अ)	१७००००	३०	५१०००	२१२५०	२१२५०	८५००
		डाळिंब	१६००००	२०	३२०००	१२०००	१२०००	८०००
		मोसंबी	१०००००	२०	२००००	७५००	७५००	५०००
		पपई	४००००	५	२०००	०	०	२०००
८	ठाणे	काजू	१२००००	२०	२४०००	९०००	९०००	६०००
		आंबा	१७००००	१०	१७०००	४२५०	४२५०	८५००

अ.क्र.	जिल्हा	फळपिकाचे नाव	विमा संरक्षित रक्कम	विमा कंपनीने दिलेला विमा दर (%)	एकुण विमा हप्ता रक्कम	विमा दरात केंद्र हिस्सा	विमा दरात राज्य हिस्सा	विमा दरात शेतकरी
९	पुणे	द्राक्ष	३८००००	२०	७६०००	२८५००	२८५००	१९०००
		डालिंब	१६००००	१०	१६०००	४०००	४०००	८०००
		केळी	१७००००	२०	३४०००	१२७५०	१२७५०	८५००
		आंबा	१७००००	२०	३४०००	१२७५०	१२७५०	८५००
		नारळ (अ)	१७००००	१०	१७०००	४२५०	४२५०	८५००
		अजीर	१६००००	१०	१६०००	४०००	४०००	८०००
		पपई	४००००	२०	८०००	३०००	३०००	२०००
१०	सोलापूर	डालिंब	१६००००	३५	५६०००	२००००	२८०००	८०००
		द्राक्ष	३८००००	१०	३८०००	९५००	९५००	१९०००
		आंबा	१७००००	३५	५९५००	२१२५०	२९७५०	८५००
		पपई	४००००	२०	८०००	३०००	३०००	२०००
		केळी	१७००००	३०	५१०००	२१२५०	२१२५०	८५००
समूह क्र. ५ भारतीय कृषि विमा कंपनी								
११	अहिल्यानगर	संत्रा	१०००००	४	४०००	०	०	४०००
		मोसंबी	१०००००	४२	४२०००	१२५००	२१०००	८५००
		डालिंब	१६००००	४२	६७२००	२००००	३३६००	१३६००
		द्राक्ष	३८००००	४	१५२००	०	०	१५२००
		केळी	१७००००	४	६८००	०	०	६८००
		आंबा	१७००००	४२	७१४००	२१२५०	३५७००	१४४५०
		नारळ (अ)	१७००००	४	६८००	०	०	६८००
१२	रायगड	पपई	४००००	४२	१६८००	५०००	८४००	३४००
		काजू	१२००००	४	४८००	०	०	४८००
		नारळ (अ)	१७००००	४	६८००	०	०	६८००
		सुपारी	१०००००	४	४०००	०	०	४०००
१३	धाराशिव	आंबा	१७००००	५	८५००	०	०	८५००
		द्राक्ष	३८००००	४	१५२००	०	०	१५२००
		मोसंबी	१०००००	४२	४२०००	१२५००	२१०००	८५००
		डालिंब	१६००००	४२	६७२००	२००००	३३६००	१३६००
		केळी	१७००००	४२	७१४००	२१२५०	३५७००	१४४५०
		आंबा	१७००००	४२	७१४००	२१२५०	३५७००	१४४५०
१४	परभणी	पपई	४००००	४२	१६८००	५०००	८४००	३४००
		संत्रा	१०००००	४	४०००	०	०	४०००
		मोसंबी	१०००००	४२	४२०००	१२५००	२१०००	८५००
		डालिंब	१६००००	४२	६७२००	२००००	३३६००	१३६००
		केळी	१७००००	४२	७१४००	२१२५०	३५७००	१४४५०
		आंबा	१७००००	४	६८००	०	०	६८००
१५	धुळे	पपई	४००००	४२	१६८००	५०००	८४००	३४००
		केळी	१७००००	३३.३२	५६६४४	२१२५०	२६८९४	८५००
		आंबा	१७००००	४	६८००	०	०	६८००
		डालिंब	१६००००	४	६४००	०	०	६४००
समूह क्र. ६ भारतीय कृषि विमा कंपनी								
१६	जालना	पपई	४००००	४२	१६८००	५०००	८४००	३४००
		मोसंबी	१०००००	७	७०००	१०००	१०००	५०००
		संत्रा	१०००००	७	७०००	१०००	१०००	५०००
		डालिंब	१६००००	३५	५६०००	२००००	२८०००	८०००
		द्राक्ष	३८००००	३५	१३३०००	४७५००	६६५००	१९०००
		केळी	१७००००	७	११९००	१७००	१७००	८५००
आंबा	१७००००	२५.३४	४३०७८	१७२८९	१७२८९	८५००		

अ.क्र.	जिल्हा	फळपिकाचे नाव	विमा संरक्षित रक्कम	विमा कंपनीने दिलेला विमा दर (%)	एकुण विमा हप्ता रक्कम	विमा दरात केंद्र हिस्सा	विमा दरात राज्य हिस्सा	विमा दरात शेतकरी
		पपई	४००००	७	२८००	४००	४००	२०००
१७	नांदेड	मोसंबी	१०००००	७	७०००	१०००	१०००	५०००
		केळी	१७००००	७	११९००	१७००	१७००	८५००
		आंबा	१७००००	३५	५९५००	२१२५०	२९७५०	८५००
		पपई	४००००	७	२८००	४००	४००	२०००
		संत्रा	१०००००	७	७०००	१०००	१०००	५०००
१८	सातारा	डालिंब	१६००००	७	११२००	१६००	१६००	८०००
		द्राक्ष	३८००००	३५	१३३०००	४७५००	६६५००	१९०००
		केळी	१७००००	७	११९००	१७००	१७००	८५००
		स्ट्रॉबेरी	२४००००	७	१६८००	२४००	२४००	१२०००
		पपई	४००००	७	२८००	४००	४००	२०००
		आंबा	१७००००	७	११९००	१७००	१७००	८५००
१९	वाशिम	संत्रा	१०००००	३५	३५०००	१२५००	१७५००	५०००
		डालिंब	१६००००	७	११२००	१६००	१६००	८०००
		आंबा	१७००००	७	११९००	१७००	१७००	८५००
		केळी	१७००००	७	११९००	१७००	१७००	८५००
		पपई	४००००	७	२८००	४००	४००	२०००
समूह क्र. ७ इफको-टोकियो जनरल इन्शुरन्स कं.लि.								
२०	छ. संभाजीनगर	केळी	१७००००	२०	३४०००	१२७५०	१२७५०	८५००
		आंबा	१७००००	१५	२५५००	८५००	८५००	८५००
		पपई	४००००	५	२०००	०	०	२०००
		द्राक्ष	३८००००	१०	३८०००	९५००	९५००	१९०००
		मोसंबी	१०००००	२६	२६०००	१०५००	१०५००	५०००
		अर्जीर	१६००००	१५	२४०००	८०००	८०००	८०००
		डालिंब	१६००००	१५.५	२४८००	८४००	८४००	८०००
२१	बीड	डालिंब	१६००००	२५	४००००	१६०००	१६०००	८०००
		द्राक्ष	३८००००	१०	३८०००	९५००	९५००	१९०००
		आंबा	१७००००	२७	४५९००	१८७००	१८७००	८५००
		संत्रा	१०००००	२५	२५०००	१००००	१००००	५०००
		केळी	१७००००	३१	५२७००	२१२५०	२२९५०	८५००
		मोसंबी	१०००००	२४	२००००	९५००	९५००	५०००
		पपई	४००००	२३	९२००	३६००	३६००	२०००
२२	अमरावती	संत्रा	१०००००	२३	२३०००	९०००	९०००	५०००
		मोसंबी	१०००००	१५	१५०००	५०००	५०००	५०००
		केळी	१७००००	१५	२५५००	८५००	८५००	८५००
		आंबा	१७००००	१५	२५५००	८५००	८५००	८५००
२३	नंदुरबार	केळी	१७००००	१८	३०६००	११०५०	११०५०	८५००
		आंबा	१७००००	५	८५००	०	०	८५००
		पपई	४००००	१५	६०००	२०००	२०००	२०००
२४	यवतमाळ	संत्रा	१०००००	३७	३७०००	१२५००	१८५००	६०००
		केळी	१७००००	२५	४२५००	१७०००	१७०००	८५००
		मोसंबी	१०००००	३१	३१०००	१२५००	१३५००	५०००
२५	पालघर	काजू	१२००००	३५	४२०००	१५०००	२१०००	६०००
		केळी	१७००००	१०	१७०००	४२५०	४२५०	८५००
		नारळ (अ)	१७००००	१५	२५५००	८५००	८५००	८५००
		सुपारी	१०००००	१५	१५०००	५०००	५०००	५०००
		आंबा	१७००००	३३	५६१००	२१२५०	२६३५०	८५००

अ.क्र.	जिल्हा	फळपिकाचे नाव	विमा संरक्षित रक्कम	विमा कंपनीने दिलेला विमा दर (%)	एकुण विमा हप्ता रक्कम	विमा दरात केंद्र हिस्सा	विमा दरात राज्य हिस्सा	विमा दरात शेतकरी
समूह क्र. ८ इफको-टोकियो जनरल इन्शुरन्स कं.लि.								
२६	बुलढाणा	द्राक्ष	३८००००	१३	४९४००	१५२००	१५२००	१९०००
		संत्रा	१०००००	२८	२८०००	११५००	११५००	५०००
		डालिंब	१६००००	३५	५६०००	२००००	२८०००	८०००
		केळी	१७००००	१५	२५५००	८५००	८५००	८५००
		मोसंबी	१०००००	३०	३००००	१२५००	१२५००	५०००
		आंबा	१७००००	३५	५९५००	२१२५०	२९७५०	८५००
२७	नागपूर	संत्रा	१०००००	१५	१५०००	५०००	५०००	५०००
		मोसंबी	१०००००	१०	१००००	२५००	२५००	५०००
२८	हिंगोली	संत्रा	१०००००	३४	३४०००	१२५००	१६५००	५०००
		डालिंब	१६००००	३४	५४४००	२००००	२६४००	८०००
		मोसंबी	१०००००	२५	२५०००	१००००	१००००	५०००
		आंबा	१७००००	१५	२५५००	८५००	८५००	८५००
		पपई	४००००	१५	६०००	२०००	२०००	२०००
		केळी	१७००००	१७	२८९००	१०२००	१०२००	८५००
२९	सांगली	केळी	१७००००	१५	२५५००	८५००	८५००	८५००
		द्राक्ष	३८००००	१५.६	५९२८०	२०१४०	२०१४०	१९०००
		डालिंब	१६००००	१८	२८८००	१०४००	१०४००	८०००
		आंबा	१७००००	३५	५९५००	२१२५०	२९७५०	८५००
३०	कोल्हापूर	केळी	१७००००	९	१५३००	३४००	३४००	८५००
		आंबा	१७००००	१४	२३८००	७६५०	७६५०	८५००
		नारळ (अ)	१७००००	१५	२५५००	८५००	८५००	८५००
		काजू	१२००००	३८	४५६००	१५०००	२२८००	७८००

सहपत्र - ३

पुनर्रचित हवामान आधारित पीक विमा योजना - (आंबिया बहार) फळपीक निहाय गारपीट विमा संरक्षित रक्कम, विमा दर, राज्य शासन आणि शेतकऱ्यांनी गारपीटी करीता भरावयाची विमा हप्ता दर व रक्कम

(रक्कम रुपये प्रति हेक्टर)

अ.क्र.	जिल्हा	फळपिकाचे नाव	विमा संरक्षित रक्कम	विमा कंपनीने दिलेला विमा दर (%)	एकुण विमा हप्ता	विमा दरात राज्य हिस्सा	विमा दरात शेतकरी
समूह क्र. १ बजाज जनरल इन्शुरन्स कं.लि.							
१	जळगाव	मोसंबी	३३०००	३५	११५५०	९९००	१६५०
		डाळिंब	५३०००	३५	१८५५०	१५९००	२६५०
		केळी (अ)	५७०००	३५	१९९५०	१७१००	२८५०
		आंबा (ब)	५७०००	३५	१९९५०	१७१००	२८५०
		पपई	१३०००	३५	४५५०	३९००	६५०
		संत्रा	३३०००	३५	११५५०	९९००	१६५०
समूह क्र. २ भारतीय कृषि विमा कंपनी							
२	सिंधुदूर्ग	आंबा (अ)	५७०००	२०	११४००	८५५०	२८५०
		काजू	४००००	२०	८०००	६०००	२०००
		केळी (अ)	५७०००	२०	११४००	८५५०	२८५०
		नारळ (अ)	५७०००	२०	११४००	८५५०	२८५०
		सुपारी	३३०००	२०	६६००	४९५०	१६५०
३	वर्धा	मोसंबी	३३०००	२०	६६००	४९५०	१६५०
		केळी (अ)	५७०००	२०	११४००	८५५०	२८५०
		संत्रा	३३०००	२०	६६००	४९५०	१६५०
		आंबा (ब)	५७०००	२०	११४००	८५५०	२८५०
समूह क्र. ३ बजाज जनरल इन्शुरन्स कं.लि.							
४	रत्नागिरी	काजू	४००००	३५	१४०००	१२०००	२०००
		आंबा (अ)	५७०००	३५	१९९५०	१७१००	२८५०
		नारळ (अ)	५७०००	३५	१९९५०	१७१००	२८५०
		सुपारी	३३०००	३५	११५५०	९९००	१६५०
५	नाशिक (अ)	डाळिंब	५३०००	३५	१८५५०	१५९००	२६५०
		द्राक्ष (अ)	१२७०००	३५	४४४५०	३८१००	६३५०
		आंबा (ब)	५७०००	३५	१९९५०	१७१००	२८५०
		काजू	४००००	३५	१४०००	१२०००	२०००
		केळी (अ)	५७०००	३५	१९९५०	१७१००	२८५०
		मोसंबी	३३०००	३५	११५५०	९९००	१६५०
		स्ट्रॉबेरी	८००००	३५	२८०००	२४०००	४०००
६	लातूर	डाळिंब	५३०००	३५	१८५५०	१५९००	२६५०
		द्राक्ष (ब)	१२७०००	३५	४४४५०	३८१००	६३५०
		केळी (अ)	५७०००	३५	१९९५०	१७१००	२८५०
		आंबा (ब)	५७०००	३५	१९९५०	१७१००	२८५०
		पपई	१३०००	३५	४५५०	३९००	६५०
समूह क्र. ४ भारतीय कृषि विमा कंपनी							
७	अकोला	संत्रा	३३०००	२०	६६००	४९५०	१६५०
		केळी (अ)	५७०००	२०	११४००	८५५०	२८५०
		डाळिंब	५३०००	२०	१०६००	७९५०	२६५०
		मोसंबी	३३०००	२०	६६००	४९५०	१६५०
		पपई	१३०००	२०	२६००	१९५०	६५०

८	ठाणे	काजू	४००००	२०	८०००	६०००	२०००
		आंबा	५७०००	२०	११४००	८५५०	२८५०
९	पुणे	द्राक्ष	१२७०००	४०	५०८००	४१२७५	९५२५
		डाळिंब	५३०००	२०	१०६००	७९५०	२६५०
		केळी	५७०००	२०	११४००	८५५०	२८५०
		आंबा	५७०००	२०	११४००	८५५०	२८५०
		नारळ (अ)	५७०००	२०	११४००	८५५०	२८५०
		अजीर	५३०००	२०	१०६००	७९५०	२६५०
		पपई	१३०००	२०	२६००	१९५०	६५०
१०	सोलापूर	डाळिंब	५३०००	२०	१०६००	७९५०	२६५०
		द्राक्ष	१२७०००	४०	५०८००	४१२७५	९५२५
		आंबा	५७०००	२०	११४००	८५५०	२८५०
		पपई	१३०००	२०	२६००	१९५०	६५०
		केळी	५७०००	२०	११४००	८५५०	२८५०
समूह क्र. ५ भारतीय कृषि विमा कंपनी							
११	अहिल्यानगर	संत्रा	३३०००	२०	६६००	४९५०	१६५०
		मोसंबी	३३०००	२०	६६००	४९५०	१६५०
		डाळिंब	५३०००	२०	१०६००	७९५०	२६५०
		द्राक्ष	१२७०००	४०	५०८००	४१२७५	९५२५
		केळी	५७०००	२०	११४००	८५५०	२८५०
		आंबा	५७०००	२०	११४००	८५५०	२८५०
		नारळ (अ)	५७०००	२०	११४००	८५५०	२८५०
पपई	१३०००	२०	२६००	१९५०	६५०		
१२	रायगड	काजू	४००००	२०	८०००	६०००	२०००
		नारळ (अ)	५७०००	२०	११४००	८५५०	२८५०
		सुपारी	३३०००	२०	६६००	४९५०	१६५०
		आंबा	५७०००	२०	११४००	८५५०	२८५०
१३	धाराशिव	द्राक्ष	१२७०००	४०	५०८००	४१२७५	९५२५
		मोसंबी	३३०००	२०	६६००	४९५०	१६५०
		डाळिंब	५३०००	२०	१०६००	७९५०	२६५०
		केळी	५७०००	२०	११४००	८५५०	२८५०
		आंबा	५७०००	२०	११४००	८५५०	२८५०
		पपई	१३०००	२०	२६००	१९५०	६५०
१४	परभणी	संत्रा	३३०००	२०	६६००	४९५०	१६५०
		मोसंबी	३३०००	२०	६६००	४९५०	१६५०
		डाळिंब	५३०००	२०	१०६००	७९५०	२६५०
		केळी	५७०००	२०	११४००	८५५०	२८५०
		आंबा	५७०००	२०	११४००	८५५०	२८५०
		पपई	१३०००	२०	२६००	१९५०	६५०
१५	धुळे	केळी	५७०००	२०	११४००	८५५०	२८५०
		आंबा	५७०००	२०	११४००	८५५०	२८५०
		डाळिंब	५३०००	२०	१०६००	७९५०	२६५०
		पपई	१३०००	२०	२६००	१९५०	६५०
समूह क्र. ६ भारतीय कृषि विमा कंपनी							
१६	जालना	मोसंबी	३३०००	२०	६६००	४९५०	१६५०
		संत्रा	३३०००	२०	६६००	४९५०	१६५०
		डाळिंब	५३०००	२०	१०६००	७९५०	२६५०
		द्राक्ष	१२७०००	४०	५०८००	४१२७५	९५२५
		केळी	५७०००	२०	११४००	८५५०	२८५०
		आंबा	५७०००	२०	११४००	८५५०	२८५०

		पपई	१३०००	२०	२६००	१९५०	६५०
१७	नांदेड	मोसंबी	३३०००	२०	६६००	४९५०	१६५०
		केली	५७०००	२०	११४००	८५५०	२८५०
		आंबा	५७०००	२०	११४००	८५५०	२८५०
		पपई	१३०००	२०	२६००	१९५०	६५०
		संत्रा	३३०००	२०	६६००	४९५०	१६५०
१८	सातारा	डाळिंब	५३०००	२०	१०६००	७९५०	२६५०
		द्राक्ष	१२७०००	४०	५०८००	४१२७५	९५२५
		केली	५७०००	२०	११४००	८५५०	२८५०
		स्ट्रॉबेरी	८००००	२०	१६०००	१२०००	४०००
		पपई	१३०००	२०	२६००	१९५०	६५०
		आंबा	५७०००	२०	११४००	८५५०	२८५०
१९	वाशिम	संत्रा	३३०००	२०	६६००	४९५०	१६५०
		डाळिंब	५३०००	२०	१०६००	७९५०	२६५०
		आंबा	५७०००	२०	११४००	८५५०	२८५०
		केली	५७०००	२०	११४००	८५५०	२८५०
		पपई	१३०००	२०	२६००	१९५०	६५०

समूह क्र. ७ इफको-टोकियो जनरल इन्शुरन्स कं.लि.

२०	छ. संभाजीनगर	केली	५७०००	२०	११४००	८५५०	२८५०
		आंबा	५७०००	१५	८५५०	५७००	२८५०
		पपई	१३०००	१०	१३००	६५०	६५०
		द्राक्ष	१२७०००	१०	१२७००	६३५०	६३५०
		मोसंबी	३३०००	२६	८५८०	६९३०	१६५०
		अजीर	५३०००	२०	१०६००	७९५०	२६५०
		डाळिंब	५३०००	२५	१३२५०	१०६००	२६५०
२१	बीड	डाळिंब	५३०००	२५	१३२५०	१०६००	२६५०
		द्राक्ष	१२७०००	२५	३१७५०	२५४००	६३५०
		आंबा	५७०००	२५	१४२५०	११४००	२८५०
		संत्रा	३३०००	२५	८२५०	६६००	१६५०
		केली	५७०००	२५	१४२५०	११४००	२८५०
		मोसंबी	३३०००	२५	८२५०	६६००	१६५०
		पपई	१३०००	२५	३२५०	२६००	६५०
२२	अमरावती	संत्रा	३३०००	४२	१३८६०	११०५५	२८०५
		मोसंबी	३३०००	३०	९९००	८२५०	१६५०
		केली	५७०००	१५	८५५०	५७००	२८५०
		आंबा	५७०००	२५	१४२५०	११४००	२८५०
२३	नंदुरबार	केली	५७०००	२५	१४२५०	११४००	२८५०
		आंबा	५७०००	१०	५७००	२८५०	२८५०
		पपई	१३०००	१५	१९५०	१३००	६५०
२४	यवतमाळ	संत्रा	३३०००	२५	८२५०	६६००	१६५०
		केली	५७०००	२५	१४२५०	११४००	२८५०
		मोसंबी	३३०००	२५	८२५०	६६००	१६५०
२५	पालघर	काजू	४००००	२५	१००००	८०००	२०००
		केली	५७०००	२५	१४२५०	११४००	२८५०
		नारळ (अ)	५७०००	२५	१४२५०	११४००	२८५०
		सुपारी	३३०००	२५	८२५०	६६००	१६५०
		आंबा	५७०००	२५	१४२५०	११४००	२८५०

समूह क्र. ८ इफको-टोकियो जनरल इन्शुरन्स कं.लि.

२६	बुलढाणा	द्राक्ष	१२७०००	२५	३१७५०	२५४००	६३५०
		संत्रा	३३०००	२५	८२५०	६६००	१६५०

		डाळिंब	५३०००	२५	१३२५०	१०६००	२६५०
		केळी	५७०००	२५	१४२५०	११४००	२८५०
		मोसंबी	३३०००	२५	८२५०	६६००	१६५०
		आंबा	५७०००	२५	१४२५०	११४००	२८५०
२७	नागपूर	संत्रा	३३०००	१०	३३००	१६५०	१६५०
		मोसंबी	३३०००	१०	३३००	१६५०	१६५०
२८	हिंगोली	संत्रा	३३०००	३०	९९००	८२५०	१६५०
		डाळिंब	५३०००	३०	१५९००	१३२५०	२६५०
		मोसंबी	३३०००	३०	९९००	८२५०	१६५०
		आंबा	५७०००	३०	१७१००	१४२५०	२८५०
		पपई	१३०००	३०	३९००	३२५०	६५०
		केळी	५७०००	३०	१७१००	१४२५०	२८५०
२९	सांगली	केळी	५७०००	२५	१४२५०	११४००	२८५०
		द्राक्ष	१२७०००	२५	३१७५०	२५४००	६३५०
		डाळिंब	५३०००	२५	१३२५०	१०६००	२६५०
		आंबा	५७०००	२५	१४२५०	११४००	२८५०
३०	कोल्हापूर	केळी	५७०००	३०	१७१००	१४२५०	२८५०
		आंबा	५७०००	३०	१७१००	१४२५०	२८५०
		नारळ (अ)	५७०००	३०	१७१००	१४२५०	२८५०
		काजू	४००००	३०	१२०००	१००००	२०००

सहपत्र - ४

सहभागी अर्जदार शेतकऱ्यांचे विमा संकेत स्थळावर अर्जा सोबत जोडण्याबाबतचे स्वयंघोषणापत्र.

प्रधानमंत्री पीक विमा योजना अंतर्गत

पुनर्रचित हवामान आधारित फळपीक विमा योजना

वर्ष ----- हंगाम-----

स्वयं-घोषणापत्र

मी अर्जदार श्री./श्रीमती/कु..... असे घोषित करतो/करते की,

गाव..... महसूल मंडळ.....

तालुका..... जिल्हा.....मध्ये सर्वे नंबर/गट नंबर

..... मध्ये.....या अधिसूचित फळपीकाची..... हेक्टर मध्ये लागवड

(लागवड वर्ष:-) केली असून ती उत्पादनक्षम आहे. सदर बागेचा मृग / आंबिया बहार धरलेला आहे.

पुनर्रचित हवामान आधारित फळपीक विमा योजना चालू वर्षी मृग / आंबिया बहारामध्ये वरील सर्वे नंबर/गट नंबर मधील फळपिकाचा विमा उतरवलेला नाही. सदर बागेची नोंद ७/१२ वर केली असून ई-पीक पाहणी पूर्ण केली आहे.

तसेच मी पुनर्रचित हवामान आधारित फळपीक विमा योजनेंतर्गत उच्चतम विमा क्षेत्र नोंदणीच्या ४ हेक्टर मर्यादेपेक्षा जास्त फळबाग विमा संरक्षित केलेली नाही. योजनेच्या सर्व अटी व शर्ती मला ज्ञात व मान्य आहेत.

मी पुढे घोषित करतो/करते की वर दिलेली माहिती सत्य व खरी असून वरील माहिती असत्य/खोटी आढळली तर सदर पिकाचे विमा संरक्षण संपुष्टात येईल याची मला जाणीव आहे.

शेतकऱ्यांची सही/अंगठा

दिनांक :-

सहपत्र - ५

प्रपत्र १: कर्जदार शेतकऱ्यांनी पुनर्रचित हवामान आधारीत फळ पिक विमा योजनेत सहभागी न होण्याबाबत घोषणापत्र

बँकेचे नाव:-----

पुनर्रचित हवामान आधारीत फळ पिक विमा योजनेत सहभागी न होणे बाबत अर्ज

बँक शाखेचे नाव -----

शाखेचा कोड नंबर-----

अर्जदाराचा तपशील:

१. किसान क्रेडिट कार्ड धारकाचे नाव -----

२.किसान क्रेडिट कार्डचा खाते क्रमांक-----

३. मोबाईल / दुरध्वनी क्र.:-----

पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपीक विमा योजनेच्या तरतुदी व फायदे मला ज्ञात आहेत. या आवेदन पत्राद्वारे मी हे घोषित करू इच्छितो की मला किसान क्रेडिट कार्ड या योजनेत सहभागी व्हायचे आहे परंतु पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपीक विमा योजनेमधून मृग / आंबिया बहार सन ----- मध्ये मी सहभागी होऊ इच्छित नाही. तरी योजनेमध्ये माझी नोंदणी करू नये ही विनंती.

खाते धारकाची स्वाक्षरी-----

(सूचना: जर शेतकऱ्यांना काही फळ पिकांसाठी योजनेत भाग घ्यायची इच्छा असल्यास त्यांना योजनेमध्ये समाविष्ट होण्यासाठी वेगवेगळे माध्यम जसे की आपले सरकार (C.S.C.) केंद्र, पिक विमा कंपनीचे प्रतिनिधी, पी एम एफ बी वाय ऑनलाइन पोर्टल किंवा क्रॉप इन्शुरन्स मोबाईल ॲप्लिकेशन द्वारे या योजनेत सहभाग घेता येईल)

कार्यालयीन वापराकरिता : वरील घोषणापत्र योग्य ती कार्यवाही करण्यासाठी बँक कागदपत्रांमध्ये नोंद आहे

शाखा प्रबंधक यांची स्वाक्षरी दिनांकासह-----

शेतकरी पावती

पुनर्रचित हवामान आधारीत फळ पिक विमा योजनेत सहभागी न होण्याबाबत घोषणापत्र

दिनांक: ---/---/२०---

बँक शाखेचे नाव -----

शाखेचा कोड नंबर-----

अर्जदाराचा तपशील

१. किसान क्रेडिट कार्ड धारकाचे नाव -----

२. किसान क्रेडिट कार्डचा खाते क्रमांक-----

३. मोबाईल नंबर / दुरध्वनी क्र.:-----

४. योजनेत सहभागी न होण्याचा हंगाम: मृग /आंबिया बहार सन -----

सूचना: जर शेतकऱ्यांना काही फळ पिकांसाठी योजनेत भाग घ्यायची इच्छा असल्यास त्यांना योजनेमध्ये समाविष्ट होण्यासाठी वेगवेगळे माध्यम जसे की आपले सरकार (C.S.C.) केंद्र, पिक विमा कंपनीचे प्रतिनिधी, पी एम एफ बी वाय ऑनलाइन पोर्टल किंवा क्रॉप इन्शुरन्स मोबाईल ॲप्लिकेशन द्वारे या योजनेत सहभाग घेता येईल.

कार्यालयीन वापराकरिता : वरील घोषणापत्र योग्य ती कार्यवाही करण्यासाठी बँक कागदपत्रांमध्ये नोंद आहे

शाखा प्रबंधक यांची स्वाक्षरी दिनांकासह-----

प्रपत्र २: पुनर्रचित हवामान आधारीत फळ पीक विमा योजनेत सहभागी होण्याबाबत घोषणापत्र

बँकेचे नाव:- -----

पुनर्रचित हवामान आधारीत फळ पीक विमा योजनेत सहभागी होणेबाबत अर्ज

बँक शाखेचे नाव ----- शाखेचा कोड नंबर -----

अर्जदाराचा तपशील:

१. किसान क्रेडिट कार्ड धारकाचे नाव -----

२. किसान क्रेडिट कार्डचा खाते क्रमांक -----

३. मोबाईल / दुरध्वनी क्र. :- -----

पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपीक विमा योजनेच्या तरतुदी व फायदे मला ज्ञात आहेत. या आवेदन पत्राद्वारे मी हे घोषित करू इच्छितो की मला किसान क्रेडिट कार्ड या योजनेत सहभागी व्हायचे आहे. तसेच पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपीक विमा योजनेतर्गत मृग / आंबिया बहार सन ----- मध्ये मी सहभागी होऊ इच्छितो. तरी योजनेमध्ये माझी नोंदणी करावी, ही विनंती.

खाते धारकाची स्वाक्षरी -----

कार्यालयीन वापराकरिता : वरील घोषणापत्र योग्य ती कार्यवाही करण्यासाठी बँक कागदपत्रांमध्ये नोंद आहे

शाखा प्रबंधक यांची स्वाक्षरी दिनांकासह -----

शेतकरी पावती
पुनर्रचित हवामान आधारीत फळ पिक विमा योजनेत सहभागी होण्याबाबत अर्ज

दिनांक: / /२०

बँक शाखेचे नाव :- ----- शाखेचा कोड नंबर-----

अर्जदाराचा तपशील

१. किसान क्रेडिट कार्ड धारकाचे नाव :- -----२.

किसान क्रेडिट कार्डचा खाते क्रमांक :- -----

३. मोबाईल / दुरध्वनी क्र. :- -----

४. योजनेत सहभागी होण्याचा हंगाम: मृग /आंबिया बहार सन -----

कार्यालयीन वापराकरिता : वरील घोषणापत्र योग्य ती कार्यवाही करण्यासाठी बँक कागदपत्रांमध्ये नोंद आहे

शाखा प्रबंधक यांची स्वाक्षरी दिनांकासह -----